

Nr. 10 – 2002
Side 1093 – 1245

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 10
Utgitt 11. september 2002

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2002

Juni	28.	Endr. i delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat til å være vassdragsmyndighet og til å fatte vedtak etter vannressursloven (Nr. 898).....	1137
Aug.	16.	Deleg. av myndighet til Helsedepartementet etter produktkontrollloven § 4 (Nr. 902).....	1139

Forskrifter

2002

Juli	10.	Forskrift om tilskudd til driftsenheter og tamreinlag (Nr. 870)	1093
Aug.	2.	Forskrift om fastsettelse av faktorer mv. i fisket etter makrell i 2002 (Nr. 873).....	1099
Aug.	8.	Forskrift om periodisk kontroll og utekontroll av kjøretøy (Nr. 875).....	1100
Juni	27.	Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege og i private medisinske laboratorier og røntgenvirksomheter (Nr. 897).....	1106
Aug.	16.	Midlertidig forskrift om tiltak mot søramerikansk minérflue (<i>Liriomyza huidobrensis</i>) (Nr. 901)	1138
Aug.	16.	Forskrift om fredning av Bjørnøya naturreservat på Svalbard (Nr. 903).....	1139
Juni	26.	Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (Nr. 922)	1165
Aug.	8.	Forskrift om eksamen ved Høgskulen i Volda (Nr. 923).....	1185

Endringsforskrifter

2002

Juli	10.	Endr. i forskrift om reindriftingsfond (Nr. 871).....	1096
Juli	10.	Endr. i forskrift om konsesjonsområder for lokalradio (Nr. 872)	1096
Aug.	2.	Endr. i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven (Nr. 874)	1100
Juli	17.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 894).....	1103
Aug.	8.	Endr. i forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer (Nr. 895).....	1105
Aug.	13.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 (Nr. 896).....	1106
Aug.	15.	Endr. i forskrift om innkreving av gebyrer til statskassen for offentlige oppgaver i forbindelse med oppdretts- og havbeitevirksomhet (Nr. 899)	1138
Aug.	15.	Endr. i forskrift om markedsføring av utenlandske verdipapirfond (Nr. 900)	1138
Aug.	20.	Endr. i forskrift om hjelpemiddelsentralenes virksomhet og ansvar (Nr. 924)	1189
Juni	4.	Endr. i forskrift om beredskapsfartøy (Nr. 926)	1235
Aug.	21.	Endr. i forskrift om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger (Nr. 927).....	1243
Aug.	21.	Endr. i forskrift om stopp i fisket etter torsk nord for 62° N i 2002 for fartøy mellom 21 og 27,9 meter største lengde i gruppe I og fartøy i gruppe II (Nr. 928).....	1243
Aug.	21.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 (Nr. 929)	1243
Aug.	22.	Endr. i forskrifter om førerkort og førerprøve m.v. (Nr. 930).....	1244
Aug.	22.	Endr. i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn (Nr. 931).....	1244
Aug.	22.	Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med utbrudd av munn- og klauvsjuka i Botswana (Nr. 932)	1244
Aug.	23.	Endr. i forskrift om regulering og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2002 (Nr. 933)	1245

Diverse

2002

Feb.	4.	Regler for skitau (Nr. 921).....	1141
Feb.	4.	Regler for stolheis (Nr. 925).....	1190

Rettelser

Nr. 6/2002 s. 664 (i lov av 21. juni 2002 nr. 32 om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap)) .....

1245

Oversikt over rettelser .....

3. omslagsside

Bestillinger, adresseendringer mv. ....

4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 11. september 2002

Nr. 10

---

10. juli Nr. 870 2002

Forskrift om tilskudd til driftsenheter og tamreinlag.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 10. juli 2002 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 13. august 2002.

§ 1. Formål

Tilskuddet skal bidra til å fremme en bærekraftig reindrift, kvalitet, produktivitet, heve inntekten samt virke utjevne mellom enheter i næringen.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften menes med

- a. *Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde* også Trollheimen,
- b. *reintall i vårflokk*; reintall per 1. april inneværende driftsår. For driftsenhet/tamreinlag hvor reindriftsforvaltningen har gjennomført og godkjent telling i inneværende driftsår, brukes korrigert reintall per 1. april,
- c. *avviklet driftsenhet*; innløst¹ eller avviklet på annet grunnlag,
- d. *beitegruppe*; en gruppe driftsenheter (driftsgruppe/siida) innenfor samme reinbeitedistrikt som har reinen innenfor et felles areal,
- e. *godkjent tap*; dokumentert tap av rein som etter søknad er godkjent av reindriftsagronomen. Kun tap som følge av ulykker, herunder påkjørsel, snøskred, raving, drukning, samt tap grunnet radioaktivitetstiltak, kan godkjennes. Tap som følge av nedslitte og/eller låste beiter godkjennes ikke, herunder også tap av rein som på grunn av avmagring ikke tåler svømming, driving eller generell flytting. I tvilstilfeller kan reindriftsagronomen kreve at skrotten undersøkes av veterinær,
- f. *inntekt utenom reindriften*; brutto lønnsinntekt, næringsinntekt samt andre midler som mottas til livsopphold som ikke grunnes på egen reindrift, herunder omstillingslønn og ytelser fra folketrygden. Godtgjørelse for verv i reindriftsnæringen regnes som inntekt fra reindriften.

¹ Jf. forskrift av 17. juni 1999 nr. 731 for Reindriftens Utviklingsfond kapittel 5.

§ 3. Generelle vilkår for tilskudd

For at tilskudd skal kunne innvilges etter denne forskriften må

- a. driftsenheten/tamreinlaget ha oppfylt et minstekrav til produksjon som består av dokumentert slakteuttak ved registrert slakteribedrift eller andre aktører som foretar slakt av rein i inneværende driftsår.¹ I Øst-Finnmark, Vest-Finnmark, Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområder er minstekravet 800 kg. I Troms og Nordland reinbeiteområder er minstekravet 1.200 kg. Fra minstekravet kan det gjøres fradrag for
  1. godkjent tap² fra inneværende driftsår,
  2. solgte livdyr fra inneværende driftsår, godkjent av reindriftsagronomen og inntatt i distriktsplan³ i kjøpers distrikt,
  3. dokumentert uttak fra inneværende driftsår av slakterein og/eller levende rein til forsknings- og/eller undervisningsformål, samt slakterein til bryllupsformål. Uttaket skal være godkjent av reindriftsagronomen etter søknad,
  4. slakt av inntil 10 rein per driftsenhet for lokal omsetning. Uttaket skal være dokumentert av reindriftsagronomen eller offentlig myndighet på den måten Reindriftsjefen bestemmer,
  5. For Troms og Nordland reinbeiteområde gis det også fradrag for rovvilttap fra foregående driftsår som er erstattet.

Ved vektberegning av erstattede rovvilttap, andre godkjente tap, godkjent solgte livdyr og godkjent uttak av levende rein skal 110% av gjennomsnittlig slaktevekt per dyregruppe per distrikt/beitegruppe⁴ /tamreinlag legges til grunn. Gjennomsnittsvekt skal beregnes på grunnlag av dokumentert slakteuttak fra de tre foregående driftsårene,

- b. driftsenheten ha under 600 rein, eventuelt under fastsatt høyeste reintall, per 31. mars inneværende driftsår. Avgang av rein som overstiger disse grensene ved siste pålagte telling i driftsåret må dokumenteres og godkjennes av reindriftsagronomen,
- c. driftsenhetsinnehaver være aktiv reindriftsutøver.⁵ For felles driftsenhet⁶ gjelder dette minst én ektefelle,
- d. driftsenhetsinnehaver ikke ha alderspensjon etter folketrygdlovens regler per 31. mars inneværende driftsår. For felles driftsenhet⁶ og/eller driftsenhet som er berettiget ektefelle tillegg etter § 12, gjelder dette yngste ektefelle,
- e. driftsenheten/tamreinlaget utøve en reindrift som er i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter for næringen, herunder pålagt telling.
  - 1 Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein.
  - 2 Jf. § 2 bokstav e.
  - 3 Jf. lov om reindrift § 8a.
  - 4 Jf. § 2 bokstav d.
  - 5 Jf. lov om reindrift § 20 annet ledd.
  - 6 Jf. lov om reindrift § 4 annet ledd.

§ 4. Produksjonstilskudd

Produksjonstilskudd kan innvilges til driftsenheter i Sør-Trøndelag/Hedmark,¹ Nord-Trøndelag, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark reinbeiteområder, samt til tamreinlagene.

For å oppnå produksjonstilskudd må driftsenheten/tamreinlaget oppfylle produktivitetskrav etter § 5. Særlige ordninger følger av § 9 og § 10.

Produksjonstilskuddet utgjør et fast beløp på kr 50.000,- per driftsenhet. For tamreinlag ytes produksjonstilskuddet som fullt tilskudd per 600 rein, med et lineært økende tillegg per rein ut over 600.

- 1 Jf. § 2 bokstav a.

§ 5. Produktivitetskrav for produksjonstilskudd

Produktivitetskravet skal beregnes som antall kg slakt per rein i vårflokk.¹ I driftsenhet som har rein til bevokning for enhet(er) som er avviklet,² kan inntil 30 rein per avviklet enhet trekkes fra reintallet i vårflokk ved beregning av produktivitet.

I produktivitetskravet medregnes dokumentert slakteuttak ved registrert slakteri,³ rein dokumentert slaktet av andre aktører,⁴ rein som det kan gjøres fradrag for i minstekravet etter § 3 bokstav a pkt. 1 – 5, samt 600 kg udokumentert slakteuttak.

For driftsenheter i Sør-Trøndelag/Hedmark⁵ og Nord-Trøndelag reinbeiteområder, samt for tamreinlagene, er produktivitetskravet satt til 11,5 kg per rein i vårflokk.

For driftsenheter i Vest- og Øst-Finnmark reinbeiteområder er produktivitetskravet satt til 7 kg per rein i vårflokk.

- 1 Jf. § 2 bokstav b.
- 2 Jf. § 2 bokstav c.
- 3 Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein kapittel 2.
- 4 Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein kapittel 3.
- 5 Jf. § 2 bokstav a.

§ 6. Kalveslaktetilskudd

Kalveslaktetilskudd kan innvilges til driftsenheter i Sør-Trøndelag/Hedmark,¹ Nord-Trøndelag, Vest-Finnmark og Øst-Finnmark reinbeiteområder, samt til tamreinlagene.

For å oppnå kalveslaktetilskudd må driftsenhetene oppfylle vilkårene for produksjonstilskudd, jf. § 5, eventuelt § 9 eller § 10.

Kalveslaktetilskuddet utgjør kr 225,- per kalv slaktet ved registrerte slakteribedrifter eller hos andre aktører som foretar rapportering av slaktet rein.²

Det gis også kalveslaktetilskudd for kalver som tapes som følge av radioaktivitetstiltak.³

- 1 Jf. § 2 bokstav a.
- 2 Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein.
- 3 Jf. gjeldende forskrift om kompensasjon for tiltak vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt.

§ 7. Tidligslaktetilskudd for Finnmark

Tidligslaktetilskudd kan innvilges til driftsenheter i Vest- og Øst-Finnmark reinbeiteområder. Dette tilskuddet innvilges i tillegg til eventuelt kalveslaktetilskudd, jf. § 6.

Det gis tidligslaktetilskudd for rein som tas ut til slaktedyr innenfor sommerbeitedistriktene og innenfor lovlig beitetid.¹

Tidligslaktetilskudd kan, med Reindriftssjefens samtykke, gis til driftsenheter som flytter fra sommerbeite og deretter innen 7 dager foretar slakteuttak. Reindriftssjefens samtykke må innhentes skriftlig og senest før flytting skal foretas. Samtykke skal inneholde dato for tidligste innflytting til distrikt 17/18 eller tidligere distrikt 30/31 i Vest-Finnmark.

For at tidligslaktetilskudd kan innvilges må driftsenheten oppfylle vilkårene for produksjonstilskudd, jf. § 5, eventuelt § 9 eller § 10.

Tidligslaktetilskuddet utgjør kr 10,- per kg slakt ved slaktning foretatt av registrerte slakteribedrifter eller andre aktører som foretar rapportering av slaktet rein.²

- 1 Jf. lov om reindrift § 2 annet ledd.
- 2 Jf. gjeldende forskrift om rapportering av slaktet rein.

§ 8. *Driftstilskudd for Nordland og Troms*

Driftstilskudd kan innvilges til driftsenheter i Nordland og Troms reinbeiteområder.

For å oppnå driftstilskudd må driftsenhetene slakte minst 80% av det totale antall slaktedyr innen 31. januar inneværende driftsår. Rein som er tatt ut til slakt, men som på grunn av radioaktivitetstiltak ikke kan slaktes innen 31. januar inneværende driftsår, regnes som slaktet innen denne fristen.

Driftstilskuddet utgjør et fast beløp på kr 80.000,- per driftsenhet.

§ 9. *Særlig ordning for driftsenheter under etablering*

Som driftsenhet under etablering regnes nyopprettet driftsenhet¹ som har en driftsplan som inngår i distriktsplan.² Ved overdragelse³ kan driftsenhet betraktes som under etablering dersom den fremstår som en reell nyetablering. Det skal her legges vekt på om overdragelsen er et ledd i en generasjonsveksling. Driftsenheter som har vært under omstilling omfattes ikke av denne bestemmelse.

En driftsenhet regnes som under etablering fra tidspunktet for opprettelse/overdragelse til og med tredje påfølgende driftsår.

Driftsenhet under etablering kan oppnå tilskudd etter § 4, § 6, § 7 og § 11 dersom slakteuttaket er i henhold til driftsplan godkjent av reindriftsagronomen.

- 1 Jf. lov om reindrift § 4 første ledd første punktum.
- 2 Jf. lov om reindrift § 8a.
- 3 Jf. lov om reindrift § 4 første ledd annet punktum.

§ 10. *Særlig ordning for distrikter/beitegrupper med felles slakteplan*

For å komme inn under ordningen må distriktsstyret, eventuelt beitegruppen,¹ fastsette en felles plan for en samlet oppfylning av slaktekrav. Av slakteplanen skal det framgå hvordan distriktet/beitegruppen som helhet vil fordele det felles slaktekravet mellom driftsenhetene. Det felles slaktekrav er summen av driftsenhetenes individuelle slaktekrav.²

Felles slakteplan skal sendes til reindriftsagronomen innen slaktesesongen avsluttes, for godkjenning. Dersom felles slakteplan ikke godkjennes, faller alle driftsenhetene utenfor denne ordningen og må i stedet oppfylle ordinære vilkår.

Dersom distriktet/beitegruppen som helhet oppfyller godkjent felles slakteplan, ytes produksjons-/driftstilskudd til alle driftsenheter i distriktet/beitegruppen som oppfyller generelle krav i § 3. Det stilles videre ikke krav om at reintallet per 31. mars inneværende driftsår skal være under 600.³

Dersom distriktet/beitegruppen som helhet ikke oppfyller slaktekravene i godkjent felles slakteplan, ytes ikke driftsenhetene i distriktet/beitegruppen produksjonstilskudd etter denne paragraf. Driftsenhet(er) som ikke tilpasser seg den felles slakteplanen for distriktet/beitegruppen er ikke berettiget til tilskudd etter denne forskriften.

Driftsenheter under etablering⁴ omfattes ikke av denne paragraf.

- 1 Jf. § 2 bokstav d.
- 2 Jf. § 3 bokstav a.
- 3 Jf. § 3 bokstav b.
- 4 Jf. § 9.

§ 11. *Ektefellelillegg*

Der begge ektefeller utøver aktiv reindrift,¹ skal det innvilges et eget ektefellelilskudd. Det er ikke et vilkår at begge ektefellene har eget merke. For å oppnå dette tilskuddet må driftsenheten være tilskudsberettiget etter § 4, § 8, § 9 eller § 10.

Tilskuddet avkortes lineært dersom én av ektefellene ved siste ligningsoppgjør hadde en brutto inntekt utenom reindriften² fra kr 100.000,- til kr 150.000,-. Tilskuddet faller helt bort ved mer enn kr 150.000,- i slik inntekt.

- 1 Jf. lov om reindrift § 20 annet ledd.
- 2 Jf. § 2 bokstav f.

§ 12. *Krav til søknad*

Søknad om tilskudd for alle delordningene skal sendes samlet på særskilt skjema¹ til reinbeitedistriktets styre innen 1. april. Distriktsstyret skal behandle søknaden og sende den videre til reindriftsagronomen innen 15. april. Søknad som kommer inn etter søknadsfristen kan avvises.

Som vedlegg til søknaden kreves dokumentasjon på slakteuttak i form av slaktebilag fra registrerte slakteribedrifter, samt dokumentasjon på erstattet rovdyr tap og andre godkjente tap.²

Ved søknad om ektefellelillegg etter § 11 skal nødvendige opplysninger om inntektsforhold vedlegges.

- 1 Jf. gjeldende forskrift om melding om reindrift.
- 2 Jf. § 2 bokstav e.

§ 13. *Saksbehandling*

Reindriftsagronomen avgjør søknaden. Reindriftssjefen anviser tilskuddet til utbetaling. Tilskuddet utbetales samlet til driftsenhetens innehaver.

For felles driftsenhet¹ og/eller driftsenhet som er berettiget ektefelle tillegg etter § 11, kan det samlede beløpet deles likt mellom ektefellene og utbetales hver enkelt.

1. Jf. lov om reindrift § 4 annet ledd.

§ 14. *Dispensasjon*

Reindriftssjefen kan, etter søknad, dispensere fra reglene i denne forskriften når det foreligger ekstraordinære forhold som kan vanskeliggjøre videre drift og som ligger utenfor driftsenhetsinnehaverens kontroll.

§ 15. *Kontroll og avkortning/bortfall av tilskudd.*

Reindriftsagronomen kan avkorte eller nekte tilskudd dersom søkeren

- a. har gitt feil opplysninger i søknaden for inneværende og/eller foregående driftsår,
- b. for øvrig ikke har fulgt gjeldende lover og forskrifter for næringen, herunder brudd på beitetidsbestemmelser og manglende tilrettelegging for pålagt telling.

Reindriftsagronomen skal kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt dersom vesentlige forutsetninger for tilskuddet, herunder avvikende reintallsopplysninger, viser seg ikke å være oppfylt. Reindriftsagronomen kan motregne et tilbakebetalingskrav med utspring i ordninger over reindriftsavtalen i tilskudd som innvilges.

§ 16. *Klageadgang*

Reindriftsagronomens vedtak etter denne forskriften kan påklages til Reindriftssjefen etter forvaltningslovens regler.

§ 17. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 11. juli 2001 nr. 852 om tilskudd til driftsenheter og tamreinlag.

10. juli Nr. 871 2002

Forskrift om endring i forskrift om reindriftsfond.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 10. juli 2002 med hjemmel i Stortingets årlige vedtak om reindriftsavtalen. Kunngjort 13. august 2002.

I

I forskrift av 14. februar 1992 nr. 1271 om reindriftsfond gjøres følgende endringer:

§ 4 nytt fjerde ledd skal lyde:

Midler avsatt for kriseberedskap utbetales av områdestyret kun når det foreligger en ekstraordinær tapssituasjon.

§ 4 nåværende fjerde til sjettede ledd blir nye femte til sjuende ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

10. juli Nr. 872 2002

Forskrift om endring i forskrift om konsesjonsområder for lokalradio.

Fastsatt av Statens medieforvaltning 10. juli 2002 med hjemmel i forskrift av 28. februar 1997 nr. 153 om kringkasting § 7-2 femte ledd, jf. lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 2-1 annet ledd. Kunngjort 13. august 2002.

I

I forskrift av 10. oktober 2000 nr. 1004 om konsesjonsområder for lokalradio gjøres følgende endring:

Del I skal lyde:

Det fastsettes følgende konsesjonsområder for lokalradio:

Østfold:

1. Aremark og Halden
2. Fredrikstad og Hvaler
3. Sarpsborg og Råde
4. Moss, Rygge og Våler
5. Marker, Rakkestad, Eidsberg, Rømskog og Trøgstad
6. Askim, Skiptvet, Spydeberg og Hobøl.

Oslo og Akershus:

7. Oslo
8. Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Ullensaker og Nes
9. Aurskog-Høland, Sørum, Fet, Rælingen, Enebakk, Lørenskog, Skedsmo, Nittedal og Gjerdrum

10. Asker og Bærum
11. Nesodden
12. Oppegård og Ski
13. Frogn, Ås og Vestby.

Hedmark:

14. Tolga, Os, Alvdal, Tynset og Folldal
15. Engerdal og Trysil
16. Stor-Elvdal, Rendalen og Åmot
17. Elverum og Løten
18. Hamar, Ringsaker og Stange
19. Åsnes, Grue og Våler
20. Eidskog, Kongsvinger, Nord-Odal og Sør-Odal.

Oppland:

21. Jevnaker, Gran, Lunner, Søndre Land og Nordre Land
22. Østre Toten og Vestre Toten
23. Gjøvik
24. Gausdal og Lillehammer
25. Øyer, Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu
26. Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Etnedal, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal
27. Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel og Dovre.

Buskerud:

28. Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes, Flå og Nore og Uvdal
29. Sigdal, Modum og Krødsherad
30. Øvre Eiker, Kongsberg, Rollag og Flesberg
31. Lier, Nedre Eiker og Drammen
32. Hurum og Røyken
33. Ringerike
34. Hole.

Vestfold:

35. Hof, Sande, Svelvik, Holmestrand, Våle og Borre
36. Larvik og Lardal
37. Ramnes, Andebu, Stokke, Tønsberg, Nøtterøy og Tjøme
38. Sandefjord.

Telemark:

39. Seljord, Kviteseid og Nissedal
40. Vinje, Tokke og Fyresdal
41. Tinn og Hjartdal
42. Bø, Sauherad, Nome og Notodden
43. Siljan, Skien, Bamble og Porsgrunn
44. Kragerø
45. Drangedal.

Aust-Agder og Vest-Agder:

46. Åmli, Froland, Arendal, Tvedestrand og Vegårshei
47. Lillesand og Birkenes
48. Grimstad
49. Risør og Gjerstad
50. Valle og Bykle
51. Bygland og Evje og Hornnes
52. Iveland og Vennesla
53. Søgne og Songdalen
54. Kristiansand
55. Marnardal, Lindesnes, Mandal, Åseral og Audnedal
56. Sirdal, Flekkefjord, Kvinesdal og Hægebostad
57. Farsund og Lyngdal.

Rogaland:

58. Vindafjord, Tysvær, Haugesund, Karmøy, Bokn og Utsira, samt Sveio, Etne og Ølen fra Hordaland fylke
59. Hjelmeland, Strand, Finnøy, Rennesøy, Kvitsøy, Suldal og Sauda
60. Stavanger og Sola

61. Randaberg
62. Sandnes og Forsand
63. Klepp, Time, Hå og Gjesdal
64. Eigersund, Bjerkreim, Lund og Sokndal.

Hordaland:

65. Odda, Ullensvang, Eidfjord, Kvam, Jondal, Voss, Granvin og Ulvik
66. Kvinnherad, Stord, Tysnes og Bømlo
67. Fitjar
68. Samnanger, Os, Fusa og Austevoll
69. Bergen
70. Masfjorden, Osterøy, Lindås, Modalen, Meland, Austrheim, Radøy og Fedje
71. Vaksdal
72. Askøy
73. Sund, Fjell og Øygarden.

Sogn og Fjordane:

74. Årdal, Lærdal, Aurland, Sogndal og Leikanger
75. Vik, Balestrand, Høyanger, Hyllestad, Solund og Gulen
76. Luster
77. Jølster, Gaular, Naustdal, Førde og Fjaler
78. Gloppen og Eid
79. Stryn og Hornindal
80. Selje og Vågsøy
81. Bremanger, Askvoll og Flora.

Møre og Romsdal:

82. Aure, Tustna, Smøla, Kristiansund, Tingvoll, Frei, Averøy, Eide, Sunndal, Surnadal, Rindal og Halså
83. Nesset og Gjemnes
84. Molde, Fræna, Aukra, Midsund og Vestnes
85. Rauma
86. Norddal, Stranda, Stordal og Sykkylven
87. Skodje, Giske, Ålesund, Sula, Ørskog, Haram og Sandøy
88. Volda, Ørsta, Vanylven, Ulstein, Sande, Herøy og Hareid.

Sør-Trøndelag:

89. Oppdal, Rennebu og Midtre Gauldal
90. Røros, Holtålen, Tydal og Selbu
91. Trondheim og Leksvik (Nord-Trøndelag)
92. Orkdal og Meldal
93. Melhus, Skaun og Klæbu
94. Frøya, Hitra, Hemne og Snillfjord
95. Rissa, Ørland, Bjugn, Åfjord, Roan, Osen og Agdenes
96. Malvik.

Nord-Trøndelag:

- 97.
98. Stjørdal, Meråker, Frosta, Levanger, Verdal, Mosvik, Inderøy, Fosnes, Namsos, Namdalseid, Overhalla, Høylandet, Flatanger, Verran, Steinkjer og Snåsa
99. Lierne og Røyrvik
100. Namsskogan
101. Grong
102. Leka, Vikna og Nærøy.

Nordland:

103. Vega
104. Brønnøy, Sømna, Bindal og Vevelstad
105. Grane, Hattfjelldal og Vefsn
106. Alstahaug, Herøy, Dønna, Leirfjord, Lurøy og Træna
107. Rana
108. Hemnes
109. Nesna
110. Rødøy
111. Meløy

112. Beiarn
113. Gildeskål
114. Bodø
115. Saltdal, Fauske, Skjerstad og Sørfold
116. Ballangen og Narvik
117. Lødingen
118. Steigen, Tysfjord og Hamarøy
119. Tjeldsund og Evenes, samt Skånland fra Troms fylke
120. Vestvågøy og Vågan
121. Værøy
122. Røst
123. Flakstad og Moskenes
124. Hadsel
125. Sortland
126. Bø
127. Øksnes
128. Andøy.

Troms:

129. Harstad, Ibestad, Bjarkøy og Kvæfjord
130. Bardu, Gratangen, Lavangen og Salangen
131. Målselv og Balsfjord
132. Dyrøy, Sørreisa, Lenvik, Tranøy, Torsken og Berg
133. Tromsø og Karlsøy
134. Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Nordreisa, Skjervøy og Kvænangen.

Finnmark:

135. Sør-Varanger
136. Vadsø og Nesseby
137. Vardø
138. Båtsfjord og Berlevåg
139. Kautokeino, Karasjok og Tana
140. Gamvik
141. Lebesby
142. Nordkapp
143. Porsanger
144. Måsøy
145. Hammerfest og Kvalsund
146. Alta og Loppa
147. Hasvik
148. Svalbard.

II

Endringen trer i kraft straks.

2. aug. Nr. 873 2002

Forskrift om fastsettelse av faktorer mv. i fisket etter makrell i 2002.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 2. august 2002 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2001 nr. 1521 om regulering av fisket etter makrell i 2002 § 7 annet ledd, gitt med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 13. august 2002.

§ 1. Konesjonspliktige ringnotfartøy

Faktoren for konesjonspliktige ringnotfartøy, jf. § 2 i forskrift av 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fisket med ringnot, fastsettes til 2,9.

§ 2. Ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,50 meter

Faktoren for ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,50 meter største lengde og med lasteromskapasitet på inntil 1.500 hl, jf. § 4 bokstav b og c i forskrift av 20. desember 2001 nr. 1521 om regulering av fisket etter makrell i 2002, fastsettes til 2,8.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 12. august 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

2. aug. Nr. 874 2002**Forskrift om endring i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 2. august 2002 med hjemmel i lov av 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 64. Fremmet av Olje- og energidepartementet. Kunngjort 13. august 2002.

I

I forskrift av 15. desember 2000 nr. 1270 om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven gjøres følgende endringer:

Del I nr. 1 skal lyde:

1. *På riksnivå:* Kongen, Olje- og energidepartementet og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Helsedepartementet skal være vassdragsmyndighet i forhold til § 13 fjerde ledd. NGU skal være vassdragsmyndighet i forhold til § 46.

Under overskriften «I forhold til de enkelte bestemmelser gjelder følgende:» skal sjette strekpunkt lyde:

- Helsedepartementet skal være vassdragsmyndighet etter § 13 fjerde ledd.

Under overskriften «I forhold til de enkelte bestemmelser gjelder følgende:» skal åttende strekpunkt lyde:

- Olje- og energidepartementet skal være vassdragsmyndighet i forhold til de øvrige bestemmelser og for saker om bygging av kraftverk med installert effekt inntil 5.000 kW og mindre reguleringer (inntil 500 nat.hk) etter § 8.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. aug. Nr. 875 2002**Forskrift om periodisk kontroll og utekontroll av kjøretøy.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 8. august 2002 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 19 annet ledd og § 43. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 16a (direktiv 96/96/EF) og nr. 17g (direktiv 2000/30/EF). Kunngjort 13. august 2002.

*Kapittel 1 – Felles bestemmelser***§ 1. Virkeområde**

Forskriftens kapittel 2 gjelder norskregistrerte kjøretøy som nevnt nedenfor:

- 1) Biler med tillatt totalvekt over 3.500 kg samt alle biler som er registrert for 10 personer eller flere.
- 2) Tilhengere, herunder semitrailere, med tillatt totalvekt over 3.500 kg.
- 3) Drosjer, ambulanser, herunder leilighetsambulanser.
- 4) Biler med tillatt totalvekt 3.500 kg eller mindre, unntatt biler som nevnt i punkt 3.

Forskriftens kapittel 3 gjelder kjøretøy som nevnt i første ledd nr. 1 og 2, med unntak av kravet om at kjøretøyet skal være norskregistrert.

Unntatt fra denne forskrift er likevel kjøretøy som er:

- registrert før januar 1960,
- registrert for bruk utenfor offentlig veg eller som lisensiert rallybil (kjennemerker med sort bunn),
- tatt ut av bruk (avregistrert),
- registrert på Forsvaret (kjennemerke med gul bunn),
- registrert på fremmed stats diplomatiske eller konsulære stasjoner mv. (kjennemerke med blå bunn),
- omfattet av forskrift av 28. mars 1967 nr. 9350 om bruk av utenlandsk motorvogn i riket og om særskilt registrering av motorvogn for midlertidig bruk,
- registrert som tilhenger for traktor.

§ 2. Innholdet i kontrollen

Vegdirektoratet fastsetter innholdet i kontrollen, utforming av kontrollseddel, kriterier for vurdering av mangler (kontrollveiledning) og krav til utstyr som er nødvendig for kontrollutførelsen.

*Kapittel 2 – Periodisk kontroll av kjøretøy***§ 3. Periodisk kontroll**

Eier, eller den som på eiers vegne har rådighet over kjøretøy, skal uoppfordret framstille kjøretøy til kontroll hos godkjent kontrollorgan i løpet av nedenfor angitt kontrollmåned.

- Kjennemerke med 1 som siste siffer framstilles i januar.
- Kjennemerke med 2 som siste siffer framstilles i februar.
- Kjennemerke med 3 som siste siffer framstilles i mars.

Kjennemerke med 4 som siste siffer framstilles i april.
Kjennemerke med 5 som siste siffer framstilles i mai.
Kjennemerke med 6 som siste siffer framstilles i juni.
Kjennemerke med 7 som siste siffer framstilles i november.
Kjennemerke med 8 som siste siffer framstilles i august.
Kjennemerke med 9 som siste siffer framstilles i september.
Kjennemerke med 0 som siste siffer framstilles i oktober.

Kjøretøy kan framstilles til kontroll inntil 4 måneder forut for kontrollmåneden.

Kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 1, 2 og 3 skal framstilles én gang i kalenderåret. Slikt kjøretøy framstilles likevel tidligst 12 måneder etter at det ble registrert første gang. For kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 1, 2 og 3 som har vært avregistrert, og som ordinært skulle ha vært kontrollert og godkjent i den tiden det var avregistrert, skal det ved påregistrering dokumenteres at det har vært kontrollert og godkjent i løpet av siste 12 måneder.

Kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 4 skal framstilles første gang i det fjerde kalenderåret etter registreringsåret og deretter hvert annet år. For kjøretøy som nevnt i § 1 nr. 4 som har vært avregistrert, og som ordinært skulle ha vært kontrollert og godkjent i den tiden det har vært avregistrert, skal det ved påregistrering dokumenteres at det har vært kontrollert og godkjent i løpet av de siste 24 måneder.

Eier som av spesielle grunner ikke kan framstille kjøretøyet, eller utbedre påpekte mangler innen pålagt frist, kan søke vegkontoret om endret frist.

§ 4. *Kontrollorgan*

Periodisk kontroll etter denne forskrift kan bare utføres av følgende kontrollorgan:

- 1) Statens vegvesens trafikkstasjoner,
- 2) kontrollorgan godkjent av vegkontoret.

Vegkontoret kan i særlige tilfeller godkjenne kontroller utført av godkjent kontrollorgan i annen EØS-stat.

Vegdirektoratet fastsetter krav til utdanning, praksis mv. for godkjenning som kontrollorgan etter nr. 2.

Kontrollorgan plikter å gi melding til vegkontoret når det inntreffer endringer av betydning for kontrollvirksomheten, herunder endringer av eierforhold og/eller firmanavn.

§ 5. *Kontrollorgans plikter*

Kontrollorgan skal gi kontrolltilbud til alle kjøretøyeiere, uansett kjøretøymerke og type, innenfor den godkjenning og kompetanse som kontrollorganet har.

Kontrollorgan skal gjennom kvalitetssikringssystem kunne dokumentere at kjøretøykontroll i egen virksomhet gjennomføres i samsvar med forskriftene. Vegdirektoratet kan fastsette nærmere krav til innhold og omfang.

Kontrollorgan skal rapportere resultatet av utførte kontroller til vegkontoret i det fylke hvor kontrollen er foretatt. Kontrollseddelen skal innsendes i et dataformat fastsatt av Vegdirektoratet. Innsending skal skje senest dagen etter kontrollen. Den som framstiller kjøretøyet for kontroll skal motta papirkopi.

Når et kjøretøy under kontrollen er i så dårlig stand at bruksforbud er aktuelt, skal kontrollorganet omgående melde dette til vegkontoret hvis det anses nødvendig for å hindre bruk, jf. § 6.

Kontrollorgan plikter å gi kjøretøyeier den veiledning som er nødvendig for at vedkommende kan ivareta sine rettigheter og plikter etter forskriften.

§ 6. *Godkjenning av kjøretøy/bruksforbud*

Vegkontoret avgjør umiddelbart etter utløpet av kontrollmåneden, på bakgrunn av kontrollens gjennomføring og manglens art, om et kjøretøy kan godkjennes.

Vegkontoret kan pålegge utbedring av mangler og kan stille krav om etterkontroll innen særskilt frist, før godkjenning gis.

Vegkontoret kan nedlegge bruksforbud, jf. vegtrafikkloven § 36, for kjøretøy som ikke er framstilt til kontroll innen fastsatt frist eller som ikke har fått utbedret påtalte mangler (ikke er blitt godkjent) innen den frist som er gitt. Vegkontoret kan også nedlegge bruksforbud dersom kontrollorgan gir melding om trafikksfarlige kjøretøy som er framstilt til kontroll og eller dersom alvorlige feil oppdages.

§ 7. *Bevis for godkjent periodisk kontroll av kjøretøy/kontrollattest*

Vegdirektoratet skal etter godkjent periodisk kjøretøykontroll utstede kontrollattest etter modell fastlagt av Vegdirektoratet. Dette gjelder kjøretøy i kategori 1 og 2 i henhold til § 1 i denne forskrift. Kontrollattesten skal sendes kjøretøyets eier når kjøretøyet er godkjent.

§ 8. *Omprøving og klage*

Vegdirektoratet er klageinstans for enkeltvedtak etter denne forskriften.

Kjøretøyeier som er uenig i kontrollorganets registrering av mangler, kan også kreve at vegkontoret mot vederlag foretar ny kontroll.

Vegkontoret eller Vegdirektoratet kan pålegge kontrollorgan å medvirke til forberedelsen av eventuell omprøving eller klagesak uten særskilt godtgjøring.

§ 9. *Tilsyn*

Vegkontoret skal føre tilsyn med de kontrollorgan som etter § 4 utfører periodisk kontroll av kjøretøy.

Som ledd i tilsynet kan det gis pålegg som er nødvendig for å sikre at kjøretøykontrollen gjennomføres i samsvar med regelverket.

Kontrollorgan plikter å gi vegkontoret adgang til lokaler og bistå slik det ellers er nødvendig for å gjennomføre tilsyn. Vegkontoret kan innkalle kjøretøy til stikkprøvekontroll dersom dette er nødvendig av hensyn til tilsynsoppgavene.

Vegkontoret kan tilbakekalle, midlertidig eller permanent, retten til å utføre kontroll etter denne forskrift dersom:

- 1) kontrollen regelmessig har vært av dårlig kvalitet, eller
- 2) det foreligger alvorlige og/eller gjentatte brudd på regelverket omkring periodisk kontroll av kjøretøy.

Er forholdet mindre grovt kan det gis advarsel.

§ 10. *Betaling for kontroll*

For periodisk kontroll av kjøretøy utført av Statens vegvesens trafikkstasjoner betales for tiden følgende pris:

Biler med tillatt totalvekt høyst 3.500 kg:		
– Teknisk kontroll	kr 390,–	Herav mva. kr 75,48
– Teknisk etterkontroll	kr 180,–	Herav mva. kr 34,84
Biler med tillatt totalvekt over 3.500 kg og høyst 7.500 kg:		
– Teknisk kontroll	kr 575,–	Herav mva. kr 111,29
– Teknisk etterkontroll	kr 260,–	Herav mva. kr 50,32
Biler for øvrig:		
– Teknisk kontroll	kr 900,–	Herav mva. kr 174,19
– Teknisk etterkontroll	kr 420,–	Herav mva. kr 81,29
Tilhengere med tillatt totalvekt over 3.500 kg:		
– Teknisk kontroll	kr 575,–	Herav mva. kr 111,29
– Teknisk etterkontroll	kr 420,–	Herav mva. kr 81,29
Avgassmåling av biler med bensinmotor	kr 65,–	Herav mva. kr 12,58
Avgassmåling av biler med dieselmotor	kr 155,–	Herav mva. kr 30,00
Støymåling	kr 65,–	Herav mva. kr 12,58

Dersom ikke avbestilling er gjort senest to virkedager på forhånd, må det betales ved manglende frammøte hos trafikkstasjoner/vegkontor.

Dersom overprøving av kontrollarbeid etter § 8 første ledd fører til så store endringer på kontrollseddelen at det har innvirkning på spørsmålet om godkjenning, må det kontrollorganet som overprøves, refundere kjøretøyeier det som er betalt for kontrollen.

For kontroll utført hos annet kontrollorgan enn trafikkstasjon/vegkontor, fastsettes størrelsen på vederlaget av kontrollorganet selv.

Kapittel 3 – Utekontroll

§ 11. *Kontrollens innhold*

Uanmeldt og uventet teknisk kontroll på offentlig veg av kjøretøy som nevnt i § 1 annet ledd skal skje i samsvar med direktiv 2000/30/EF og omfatte ett eller flere av følgende elementer:

- a) en teknisk vurdering av kjøretøyets vedlikeholdstilstand.
- b) en kontroll av den rapport som er beskrevet i § 13, hvis denne framlegges av føreren.
- c) en kontroll av dokumenter som viser at kjøretøyet er blitt godkjent i en periodisk kontroll, jf. § 7, hvis disse framlegges av føreren.
- d) en undersøkelse beregnet på å avsløre sviktende vedlikehold. Undersøkelsen skal omfatte ett eller flere av de punkter som er anført i vedlegg I punkt 10 i direktiv 2000/30/EF.

Innen det foretas kontroll etter bokstav d, skal det tas hensyn til siste kontrollattest etter § 7 og/eller rapport etter § 13 hvis denne framlegges av føreren. Det kan også tas hensyn til enhver annen sikkerhetsattest som er utstedt av et godkjent organ, hvis denne framlegges av føreren. Når ovennevnte attester eller rapporter viser at det innenfor de tre siste måneder er foretatt inspeksjon av en eller flere punkter som er anført i vedlegg I punkt 10 i direktiv 2000/30/EF, kontrolleres ikke dette punkt på ny, med mindre det er særlig berettiget på grunn av en åpenbar feil og/eller manglende samsvar.

Kontroll av bremsesystemer og utslipp av avgasser skal skje etter bestemmelsene i vedlegg II i direktiv 2000/30/EF.

§ 12. *Ytterligere kontroll/bruksforbud*

Hvis kontrollmyndigheten anser at omfanget av vedlikeholdsmangler, særlig når det gjelder bremsesystemer, kan utgjøre en så stor risiko for trafikksikkerheten at ytterligere undersøkelser er nødvendig, kan kjøretøyet underkastes en mer omfattende kontroll av organ som nevnt i § 4 første ledd nr. 1 som er i nærheten.

Hvis det etter utekontrollen eller etter den mer omfattende kontroll beskrevet i første ledd viser seg at kjøretøyet representerer en alvorlig risiko for personer i kjøretøyet eller andre trafikanter, kan kontrollmyndigheten nedlegge bruksforbud inntil de alvorlige manglene er blitt rettet opp, jf. vegtrafikkloven § 36.

§ 13. Rapport

Etter at kontrollen er gjennomført skal det utarbeides en rapport av kontrollmyndigheten der de punkter som er kontrollert skal avmerkes. Rapporten skal gis til føreren av kjøretøyet.

Kapittel 4 – Ikrafttredelse

§ 14. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 10. august 2002. Samtidig oppheves forskrift av 12. desember 1997 nr. 1302 om periodisk kontroll av kjøretøy.

17. juli Nr. 894 2002

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Fastsatt av Vegdirektoratet 17. juli 2002 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak av 24. november 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. I nr. 45d (direktiv 2001/43/EF), nr. 45k (direktiv 2000/72/EF) og kap. II nr. 1 og 7 (direktiv 2001/3/EF). Kunngjort 16. august 2002.

I

I forskrift av 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 5–1 nr. 1 første ledd skal lyde:

1. Dette kapittel gjelder EØF-typegodkjenning av jordbruks- eller skogbrukstraktor i henhold til direktiv 74/150/EØF, som endret senest ved direktiv 2001/3/EF.

§ 5–11 skal lyde:

Ethvert vedtak om å nekte eller tilbakekalle typegodkjenning, nekte registrering eller forby salg, truffet i henhold til bestemmelser som er vedtatt for å gjennomføre direktiv 74/150/EØF, som endret senest ved direktiv 2001/3/EF, skal være utførlig begrunnet.

§ 13–1 nr. 2.0 skal lyde:

- 2.0 Bil og tilhenger til bil som tilfredsstillter kravene i direktiv 92/23/EØF, eventuelt som endret ved direktiv 2001/43/EF, anses å oppfylle bestemmelsene i dette kapittel når det gjelder krav til og montering av dekk.

Ny § 13–2 skal lyde:

§ 13–2. Dekk på bil – støy (direktiv 2001/43/EF)

1. Kravnivå:

Direktiv 92/23/EØF som senest endret ved direktiv 2001/43/EF.

2. Virkeområde m.m.:

Kjøretøy i gruppe M, N og O samt nye dekk til disse uansett om de er originalmontert eller er en reservedel unntatt regummierte dekk.

Støykravene gjelder ikke for:

- piggdekk (men for andre vinterdekk med eventuelle hull for pigger),
- dekk som er beregnet for montering på kjøretøy som er førstegangsregistrert før 1. oktober 1980,
- dekk med hastighetsindeks mindre enn 80 km/h.
- dekk beregnet for felger med nominell diameter som ikke overstiger 10 tommer eller som overstiger 25 tommer og
- reservedekk av type T til midlertidig bruk.

3. Alternativ standard:

Ingen.

4. Godkjenning:

Ved typegodkjenning av ny type kjøretøy og dekk skal det fremlegges dokumentasjon/bevitnelse/garanti fra fabrikant eller kompetent, uavhengig laboratorium for at direktiv 92/23/EØF som senest endret ved direktiv 2001/43/EF er tilfredsstillt.

Dekkene er delt opp i 3 brukskategorier med forskjellige grenseverdier:

- C1, dekk som hovedsakelig er konstruert for personbiler (M₁) og deres tilhengere,

- C2, dekk som hovedsakelig er konstruert for busser (M_2 og M_3), varebiler (N_1) og lastebiler (N_2 og N_3) og deres tilhengere og hvor dekk er godkjent for maksimalt 1450 kg belastning ved en hastighetsmerking på 140 km/h eller mer,
- C3, dekk som hovedsakelig er konstruert for busser (M_2 og M_3), varebiler (N_1) og lastebiler (N_2 og N_3) og hvor dekk er godkjent for maksimalt 1450 kg belastning ved en hastighetsmerking på 130 km/h eller mindre, samt dekk som er godkjent for 1500 kg eller mer.

Grenseverdiene for personbildekk (C1) i dB(A) er:

Dekk kl.	Nominell dekk-bredde (mm)	A		B ¹		C ^{1,2}
C1a	≤-145	til 30. juni 2007	72	fra 1. juli 2007	71	70
C1b	>-145≤-165	til 30. juni 2007	73	fra 1. juli 2007	72	71
C1c	>-165≤-185	til 30. juni 2007	74	fra 1. juli 2007	73	72
C1d	>-185≤-215	til 30. juni 2008	75	fra 1. juli 2008	74	74
C1e	>-215	til 30. juni 2009	76	fra 1. juli 2009	75	75

- 1 Indikerende grenseverdi. Endelige verdier vil bli vedtatt i endringsdirektiv på bakgrunn av rapporten som omtales i artikkel 3(2) i direktivet.
- 2 Ikrafttreden ennå ikke vedtatt. Grenseverdiene i kolonne C skal bestemmes i endringsdirektiv på bakgrunn av rapporten som omtales artikkel 3(2) i direktivet.

Forsterkede (merket «Reinforced») har 1 dB(A) høyere grenseverdi enn angitt i tabellen over. Spesialdekk (jf. direktiv 92/23/EØF: for eksempel dekk til blandet bruk (på veg og i terreng) og i begrenset hastighet) har 2 dB(A) høyere grenseverdi enn angitt i tabellen over.

Grenseverdiene for buss-, vare- og lastebildekk (C2 og C3) i dB(A) er:

Bruk/dekk	C2	C3
normal (sommerdekk til vanlig veg)	75	76
vinterdekk (M+S)	77	78
Spesialdekk	78	79

Merking av dekkene som viser at de er prøvet og tilfredsstillende støykravene skal se slik ut:

00687-s

Nummereringen over er tatt med som eksempel. 3-tallet inne i rektangelet betyr at dekket er typegodkjent i Italia og med typegodkjeningsnummer «687», «00» at dette er et vare- eller lastebildekk og «-s» at typegodkjenningen dekker bilag V (støy) i direktivet. For øvrig krever ikke (eller forbyr heller ikke) direktivet at dekkene skal merkes for eksempel med det målte støytallet.

I henhold til artikkel 3 skal det senest 4. august 2003 vedtas et endringsdirektiv (via the Committee for Adaptation to Technical Progress) for å introdusere veggrepstester for dekk. Basert på erfaringene med innføringen av dekkstøygrenseverdier og med hensyntagen til tekniske fremskritt skal Kommisjonen innen 4. august 2004 rapportere til Parlamentet og Rådet om hvor forsvarlig det er å innføre B- og C-grenseverdiene uten at dette går ut over sikkerheten. Basert på denne rapporten skal Kommisjonen innen 4. august 2005 foreslå endringsdirektiv for å introdusere krav på områder som berører sikkerhet, miljø og rullestand.

5. Ikrafttreden:

- 4. august 2003 for typegodkjenning av ny type dekk.
- 4. februar 2004 for typegodkjenning av ny type kjøretøy.
- 4. februar 2005 for registrering av kjøretøy.
- Fra tidspunktene under skal nye dekk som selges eller tas i bruk tilfredsstillende kravene i direktivet:

Dekklasse	Nominell dekkbredde (mm)	Salg og bruk av nye dekk
C1a, b, c	≤185	1. oktober 2009
C1d	>185≤-215	1. oktober 2010
C1e	>215	1. oktober 2011
C2 og C3	alle	1. oktober 2009

Nåværende § 13–2 til § 13–6 blir nye § 13–3 til § 13–7.

Ny § 13–4 nr. 6 skal lyde:

6. For pigging av dekk til to- og trehjulede motorvogner gjelder bestemmelsene i § 13–5 nr. 2.

Ny § 13–7 nr. 3 litra d skal lyde:

- d) Dersom piggene med hensyn til utførelse og montering tilfredsstillter kravene for bil med tillatt totalvekt ikke over 3.500 kg, jf. § 13–3 nr. 3, er største tillatte antall pigger 250 stk.

§ 14–4 nr. 5 skal lyde:

5. Ikrafttreden:

<i>Direktiv (grunn direktiv)</i>	<i>Som senest endret ved</i>	<i>Kategori</i>	<i>For typegodkj. av ny type kjøretøy</i>	<i>For nye registreringer</i>
Direktiv 97/24/EØF, kapittel 3	Ikke endret	Alle	1. oktober 1999	17. juni 2003
Direktiv 93/31/EØF	Ikke endret	Alle (to hjul)	1. oktober 1999	17. juni 2003
Direktiv 93/31/EØF	Direktiv 2000/72/EF	Alle (to hjul)	1. august 2002	–

§ 27–5 og § 27–6 skal lyde:

§ 27–5. Elektromagnetisk støy fra traktor

Traktor som har motor med elektrisk tenning som tilfredsstillter kravene i direktiv 75/322/EØF, eventuelt som endret ved direktiv 82/890/EØF, direktiv 97/54/EF, direktiv 2000/2/EF eller direktiv 2001/3/EF, anses å tilfredsstillte kravene i § 27–1 nr. 2 og 3.

§ 27–6. Elektromagnetisk kompatibilitet for jordbruks- og skogbrukstraktor (2001/3/EF)

1. Kravnivå:

Direktiv 75/322/EØF som senest endret ved direktiv 2001/3/EF.

2. Virkeområde m.m.:

Bestemmelsen i denne paragraf gjelder for jordbruks- og skogbrukstraktorer.

Bestemmelsene gjelder ikke for forsvarrets militærtaktiske jordbruks- og skogbrukstraktorer.

3. Alternativ standard:

Ingen.

4. Godkjenning:

Ved godkjenning skal det fremlegges bevitnelse fra fabrikant eller kompetent uavhengig laboratorium som viser at jordbruks- og skogbrukstraktor tilfredsstillter ovennevnte krav. Dette gjelder ikke når jordbruks- og skogbrukstraktor er ledsaget av gyldig samsvarssertifikat og/eller er merket med typegodkjenningsnummer i henhold til direktiv 74/150/EØF. Alternativt kan jordbruks- og skogbrukstraktor, deler eller tekniske enheter være godkjent og merket i henhold til ovennevnte krav.

Ved typegodkjenning av en type jordbruks- og skogbrukstraktor, komponenter og separate tekniske enheter, skal det fremlegges dokumentasjon/bevitnelse/garanti fra fabrikant eller kompetent, uavhengig laboratorium for at direktiv 75/322/EØF som senest endret ved direktiv 2001/3/EF er tilfredsstillt.

5. Ikrafttreden:

Denne paragraf trer i kraft 1. oktober 2002 for typegodkjenning av jordbruks- og skogbrukstraktorer og komponenter eller separate tekniske enheter og 1. oktober 2008 for registrering og ibrukttagning av nye jordbruks- og skogbrukstraktorer og elektriske/elektroniske enheter som komponenter eller separate tekniske enheter til jordbruks- og skogbrukstraktorer.

Til bruk som reservedeler på jordbruks- og skogbrukstraktorer som før 1. oktober 2002 er typegodkjent i henhold til direktiv 75/322/EØF eller direktiv 77/537/EØF (avgasskrav for jordbruks- og skogbrukstraktorer) med eventuelle etterfølgende forlengelser og utvidelser av slike typegodkjenninger, tillates det typegodkjenning, salg og første ibrukttagning av komponenter og separate tekniske enheter.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. aug. Nr. 895 2002

Forskrift om endring i forskrift om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer

Fastsatt av Landbruksdepartementet 8. august 2002 med hjemmel i lov av 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. § 2 og § 3. Kunngjort 16. august 2002.

I

I forskrift av 5. mai 1998 nr. 402 om produksjon og merking av økologiske landbruksvarer gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltet tilføyes:

- Kfo. (EF) nr. 331/2000 av 17. desember 1999
- Kfo. (EF) nr. 548/2000 av 14. mars 2000
- Kfo. (EF) nr. 1616/2000 av 24. juli 2000
- Kfo. (EF) nr. 2426/2000 av 31. oktober 2000
- Kfo. (EF) nr. 349/2001 av 21. februar 2001.

I § 2a tilføyes:

- Kfo. (EF) nr. 331/2000 av 17. desember 1999
- Kfo. (EF) nr. 548/2000 av 14. mars 2000
- Kfo. (EF) nr. 1616/2000 av 24. juli 2000
- Kfo. (EF) nr. 2426/2000 av 31. oktober 2000
- Kfo. (EF) nr. 349/2001 av 21. februar 2001.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. aug. Nr. 896 2002

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 13. august 2002 med hjemmel i forskrift av 12. desember 2001 nr. 1403 om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 12, lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 16. august 2002.

I

I forskrift av 12. desember 2001 nr. 1403 om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 gjøres følgende endringer:

§ 7 nytt tredje ledd skal lyde:

Fartøy som ikke er regulert med samlekvote kan fiske følgende tilleggskvoter av hyse fra og med 13. august:

<i>Lengdegrupper:</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Tilleggskvote i tonn:</i>
under 10 m.s.l.	1,00	3,5
10,00 – 14,99 m.s.l.	1,25	4,4
15,00 – 20,99 m.s.l.	2,00	7
21,00 – 27,99 m.s.l.	2,25	7,9

Nåværende § 7 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

27. juni Nr. 897 2002

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege og i private medisinske laboratorier og røntgenvirksomheter.

Fastsatt av Helsedepartementet 27. juni 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4 fjerde ledd, § 5–5 fjerde ledd og § 22–2 andre ledd, lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2, lov av 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov av 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 6–9 nr. 1 og nr. 2. Kunngjort 20. august 2002.

Kapittel I

§ 1. Trygden yter stønad dersom lege er søkt for sykdom eller mistanke om sykdom, for skade eller lyte, for veiledning i familieplanlegging, ved svangerskap og ved fødsel. Det ytes ikke stønad til kosmetiske inngrep som ikke er overveiende medisinsk indisert.

Det samme gjelder ved påregnelige følgetilstander etter slike inngrep.

Det ytes også stønad i forbindelse med cervixcytologiske undersøkelser som utføres etter innkalling som ledd i et fastsatt screeningprogram.

§ 2.

1. Utgifter til legehjelp hos allmennpraktiserende lege og privatpraktiserende spesialist dekkes etter takstene i kapittel II.

Utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorier og røntgeninstitutter godtgjøres etter takster som fastsatt i kapittel IV.

Stønad ytes etter de takstene som gjelder på behandlingstiden.

2. Trygdekontoret kan inngå avtale med legen om direkte oppgjør med trygden. Stønaden utbetales i så fall direkte til legen. Legen har da ikke rett til å kreve av medlemmet den delen av legehonoraret som trygden dekker. Rikstrygdeverket fastsetter nærmere regler for direkte oppgjør. Når lege, herunder turnuslege, mottar lønn fra kommunen for pasientbehandling i kontorpraksis, eller ved legevakt, utbetales stønaden direkte til kommunen. Rikstrygdeverket kan også inngå avtale med Den norske lægeforening om direkte oppgjør mellom trygdekontorene og medlemmer av Legeforeningen. Slik avtale erstatter med kollektiv virkning individuelle avtaler med medlemmer av Legeforeningen.
  3. Med Rikstrygdeverkets samtykke kan trygdekontoret inngå avtale med lege om stønad til legehjelp for medlemmene innenfor et bestemt område/distrikt eller for en bestemt gruppe. Stønad som nevnt i punkt 1, jf. punkt 2, faller da bort. De nærmere regler for gjennomføring av ordningen fastsettes av trygdekontoret med Rikstrygdeverkets godkjenning.
  4. Trygden yter ikke stønad til legehjelp som utføres av en bedriftslege i den fastsatte arbeidstiden. Utgifter til laboratorieprøver og røntgenundersøkelser som bedriftslegen rekvirerer fra utenforstående laboratorie- og røntgenvirksomhet dekkes likevel ved konkret mistanke om sykdom.
- § 3. Trygden yter stønad etter honorartakstene:
1. Ved kontrollundersøkelser under svangerskap, ved fødsel og ved behandling for sykdom i forbindelse med svangerskap og fødsel, og for en undersøkelse etter fødselen.
  2. Ved behandling av skade eller sykdom som går inn under folketrygdloven kapittel 13, jf. lovens § 5–25 og under lovene om krigspensjonering. For militærpersoner er det likevel et vilkår at legehjelpen ikke gis av militærlege.
  3. Ved behandling av et medlem som er innsatt i fengselsvesenets anstalter eller som forpleies privat i medhold av straffelovens § 39 punkt 1 litra d, dersom legehjelpen gis ved annet personell enn det som er knyttet til fengselshelsetjenesten.
  4. Ved behandling hvor pasientens tilstand er til hinder for at legen kan innkreve egenandelen, f.eks. ved alvorlige sinnslidelser, akutte større skader, bevisstløshet og dødsfall. Legen må kort begrunne kravet overfor trygdekontoret. I tillegg til behandlingstaksten dekkes også utgifter til bandasjemateriell, infusjonsvæsker, oksygen og medikamenter som medgår ved behandlingen etter egen spesifisert regning. Dette gjelder ikke når hjelpen gis ved tilkalt ambulanse.
  5. Ved psykoterapeutisk behandling av barn og ungdom under 18 år.
  6. Ved behandling av barn under 7 år.
  7. Ved undersøkelse, behandling og kontroll for allmennfarlige smittsomme sykdommer. Med allmennfarlige smittsomme sykdommer menes følgende sykdommer (jf. forskrift av 1. januar 1995 nr. 100 om allmennfarlige smittsomme sykdommer):

Botulisme	Legionellose	Sykdom forårsaket av enteropatogen
Chlamydiainfeksjon, genital	Lepra	E coli (enterohemoragisk)
Difteri	Meningokokksykdom	E coli/EHEc, enteroinvasiv
Flekktufus	Miltbrann	E coli/EIEc, enteropatogen
Gonoré	Paratyfoidefeber	E coli/ETEc, enterotoksigen
Gulfeber	Pest	E coli/ETEc, enteroaggregativ
Hemoragisk feber	Poliomyelitt	E coli/EAggEC)
Hepatitt A-virusinfeksjon	Rabies	Sykdom forårsaket av meticillinresistente gule stafylokokker
Hepatitt B-virusinfeksjon	Shigellose	
Hepatitt C-virusinfeksjon	Syfilis	Sykdom forårsaket av multiresistente pneumokokker
Hepatitt E-virusinfeksjon	Tilbakefallsfeber	
HIV-infeksjon	Tuberkulose	Sykdom forårsaket av vancomycinresistente enterokokker
Kikhoste	Tyfoidefeber	
Kolera		

Det ytes godtgjørelse etter honorartakstene dersom

- a. en pasient har grunn til å anta seg smittet med allmennfarlig smittsom sykdom og oppsøker lege for nødvendig undersøkelse etter smittevernloven § 5–1, eller
- b. en lege under konsultasjon får mistanke om at pasienten har en allmennfarlig smittsom sykdom og etter samtykke fra pasienten setter i verk nødvendig undersøkelse etter smittevernloven § 3–5, eller
- c. legen har oppfordret eller pålagt pasienten å møte til konsultasjon for allmennfarlig smittsom sykdom for å foreta undersøkelse som ledd i smitteoppsporing etter smittevernloven § 3–6, eller

d. det er behov for behandling eller kontroll for allmennfarlig smittsom sykdom.

Det ytes ikke stønad til dekning av utgifter til undersøkelser etter denne bestemmelsen uten at pasienten har grunn til å anta seg smittet eller legen får mistanke om at pasienten har en allmenfarlig smittsom sykdom.

Legen skal i pasientens journal begrunne at et eller flere av vilkårene for stønad etter honorartakstene er oppfylt.

Det ytes stønad etter denne bestemmelse til den som oppholder seg i Norge, selv om vedkommende ikke er medlem i folketrygden.

§ 4. Ved krav om stønad til legehjelp skal medlemmet legge fram spesifisert og kvittert regning fra legen senest førstkommende måned etter behandlingdagen. Regningen må i tillegg til kontaktform, diagnose, tariffnummer, dato og klokkeslett for de utførte legebehandlingene, inneholde alle opplysninger som er nødvendig for å avgjøre stønadskravet.

Legen plikter å utstede regning som nevnt på blankett fastsatt av Rikstrygdeverket.

Private medisinske laboratorier og røntgeninstitutt og private sykehus som driver laboratorie- og røntgenvirksomhet, plikter å overføre regning, som nevnt i første ledd, elektronisk til Rikstrygdeverket i samsvar med krav fastsatt av samme myndighet, dersom virksomheten har avtale om direkte oppgjør, jf. § 2. Virksomheter som nevnt i første punktum skal følge Datatilsynets regler om sikring av personopplysninger.

§ 5. Trygdekontoret skal revidere og kontrollere legeregning som medlemmet har levert, og utbetale stønaden til medlemmet snarest mulig, og senest en måned etter at regningen er mottatt.

Stønaden kan ikke innkasseres gjennom legen, ved transport eller ved fullmakt på annen måte.

Hvis et medlem overfor legen har erklært seg ute av stand til å betale den delen av honoraret som stønaden vil utgjøre, kan trygdekontoret etter å ha undersøkt forholdet, utbetale stønaden direkte til legen.

§ 6. (Opphevd)

§ 7. Når et medlem blir erklært arbeidsufør plikter legen å sende sykmeldingsattest direkte til trygdekontoret samme dag som legesøkningen har funnet sted. Gjenpart av sykmeldingen skal leveres til medlemmet. Legen skal på sykmeldingsattesten bekrefte at medlemmet har vært arbeidsufør. Vanligvis skal sykmeldingsattest gis etterskuddsvis og ikke for lengre tidsrom enn 14 dager om gangen. Når det er på det rene at sykdommen vil medføre arbeidsuførhet i lengre tid, kan sykmeldingsattesten utskrives for et lengre tidsrom enn 14 dager. Legen skal bygge utstedelse av sykmeldingsattesten på en personlig undersøkelse av pasienten. Sykmeldingsattest og legeerklæring ved arbeidsuførhet skal utstedes på blankett fastsatt av Rikstrygdeverket og skal være fullstendig utfylt. Hvis arbeidsuførheten varer lengre enn 8 uker, plikter legen uoppfordret å sende legeerklæring ved arbeidsuførhet til trygdekontoret i pasientens bostedskommune innen dette tidspunkt.

§ 8. Kan medlemmet på grunn av sin helsetilstand ikke møte fram på behandlingsstedet, har legen rett til skyssgodtgjørelse etter forskrift fastsatt med hjemmel i folketrygdloven § 5–19 tredje ledd. Reisetillegg og skyssgodtgjørelse utbetales direkte til legen mot innsending av spesifisert regning, se § 4.

Hvis ikke nærmeste lege eller medlemmets fastlege i kommunen/samarbeidende kommune er tilkalt, er merutgiftene trygden uvedkommende. Dette gjelder ikke ved øyeblikkelig hjelp hvis vakthavende lege ved kommunalt organisert legevaktordning er tilkalt eller hvis nærmeste lege eller medlemmets fastlege ikke kan nyttes.

§ 9. Ved uenighet mellom lege og trygdekontor om beregning av stønad til legehjelp, reisetillegg eller skyssgodtgjørelse kan både trygdekontoret og legen bringe tvisten inn for fylkestygdekontoret, hvis tilfellet ikke hører inn under loven om anke til Trygderetten.

§ 10. Tvist om forståelsen av de enkelte punkter i avtale om stønad til dekning av utgifter til legehjelp kan, hvis bestemmelser om behandling av tvister ikke er tatt inn i avtalen, bringes inn for Rikstrygdeverket til avgjørelse hvis begge parter er enige om det.

§ 11. Rikstrygdeverket kan i særlige tilfelle for et enkelt trygdekontor eller for flere trygdekontorer gjøre unntak fra denne forskriften.

Kodeforklaringer:

– * (asterisk)

betyr at takstene er forbeholdt spesialistpraksis (ikke spesialist i allmenmedisin eller samfunnsmedisin).

Øvrige takster kan benyttes av alle leger, jf. dog eventuelle merknader om godkjenningskrav eller liknende.

– Bokstavene *d* eller *k* i takstnummerkoden

står for dagtakst eller kvelds-, natt- og helgetakst. For takster uten disse bokstavene skilles det ikke mellom dag/kveld/natt/helgedag.

– Forkortelser:

Hon. – står for honorar, og angir takstbeløpet i kroner.

Ref. – står for refusjonsandel.

Egen. – står for egenandel.

Merk. – står for merknad.

Rep. – står for repetisjon.

– *Repetisjoner:*

0 – betyr at taksten ikke kan repeteres på samme regningskort, dvs. at prosedyre/undersøkelse/behandling refunderes én gang selv om den gjentas.

50% – betyr at taksten kan repeteres én gang med halvparten av takstbeløpet.

Rep. – betyr at taksten kan repeteres flere ganger på samme regningskort. Står det i stedet et tall, kan taksten repeteres dette antall ganger.

Rep 50% – betyr at taksten kan repeteres flere ganger, men at det for hver av repetisjonene bare kan beregnes halv takst.

Kapittel II. Takster for allmennpraktiserende lege og privatpraktiserende spesialist

Takster fra 1. juli 2002

- A. Enkle pasientkontakter
- B. Konsultasjoner og sykebesøk
- C. Reisetillegg, ledsagelse av pasient og skyssgodtgjørelse
- D. Kvelds-, natt- og helgedagstillegg
- E. Prosedyretakster
- F. Laboratorieundersøkelser og prøver
- G. Radiologi

*A. Enkle pasientkontakter**Merknad A0*

Takstene for enkle pasientkontakter innbefatter skrijving av resept, utfylling av sykmeldingsattest Del I, rekvisisjoner til røntgen og fysioterapi og henvisning til spesialist på skjema 2.06.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
1ad	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved personlig fram møte og ved bud. Ugyldig takstkombinasjon: 1ak, 1b, c, d, f, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 612, 621, 622, 623, 624	35,-	0,-	35,-	A0, A1	0
1ak	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved personlig fram møte og ved bud. Ugyldig takstkombinasjon: 1ad, 1b, c, d, f, 2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 612, 621, 622, 623, 624	45,-	10,-	35,-	A0, A1, D1	0
1bd	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved brev eller telefon. Ugyldig takstkombinasjon: alle	35,-	35,-	0,-	A0, A1	0
1bk	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved brev eller telefon. Ugyldig takstkombinasjon: alle	45,-	45,-	0,-	A0, A1, D1	0
*1cd	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved personlig fram møte og ved bud hos godkjent spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, indremedisin/kirurgi med tilhørende subspecialiteter, nevrologi, pediatri, psykiatri (barnepsykiatri), reumatologi, yrkesmedisin og hudsykdommer. Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 1ck, 1d, f, 2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 612, 621, 622, 623, 624	50,-	15,-	35,-	A0	0
*1dd	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved brev eller telefon, hos indremedisiner/kirurg med tilhørende subspecialiteter, nevrolog, pediater, psykiater (barnepsykiater), reumatolog, yrkesmedisiner og spesialist i hudsykdommer. Ugyldig takstkombinasjon: alle	35,-	35,-	0,-	A0, A1	0
1ed	Taking og undersøkelse av hemoglobin, blodsenkning og telling av hvite blodlegemer og mikroskopering av urinsediment. Ugyldig takstkombinasjon: 1b, 1c, 1d, 1ek, f, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 701a, 217c, 603, 612, 621, 622, 623, 624	35,-	0,-	35,-	A0	0
1f	Telefonsamtale eller skriftlig kommunikasjon om enkelt pasienter med fysioterapeut, kommunal helse- og sosialtjeneste (pleie- og omsorgstjeneste, helsestasjon,	60,-	60,-	0,-	A0	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	skolehelsetjeneste og sosialkontor) og bedriftshelsetjeneste. Leger må på anmodning oppgi hvem/hvilken instans man har vært i kontakt med. Ugyldig takstkombinasjon: alle					
1g	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning per telefon mellom kl. 23 og 08. Taksten kan bare benyttes under legevakt i vakt-distrikt uten vakt-sentral. Ugyldig takstkombinasjon: alle	150,-	150,-	0,-	A0, A1	0

Merknad A1

Ved henting av resept/sykmelding/henvisning/rekvisisjon som følge av telefonkontakt kan det ikke kreves egenandel (takst 1a) av pasienten. Taksten kan ikke benyttes:

- ved telefonhenvendelser om timeavtale eller sykebesøk
- ved enkel beskjed om prøveresultat
- ved telefonsamtale med kolleger
- ved innringing av resept til apotek.

*B. Konsultasjoner og sykebesøk**Merknad B1*

Takstene for konsultasjoner/sykebesøk innbefatter

- hemoglobin, blodsenkning, hematokrit
- telling av hvite og røde blodlegemer
- enkel urinundersøkelse og mikroskopi av urin.

Enkle behandlinger som:

- intramuskulære injeksjoner av vanlige medikamenter
- overflateanestesi (OVA)
- fjerning av overflatiske fremmedlegemer i hud og slimhinne
- åpning av overflatisk abscess
- skriving av resept
- utfylling av sykmeldingsattest Del I
- henvisninger og rekvisisjoner.

Konsultasjon

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
2ad	Konsultasjon hos allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 621, 622, 623	114,-	0,-	114,-	B1, B3	0
2ak	Konsultasjon hos allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 621, 622, 623, 624	175,-	0,-	175,-	B1, B3, D1	0
2bd	Tillegg ved konsultasjon hos fastlege for pasient som ikke er tilknyttet fastlegeordningen. Taksten refunderes ikke av trygden. Taksten kan ikke kreves ved øyeblikkelig hjelp, jf. helsepersonelloven § 7. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 621, 622, 623, 624	110,-	0,-	110,-		0
2cd	Tillegg for tidsbruk ved konsultasjonsvarighet utover 20 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 107j, 213, 215, 217c, 609, 612, 615, 621, 622, 623, 624	103,-	103,-	0,-		rep
2ck	Tillegg for tidsbruk ved konsultasjonsvarighet utover 20 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2cd, 3, 4, 11, 12, 13, 107j, 213, 215, 217c, 609, 615, 621, 622, 623, 624	105,-	105,-	0,-	D1	rep
2dd	Tillegg for spesialist i allmennmedisin, Allm. pr. Dnlf. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2dk, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623, 624	58,-	58,-	0,-	B3	0
2dk	Tillegg for spesialist i allmennmedisin, Allm. pr. Dnlf. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2dd, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623, 624	71,-	71,-	0,-	B3, D1	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
2ed	Gruppebehandling per pasient for veiledning, instruksjon i egenbehandling og bygging av selv-hjelpsnettverk innen en gruppe av pasienter med kroniske sykdommer eller funksjonshemninger. Varighet 3/4 – 1 time for gruppe m/inntil 6 pasienter. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2c, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 217c, 621, 622, 623, 624	194,-	80,-	114,-	B1, B3	5
2fk	Konsultasjon og tillegg for utrykning til kontor ved øyeblikkelig hjelp under legevakt når skyssmiddel er benyttet, for første pasient. Det kan i tillegg beregnes reisetillegg og skyssgodtgjørelse. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ed, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623, 624	230,-	55,-	175,-	B1, D1	0
2gd	Tillegg ved konsultasjon hos fastlege for fornyet vurdering (second opinion) av pasient tilknyttet fastlegeordningen. Det er en forutsetning for å benytte taksten at legen sender skriftlig rapport (journalnotat) til pasientens fastlege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 621, 622, 623, 624	150,-	150,-	0,-	B3	0
2hd	Tillegg ved konsultasjon hos fastlege for pasient som er tilmeldt annen fastlege, herunder asylsøkere som ikke er tildelt fastlege og borgere av EØS-land som ikke er medlemmer av folketrygden. Taksten kan ikke kreves: – der legen og pasientens lege er i samme gruppepraksis/kontorfellesskap – der legen vikarierer for pasientens lege – der legen mottar pasienten under avtalt kollegial fraværdekning eller annen samarbeidsordning med pasientens lege – under kommunalt organisert legevakt. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 621, 622, 623, 624	50,-	50,-	0,-	B3	0
*3ad	Konsultasjon hos spesialist. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3ak, 11, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623	201,-	1,-	200,-	B1, B3, B4	0
*3bd	Tillegg for tidsbruk ved konsultasjon hos spesialist utover 20 min. per påbegynt 15 min. Taksten kan bare benyttes av spesialister som er oppført under takstene 4a1, 4a2 og 4c1. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 4, 11, 12, 13, 107j, 213, 215, 217c, 603, 612, 615, 621, 622, 623, 624, 651	95,-	95,-	0,-		rep
*3c	Tillegg for pasient som ikke har henvisning fra lege. Taksten refunderes ikke av folketrygden. Ugyldig takstkombinasjon: alle unntatt 3a	170,-	0,-	170,-	B4	

Merknad B3

For bestilt time som ikke benyttes, dvs. at pasienten uteblir uten varsel eller avbestiller senere enn 24 timer før avtalt tid, kan pasienten avkreves konsultasjonshonorar. Dette dekkes ikke av folketrygden. Beløpet anses ikke som godkjent egenandel etter bestemmelser gitt med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 5–3. Slik betaling kan kreves av alle pasienter som er fritatt for betaling av egenandel. Pasienter som bestilte time hos legespesialist skal informeres om plikten til å betale ved uteblivelse. Dersom behandling, undersøkelse eller kontroll hos legespesialist er forsinket med mer enn én time etter avtalt tid og pasienten ikke har fått melding om forsinkelsen før oppmøte, er det ikke anledning til å kreve egenandel for tjenesten. Pasienten skal bli informert om årsaken til forsinkelsen. Hvis mulig skal pasienten varsles om forsinkelsen før oppmøte.

Merknad B4

Ved konsultasjon med pasient som ikke har henvisning fra lege, kan spesialisten ikke innkreve takster ut over 3a og 3c. Det gjelder også ved psykoterapi. Det kreves ikke henvisning ved øyeblikkelig hjelp og nødvendig oppfølging av denne tilstanden. Med øyeblikkelig hjelp menes arbeid innenfor spesialiteten som ikke kan utsettes til neste dag.

En henvisning gjelder til behandlingen for den aktuelle sykdomstilstanden er avsluttet. Henvisningen skal følge første regningskort for behandlingen. Kravene til henvisning gjelder ikke for pasienter hos leger som omfattes av overgangsordningen etter § 2 punkt 1 i forskrift om rett til trygdefusjon (dvs. leger som er over 65 år per 1. juli 2001) eller for pasient som hadde et fast etablert pasientforhold til spesialist i gynekologi før 1. juni 2001.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*4a1	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved godkjent spesialist i anesthesiologi, fysikalsk medisin og rehabilitering, hudsykdommer, indremedisin/kirurgi med tilhørende subspecialiteter, nevrologi, pediatri, psykiatri (barnepsykiatri), revmatologi og yrkesmedisin (etter henvisning). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a2, 4b, 4c, 11, 13, 14, 15, 217c	325,-	325,-	0,-	B4, B5	0
*4a2	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved godkjent spesialist som nevnt under takst 4a1 (ved kontroll). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a1, 4b, 4c, 11, 13, 14, 15, 217c	205,-	205,-	0,-	B4, B5	0
*4b1	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved andre godkjente spesialister (etter henvisning). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4b2, 4c1, 4c2, 11, 13, 14, 15, 217, 621, 622, 623, 624	220,-	220,-	0,-	B4, B5	0
*4b2	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved andre godkjente spesialister (ved kontroll). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4b1, 4c1, 4c2, 11, 13, 14, 15, 217, 621, 622, 623, 624	120,-	120,-	0,-	B4, B5	0
*4c1	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved øyeblikkelig hjelp hos pediater. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4b, 4c2, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 621, 622, 623, 624	180,-	180,-	0,-	B4, B5	0
*4c2	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved øyeblikkelig hjelp hos øvrige spesialister. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4b, 4c1, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 621, 622, 623, 624	40,-	40,-	0,-	B4, B5	0
*4da	Genetisk veiledning og utredning ved spesialist, for første halvtime takst nr. 3a og 4b1		0			
*4db	Genetisk veiledning og utredning ved spesialist, for hver påbegynt halvtime etter første. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4, 6, 11, 12, 21, 22, 217c	124,-	124,-	0,-		rep

Merknad B5

Det må foreligge henvisning fra lege. Henvisningen skal følge regningskortet til trygdekontoret. Undersøkelsen skal omfatte nøyaktig opptak av sykehistorie samt fullstendig status presens for den respektive spesialitet. Spesialisten skal sende skriftlig rapport (epikrise) til henvisende lege og under forutsetning om tilsagn fra pasienten eller dennes verge, også til pasientens faste lege. Rapporten skal redegjøre for diagnose, behandling og vurdering. Takstene for den respektive sykdom/skade/tilstand kan benyttes inntil 2 ganger per år, regnet fra første konsultasjon, men for indremedisiner, nevrolog, pediater, reumatolog og psykiater inntil 3 ganger per år (inkludert 1. gangs undersøkelse). Takstene 4a1 og 4b1 kan benyttes én gang per år per henvist pasient for samme sykdom/skade/tilstand. Det kreves ikke henvisning for å benytte takst 4c ved øyeblikkelig hjelp. Ved øyeblikkelig hjelp må problemstillingen anføres på regningskortet til trygdekontoret. Regelen om fullstendig undersøkelse og rapport til pasientens faste lege forutsettes fulgt.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
5	Utskrift/kopiering av pasientjournal Taksten refunderes ikke av folketrygden. Ugyldig takstkombinasjon: alle	70,-	0,-	70,-		
6k	Tillegg ved konsultasjon/sykebesøk under legevakt organisert av kommunen. Taksten kan bare benyttes etter kl. 16 og på lør-, søn-, helge- og høytidsdager. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 4, 11bd, 12b, 13, 14, 15	21,-	21,-	0,-	D1	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
7	Tillegg for undersøkelse/behandling av døve, språksvake og fremmedspråklige i de tilfeller det er nødvendig med tolk. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2c, 3b, 11c, 12c	230,-	230,-	0,-		0
<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>		
8	<i>Ekspedisjonsgebyr</i> Utgifter og arbeid ved forsendelse etter pasientens ønske av resepter, rekvisisjoner, henvisninger eller lignende per brev, faks, telefon eller e-post. Taksten dekkes ikke av folketrygden.	40,-				0

Satser for forbruksmateriell

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
10a	<i>Materiellgruppe 1</i> – Utstyr til gynekologisk undersøkelse, herunder tupfere, engangsspekulum, etc. – Utstyr til anoskopi uten lyskilde – Elastiske bind	30,-	B6	rep
10b	<i>Materiellgruppe 2</i> – Utstyr til spirometri – Utstyr til EKG – Glukose/materiell til karbohydratbelastning – Utstyr til prøvetaking fra livmorhulen – Utstyr til rektoskopi/anoskopi m/lyskilde – Materiell ved sårskift, herunder salvekompresser, bind, sterile kompresser etc.	60,-	B6	rep
10c	<i>Materiellgruppe 3</i> – Materiell ved mindre kirurgiske inngrep, herunder suturmateriale, bedøvelsesmidler, bandasjemateriell og øvrig forbruksmateriell – Utstyr til kateterisering (ekskl. kateter)	90,-	B6	rep
10d	<i>Materiellgruppe 4</i> – Materiell ved større kirurgiske inngrep, herunder suturmateriell, bedøvelsesmidler, bandasjemateriell og øvrig forbruksmateriell – Materiell til behandling/skifting av større sår og skader	120,-	B6	rep

Merknad B6

Beløpene kan repeteres/kombineres hvis det er gjort flere inngrep/flere prosedyrer.

Pasienten må i tillegg dekke utgifter til materiell eller legemidler som ikke er dekket av de ovenstående fastsatte honorar som for eksempel gips, spiral, kateter, vaksiner, legemidler, ortoser, etc., etter legens kostnad.

Engangsutstyr som f.eks. sprøyter mv. kan det ikke beregnes ekstra for, da disse utgifter inngår i taksten.

Takstene 10a til 10d refunderes ikke av folketrygden. Folketrygden dekker slike utgifter kun ved tilfeller som går inn under folketrygdlovens kapittel 13 og denne forskrifts § 3 nr. 4.

*Sykebesøk**Merknad B7*

Legen har krav på takst for sykebesøk, reisetillegg og skyssgodtgjørelse dersom pasienten på grunn av sin helsestand ikke kan møte frem på behandlingsstedet, se folketrygdloven § 5–19. Når legen må rykke ut fra hjemmet til kontoret for øyeblikkelig hjelp, benyttes konsultasjonstakst tillagt takst 2fk for første pasient.

Ved sykebesøk hvor flere pasienter tilses samtidig i samme:

- husstand
- pensjonat
- fartøy
- aldershjem mv.

beregnes honorar/refusjon som for sykebesøk og eventuelle reisetillegg og skyssgodtgjørelse bare for én pasient. For de øvrige godtgjøres det som for konsultasjoner.

Ved besøk hos pasienter i det hus hvor legen bor, har kontor eller arbeider og på fartøy hvor legen oppholder seg eller arbeider, beregnes konsultasjonstakst. I større bygninger gjelder sistnevnte regel for sykebesøk bare i den oppgang hvor legen bor. Det beregnes honorar som for sykebesøk for hver pasient ved behandling av trygdet som er innsatt i fengsel, dersom legehjelpen gis ved annet personell enn det som er knyttet til fengselshelsetjenesten, se forskriftens § 3, nr. 3.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
11ad	Sykebesøk ved allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 12, 13, 14, 15, 217c	170,-	0,-	170,-	B1, B7, B8	0
11ak	Sykebesøk ved allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 11ad, 12, 13, 14, 15, 217c	290,-	50,-	240,-	B1, B7, B8, D1	0
11bd	Tillegg for sykebesøk ved fastlege for pasient som ikke er tilknyttet fastlegeordningen. Taksten refunderes ikke av trygden. Taksten kan ikke kreves ved øyeblikkelig hjelp, jf. helsepersonelloven § 7. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 155, 217c	110,-	0,-	110,-	B8	0
11cd	Tillegg for tidsbruk ved sykebesøksvarighet utover 30 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 217c, 609, 612, 615	86,-	86,-	0,-	B8	rep
11ck	Tillegg for tidsbruk ved sykebesøksvarighet utover 30 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 217c, 609, 612, 615	120,-	120,-	0,-	B8, D1	rep
11dd	Tillegg for spesialist i allmennmedisin, Allm. pr. Dnlf. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 11dk, 12, 13, 14, 15, 217c	55,-	55,-	0,-	B8	0
11dk	Tillegg for spesialist i allmennmedisin, Allm. pr. Dnlf. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 11dd, 12, 13, 14, 15, 217c	76,-	76,-	0,-	B8, D1	0
11e	Tillegg ved sykebesøk til egne pasienter med kronisk, alvorlig sykdom. Taksten kan ikke benyttes ved legevakt. Når sykebesøk foretas etter kl. 16, eller på søn-/helgedager, dag før disse og på offentlig høytidsdag, kan for øvrig kveldstakster benyttes. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11bd, 12, 13, 14, 15	330,-	330,-	0,-	B8	0
11f	Tillegg ved aktivt redningsarbeid ved ulykke, gjenopplivning og ved fødselshjelp	320,-	320,-	0,-		0
11gd	Tillegg for sykebesøk ved fastlege for fornyet vurdering (second opinion) av pasient tilknyttet fastlegeordningen. Det er et vilkår for å benytte taksten at legen sender skriftlig rapport (journalnotat) til pasientens fastlege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11bd, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 15, 217c	150,-	150,-	0,-	B8	
11hd	Tillegg for sykebesøk ved fastlege for pasient som er tilmeldt annen fastlege, herunder asylsøkere som ikke er tildelt fastlege og borgere av EØS-land som ikke er medlemmer av folketrygden. Taksten kan ikke kreves: – der legen og pasientens lege er i samme gruppepraksis/kontorfellesskap – der legen vikarierer for pasientens lege – der legen mottar pasienten under avtalt kollegial fraværdekning eller annen samarbeidsordning med pasientens lege – under kommunalt organisert legevakt. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11bd, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 15, 217c	50,-	50,-	0,-	B8	
11id	Tillegg for sykebesøk utført av privatpraktiserende lege ved avbrudd (øyeblikkelig hjelp) i ordinær kontorpraksis (kl. 08–16). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 155, 217c	350,-	350,-	0,-	B8	0
*12ad	Sykebesøk v/spesialist. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 6, 11, 12ak, 14, 15, 217c	200,-	0,-	200,-	B1, B7, B8	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*12bd	Tillegg for sykebesøk utført av privatpraktiserende spesialist ved avbrudd (øyeblikkelig hjelp) i ordinær kontorpraksis (kl. 08–16). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 6, 11, 12ak, 14, 15, 217c	140,-	140,-	0,-	B7, B8	0
*12cd	Tillegg for tidsbruk ved sykebesøksvarighet utover 30 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 6, 11, 12ck, 13, 14, 15, 217c, 609, 612, 615	95,-	95,-	0,-	B8	rep
*13d	Tillegg for psykiatrisk undersøkelse ved nevrolog, nevrokirurg, psykiater, barnepsykiater og geriater. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 12c, 217c	173,-	173,-	0,-	B4, B8	0

*Merknad B8**Besøksrunde*

Ved flere sykebesøk under samme reise beregnes reisetillegget på grunnlag av den samlede tid for besøksrunden fratrukket medgått tid for sykebesøk. Avstigning merkes med A på det enkelte kort. Antall besøk, samlet reisetid og sum reisetillegg oppgis på regningskortet for siste besøk. Her føres også samlet skyssgodtgjørelse. Regningskortene for den enkelte besøksrunde samles for seg etter dato. Utgifter til ferge og passering av bomring refunderes etter kvittering.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
14a	Møtegodtgjørelse med reisetid når legen deltar i tverrfaglige samarbeidsmøter med helse- og/eller sosialfaglig personell som et ledd i behandlingsopplegg for enkeltpasienter, herunder i basisteam, ved møte i ansvarsgruppe i forbindelse med legemiddelassistert rehabilitering og i møte om individuell plan. Taksten kan ikke benyttes i forbindelse med samarbeid internt i tverrfaglige medisinske sentra og lignende. Taksten kan ikke benyttes som godtgjørelse for fast oppsatte samarbeidsmøter, med mindre det gjelder samarbeid om konkrete pasienter. Beregnes for arbeid i inntil en halv time. Taksten dekker også praksisutgifter. Taksten beregnes for den samlede møte-/reisetid, ikke per pasient. Legen må på anmodning opplyse hvem det har vært holdt møte med. Ugyldig takstkombinasjon: alle, med unntak av 14b og km-godtgjørelse	400,-	400,-	0,-		0
14b	Senere per påbegynt halvtime. Ugyldig takstkombinasjon: alle, med unntak av 14a og km-godtgjørelse	400,-	400,-	0,-		rep
15a	Tillegg for deltakelse i kommunalt organisert legevakt i Finnmark fylke og kommunene Berg, Bjarkøy, Gratangen, Ibestad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvænangen, Kåfjord, Lavangen, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord, Torsken og Tranøy i Troms fylke, Andøy, Ballangen, Beiarn, kommunene Alstahaug, Bindal, Bø, Dønna, Flakstad, Gildeskål, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Lødingen, Moskenes, Nesna, Rødøy, Røst, Saltdal, Skjerstad, Sømna, Træna, Tysfjord, Vega, Vestvågøy, Vevelstad, Værøy, Vågan og Øksnes i Nordland fylke, kommunene Fosnes, Leka, Namsskogan og Røyrvik i Nord-Trøndelag fylke og Solund kommune i Sogn og Fjordane, per vakt-døgn mandag – fredag. Godtgjørelsen deles dersom flere leger deltar i samme vakt-døgn. Ved vakt-samarbeid mellom to eller flere av de nevnte kommuner utbetales taksten per kommune. Ugyldig takstkombinasjon: alle	556,-	556,-	0,-		rep
15b	Tillegg for deltakelse i kommunalt organisert legevakt i kommunene nevnt under 15a per vakt-døgn lør-, søn-, helge- og høytidsdag. Ugyldig takstkombinasjon: alle	760,-	760,-	0,-		rep

*C. Reisetillegg og ledsagelse av pasient og skyssgodtgjørelse**Merknad C0**Vilkår for skyssgodtgjørelse*

Skyssgodtgjørelse beregnes etter regulativet for offentlige tjenestemenn, eventuelt etter takster godkjent av departementet. Har legen på grunn av særlige forhold hatt større skyssutgifter, beregnes godtgjørelsen etter utgifter i henhold til fremlagt regning, se forskrift gitt med hjemmel i folketrygdloven § 5–19.

Det beregnes bare reise på billigste måte.

Beregning av skyssgodtgjørelse

Beregningsgrunnlaget for skyssgodtgjørelse er antall tilbakelagte km. Ved beregningen av veilengden avrundes samlet antall km ved frem- og tilbakereisen til nærmeste antall hele km. Veilengden regnes fra legens kontor (bolig), men skjer sykebesøket fra et midlertidig oppholdssted, regnes fra dette hvis reisen derfra til pasienten er kortere. Skjer sykebesøket etter rekvisisjon under en reise, beregnes reisetillegg og skyssgodtgjørelse bare for selve avstigningen. Skjer sykebesøket under fast kontordagsreise, beregnes reisetillegg og skyssgodtgjørelse bare for den tid og det antall km som legen reiser ekstra i anledning sykebesøket.

Reisetillegg og ledsagelse

Reisetillegg og skyssgodtgjørelse kan beregnes ved sykebesøk i avstand over 1 km fra legens kontor (bolig) – en vei.

Ved øyeblikkelig hjelp, kan det likevel beregnes skyssgodtgjørelse under 1 km (ikke reisetillegg).

Ved organisert legevakt, kan det beregnes både skyss og reisetillegg også under 1 km.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
21ad	Reisetillegg, bil/tog/båt eller annet skyssmiddel herunder til fots, for første halve time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ck, 2dd, 2dk, 2ae, 14, 15, 21c	85,–	C0, C1	0
21ak	Reisetillegg, bil/tog/båt eller annet skyssmiddel herunder til fots, for første halve time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ck, 2dd, 2dk, 2ae, 14, 15, 21c	125,–	C0, C1, D1	0
21bd	Senere for hver påbegynt halvtime. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ck, 2dd, 2dk, 2ae, 14, 15	85,–	C1	rep
21bk	Senere for hver påbegynt halvtime. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ck, 2dd, 2dk, 2ae, 14, 15	145,–	C1, D1	rep
21cd	Reisetillegg ved reise under 1 km (en vei), i forbindelse med organisert legevakt, jf. takst 6. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ck, 2dd, 2dk, 2ae, 13, 14, 21a	48,–	C0, C1	0
21ck	Reisetillegg ved reise under 1 km (en vei), i forbindelse med organisert legevakt, jf. takst 6. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ck, 2dd, 2de, 2ak, 13, 14, 21a	54,–	C0, C1, D1	0

Merknad C1

Ved bomtur som legen ikke selv er skyld i, godtgjør trygden reisetillegg og skyssgodtgjørelse.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
22ad	Fra det tidspunkt selve ledsagelsen iverksettes ytes godtgjørelse for 400,– hver påbegynt halvtime med		C2	rep
22ak	Fra det tidspunkt selve ledsagelsen iverksettes ytes godtgjørelse for 550,– hver påbegynt halvtime med		C2, D1	rep
22bd	For ventetid og hjemreise ytes godtgjørelse per deretter påbegynt time med. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 3, 13, 14, 15	450,–	C2	rep
22bk	For ventetid og hjemreise ytes godtgjørelse per deretter påbegynt time med. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 3, 13, 14, 15	450,–	C2, D1	rep

*Merknad C2**Ledsagergodtgjørelse*

Hvis det er nødvendig med lege som ledsager for pasient ved reise til sykehus, og vilkårene for trygdens stønadspått for øvrig er tilstede, ytes godtgjørelse etter disse retningslinjer:

- For den tid som går med til å undersøke og behandle pasienten, regnes vanlig takst for sykebesøk eller konsultasjon.
- Tiden fra sykebesøket/konsultasjonen er avsluttet til reisen med pasienten påbegynnes, regnes som ventetid dersom legen ikke kan utføre annet arbeid.
- Ledsagelse i ambulanse/bil med bære skal dekkes av fylkeskommunen.

*D. Kvelds-, natt- og helgedagstillegg**Merknad D1*

Takstene under:

A: 1ak, 1bk.

B: 2ak, 2ck, 2dk, 2fk, 11ak, 11ck, 11dk.

C: 21ak, 21bk, 21ck, 22ak, 22bk.

Med mindre annet spesielt er nevnt nedenfor, skal dagtakster alltid benyttes når lege foretar konsultasjon eller sykebesøk i sin legepraksis.

Når legens konsultasjon/sykebesøk finner sted mellom kl. 16 og 08 eller når reisen begynner før kl. 07, og likeså når konsultasjonen eller sykebesøket finner sted dagen før søn- og helgedager til kl. 08 følgende arbeidsdag, samt på offentlige høytidsdager, kan legen likevel benytte forhøyede takster i følgende tilfeller:

- ved kommunalt organisert legevakt
- ved uforutsette konsultasjoner/sykebesøk som gjelder øyeblikkelig hjelp og i tilfeller som av medisinske grunner ikke kan utsettes til neste dag, og som legen ikke kan ta i sin ordinære arbeidstid.

Kveldstakster kan ikke benyttes av leger som har åpen praksis i tidsrom som nevnt ovenfor, herunder tilbyr tjenester i form av sykebesøk o.l.

*E. Prosedyretakster**Særskilte kirurgitakster*

(Takstene gjelder bare for leger med avtale om driftstilskudd med regionalt helseforetak.)

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*K01a	Kataraktoperasjon, inntil 250 operasjoner per kalenderår	6800,-	E1	0
*K01b	Kataraktoperasjon, over 250 inntil 500 operasjoner per kalenderår	6100,-	E1	0
*K01c	Kataraktoperasjon, ut over 500 operasjoner per kalenderår.	5100,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: alle bortsett fra 3ad			
*K01d	Medisinsk indisert øyelokkoperasjon, 1 øyelokk	2500,-	E1	0
*K01e	Medisinsk indisert øyelokkoperasjon, 2 øyelokk	3750,-	E1	0
*K02a	Tonsillektomi	6500,-	E1	0
*K02b	Adenotomi	3500,-	E1	0
*K02c	Paracentese med ventilasjonsrør narkose	2400,-	E1	0
*K02d	Adenotomi ved samtidig paracentese med ventilasjonsrør	4100,-	E1	0
*K02e	Tonsillektomi ved samtidig paracentese med ventilasjonsrør	7000,-	E1	0
*K02f	Tonsillektomi ved samtidig adenotomi	7300,-	E1	0
*K02g	Tonsillektomi ved samtidig adenotomi og paracentese med ventilasjonsrør.	7900,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: Takstene K02a/K02g er gjensidig utelukkende. Bortsett fra 3ad er alle takster ugyldige.			
*K05a	Diagnostisk artroskopi.	2100,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: K05b, K05c			
*K05b	Terapeutisk artroskopi i kne.	4700,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: K05a			
*K05c	Terapeutisk artroskopi i skulder.	4700,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: K05a			

Merknad E1

I tillegg til taksten kan legen benytte takst 3ad og takst 10d.

Lønn til assisterende lege er inkludert i takstene, og denne legen kan ikke kreve refusjon fra trygden i forbindelse med disse operasjonene. Takst 148 (kollegial assistanse) kan kun kreves når assistanse gis av utdanningskandidater.

For øvrig kan K-takstene ikke kombineres med andre takster.

Merknad E2

Når intet særskilt er nevnt, benyttes takstene i det følgende som tillegg til takstene for konsultasjoner og sykebesøk. I takstene er iberegnet utgifter til desinfeksjonsmidler og alminnelig engangsutstyr i forbindelse med dette. I tillegg kan legen kreve dekket av pasienten utgifter i henhold til takstene 10a til 10d. Engangsutstyr som f.eks. sprøyter mv. kan det ikke beregnes ekstra for, da disse utgifter inngår i taksten.

Alminnelige prosedyrer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
100	Mindre kirurgiske prosedyrer – Variceinjeksjon – Intravenøs injeksjon av medikament som krever særlig nøyaktighet – Skifting av store sår – Blæreskyllinger – Ørerensning ved skylling/sug – Skrape/stansebiopsi fra hud/slimhinne – Venepunksjon på barn under 7 år – Prøvepunksjon av ledd og pleura for innsending av prøve – Sår behandlet med sutur – Tapping av hydrocele, spermatocele og ledd – Injeksjon av legemidler i ledd, slimpose og seneskjede – Injeksjonsbehandling av hemorroider – Fjerning av tungebånd – Maveskylling ved forgiftninger – Infusjon av plasmasubstitutter eller andre væsker – Venesectio – Kirurgisk fjernelse av små svulster, vorter, nævi, del av negl – Operativ biopsi fra hud og slimhinne – Blærepunksjon eller kateterisering ved urinretensjon – Elektrokauterisering – Tapping av pleuravæske eller ascites – Intravenøs injeksjon/infusjon av særlig vevstoksisk legemiddel (f.eks. cytostatika) – Kryokirurgi med flytende nitrogen – Kryokirurgi med annen frysemetode – Biopsi – Enkel uroflowmetri – Behandling av epistaxis – Tamponade v/epistaxis – Fjerning av fremmedlegemer i nese, øre og svelg – Incisjon av peritonsillær abscess – Paracentese av trommehinnen – Tåreveisbehandling – Fjerning av fastsittende fremmedlegemer i cornea eller conjunctiva – Fjerning av dyptsittende fremmedlegemer i cornea eller conjunctiva	85,–	E2	Rep 70%
102	Oppstart (første konsultasjon) av individuell strukturert røykeavvenning som ledd i behandling av sykdom, etter anerkjent program Taksten kan benyttes inntil to ganger per pasient per år. Ugyldig takstkombinasjon: 2c, 3b	200,–	E2	0
103	Anoskopi. Takst 100 kan benyttes i tillegg ved biopsi	70,–	E2	0
104	Rektoskopi. Takst 100 kan benyttes i tillegg ved biopsi.	175,–	E2	0
105	Større kirurgiske prosedyrer – Sår behandlet med eksisjon av sårrand og sutur – Adekvat åpning av dyp abscess/flegmone – Behandling av pararitium/paronychia med eksisjon av nekrotisk vev – Kirurgisk fjerning av aterom/stort nævus – Kirurgisk fjerning av hele neglen (ablatio unguis) – Fjerning av fastsittende fremmedlegeme i hud	172,–	E2	rep 70%

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	– Finnålsbiopsi (f.eks. a.m. Frantzén) eller punksjonsbiopsi (f.eks. «tru-cut»)			
	– Elektrodesikasjon/Curettage av hudtumor			
	– Sår som trenger mer inngående sårtoilette på grunn av knusing eller forurensning			
	– Fjerning av mindre tumor under hudnivå, f.eks. overflatisk tumor mammae og lymfeknute			
	– Fjerning av spyttstein			
	– Fjerning av fremmedlegeme under hudnivå			
	– Ligatur av hemoroider			
	– Kirurgisk fjerning av svulst/aterom/nævus i ansikt			
	– Radikaloperasjon av inngrodd negl (kilereseksjon) 1 tå/finger			
106a	Gipsing, bandasjering og avstøpning	132,–	E2	rep 70%
	– Immobilisering av frakturer uten dislokasjon som f.eks. fissura radii/tibiae/antebrachii hos barn			
	– Skifting av små gipsbandasjer på underarm og hånd, og på ekstremiteter hos barn			
	– Skifting av gåbandasjer			
	– Reponering av luksert skulder eller albue			
	– Avstøpning/avtrykk for fremstilling av innleggssåle; Zinklimbandasje eller annen leggsårbehandling			
	– Midlertidig bandasjering av luksasjoner og brudd i store ledd og knokler			
	– Bandasjering av fractura clavicularae. Reponering av kjeveluksasjon			
106b	Behandling av frakturer som krever reponering i anestesi og evt. røntgenkontroll før og etter, som f.eks. fract. radii typica	300,–	E2	rep
*107c	Intraarteriell/intrakavernøs injeksjon av medikamenter	125,–	E2	rep 50%

Gastroenterologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*112a	Gastroskopi	700,–	E2	0
*112b	Tillegg for biopsi	50,–	E2	rep 5
*114a	Sigmoidoskopi (til colon descendens). Ugyldig takstkombinasjon: 115a	325,–	E2	0
*114c	Tillegg for biopsi	50,–	E2	rep 2
*115a	Koloskopi (til ileum). Ugyldig takstkombinasjon: 114a	1950,–	E2	0
*115b	Tillegg for biopsi	50,–	E2	rep 10
*116b	Polypektomi med slynge	225,–	E2	rep
*120	Absorpsjonsundersøkelse og pusteprobe med isotop	225,–	E2	0
121a	Karbohydratbelastning. Ugyldig takstkombinasjon: 708a	150,–	E2	0

Indremedisin

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*125	Ultralydundersøkelse med ekstern probe	100,–	E2	rep
*127a	Beinmargspunksjon, taking av prøve og utstryking	200,–	E2	0
*127b	Farging av preparat	20,–	E2	0
*127c	Bedømmelse av preparat. Ugyldig takstkombinasjon: 127d	90,–	E2	0
*127d	Bedømmelse av preparat og vurdering av jernfarging. Ugyldig takstkombinasjon: 127c	100,–	E2	0
128a	Trykkmåling med doppler ved perifer karlidelse	110,–	E2	0
*128c	Oscillometri eller transkutan SAO ₂ -måling ved perifere karlidelser eller lungesykdommer. Taksten kan også brukes av anestesileger og kirurger	90,–	E2	0
*129a	Arbeids-EKG med gradert belastning ved sykkelergometer/tredemølle inkl. taking og tyding av EKG.	425,–	E2	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	Ugyldig takstkombinasjon: 707a, 707b			
*129c	Ambulant kontinuerlig minimum 24 timers registrering av EKG på 330,- opptaksmedium. Tyding, teknisk assistanse, bruk av utstyr mv.		E2	
	Ugyldig takstkombinasjon: 129g			
*129d	Fullstendig ekkokardiografisk undersøkelse uten dopplerundersøkelse. Bruk av taksten krever godkjenning av sentralstyret. Gjelder ikke for leger som har fått spesialistgodkjenning i hjertesykdommer etter 1. september 1994.	500,-	E2	0
*129e	Dopplerundersøkelse med måling av blodstrømhastighet i hjertet og store kar. Bruk av taksten krever godkjenning av sentralstyret. Gjelder ikke for leger som har fått spesialistgodkjenning i hjertesykdommer etter 1. september 1994.	400,-	E2	0
129f	Ambulant kontinuerlig 24 timers registrering av blodtrykk. Tyding, 367,- teknisk assistanse, bruk av utstyr mv.		E2	0
129g	Ambulant kontinuerlig minimum 24 timers registrering av EKG på 250,- opptaksmedium. Ugyldig takstkombinasjon: 129c		E2	0

Kirurgi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*130g	Tapping av hydrocele/spermatocoele med samtidig sklerosering	145,-	E2	0
*134a	Reseksjon av hammertå	325,-	E2	rep
*134b	Avmeisling av eksostose ved hallux valgus o.l.	325,-	E2	rep
*134c	Spalting av senekanaler og seneskjeder	325,-	E2	rep
*134e	Fjerning av osteosyntesemateriell	325,-	E2	rep
*134f	Osteotomi, fasciotomi, tenotomi	325,-	E2	rep
*137a	Operasjon for «nerve entrapment»	450,-	E2	rep
*137b	Fjerning av seneknute/ganglion/bursa	325,-	E2	rep
*137e	Sene-/ligament-/kapselsutur	325,-	E2	rep
*139a	Uretrocystoskopi	650,-	E2	0
*141a	Enkel cystometri/uroflowmetri	200,-	E2	0
*141c	Kombinert registrering av trykk og flow i nedre urinveier	650,-	E2	0
*141d	Ultralydundersøkelse med rektal probe	200,-	E2	0
*142a	Hemoroideoperasjon (tilsv. a.m. Milligan). Ugyldig takstkombinasjon: 103	325,-	E2	0
*142c	Dilatasjon av anus/instrumentell sfinkterotomi i adekvat analgesi	325,-	E2	0
*143a	Plastikkirurgiske korreksjoner med lappeplastikk eller hudtransplantasjon	450,-	E2	rep
*143c	Dobbelttidig vasektomi for sterilisering	450,-	E2	0
*143d	Brokkoperasjon	450,-	E2	rep
*143e	Fjerning av dyptliggende tumor, f.eks. tumor mammae, lipom og lymfeknute	450,-	E2	rep
*143f	Fjerning av nevrinom	450,-	E2	rep
*143g	Fimoseoperasjon med omskjæring og sutur	450,-	E2	0
*144c	Bukplastikk	625,-	E2	rep
*145b	Variceoperasjon med stripping	450,-	E2	rep
Takst	Tekst	Hon/ref	Merk	rep
*146b	Senetransposisjon	625,-	E2	rep
*146d	Radikaloperasjon av hallux valgus	625,-	E2	0
*147c	Laparoskopi	800,-	E2	0
148	Nødvendig kollegial assistanse utført av lege ved operasjoner per time	325,-		rep

*Anestesiologi inkludert lokalbedøvelse**Typeinndeling:*

OVA: Overflateanestesi ved inndrypping, spray, pensling, installasjon o.a.

F.eks.: conjuntiva, cornea, tåreveier, trommehinne, nese, svelg.

INA: Infiltrasjon (injeksjon), f.eks. hud og slimhinne før biopsi, kirurgi.

Før inngrep i øre, svelg, tåresekk. I frakturhematom, senefester, bursae, seneskjeder.

ANA: Andre anestesi- og analgesiformer som regional intravenøs anestesi. Kryoterapi i smertebehandling.

BLA: Blokk- (lednings-)anestesi. F.eks. perifere av nerver (også interkostalnerv), pleksus, ganglier, ev. paracervikal blokk.

BLS: Sentrale blokk, epidural, spinal.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
149a	Lokalbedøvelse og triggerpunktanestesi. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149b, 149g, 149h og 155b	30,-	E2	rep 50
*149b	OVA i urethra hos menn ved skopi eller terapeutisk blokkning. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149a, 149g, 149h og 155b	50,-	E2	0
149g	BLA av penis, funikkel, 1 ekstremitetsnerve og ved intracelære inngrep. Paracervikal blokk. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149a, 149b, 149h og 155b	100,-	E2	0
149h	BLA som omfatter ekstremiteter t.o.m. håndledd/ankel, ev. pleksus. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149a, 149b og 155b	175,-	E2	0
*151a	Narkose inntil 30 min. For nødvendige forundersøkelser kan takst 3 500,- og ev. takst 4b benyttes. Ved tannbehandling gjelder takstene for anestesi kun når behandlingen godtgjøres av trygden. Taksten gjelder for spesialist i anesthesiologi.	3 500,-	E2	0
*151b	Tillegg for tidsbruk per påbegynt 15 min. ved narkosevarighet utover 30 min. (kun den tid pasienten gis narkose). For nødvendige forundersøkelser kan takst 3 og ev. takst 4b benyttes. Ved tannbehandling gjelder takstene for anestesi kun når behandlingen godtgjøres av trygden. Taksten gjelder for spesialist i anesthesiologi.	200,-	E2	rep
*151c	Legetilsyn etter avsluttet narkose og ved farmakologisk uttesting av medikament ved smertebehandling	150,-	E2	0
*153b	BLS (epidural og spinal). Taksten gjelder kun for spesialister i anesthesiologi og nevrologi	175,-	E2	0
*153d	Sympatikusblokader, intravenøs, stellatum osv. Taksten gjelder kun for spesialister i anesthesiologi og nevrologi	175,-	E2	0
*153e	ANA, regional, intravenøs, interpleural. Taksten gjelder kun for spesialister i anesthesiologi og nevrologi	175,-	E2	0
*154a	Diagnostisk og terapeutisk blokk av perifere nerver. Taksten gjelder kun for spesialister i anesthesiologi og nevrologi. Taksten kan ikke benyttes ved radiofrekvensbehandling.	100,-	E2	rep 50% x5
154b	Instruksjon av TNS, 3 første ganger. Taksten fjernes 1. juli 2004	100,-	E2	0
154c	Tillegg for instruksjon av TNS, utover 3 ganger. Taksten fjernes 1. juli 2004	50,-	E2	0
*155	Annen injeksjon av lokalanestesi. Taksten gjelder kun for spesialister i anesthesiologi, nevrologi og reumatologi. Ugyldig takstkombinasjon: 149	50,-	E2, E4	rep 1

Allergologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*176	Epikutane allergiprøver (lappeprøver) per serie à 10 prøver	35,-	E2	rep 5
177a	Perkutane allergiprøver (prikk, rispeprøver), vanlig serie (inntil 5). Ugyldig takstkombinasjon: 177b, 177c	90,-	E2	0
177b	Perkutane allergiprøver (prikk, rispeprøver), vanlig serie (6–10). Ugyldig takstkombinasjon: 177a, 177c	135,-	E2	0
177c	Perkutane allergiprøver (prikk, rispeprøver), vanlig serie (11–20). Ugyldig takstkombinasjon: 177a, 177b	200,-	E2	0
*177g	Allergologisk utredning (taksten kan benyttes én gang i året). Taksten er forbeholdt spesialist i barnesykdommer, venerologi, hudsykdommer, indremedisin, lungesykdommer eller øre-nese-hals-sykdommer.	70,-	E2, E5	0
177h	Kostprovokasjon på legekontor	100,-	E2	0

Gynekologi og fødselshjelp

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*205a	Utredning av urininkontinens	110,-	E2	0
*205b	Behandling og instruksjon i behandling av urininkontinens med elektrostimulering	90,-	E2	0
*206	Sterilisering via laparoskop/diagnostisk laparoskopi	800,-	E2	0
*207	Hysteroskopi	750,-	E2	0
*208	Kolposkopi	35,-	E2	0
*209	Gynekologisk kryokirurgi	355,-	E2	0
*210	Operativ behandling av cervixdysplasier, laserbehandling og behandling med thermoslynge	600,-	E2	0
*211a	Gynekologisk ultralydundersøkelse av gravide og undersøkelse ved mistenkt svangerskapspatologi med abdominalprobe. Taksten refunderes inntil 2 ganger under svangerskap. Ytterligere undersøkelser refunderes hvis medisinsk indisert.	110,-	E2	0
*211b	Ultralydundersøkelse av gravide og ultralydundersøkelse med biofysisk profil ved mistenkt vekstretardasjon (vektestimering, vurdering av fostervannsmengde og respirasjonsbevegelser). Taksten refunderes inntil 2 ganger under svangerskap. Ytterligere undersøkelser refunderes hvis medisinsk indisert.	290,-	E2	0
*211c	Ultralydundersøkelse med vaginal probe	172,-	E2	0
*211d	Kartlegging av livmorhule med væskesonografi	310,-	E2	0
*212a	Cervikal abrasio med portiobiopsi	325,-	E2	0
213	Individuell prevensjonsveiledning. Det forutsettes at legen orienterer om de forskjellige metoder man har til rådighet, slik at pasienten kan få anledning til å velge den metode som er mest akseptabel i det enkelte tilfellet. Videre forutsettes det at pasienten gis den nødvendige legeundersøkelse og instruksjon vedrørende den aktuelle metode. Ugyldig takstkombinasjon: 2c, 3b	140,-	E2	0
214a	Innsetting og skifting av spiral. Ugyldig takstkombinasjon: 214b	140,-	E2	0
214b	Tilpassing/vedlikehold av pessar og østrogenring. Ugyldig takstkombinasjon: 214a	150,-	E2	0
214c	Endometriebiopsi/cytologisk prøvetaking fra uterinhulen	170,-	E2	0
215	Særlig tidrøvende arbeid ved: – steriliseringssaker – abortsaker og henvisning til amniocentese (tillegg for konsultasjoner når slike har funnet sted). Ugyldig takstkombinasjon: 2c	200,-	E2	0
*216	CTG – registrering i svangerskap «Non-stress-test»	147,-	E2, E6	0
217a	Første gangs fullstendig undersøkelse og veiledning av gravide samt utfylling av godkjent svangerskapsjournal. Ugyldig takstkombinasjon: 4b, 217b, 217c	130,-	E2	0
217b	Tillegg for senere graviditetskontroll (kan benyttes inntil 5 ganger i svangerskapet og skal avmerkes på legeregningene med romertall I til V).	70,-	E2	0
217c	Ugyldig takstkombinasjon: 4b, 217a Graviditetskontroll utført av jordmor. Taksten utløses når jordmor foretar 2. gangs eller senere graviditetskontroll i samarbeid med lege, men uten samtidig legekonsultasjon. Det er en forutsetning at jordmoren er ansatt hos den legen som utløser taksten, og at trygdekontoret i angjeldende kommune, gis særskilt melding om ansettelsesforholdet. Taksten kan kombineres med 217b. Ved samtidig konsultasjon hos lege kan 217c ikke benyttes. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 217a	114,-	E2	0
*218	Utredning av infertilitet eller endokrinologiske forstyrrelser. Taksten kan benyttes av spesialist i gynekologi og indremedisin	165,-	E2	0

Hud og veneriske sykdommer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*250	Undersøkelse av føflekker og andre pigmenterte hudforandringer med dermatoskop (taksten kan bare benyttes av spesialist i hudsykdommer og spesialist i kirurgi og plastikkirurgi)	120,-	E2	0
*252	Behandling med dermojet intrakutan injeksjon, per injeksjon	14,-	E2	rep
*253	Undersøkelse av: – hud – hår – urin (fluorescens)	20,-	E2	0
*254	PUVA og UV-B-behandling, per felt	45,-	E2, E9	rep
*255a	PUVA, UV-A og UV-B helkroppsbehandling	80,-	E2, E9	0
*255b	Kombinasjonsbehandling	100,-	E2, E9	0
*256a	Lokalbad	32,-	E2, E9	0
*256b	Helkroppsbad	52,-	E2, E9	0
*256c	Påsmøring av medikament på inntil 25% kroppsflate	32,-	E2, E9	0
*256d	Hodebunnsbehandling inkl. innsmering og vask/påsmøring av medikament, inntil 25% av kroppsflate	52,-	E2, E9	0

Merknad E9

Når behandling gis annet sted enn på dermatologens faste kontor, forutsettes det at dermatologen har såvel full kontroll som det fulle ansvar både over utstyr og for behandling. I den tiden dermatologen ikke er tilstede må behandlingen overvåkes av fagutdannet personell som har nødvendig kjennskap til lysbehandling. Dermatologen må ha jevnlig tilsyn med behandlingsstedet. Takst 254, 255 og 256 kan bare brukes av dermatologer. For spesialister utdannet før 1991 kreves særskilt godkjenning fra sentralstyret for bruk av takstene 254 og 255.

Øre-nese-hals sykdommer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*301a	Vestibularisundersøkelser/undersøkelse av likevektssansen inklusiv kalorisk prøve	120,-	E2	0
*301b	Vestibularisundersøkelser/taking ved video-nystagmografi	120,-	E2	0
*301c	Vestibularisundersøkelser/tyding ved video-nystagmografi	100,-	E2	0
*301d	Video-nystagmo-okulografi	270,-	E2	0
*303	Avstøpning av øregang	71,-	E2	50%
*306	Punksjon av antrum	150,-	E2	50%
*308	Submukøs septumreseksjon med eller uten konkotomi	408,-	E2	50%
*309	Mindre bihuleoperasjon (bred åpning av antrum) partiell etmoidalreseksjon, trepanasjon av pannehule	260,-	E2	50%
*311a	Endoskopisk undersøkelse av øvre og/eller nedre luftveier	150,-	E2	0
*311c	Stroboskopi. Ugyldig takstkombinasjon: 311a	150,-	E2	0
*313	Undersøkelse av nesens bihuler med ultralyd	68,-	E2	50%
*314	Antroskopi	300,-	E2	50%
*315	Fjerning av polyper i nese	300,-	E2	50%
317a	Mikroskopering av ett øre. Ugyldig takstkombinasjon: 100	25,-	E2	rep 50%
*317b	Paracentese med ventilasjonsrør	500,-	E2	50%
*318a	Trommehinneprotese, ett øre	180,-	E2	1
*318b	Omfattende rensing av radikalhulen, ett øre	120,-	E2	1

Hørselsmåling

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*321	Toneaudiometri med luft- og beinledning	93,-	E2	0
322	Toneaudiometri med luftledning	40,-	E2	0
*323	Taleaudiometri med tre-tall-prøve og enstavelsesord	95,-	E2	0
*324a	Utprøving og tilpassing av høreapparat. Ugyldig takstkombinasjon: 324b	180,-	E2	0
*324b	Utprøving og tilpassing av mer enn ett høreapparat. Ugyldig takstkombinasjon: 324a	220,-	E2	0
*324c	Instruksjon i bruk av høreapparat	120,-	E2	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*324d	Bestemmelse av nytten av høreapparat ved taleaudiometri i fritt felt, kvantitativt med tallprøven, kvalitativt med enstavelse-D.B.-ordlister	70,-	E2	0
*324e	Oppfølgende kontroll og ytterligere instruksjon i bruken/eventuell justering av høreapparat	120,-	E2	0
325	Undersøkelse av ett eller begge ører for: – recruitment – diplakusi; terskelvandring – impedanseendring – tympanometri – bekesyaudiometri Taksten kan repeteres dersom flere typer undersøkelser foretas	85,-	E2	rep 50
*326a	Uformelle prøver og lekeaudiometri på barn	130,-	E2	0
*326b	Uformelle prøver på barn (screeningaudiometri refunderes ikke av trygden)	31,-	E2	0
*328a	Elektrisk reponsaudiometri ERA/lydtrykksmåling in situ/otoakustiske emisjoner	123,-	E2	0

Øyesykdommer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*400	Undersøkelse og behandling hos øyelege. Ugyldig takstkombinasjon: K01a, b, c, d og e	137,-	E2	0
402	Tonometri hos allmennlege. Ugyldig takstkombinasjon: 400	26,-	E2	0
*403a	Shirmers prøve	26,-	E2	0
*403b	Sondering av nedre tåreveier fra tåresekk mot nesebein	350,-	E2	0
*404a	Fotografering av fremre avsnitt	40,-	E2	1
*404b	Fotografering av bakre avsnitt	101,-	E2	1
*404c	Tillegg for fluoresceinangiografi	400,-	E2	1
*405a	Ultralyd/Blood flow/Elektroretinografi	100,-	E2	50%
*405b	Tillegg for autoperimetri/Goldmann	100,-	E2	50%
*406a	Fjerning av chalazion	350,-	E2	50%
*406b	Enkel kirurgi på øyelokk	350,-	E2	50%
*407	Laseroperasjon. Gjelder ikke refraksjonsanomalier.	915,-	E2	50%
*408a	Merarbeid ved undersøkelse av barn under 7 år	50,-	E2	0
*408b	Merarbeid ved undersøkelse av barn med lesevaner	81,-	E2	0
*408c	Merarbeid ved undersøkelse av utviklingshemmede	81,-	E2	0
*409	Tillegg for bruk av kontaktglass	60,-	E2	50%
*410	Undersøkelse ved ortoptist ansatt hos øyelege	190,-	E2	0
*411	Tilpassing av svaksyntoptikk/medisinske linser	100,-	E2	0

Lungesykdommer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merknad</i>	<i>Rep.</i>
501	Inhalasjonsbehandling med bronkolytika tilført kontinuerlig med nebulisator (minst 5 minutter). Ugyldig takstkombinasjon: 507b, 507d	62,-		50%
*504	Fremkalling av svette til elektrolyttundersøkelse. Taksten kan benyttes av pediater	103,-		0
506	Bestemmelse av maksimal ekspiratorisk strømningshastighet PEF på barn under 7 år. Ugyldig takstkombinasjon: 507	28,-		0
507a	Spirometri for ekspirasjonsmåling (FVC, FEV1). Taksten fjernes 1. juli 2004. Ugyldig takstkombinasjon: 506, 507c, 507d	85,-		0
507b	Ved gjentatt undersøkelse etter bronkolytisk medikasjon. Taksten fjernes 1. juli 2004. Ugyldig takstkombinasjon: 501, 506, 507c, 507d	100,-		0
507c	Dynamisk spirometri (flow-volume-curve). Ugyldig takstkombinasjon: 506, 507a, 507b	150,-		0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merknad</i>	<i>Rep.</i>
507d	Ved gjentatt undersøkelse etter bronkolytisk medikasjon.	200,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 501, 506, 507a, 507b			
*508	Bestemmelse av funksjonell residualkapasitet. Taksten kan benyttes av pediater	350,–		0
*509	Bestemmelse av lungenes «CO transfer factor». Taksten kan benyttes av pediater.	350,–		0
*510b	Provokasjonsundersøkelse av luftveiene etter standardisert opplegg. Taksten kan benyttes av pediater	300,–		0
510c	Bestemmelse av anstrengelsesutløst luftveisobstruksjon	200,–		0
510d	Bestemmelse av langvarig reversibilitetstest med PEF-registrering på eget skjema	200,–		0
*510e	Vurdering av ventilasjon og oksygenmetning under arbeidsbelastning. Taksten kan benyttes av pediater	300,–		0

Nervesykdommer og sinnslidelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*600	Full nevrologisk/reumatologisk undersøkelse, herunder samtale med pasienten. Taksten kan benyttes ved konsultasjon hos nevrolog og reumatolog.	293,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 3b, 603, 605			
*603	Langvarig samtale hos spesialist i fysikalsk medisin med pasient med påvist eller mistenkt organisk lidelse i nervesystemet (bl.a. epilepsi, cerebral parese, MS og parkinsonisme).	115,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1d, 3b, 600			
*605	Utvidet nevrologisk undersøkelse ved nevrokirurg, øre-nese-halslege eller spesialist i fysikalsk medisin, bl.a. parietale og cerebellare prøver.	130,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 600			
612a	Nødvendig samtale med pårørende/foresatt til pasient med psykiatrisk eller nevrologisk sykdom, kronisk alvorlig sykdom, terminal sykdom eller rusmiddelproblem, eller pårørende/foresatt til barn med psykisk utviklingshemming. Grunnlaget for bruk av taksten må fremgå av diagnose og journalnotat. Taksten kan kun benyttes ved alvorlig sykdom som for eksempel: langt fremskreden hjertesvikt langt fremskreden lungesykdom invalidiserende nevrologiske lidelser (som f.eks. langt fremskreden multippel sklerose eller muskeldystrofi, ikke f.eks. isjias) dårlig regulert diabetes og/eller diabetes med alvorlige senkomplikasjoner aktiv kreftsykdom slag med betydelig sekvele alvorlige infeksjonssykdommer (f.eks. HIV-infeksjon) skader med alvorlige følgetilstander.	170,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 1b, 2c, 3b, 11c, 12c, 612b			
612b	Nødvendig samtale med foreldre/foresatte ved pediatriske (yngre enn 18 år) problemstillinger knyttet til skoleproblemer, mobbing, atferdsvansker, innvandrere/flyktningfamilie, søvnproblemer, enurese/enkoprese, atopiske sykdommer.	170,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 1b, 2c, 3b, 11c, 12c, 612a			
615	Samtaleterapi med pasienter med psykiske lidelser som har hatt kontakt med eller er henvist til psykiatrisk 2. linjetjeneste.	170,–		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 2cd, 2ck, 3bd, 11cd, 11ck, 12cd, 12ck			
616	Særlig tidrovende arbeid ved henvisning til eller innleggelse i psykiatriske og barnpsykiatriske institusjoner, behandlingshjem, i kursted for alkoholikere eller spesialklinikk for narkomane og psykisk utviklingshemmede (tillegg for konsultasjoner når sådanne har funnet sted)	250,–		0
617	Bruk av anerkjent skjema for kartlegging av psykiatrisk sykdom	40,–		0
618	Legemiddellassert rehabilitering – urinprøve under overvåking	150,–		0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*621a	Psykoterapi minst 1/2 time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621b, 621c, 621d	240,-	40,-	200,-	B3, E5, E6	0
*621b	Psykoterapi minst 1 time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621a, 621c, 621d	450,-	250,-	200,-	B3, E5, E6	0
*621c	Psykoterapi minst 1 1/2 time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621a, 621b, 621d	675,-	375,-	300,-	B3, E5, E6	0
*621d	Psykoterapi minst 2 timer. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621a, 621b, 621c	900,-	500,-	400,-	B3, E5, E6	0

Merknad E 5

Det ytes refusjon etter honorartakstene for behandling av barn under 18 år.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*622a	Gruppeterapi per gang (det godtgjøres bare for behandling av inntil 8 personer). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 623, 624	550,-	550,-		B3, E5, E6	0
*622b	Tillegg per person. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 623, 624	200,-	0,-	200,-	B3, E5, E6	rep 7
*623a	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 1/2 time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621, 622, 623b, c, d	240,-	40,-	200,-	B3, E5, E6	0
*623b	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 1 time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621, 622, 623a, c, d	450,-	250,-	200,-	B3, E5, E6	0
*623c	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 1 1/2 time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621, 622, 623a, b, d	675,-	375,-	300,-	B3, E5, E6	0
*623d	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 2 timer. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 621, 622, 623a, b, c	900,-	500,-	400,-	B3, E5, E6	0

Merknad E 6

Taksten inkluderer for- og etterarbeid, og er forbeholdt spesialister i psykiatri eller barnepsykiatri. Trygden yter godtgjørelse etter taksten også for behandling gitt av leger under psykiatrisk og barnepsykiatrisk spesialutdanning ved institusjon som teller i hovedutdanningen og under supervisjon og attestasjon av overordnet spesialist.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*624a	Tillegg for medisinsk vurdering hos spesialist i psykiatri eller barnepsykiatri i forbindelse med psykoterapeutisk arbeid, per gang (for 1/2 time). Ugyldig takstkombinasjon: 622a, 622b, 624b	75,-	75,-	0,-	E6	0
*624b	Tillegg for medisinsk vurdering hos spesialist i psykiatri eller barnepsykiatri i forbindelse med psykoterapeutisk arbeid, per gang (for behandling ut over 1/2 time). Ugyldig takstkombinasjon: 622a, 622b, 624a	150,-	150,-	0,-	E6	0
*625	Omfattende personlighetsvurdering av spesialist i psykiatri. Kan benyttes inntil 2 ganger per år dersom dette anses medisinsk nødvendig.	1300,-	1300,-	0,-		0

Pediatri

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*651a	Nødvendig samtale med foreldre/foresatte ved pediatriske problemstillinger: Skoleproblemer, mobbing, atferdsvansker, innvander/flyktningsfamilie, søvnproblemer, enurese/enkoprese, hodepine, magesmerter, epilepsi, cerebral parese, mental	220,-		0

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
	retardasjon, atopiske sykdommer (for første halvtime). Taksten kan benyttes av spesialist i barnesykdommer og barnepsykiatri ved behandling av barn under 18 år. Taksten kan benyttes av spesialist i hud- og veneriske sykdommer ved behandling av barn under 18 år med atopiske lidelser. Ugyldig takstkombinasjon: 3b			
*651b	Nødvendig samtale med foreldre/foresatte ved pediatriske problemstillinger: Skoleproblemer, mobbing, atferdsvansker, innvandrere/flyktningfamilie, søvnproblemer, enurese/enkoprese, hodepine, magesmerter, epilepsi, cerebral parese, mental retardasjon, atopiske sykdommer (for senere påbegynt halvtime). Taksten kan benyttes av spesialist i barnesykdommer eller barnepsykiatri ved behandling av barn under 18 år. Taksten kan benyttes av spesialist i hud- og veneriske sykdommer ved behandling av barn under 18 år med atopiske lidelser. Ugyldig takstkombinasjon: 3b	220,-		rep

F. Laboratorieundersøkelser og prøver

Merknad F0

Taksten kan benyttes av privatpraktiserende lege som gjør slik undersøkelse/prøve på egne pasienter.

Alminnelige undersøkelser

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
701a	Taking og innsending av blodprøver til undersøkelse ved medisinske laboratorier. Ugyldig takstkombinasjon: 1e	35,-	0,-	35,-	F0, F1	0
701b	Taking og innsending av histologiske og cytologiske prøver, og prøver av ekskretorer og sekreter	35,-	0,-	35,-	F0, F1	0
701c	Taking og innsending av ytterligere prøver som nevnt under takst 701b	21,-	21,-	0,-	F0, F1	rep.
701d	Innsending av positiv, inkubert urinprøve	12,-	12,-		F0, F1	0

Merknad F1

Takstene 701a, b og c inkluderer utgifter til porto, forskriftsmessig prøveglass og emballasje. Takst 701c kan bare benyttes i kombinasjon med takst 701b, men den kan ikke benyttes når flere prøver av samme materiale samtidig sendes til samme laboratorium.

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
703	Inkubering av objektglassagar (inkl. prøveglass)	20,-	F0	0
704j	Blod i fæces	19,-	F0	0
704k	Trichomonas vaginalis i sekret og «clue cells»	19,-	F0	0
705a	Blod i fæces (prøve foretatt hjemme med utlevert impregnert materiell. Minst 3 prøver fra forskjellige dager)	35,-	F0	0
705g	Manuell fremstilling og farging av blodutstryk. Oversiktsmikroskopi av blod i farget preparat eller manuell differensiantelling Ugyldig takstkombinasjon: 706f	70,-	F0	0
705h	Prøvetaking til chlamydiaundersøkelse. Ugyldig takstkombinasjon: 713	21,-	F0	0
705i	Skabbmidd eller sopp	35,-	F0	0
705j	Mikroskopisk undersøkelse av tørket/fiksert og farget preparat med spesifikk fargemetode, både mikrober og eosinofili	35,-	F0	0
705k	Immunologisk CRP-test	48,-	F0	0
705l	Prøvetaking til direkte immunfluorescens for Herpes	21,-	F0	0
706f	Hematologisk analyse med celledteller (trombocytmåling, differensiantelling og MCV). Ugyldig takstkombinasjon: 706a	62,-	F0	0
706g	Immunologisk RA-test	48,-	F0	0
706h	Immunologisk graviditetstest/HCG-test	48,-	F0	0

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
706i	Immunologisk test for mikroalbumin i urin. Ugyldig takstkombinasjon: 712	48,-	F0	0
706j	Immunologisk test for blod fra nedre del av tarmen	48,-	F0	0
706k	Immunologisk test for bakterieantigen (streptokokker)	48,-	F0	0
706l	Immunologisk test for virusantigen (mononukleose)	48,-	F0	0
707a	Taking av EKG	55,-	F0	0
707b	Tyding av EKG. Taksten kan bare brukes av lege som har sentralstyrets godkjenning eller er spesialist i indremedisin. Lege med godkjenning kan også bruke taksten ved tolking av EKG rekvirert av annen lege i samme gruppepraksis. Ugyldig takstkombinasjon: 129a, 129g Takst 708 gjelder tørrkjemisk analyse (reflektometrisk/fotometrisk avlesing)	80,-		0
708a	Glukose. Ugyldig takstkombinasjon: 121a	30,-	F0	0
708b	Analyse av ALAT og GT	29,-	F0	1
708c	Totalkolesterol	23,-	F0	0
708d	Analyse av kreatinin	29,-	F0	0
708e	Analyse av kalium	29,-	F0	0
709	HbA1c (glykosylert hemoglobin) for bestemmelse av langtidsblodsukker	131,-	F0	0
710	Trombotest/INR-test	70,-	F0	0
711	Hurtigtest for påvisning av <i>Helicobacter pylori</i> -infeksjon	90,-	F0	0
712	Kvantitativ måling av mikroalbumin i urin osv. (ikke semikvantitative målinger). Ugyldig takstkombinasjon: 706i	120,-	F0	0
713	Test for genital <i>Chlamydia</i> -infeksjon. Ugyldig takstkombinasjon: 705h	120,-	F0	0

Spesielle undersøkelser

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*731a	Grampreparat eller KOH-preparat som egen undersøkelse	22,-	F0	rep
*734a	Dyrking av blodkulturer, patogene tarmbakterier, anaerobe bakterier, mykobakterier, muggsopper, dermatofytter	57,-	F0	rep
*741	Mikroskopisk sædanalyse ved fertilitetsutredning. Kan ikke benyttes ved kontroll etter sterilisering. Ugyldig takstkombinasjon: 743b	225,-	F0	0
*743b	Fremstilling og gransking av cytologiske preparater (unntatt cervikovaginalt utstryk), inntil 4 glass	133,-	F0	rep

*G. Radiologi**Merknad G1*

Taksten kan benyttes av privatpraktiserende lege som gjør slik undersøkelse på egne pasienter.

I tillegg til takstene 801–875 kan legen beregne en egenandel fra pasienten, jf. takst 899.

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
<i>I. Overekstremiteter</i>				
801	Finger	27,-	G1	1
802	Hånd	39,-	G1	1
803	Håndleddsregion	31,-	G1	1
804	Underarm	39,-	G1	1
805	Albue	31,-	G1	1
806	Overarm	39,-	G1	1
807	Skulder	39,-	G1	1
<i>II. Underekstremiteter</i>				
813	Tå	27,-	G1	1
814	Fot	39,-	G1	1
815	Ankel	41,-	G1	1
816	Legg	36,-	G1	1

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
817	Kne	36,-	G1	1
818	Lår	49,-	G1	1
	<i>III. Hals og brystorganer</i>			
851	Lunger med 1, 2 eller flere plan.	76,-	G1	0
*875	Punksjon for cytologisk aspirasjon. Takst 875 kan kun benyttes etter spesiell godkjenning.	58,-	G1	1
	<i>IV. Egenandel</i>			
899	Tillegg for undersøkelse (egenandel) kr 130,-		G1	0

Kapittel III. Tilskudd til fellesformål for leger

Folketrygden yter i perioden 1. juli 2002 – 30. juni 2003 25,2 millioner kroner (hvorav 25 millioner kroner er et engangsbeløp for avtaleperioden) til Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger, 31,2 millioner kroner til Fondet for legers videre- og etterutdanning, 26,4 millioner kroner til Fond til fremme av allment praktiserende legers videre- og etterutdanning og privatpraktiserende spesialisters etterutdanning, 33,0 millioner kroner til Fond for sykehuslegers videre- og etterutdanning, 4,4 millioner kroner til Fond for kvalitetssikring av legetjenester utenfor sykehus, 4,0 millioner kroner til Fond for standardisering og kvalitetssikring i spesialisthelsetjenesten, 20,4 millioner kroner til Fond for kvalitetssikring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus.

Kapittel IV. Takster for private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter

Privatpraktiserende lege som foretar disse undersøkelsene selv, se: Kapittel II, bokstav F og G.

Laboratorieundersøkelser og prøver

Medisinske laboratorier kan kreve inn takstene dersom virksomheten er godkjent etter sykehusloven før 1. juni 1987. Medisinske laboratorier som er godkjent etter 1. juni 1987 kan kreve inn takstene når Helsedepartementet har gjort vedtak om det.

Private sykehus kan kreve inn takstene dersom laboratorievirksomheten er godkjent før 1. juni 1987. Dersom virksomheten er godkjent etter 1. juni 1987, kan sykehuset kreve inn takstene når Helsedepartementet har gjort vedtak om det.

Det er et vilkår for innkreving av takst at undersøkelsen er rekvirert av lege eller tannlege.

Alminnelige undersøkelser

Takst	Tekst	Egen.	Ref.	Merk.	Rep.
701a	Taking av blodprøver	35,-	0,-		0

Enkel undersøkelse

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
703	Inkubering av objektglass agar (inkl. prøveglass)	10,-		0

Enkle kvantitative og mer tidkrevende kvantitative undersøkelser

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
704c	Mikroskopisk undersøkelse av farget preparat (mikrober eosinofile)	12,-		0
704e	Kuldeagglutinerer	12,-		0
704f	Normotest	12,-		0
704g	Bestemmelse av blødningstid eller koagulasjonstid	12,-		0
704j	Blod i fæces	12,-		0
704k	Trichomonas vaginalis i sekret	12,-		0
704l	Mikroskopisk undersøkelse av fæces	12,-		0

Mer krevende kvantitative undersøkelser

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
705a	Blod i fæces (prøve foretatt hjemme med utlevert impregnert materiell (Minst 3 prøver fra forskjellige dager)	18,-		0
705b	Telling av retoculocyttter	18,-		0
705c	Telling av eosinofile levkocyttter	18,-		0
705d	Telling av basofilt punkterte erythrocyttter	18,-		0
705e	Bestemmelse av osmotisk resistens	18,-		0
705f	MCV	18,-		0
705g	Fremstilling og farging av blodutstryk	18,-		0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
705h	Prøvetaking til direkte immunfluorescens for Chlamydia og Herpes	18,-		0
705i	Skabmidd eller sopp	18,-		0
705j	Mikroskopisk undersøkelse av tørket/fiksert og farget preparat med spesifikk fargemetode, både mikrober og eoesinofili	18,-		0
705k	Immunologisk CRP-test	18,-		0

Tid- eller spesielt kompetansekrevede undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
706a	Oversiktsmikroskopi av blod i farget preparat eller differensiantelling	28,-		0
706b	Undersøkelse av syreforhold/ventrikkelaspirasjon	28,-		rep
706c	Ny undersøkelse etter stimulering	13,-		0
706d	Administrasjon av belastningsdoser og etterfølgende overvåking, prøvetaking og utført analyse	53,-		0
706e	Tillegg for flere prøver	28,-		0
706f	Telling av trombocytter	28,-		0
706g	Immunologisk R.A-test	28,-		0
706h	Immunologisk graviditetstest HCG-test	28,-		0
706i	Immunologisk test på mikroalbumin i urin	28,-		0
706j	Immunologisk test på blod fra nedre del av tarmen	28,-		0
706k	Immunologisk test på bakterieantigen (streptokokker)	28,-		0
706l	Immunologisk test på virusantigen mononucleose	28,-		0
707a	Taking av EKG	21,-		0
707b	Tyding av EKG	21,-		0

Tørrkjemiske analyser (reflektometrisk eller fotometrisk avlesning)

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
708a	Glukose (blodsukkertest)	10,-		0
708b	Andre analyser av: Kolesterol, triglycerider, kalium, kreatinin, urinstoff, urinsyre, GGT (gamma gt), ASAT, ALAT, (CK) kreatinin kinase, bilirubin amylase LDH Lactosehydrogenase	11,-		5
709	HbA1c – glykosert hemoglobin for bestemmelse av langtidsglukose	51,-		0
710	Trombotest	28,-		0

Klinisk nevrofysiologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
720a	Taking av standard – electroencefalogram (EEG)	67,-		rep
720b	Tyding av standard – electroencefalogram (EEG)	43,-		rep
720c	Nødvendig medikamentell aktivering	51,-		rep
721	Taking og tyding av spesielt arbeids-/tidkrevede EEG-undersøkelser (telemetri, videometri, polygradi, kontinuerlig langtidsregistrering med spesialelektroder, prematur, prematur neonatal-perinatal registrering)	231,-		rep
722	Neurografiundersøkelse og undersøkelse av senresponser og dekrementreaksjon/elektromyografiundersøkelse (standard EMG, fibertetthet, singlefibre EMG, kvantitativ EMG, makro EMG)	132,-		rep
723	Evoked response-undersøkelse av sentrale sensoriske eller motoriske baner (SEP, UER, AER, ECS)	132,-		rep
725	Elektroretinografi	56,-		rep
726	Neurofysiologisk/kvantitativ sensibilitetsundersøkelse eller dynamometri	41,-		rep

Immunhematologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
728a	Fullstendig blodtyping etter ABO-systemet	14,-		rep
728b	Rh (D)-typing, M-typing, N-typing	11,-		rep
728c	Andre typeringer med mer kostbare sera	15,-		rep

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
729a	Undersøkelse på irregulære blodtypeantistoffer. Enkel og utvidet forlikelighetsprøve (for hver ytterligere forlikelighetsprøve samtidig til samme mottaker regnes 50% tillegg)	31,-		rep 50%
729b	Mer omfattende immunhematologiske undersøkelser	39,-		rep
730a	Direkte antiglobulinreaksjon hos nyfødte	13,-		rep
730b	Identifikasjon av antigen med indirekte hemagglutinasjonsinhibisjonsteknikk (ved titrering regnes 25% tillegg)	25,-		25%
730c	Identifikasjon og titrering av antistoff med indirekte hemagglutinasjonsteknikk	31,-		rep
730d	Immunelektroforese/immunologisk kvantitering av proteiner	64,-		rep

Medisinsk mikrobiologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
731a	Grampreparat eller KOH-preparat som egen undersøkelse	23,-		rep
731b	Identifikasjon og karakterisering av bakterier ved serologisk eller biokjemisk teknikk	23,-		rep
731c	Enkle agglutinasjonsundersøkelser på antistoff mot rubella og HBs antigen IHA, Revers HA, MKR og VDRL	23,-		rep
731d	Kuldeagglutinasjon	23,-		rep
731e	Hurtigprøve eller titrering	23,-		rep
731f	Agglutinasjon med bakterieantigen	23,-		rep
732a	Ziehl-Neelsen-preparat som egen undersøkelse	34,-		rep
732b	Undersøkelse av malariapreparat tykk eller tynn dråpe	34,-		rep
732c	Spirocheter, mørkefelt	34,-		rep
732d	Dyrking av bakterier, gjærsopp	34,-		rep
732e	Trichomonas	34,-		rep
732f	Sterilitetskontroll av dialyse og infusjonsvæsker	34,-		rep
732g	Resistens, lapp/tablettmetoden	34,-		rep
732h	Paul-Bunnels reaksjon	34,-		rep
732i	Hemolyse i gel	34,-		rep
732j	Latexagglutinasjon for viruspåvisning, hurtigprøve	34,-		rep
732k	Antistreptolysintitrering	34,-		rep
732l	Antistaflosintitrering	34,-		rep
733	Mer kompliserte og ressurskrevende undersøkelser som f.eks. IHA, KBR og IH med bakterie/virusantigen (per antigen). ELISA/RIA/IF. HIV-test	41,-		rep
734a	Dyrking av blodkulturer, patologene tarmbakterier, anaerobe bakterier, mykobakterier, muggsopper, dermatofyter	52,-		rep
734b	Steriliseringskontroll av transfusjonsblod	52,-		rep
734c	Artsidentifikasjon av koagulasenegative stafylokokker.	52,-		rep
734d	Poding av egg	52,-		rep
734e	Drikkevannsundersøkelse med filter	52,-		rep
734f	Fagtyping	52,-		rep
734g	Antibiotikakonsentrasjonsbestemmelse	52,-		rep
734h	Undersøkelse på protezoer og helminter i fæces med konsentrering	52,-		rep
734i	Well-Felix-reaksjon	52,-		rep
734j	FTA-ABS	52,-		rep
734k	Nøytralisasjonsreaksjon virusantistoff (per antigen)	52,-		rep
734l	ELISA/RIA/IF spesifikt IgM. Hepatitt C-virus	52,-		rep
734m	Antistoffundersøkelse	52,-		rep
735a	Særlig kompliserte og ressurskrevende undersøkelser som f.eks. krever bruk av kostbart utstyr	94,-		rep
735b	Dyrking av Chlamydia	94,-		
735c	Mycoplasma/Ureoplasma med artsidentifikasjon	94,-		rep
735d	Drikkevannsundersøkelse rør	94,-		rep
735e	Arts-/typeidentifikasjon av mycobakterier	94,-		rep
735f	Antibiotikakonsentrasjonsbestemmelse med EMIT eller fluorescenspolarisasjon	94,-		rep
735h	Poding på dyr	94,-		rep

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
735i	Toxoplasma	94,-		rep
735j	Dye-test	94,-		rep
735k	Weils reaksjon	94,-		rep
735l	TPI	94,-		rep
735m	Elektronmikroskopi	94,-		rep
735n	Undersøkelser på protozoer og helminter i fæces med konsentrering og farging	94,-		rep
738	Serologisk screening som ledd i svangerskapskontroll	41,-		rep
739a	HGE med IF-test	305,-		
739b	HGE med PCR	252,-		

Patologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
742a	Diagnostisk biopsi eller lite operasjonspreparat(eksisjonsbiopsi)	122,-	F2	rep
742b	Større operasjonspreparat eller multiple diagnostiske biopsier	213,-	F2	rep
743a	Cytologisk fremstilling og gransking av cervicivaginalutstryk inntil 2 glass	51,-	F2	rep
743b	Fremstilling og gransking av andre cytologiske preparater, inntil 4 glass	118,-	F2	rep
744	Takst for særlig ressurskrevende spesialundersøkelser som immunhistokjemi og enzymhistokjemi med flere markører o.a. for de første 2 timer	355,-	F2	rep
745	Annet spesifisert merarbeid per påbegynt halvtime/Revisjon, fremstilling og innsending av innkalt tidligere prøve	61,-	F2	rep

Merknad F2

Takstene innen patologi kan kreves også for prøver og undersøkelser utført av odontolog som har spesialkompetanse innen oral patologi.

Medisinsk genetikk

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
748	Kromosomundersøkelser	718,-		rep

Klinisk kjemi og endokrinologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
752a	Enkle kvalitative analyser	8,-		rep
752b	Enkle fargereaksjoner i urin	8,-		rep
752c	Flokkulasjons-resipitatanalyser	8,-		rep

Enkle kvantitative analyser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
754	Albumin (fotometrisk bestemmelse), ascorbinsyre, bikarbonat, bilirubintotal, bromid, galaktose, glukose, jern, kalium, kalcium, klorid, kolesterol, karbamid (urinstoff), kreatin, kreatinin, methemoglobin, natrium, oksygenmetning, osmolalitet, pH, proteintotal, sulfhemoglobin uorganisk fosfaturinsyre	13,-		rep

Mer krevende kvantitative undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
755	Ammonium, bilirubin-fraksjonert, enzymaktiviteter, fosfolipider, frie fettsyrer, glyserol, karbomonoksyd, kalcium-ionisert kolesterolfraksjon, lithium, magnesium, melkesyre, pyrodruesyre, TIBC, triglyserider, vitamin A eller bestemt med fotometrisk metode, graviditetstest i urin inkl. reagensene)	18,-		rep

Kompliserte og mer ressurskrevende analyser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
756a	Fett i fæces	37,-		rep
756b	Nitrogen i fæces	37,-		rep
756c	Konkrementanalyse	37,-		rep
756d	Kvantitativ bestemmelse av aminosyrer	37,-		rep
756e	Nyreclearance	37,-		rep
756f	Protein bunden jod	37,-		rep
756g	Totaljod	37,-		rep
756h	Spektrofotometrisk undersøkelse av amnionvæske	37,-		rep
756i	Syrebasestatus med blodgasser, komplett	37,-		rep
756j	Tynnskikt-kromatografisk undersøkelse av aminosyrer, glykoseproteiner, medikamenter	37,-		rep
756k	Hormoner bestemt med fotometriske metoder	37,-		rep

Meget kompliserte analyser og/eller analyser som krever meget kostbar apparatur/reagenser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
757a	Immunologisk kvantitering av enkeltproteiner	49,-		rep
757b	Direkte bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, vitaminer eller andre organiske forbindelser med RIA, EIA, gass- eller væskrokromatografiske metoder	49,-		rep
757c	Elektroforetisk separasjon av proteiner inkl. eventuell oppkonsentrering av materialet	49,-		rep
757d	Immunelektroforese	49,-		rep
757e	Spormetaller bestemt med atom absorbasjon	49,-		rep

Særdeles kostbare, kompliserte analyser og tidkrevende funksjonsundersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
758a	Belastningsundersøkelser med glukose, insulin o.l.	97,-		4
758b	Bestemmelse av hormoner, medikamenter og andre organiske forbindelser med RIA, EMIT	97,-		4
758c	Gass- eller væskrokromatografisk metodikk etter forutgående ekstraksjon og rengjøring av ekstraktet eller forutgående enzymbehandling	97,-		4
758d	Bestemmelse av hormoner, medikamenter og andre organiske forbindelser med RIA, EMIT etter forutgående kromatografisk separasjon	147,-		4
758e	Gass- eller væske kromatografisk metodikk etter forutgående kromatografisk separasjon	147,-		4
758f	Særlig tidrøvende og kompliserte hormonanalyser som nødvendiggjør flere kromatografiske separasjoner samt derivatdannelser for isolering eller isotopmerking	147,-		4
758g	Bestemmelse av aminosyremønstre med aminosyrenalysator	147,-		4

Analyser utført samtidig i én prøve med en automatisk analysemaskin

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
759a	For inntil 6 rekvirerte analyser	39,-	F4	rep
759b	For inntil 12 rekvirerte analyser	55,-	F4	rep
759c	Flere enn 12 rekvirerte analyser	66,-	F4	rep

Merknad F4

Taksten benyttes når laboratoriet tilbyr analysepakker (definerte kombinasjoner av analyser som utføres i samme prøve med ett analyseinstrument).

*Nukleærmedisinske undersøkelser og terapi**Enkle og relativt lite tidkrevende undersøkelser*

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
781a	Funksjonsundersøkelser	59,-	F5	rep 50%
	Funksjonsundersøkelser av glandulathyreoidea	59,-	F5	rep
781b	Bestemmelse av blodvolum	59,-	F5	rep
781c	Bestemmelse av vevsgjennomblødning	59,-	F5	rep
781d	Bestemmelse av radioaktivitet i biologisk materiale	59,-	F5	rep
781e	Bestemmelse av utskiftbart Na, K, H20	59,-	F5	rep

Mer tidkrevende undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
782a	Schilling test	122,-	F5	
782b	Schilling test utført med intrinsic factor	62,-	F5	
782c	Gjentakelse av schilling test med intrinsic factor	122,-	F5	
782d	Bestemmelse av fettresorpsjon	122,-	F5	
782e	Bestemmelse av proteintap	122,-	F5	rep
782f	Bestemmelse av serumeggehvittens biologiske halveringstid	122,-	F5	rep
782g	Elektroforese eller kromatografi av radioaktive forbindelser	122,-	F5	rep
782h	Bestemmelse av blodlegemers nydannelse	122,-	F5	rep
782i	Enkle funksjonsundersøkelser, som enkel renografi	122,-	F5	rep
783a	Scintigrafisk undersøkelse av organer	180,-	F5	rep
783b	Tillegg for scintigrafisk undersøkelse av mer enn 3 forskjellige projeksjoner	91,-	F5	rep

Funksjonsundersøkelser som krever særlig bearbeidelse

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
784a	Renografi med utvidet funksjonsvurdering	180,-	F5	rep
784b	Radiomiksjonscystografi	180,-	F5	rep
784c	Radiocardiografi	180,-	F5	rep
784d	Schuntundersøkelser	180,-	F5	rep

Meget kompliserte og ressurskrevende undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
785a	Radiografi med utvidet funksjonsvurdering	239,-	F5	rep
785b	Ved arbeidsbelastning og gjentatt registrering av radiografi med utvidet funksjonsvurdering	122,-	F5	rep
785c	Måling av regional cerebral blodsirkulasjon	239,-	F5	rep
785d	Bestemmelse av blodlegemers levetid	239,-	F5	rep
785e	Tomografi	239,-	F5	rep
786	Administrasjon av behandlingsdoser	47,-	F5	rep

Merknad F5

For alle undersøkelsestakster gjelder at laboratoriets utgift til radioaktivt preparat utover kr 50,- per undersøkelse, skal belastes i tillegg til taksten. For administrasjon av behandlingsdoser gjelder at laboratoriets utgift til radioaktivt preparat i sin helhet skal belastes i tillegg til taksten.

Immunologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
791	Påvisning av antistoffer med indirekte immunfluorescensteknikk eller andre tilsvarende teknikker med merkede antistoffer	18,-		rep
792	Påvisning av antigener i vev med direkte immunfluorescensteknikk eller andre tilsvarende immunologiske undersøkelser med merkede antistoffer (histoimmunologisk undersøkelse)			
792a	Oppsett med 1 antiserum	31,-		rep
792b	Tillegg for hvert ytterligere antiserum	7,-		rep

Undersøkelse av lymfocytter fra perifert blod

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
793a	Stimulering av lymfocytter i kultur, lymfocytt-transformasjonstest med 1 antigen eller mitogen	302,-		rep
793b	Tillegg for hvert ytterligere antigen eller mitogen	41,-		rep
793c	Kvantitering av T- og B-lymfocytter fra perifert blod	54,-		rep

Undersøkelser på L.E.-celler

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
794a	Fremstilling av preparat	16,-		rep
794b	Tyding av preparat	26,-		rep
795a	Påvisning av antistoffer mot DNA ved FARR-teknikk	38,-		rep
795b	Påvisning av antistoff eller antigen ved immundiffusjon	23,-		rep

Serologisk allergiundersøkelse

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
796a	Kvantitering av immunglobulin E med radio-immuno-assay (RIA) eller enzym immuno-assay (EIA)	52,-	F6	rep
796b	Kvantitering av allergen-spesifikke antistoff med RIA eller EIA	72,-	F6	rep

Merknad F6

Taksten forutsetter rekvirering på eget skjema og utført ved laboratorium med nødvendig allergologisk ekspertise.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
797	Påvisning av spermieagglutiner	16,-		rep

Prøver på fagocytose og kjemotakse

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
798a	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NBT) uten stimulering	57,-		rep
798b	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NBT) med endotoxinstimulering	73,-		rep
798c	Kvantitativ fagocytoseprøve	184,-		rep
798d	Kvantitativ kjemotakseprøve	189,-		rep

Serologisk typebestemmelse av vevforlikelighetsantigener

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
799a	Typebestemmelse for 1 antigen	137,-		rep
799b	Tillegg for hvert ytterligere antigen	5,-		rep
799c	Tillegg for typebestemmelse av B- og T-lymfocytter	54,-		rep
800a	Påvisning av lymfocytotoksiske antistoffer	77,-		rep
800b	Identifikasjon av antistoffenes spesifisitet	251,-		rep
800c	Tillegg for undersøkelser mot B- og T-lymfocytter	54,-		rep

Andre undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
870	Måling av benmineralinnhold – måling med DXA. Taksten kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser. Taksten kan kun kreves av spesialister innen endokrinologi, nukleærmedisin, radiologi, revmatologi eller andre med dokumentert spesialkunnskap innen fagområdet metabolske bensykdommer. Taksten kan kun kreves 1 gang per år per pasient. Pasienten kan i tillegg avkreves egenandel iht. takst 899a/b.	202,-		0

Røntgenundersøkelser

Røntgeninstitutter kan kreve refusjon dersom virksomheten er godkjent etter sykehusloven før 1. juni 1987. Røntgeninstitutter som er godkjent etter 1. juni 1987 kan kreve refusjon når Helsedepartementet har gjort vedtak om det.

Private sykehus kan kreve refusjon dersom røntgenvirksomheten er godkjent før 1. juni 1987. Dersom virksomheten er godkjent etter 1. juni 1987, kan sykehuset kreve refusjon når Helsedepartementet har gjort vedtak om det.

Det er et vilkår for innkreving av refusjon at undersøkelsen er rekvirert av lege, tannlege eller kiropraktor.

Alle undersøkelser skal registreres i henhold til kodeverket NORAKO. Disse undersøkelseskodene skal overføres sammen med regningsid til Rikstrygdeverket. Det forutsettes bruk av LABRØNK og Kodeverk.

Tillegg for undersøkelse/behandling

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Egen.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
899a	Tillegg for undersøkelse/behandling for pasient fra helseregion 130,- hvor det regionale helseforetaket har avtale med instituttet	0,-	0,-		0
899b	Tillegg for undersøkelse/behandling for pasient fra helseregion 180,- hvor det regionale helseforetaket ikke har avtale med instituttet	0,-	0,-		0

Prisregler

En poliklinisk konsultasjon vil typisk generere en eller flere NORAKO-koder. Den eller disse kodene ligger til grunn for refusjonsberegningen ved at de utsettes for spesielle prisregler. Disse prisreglene kan deles opp i 6 trinn:

1. Kontroll
2. Gruppering
3. Pakking
4. Aggregering
5. Diskontering
6. Sluttberegning

1. *Kontroll*

Alle koder kontrolleres mot koderegisteret for å sjekke om de er gyldige. Kun gyldige NORAKO-koder kan inngå i refusjonsberegningen. Koderegisteret kan lastes ned fra Rikstrygdeverkets Internettisider. Dette registeret viser også hvilken primærkategori den enkelte NORAKO-kode grupperes til, jf. punkt 2 under.

2. *Gruppering*

Hver enkelt NORAKO-kode tilhører en og bare en primærkategori. Det er et totalt antall av 38 primærkategorier, se tabell 1. Hver enkelt primærkategori er tilordnet en kostnadsvekt. Denne kostnadsvekten er med i grunnlaget for refusjonsberegningen.

3. *Pakking*

Enkle undersøkelser for intern rekvirent (f.eks. annen poliklinikk) skal ikke inngå i takstberegningen. Hvis undersøkelsen er foretatt for intern rekvirent, settes vekten for undersøkelsen lik null. Pakking er ikke aktuell for private institutter med mindre de inngår et organisatorisk samarbeid med klinisk virksomhet (f.eks. helseforetak, privat sykehus eller spesialisthelsesenter).

4. *Aggregering*

I NORAKO er det innført et prinsipp om regionkoder og organkoder, der en region består av to eller flere organer. Det er valgfritt å kode organer enkeltvis eller som region. Denne valgfriheten skal ikke gi utslag i forskjellig refusjon. For å sikre dette aggregeres to eller flere organkoder innen samme region (og samme modalitet) til en regionkode. Aggregeringen består av følgende trinn:

- Aggregering utføres bare for to eller flere organkoder innen bestemte kategorier.
- To eller flere organkoder med samme modalitet og innenfor samme regningsid, aggregeres til en regionkode med samme modalitet som organkodene.
- For organkoder som blir aggregert og som ikke har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- For organkoder som blir aggregert og som har prosedyrekode justeres vekten til 80% av opprinnelig vekt.
- Vekt for regionkoden legges til regningen (med mindre denne ikke allerede finnes i regningen som gyldig kode).
- En organkode kan bare aggregeres til en region innefor samme regning. Hvis kombinasjonen av NORAKO-koder på regningen er slik at en bestemt organkode kan aggregeres til flere regioner, velges den region som omfatter flest organer.

Aggregeringstrinnet endrer altså vektene som ble tillagt regningen i grupperingstrinnet. Endringen skjer etter reglene beskrevet i strekpunktene over.

5. *Diskontering*

Vektene til en undersøkelse bestående av to eller flere NORAKO-koder reduseres (diskonteres). Dette skjer ved at den høyeste vekt forblir uendret, mens vektene til de resterende kodene justeres til 80% av opprinnelig vekt.

Diskonteringstrinnet endrer altså vektene slik de fremstår etter aggregeringstrinnet. Endringen skjer etter regelen beskrevet i avsnittet over.

6. *Sluttberegning*

Vektene slik de fremstår etter diskonteringstrinnet betegnes prisvekter.

Refusjonen beregnes som sum prisvekter multiplisert med enhetspris.

Enhetsprisen er for 2002 satt til 750 kroner.

Primærkategorier og kostnadsvekter

<i>Primærkategori</i>	<i>Navn</i>	<i>Vekt</i>	<i>A¹</i>
PK001	Granskning CT MR og angio	0,213	
PK002	Granskning RG og UL	0,213	
PK003	Teleradiologisk konferanse	0,515	
PK005	Us v/anestesi	1,183	
PK006	Intervensjon omfattende	2,45	
PK008	Intervensjon enkel	0,865	
PK009	Stentinnleggelse	7,173	A
PK101	Rettslig us	0 ²	
PK102	RG kontrast enkel	0,596	A
PK103	RG kontrast omfattende	0,872	A
PK104	RG u/kontrast omfattende	0,257	A
PK107	RG større angiografi	3,333	A
PK108	Mammografi	0,288	A
PK109	RG u/kontrast m/tilleggsbilder	0,241	A
PK110	Venografi	1,263	A
PK111	RG kontrast moderat	0,733	A
PK112	RG u/kontrast enkel	0,134	A
PK113	RG thorax	0,167	A
PK114	RG u/kontrast moderat	0,192	A
PK201	UL prosedyre	0,568	A
PK203	UL region	0,315	A
PK204	UL moderat	0,252	A
PK205	UL enkel	0,227	A
PK206	UL annet	0,274	A
PK301	CT kontrast flere bilder	1,615	A
PK302	CT kontrast enkeltorgan	1,088	A
PK303	CT u/kontrast ts	0,78	A
PK304	CT region u/kontrast	0,577	A
PK305	CT enkeltorg. m/pros. u/kontrast	0,577	A
PK306	CT enkeltorgan u/kontrast	0,487	A
PK401	MR kontrast angio	1,783	A
PK402	MR kontrast region/rekonstr.	1,6	A
PK403	MR kontrast enkeltorg./rekonstr.	1,6	A
PK404	MR u/kontrast ts	1,439	A
PK405	MR u/kontrast region/bilat	0,727	A
PK406	MR u/kontrast enkeltorgan	0,727	A
PK407	MR angio u/kontrast	0,87	A

1 A betegner at primærkategorien er aggregert.

2 Det ytes ikke refusjon for rettslige undersøkelser.

Kapittel V. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft den 1. juli 2002. Fra samme dato oppheves forskrift av 22. mai 2001 nr. 651 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos leger og i private medisinske laboratorier og røntgeninstitutt, gitt med hjemmel i folketrygdloven § 5–4 fjerde ledd, § 5–5 fjerde ledd og § 22–2 andre ledd.

28. juni Nr. 898 2002

Vedtak om endring i delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat til å være vassdragsmyndighet og til å fatte vedtak etter vannressursloven.

Fastsatt av Olje- og energidepartementet 28. juni 2002 med hjemmel i lov av 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 64, jf. kgl.res. av 15. desember 2000 nr. 1270. Kunngjort 20. august 2002.

I

I vedtak av 19. desember 2000 nr. 1705 om delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat til å være vassdragsmyndighet og til å fatte vedtak etter vannressursloven gjøres følgende endring:

Delegeringsvedtaket skal lyde:

Den myndighet til å være vassdragsmyndighet etter lov av 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8 når det gis konsesjon for kraftutbygginger inntil 5 MW som kgl.res. av 15. desember 2000 nr. 1270 legger til Olje- og energidepartementet delegeres herved til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Det forutsettes at NVE ikke skal delegerer denne myndigheten videre. Det forutsettes også at saker av prinsipiell betydning skal forelegges Olje- og energidepartementet til avgjørelse.

II

Endringen trer i kraft straks.

15. aug. Nr. 899 2002

Forskrift om endring i forskrift om innkreving av gebyrer til statskassen for offentlige oppgaver i forbindelse med oppdretts- og havbeitevirksomhet.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 15. august 2002 med hjemmel i lov av 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. § 14 og lov av 21. desember 2000 nr. 118 om havbeite § 17. Kunngjort 20. august 2002.

I

I forskrift av 21. desember 2001 nr. 1597 om innkreving av gebyrer til statskassen for offentlige oppgaver i forbindelse med oppdretts- og havbeitevirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt tredje ledd skal lyde:

Ved behandling av søknader fra søkere som nevnt i § 5 annet ledd i forskrift av 11. juli 1990 nr. 548 om oppdrett av andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret i saltvann skal søker betale gebyr til statskassen på kr 3.000,–.

§ 3 skal lyde:

Virksomhet som omfattes av forskrift av 29. februar 1996 nr. 223 om produksjonsregulerende tiltak for oppdrett av matfisk, laks og ørret skal betale gebyr på kr 200,– pr. 1.000 kubikkmeter volum i konsesjonen. Det skal likevel bare betales gebyr for konsesjoner som helt eller delvis gir grunnlag for førkvote.

§ 5 nytt annet ledd skal lyde:

Gebyr for førkvote skal være innbetalt innen 1. november hvert år, og gjelde for hele angjeldende år. Påkrav gis med minimum 1 måneds betalingsfrist.

II

Endringene trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift av 11. juli 1990 nr. 548 om oppdrett av andre fiskearter enn laks, ørret og regnbueørret i saltvann § 3 nr. 3 annet punktum.

15. aug. Nr. 900 2002

Forskrift om endring i forskrift om markedsføring av utenlandske verdipapirfond.

Fastsatt av Finansdepartementet 15. august 2002 med hjemmel i lov av 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond § 6–13 første ledd nr. 1, § 6–14 første ledd nr. 3 og § 6–15. Jf. EØS-avtalen art. 36 og 40 og vedlegg IX nr. 30 (direktiv 85/611/EØF med senere endringer). Kunngjort 20. august 2002.

I

I forskrift av 8. juli 2002 nr. 799 om markedsføring av utenlandske verdipapirfond gjøres følgende endring:

§ 3–5 første ledd annet punktum skal lyde:

Samtidig oppheves forskrift av 30. juni 1994 nr. 662 om utenlandske investeringsforetaks adgang til å tilby verdipapirfondsandeler i Norge og forskrift av 26. september 2001 nr. 1106 om midlertidig markedsføring av utenlandsk verdipapirfond.

II

Endringen trer i kraft straks.

16. aug. Nr. 901 2002

Midlertidig forskrift om tiltak mot søramerikansk minérflue (*Liriomyza huidobrensis*).

Fastsatt av Statens landbruksstilsyn 16. august 2002 med hjemmel i forskrift av 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørerere. Kunngjort 20. august 2002.

§ 1. Formålet med denne forskriften er å hindre introduksjon og forebygge spredning av søramerikansk minérflue (*Liriomyza huidobrensis*). Forskriften omfatter midlertidig forbud mot import av planter og formeringsmateriale (unntatt frø) av *Helianthus* (solsikke) og alle arter og hybrider av *Dendranthema* (krysantemum) fra Nederland til Norge.

§ 2. Det er forbudt å importere planter og formeringsmateriale (unntatt frø) av *Helianthus* (solsikke) og alle arter og hybrider av *Dendranthema* (krysantemum) fra Nederland til Norge.

§ 3. Landbruksstilsynet kan gi dispensasjon fra forbudet.

§ 4. Forbudet trer i kraft straks og gjelder til 31. desember 2002.

16. aug. Nr. 902 2002

Delegering av myndighet til Helsedepartementet etter produktkontrollloven § 4.

Fastsatt ved kgl.res. 16. august 2002 med hjemmel i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 20. august 2002.

Kongens myndighet etter lov av 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 delegeres til Helsedepartementet for fastsettelse av forskrift til gjennomføring av artikkel 5 nr. 9 i direktiv 2001/37/EF om innbyrdes tilnærming av medlemsstatenes lover og administrative bestemmelser om fremstilling, presentasjon og salg av tobakksvarer. Delegeringen omfatter også eventuelle endringer eller tillegg til direktivets artikkel 5 nr. 9. Tildeling av myndighet til Helsedepartementet etter produktkontrollloven § 4 kommer i tillegg til og gjør ingen endringer i den myndighet som tidligere er tildelt Miljøverndepartementet og Barne- og familiedepartementet.

16. aug. Nr. 903 2002

Forskrift om fredning av Bjørnøya naturreservat på Svalbard.

Fastsatt ved kgl.res. 16. august 2002 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 12. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 20. august 2002.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. (fredning)

Bjørnøyas landområder med sjøområdet ut til 4 nautiske mil er fredet som naturreservat under betegnelsen Bjørnøya naturreservat.

§ 2. (avgrensning og omfang)

Det fredete området omfatter

- hele øya, med unntak av et mindre landareal omkring stasjonen i nord, og
- tilhørende sjøområder ut til 4 nautiske mil.

Naturreservatet utgjør ca. 177 km² landareal (inkludert ferskvann) og ca. 605 km² marint areal. Grensen for reservatet fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:100000, datert Miljøverndepartementet august 2002. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes der de går over land og knekkpunktene skal koordinatbestemmes.

Kartet oppbevares hos Sysselmannen på Svalbard, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 3. (formål)

Formålet med fredningen er å bevare en tilnærmet uberørt og i verdenssammenheng unik isolert øy, med særegent økologisk system, storslått natur, spesiell geologi, flora og fauna, særegne landformer og mange kulturminner, herunder spesielt ivareta

- øya som nøkkelområde for sjøfugl, inkludert sårbare arter, i Barentshavet,
- øya som rastelokalitet for trekkende fugl,
- den nære sammenhengen mellom livet i havet og på land,
- den særegne økologien som utvikles på isolerte øyer og
- det historiske perspektivet som kulturminner fra alle hovedepokene i Svalbards historie representerer.

Kapittel II. Fredningsbestemmelser

§ 4. (landskap/natur- og kulturmiljø)

Det må ikke iverksettes inngrep/tiltak som kan endre natur- eller kulturmiljøet, som for eksempel oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, hensetting av brakker og lignende, fremføring av ledninger og kabler, uttak, oppfylling, flytting og lagring av masse, planering, skraping av havbunnen eller jordoverflaten, drenering eller annen form for tørrlegging, boring, sprengning eller lignende eller uttak av mineraler eller olje.

Bestemmelsen er ikke til hinder for bruk av tillatte fiske- eller fangstredskaper.

§ 5. (planter, dyr og fossiler)

Dyr, planter og andre levende organismer er fredet mot skade, ødeleggelse og forstyrrelse av enhver art som ikke skyldes tillatt ferdsel. Fossiler eller skjelettdeler må ikke fjernes eller skades.

Unntatt fra første ledd er fiske i sjøen, som reguleres i henhold til forskrifter gitt av Fiskeridepartementet.

Sjøfiske med stang eller håndsnøre er tillatt.

Plante- og dyrearter, herunder genmodifiserte arter eller former, må ikke innføres.

§ 6. (kulturminner)

Kulturminner er fredet i henhold til kapittel V i lov om miljøvern på Svalbard.

§ 7. (forurensning)

All forurensning til luft, vann eller grunnen som medfører eller kan medføre skade eller ulempe for miljøet er forbudt, med unntak av forurensning som skyldes tillatt motorisert ferdsel.

Henleggelse eller tømning av avfall er forbudt.

Stoffer og gjenstander som kan skade planter og dyr, som er skjemmende eller som kan medføre fare for forurensning må ikke lagres eller etterlates.

§ 8. (ferdsel)

Landing med luftfartøy er forbudt. Luftfartøy skal holde en minstehøyde på 500 meter over reservatet når værforholdene tillater det.

I tiden fra og med 1. april til og med 31. august er det forbudt å fly nærmere enn 1 nautisk mil fra kjente konsentrasjoner av fugl og pattedyr. I samme periode er det forbudt å bruke skipsfløyte, løsne skudd eller på annen måte forårsake kraftig støy i eller innen en avstand av 1 nautisk mil fra fugle fjell.

Bruk av terrenggående kjøretøy er forbudt.

Forbudet i tredje ledd er ikke til hinder for

- a) ferdsel med snøscooter på frossen og snødekt mark for transport av forsyninger til stasjonen, dersom værforholdene medfører at skip må anløpe annet sted ved øya enn ved stasjonen, eller
- b) ferdsel med snøscooter på frossen og snødekt mark i forbindelse med transport av nødvendig utstyr for vedlikehold av kommunikasjonsmaster og radiofyr sør, sørøst og øst for stasjonen.

§ 9. (ferdselsforbud i spesielle soner)

I og nær de store fuglekoloniene er enhver form for ferdsel forbudt til lands og til vanns i tiden fra og med 1. april til og med 31. august.

Forbudet er ikke til hinder for

- a) ferdsel til vanns med båter på inntil 40 fot eller
- b) ferdsel i forbindelse med bruk av området som nødhavn.

I et område nordøst på øya er enhver form for ferdsel på land og i ferskvann forbudt i perioden fra og med 15. juni til og med 31. august av hensyn til hekkende fugl.

Sonene med ferdselsforbud er inntegnet på vernekartet.

§ 10. (regulering av ferdsel)

Direktoratet for naturforvaltning kan ved forskrift forby eller regulere enhver ferdsel i hele eller deler av reservatet, dersom det anses nødvendig for å unngå forstyrrelse av dyrelivet eller slitasje på vegetasjon eller kulturminner.

Kapittel III. Unntak, tillatelse og dispensasjon

§ 11. (utrykning og oppsyn)

Bestemmelsene i kapittel II er ikke til hinder for gjennomføring av tiltak i oppsyns- og forvaltningsøyemed eller i forbindelse med politi-, kystvakt-, rednings- eller ambulanssevirkosomhet.

§ 12. (særskilt tillatelse)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til

- a) nødvendig transport av materiell og personer i forbindelse med vedlikehold av etablerte bygninger, anlegg og installasjoner,
- b) nødvendig transport av brensel og forsyninger til hyttene og
- c) nødvendig opprensning av forurenset grunn.

§ 13. (dispensasjon fra fredningsbestemmelsene)

Når vitenskapelige eller særlige grunner, eksempelvis lagring av sikkerhets- og beredskapsutstyr, og etablering og vedlikehold av nødvendige navigasjonshjelpemidler og styringssystemer for petroleumsproduksjon i forbindelse med eventuell fremtidig leteboring eller drift av petroleumfelt i havområdene utenfor Bjørnøya taler for det, kan forvaltningsmyndigheten dispensere fra fredningsbestemmelsene i kapittel II, dersom det ikke strider mot fredningsforskriftens formål eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Kapittel IV. Avsluttende bestemmelser

§ 14. (forvaltningstiltak)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre forvaltningstiltak for å fremme formålet med fredningen. Det kan utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for gjennomføring av slike tiltak. Planen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning etter samråd med Riksantikvaren.

§ 15. (forvaltningsmyndighet)

Sysselmannen på Svalbard er forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 16. (straff)

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes med bøter eller med fengsel inntil 1 år. Er det inntrådt eller voldt fare for betydelig miljøskade, eller det for øvrig foreligger særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 3 år anvendes.

Medvirkning straffes på samme måte.

§ 17. (ikrafttredelse)

Denne forskrift trer i kraft straks.

4. feb. Nr. 921 2002

Regler for skitau.

Fastsatt av Det Norske Veritas AS 4. februar 2002 med hjemmel i lov av 14. juni 1912 nr. 1 om anlegg av taugbaner og løipestrenger og lov av 11. juni 1993 nr. 100 om om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven), jf. forskrift av 30. januar 1987 nr. 66 om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4 sjette ledd. Kunngjort 23. august 2002.

I

1	<i>Generelt</i>
1.1	Standardvilkårenes (reglenes) formål og gyldighetsområde.
1.1.1	<i>Definisjon</i>
1.1.1.1	Standardvilkår for bygging og drift av skitau, jf. forskrifter om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4, er i det etterfølgende benevnt som «regler».
1.1.1.2	Skitau er skitrekk av mindre type uten mellommaster og med lavtliggende trekktau.
1.1.2	<i>Formål</i>
1.1.2.1	Reglenes formål er å sikre en forsvarlig konstruksjon, utforming og drift av skitau. Reglene er rettet både mot sikkerhet for de personer som skal transporteres med anlegget og for personalet som har anlegget som sin arbeidsplass.
1.1.2.2	Reglene fastlegger de minimumskrav som stilles til konstruksjonen, dens plassering og drift. Hvor reglene ikke gir detaljerte krav med hensyn til dimensjonering, materialer, arbeidsutførelse o.l. skal anerkjente normer og god praksis følges.
1.1.2.3	Reglene skal ikke være til hinder for at det kan brukes andre konstruksjons-, beregnings- og driftsmåter enn angitt i disse reglene. Forutsetningene for unntak er at: – prosjektering, beregning og utførelse forestås av fagfolk med relevant teoretisk og praktisk innsikt og erfaring. – det påvises teoretisk, erfaringsmessig eller ved forsøk at kravene til konstruksjonens bæreevne, bruksegenskaper og driftsmåte blir oppfylt med samme sikkerhet som forutsatt i disse reglene. – unntak angis i beregningene eller i dokumentasjonen for øvrig.
1.1.3	<i>Gyldighetsområde</i>
1.1.3.1	Regler for skitau er utarbeidet med hjemmel i forskrifter om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4. Reglene gjelder for skitau. For søknad om konsesjon; se nevnte forskrifter og vedlegg 5 og 6.
1.1.3.2	Reglene gjelder for skitau med omløpsdrift. For andre trekk- eller skyveanordninger for passasjerer hvor trekraften overføres via innretninger plassert til siden eller under passasjerene og der passasjerene benytter påspent redskap f.eks. ski, snowboard e.l., gjelder reglene i den utstrekning Taubanetilsynet bestemmer. For ståltau gjelder regler for ståltau til taubaner og kabelbaner.
1.1.3.3	I tillegg til kravene i disse regler gjelder også krav inntatt i taubaneloven og forskrifter om bygging og drift av taubaner og kabelbaner.
1.1.3.4	Regelendringer kan av Taubanetilsynet gis tilbakevirkende kraft for eksisterende anlegg.

1.1.4 *Avvik fra reglene*

1.1.4.1 Taubanetilsynet kan angi tilleggskrav i forbindelse med å gi eller opprettholde driftstillatelse dersom Taubanetilsynet vurderer dette å være nødvendig for å oppnå den sikkerhetsstandard som forskrifter, konsesjonsvilkår eller regler har som intensjon.

1.1.4.2 Taubanetilsynet kan akseptere alternativer som er funnet å representere den totalsikkerhet som forskrifter og regler har som intensjon. Godkjennelsen kan bli inndratt dersom senere informasjoner viser at det valgte alternativ ikke er tilfredsstillende.

2 *Tilsyn fra Taubanetilsynet*

2.1 *Generelt*

2.1.1 *Krav om offentlig tilsyn for konsesjonsgitte taubaner*

2.1.1.1 Et skitau skal bygges, monteres og prøves under tilsyn av Taubanetilsynet.

2.1.1.2 Før skitauet settes i drift skal konsesjonshaveren innhente en skriftlig driftstillatelse utstedt av Taubanetilsynet. Skitau i drift skal ha driftstillatelse.

2.1.2 *Krav til konstruktører, fabrikanter, entreprenører etc.*

2.1.2.1 Planlegging, konstruksjon og beregning av skitau skal bare utføres av firma eller personer som har de nødvendige teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer i arbeider av denne art.

2.1.2.2 Taubanetilsynet kan underkjenne valg av konstruktører, fabrikanter, entreprenører etc.

2.1.2.3 Før eventuelle grave- og byggearbeider settes i gang skal disse avklares med de aktuelle lokale myndigheter.

2.2 *Dokumentasjon*

2.2.1 *Tegninger og beregninger*

2.2.1.1 Før bygging av skitauet tar til, skal det foreligge approberte tegninger for det arbeid som skal utføres. Konsesjonshaver er ansvarlig for at den dokumentasjon som er angitt nedenfor (2.2.1.3) blir sendt Taubanetilsynet i 2 eksemplarer (jamfør punkt 2.2.2.2).

2.2.1.2 Av den innsendte dokumentasjon beholder Taubanetilsynet ett eksemplar, og det andre oversendes approbert til konsesjonshaver. Dersom konsesjonshaver ønsker flere sett approberte tegninger må ytterligere eksemplarer i forhold til ovenfor angitte antall innsendes.

2.2.1.3 Følgende dokumentasjon skal sendes Taubanetilsynet:

- a) Lengdeprofil i målestokk 1:1000 av slepetrasé. Driv- og vendestasjon samt snødekke skal være inntegnet.
- b) Monteringsinstruks og arrangementsbeskrivelse. Det skal vedlegges tegninger, i målestokk 1:200 eller større, som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til på- og avstigningsplass, samt viser plassering av og beskriver hvordan disse skal fungere med hensyn til tilkomst, avkjøring, inngjerding etc.
- c) Koplingsskjema for sikkerhetsstrømkretsen. Tegning av nødstoppanordninger. Angivelse av spenning i sikkerhetsstrømkretsen, minimum strømstyrke, største tillatte motstand i eller lengde av ledningene.
- d) Vedlikeholdsinstruks for det tekniske utstyret som skal inneholde anvisning for periodisk kontroll og vedlikehold, flytting av faste tauskiver, rettledning for hvordan skiver m.m. skal anordnes og innstilles for å unngå rotasjon i tauet, anvisning for stramming av tau etc.

2.2.1.4 Dokumentasjonen i punkt 2.2.1.3 skal være på norsk.

2.2.1.5 Dokumentasjonen, som angitt i punkt 2.2.1.3, kan sendes direkte fra fabrikant/leverandør til Taubanetilsynet, men konsesjonshaveren er ansvarlig for at dokumentasjonen blir innsendt til rett tid.

2.2.1.6 Følgende dokumentasjon skal foreligge hos skitauprodusenten og skal på forlangende innsendes til Taubanetilsynet:

- a) Maskineri, endestasjoner:
  - Målsatt sammenstillingstegning med materialkvaliteter, eventuelt supplert med bilder av begge stasjonene. Detaljbeskrivelse av mulighetene for innstilling av korrekt tauføring. Styrkeberegning av de viktigste deler.
- b) Tauskiver:
  - Tegning med profilsnitt av alle tauskiver og blokker med materialkvalitet angitt.
- c) Strammeanordningen:
  - Tegninger, styrkeberegning av selve strammeanordningen med eventuelle barduner.
- d) Tauberegning.
- e) Redegjørelse for nødvendig forstramming i tauet. Beregning av samlet taustrekk, effektbehov og transportkapasitet.
- f) Tegning og beskrivelse av eventuelle medbringere.

Taubanetilsynet kan kreve dokumentasjon utover dette dersom man skulle finne dette nødvendig.

- 2.2.2 *Dokumentasjon av materialkvaliteter*
- 2.2.2.1 Materialene i den ferdige konstruksjonen skal være i overensstemmelse med det som er spesifisert på tegningene. Materiale og utførelse skal tilfredsstillende kravene i relevante norske standarder.
- 2.2.2.2 Dersom standardene fravikes eller unntaksbestemmelser benyttes skal dette på forhånd avklares med Taubanetilsynet.
- 2.2.3 *Tausertifikater*
- 2.2.3.1 Det skal foreligge verkssertifikat eller bedre for trekktauet. For fibertau skal sertifikatet inneholde opplysninger om tauets oppbygging, fiberkvalitet, bruddlast og dimensjon. I tillegg skal det angis skjøtemetode.
- 2.3 *Kontroll og tilsyn*
- 2.3.1 *Generelt*
- 2.3.1.1 Kontrollen med taubaner er basert på at konsesjonshaverne til enhver tid har ansvaret for at taubaner blir bygd, drevet og vedlikeholdt i henhold til de krav som settes av myndighetene. For å ivareta dette ansvaret må konsesjonshaverne ha tilfredsstillende rutiner for drift og vedlikehold, herunder rutiner for den nødvendige egenkontroll.
- 2.3.1.2 Taubanetilsynets tilsynsoppgave består i å følge opp at konsesjonshaverne ivaretar sitt ansvar. Dette gjøres ved gjennomgang av dokumentasjon, approbasjon og revisjoner (besiktelser) på anleggene. Revisjonene kan omfatte både det fysiske anlegg og rutiner.
- 2.3.2 *Dokumentasjonsgjennomgang*
- 2.3.2.1 Før bygging av nytt anlegg igangsettes skal all vesentlig dokumentasjon være gjennomgått og godkjent av Taubanetilsynet.
- 2.3.2.2 Ved ombygging eller forandring av anlegg med driftstillatelse skal konsesjonshaveren på forhånd sende inn til Taubanetilsynet tegninger og tekniske data for endringene til godkjenning.
- 2.3.3 *Byggetilsyn*
- 2.3.3.1 Taubanetilsynet kan utføre besiktelser under bygging og installasjon av nye anlegg og etter reparasjon og endringer av eksisterende anlegg i den grad dette blir funnet påkrevet.
- 2.3.3.2 Konsesjonshaveren plikter å gi melding til Taubanetilsynet om avvik fra den godkjente dokumentasjon, samt uregelmessigheter som oppstår under bygging av anlegget.
- 2.3.4 *Ferdigbesiktelse*
- 2.3.4.1 Før et skitau settes i drift, skal det gjennomføres en ferdigbesiktelse av Taubanetilsynet. Ved ferdigbesiktelsen skal skitauet være driftsklart. Konsesjonshaveren plikter å gi melding til Taubanetilsynet i god tid før anlegget er klart for ferdigbesiktelse.
- 2.3.4.2 Før ferdigbesiktelsen foretas skal:
- skjema «Fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane» og skjema «Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet» være utfylt. Kopi av disse to skjemaene skal være Taubanetilsynet i hende. Skjemaene er vist i vedlegg 8 og 9 og ligger i «Håndbok for internkontroll for skitau» kap. 3.
  - konsesjonshaveren, eventuelt i samarbeid med leverandøren, ha overbevist seg selv ved forsøk, prøver, målinger osv. at de enkelte deler fungerer tilfredsstillende og at de er i henhold til gjeldende regler såvel som den innsendte dokumentasjon.
- 2.3.4.3 Ved ferdigbesiktelsen skal det foreligge ferdig utarbeidet «Håndbok for internkontroll for skitau».
- 2.3.4.4 En ferdigbesiktelse vil normalt omfatte:
- besiktelse av ferdig anlegg i forhold til tegninger og spesifikasjoner
  - funksjonsprøving
  - vurdering av arrangementsmessige forhold, herunder på- og avstigningsplass, inngjerding, skilter osv.
  - gjennomgang av drifts- og vedlikeholdsrutiner
  - gjennomgang av «Håndbok for internkontroll for skitau».
- Resultatene av ferdigbesiktelsen rapporteres skriftlig til konsesjonshaveren.
- 2.3.4.5 Driftstillatelse kan utstedes ved ferdigbesiktelsen i henhold til forskriftenes § 11.
- 2.3.4.6 Skitau som har fått driftstillatelse kan etter sesongslutt demonteres og monteres opp igjen på samme sted uten at det foretas ny besiktelse av Taubanetilsynet.
- 2.3.4.7 I rettledning for søknad om konsesjon (vedlegg 5) fremgår det at skitau kan gis konsesjon i flere traseer.
- 2.3.4.8 Dersom skitauet er gitt konsesjon i flere traseer skal det utføres førstegangstilsyn på alle traseer med skitauet oppmontert.
- 2.3.5 *Periodisk besiktelse*
- 2.3.5.1 Så lenge skitauet er i drift skal det underlegges besiktelse av Taubanetilsynet.
- 2.3.5.2 Besiktelsen består av stikkprøvekontroller og kan rette seg mot følgende punkter:
- om «Håndbok for internkontroll for skitau» inneholder de nødvendige dokumenter og om disse etterleves
  - om skitauets drift og vedlikehold skjøttes forsvarlig

- undersøkelse av deler og systemer som har vesentlig betydning for sikkerheten
  - funksjonsprøving
  - revisjon av internkontrollsystemet.
- 2.3.5.3 Periodiske besiktelser blir normalt avtalt på forhånd med driftsleder for skitauet. Håndbok for internkontroll skal fremlegges. Driftsleder skal normalt delta ved besiktelsen.
- 2.3.5.4 Hvis det oppdages feil, mangler, slitasje, skader eller andre forhold som kan medføre uakseptabel sikkerhet, vil det bli gitt pålegg om utbedringer, og om nødvendig, ny besiktelse og/eller andre foranstaltninger innen en gitt tidsfrist. I graverende tilfeller kan pålegg om driftsstans bli gitt.
- 2.3.5.5 Pålegg vil bli meddelt skriftlig til konsesjonshaveren.
- 2.3.6 *Ekstraordinære besiktelser*
- 2.3.6.1 Dersom særlige forhold tilsier det kan Taubanetilsynet, på konsesjonshaverens bekostning, utføre ekstraordinære besiktelser for å sikre at sikkerheten ved anlegget blir tilfredsstillende ivaretatt.
- 2.3.6.2 Dersom Taubanetilsynet har grunn til å anta at forholdene ved et anlegg ikke er tilfredsstillende, kan besiktelse foretas uten forhåndsvarsel. Dersom man møter de personer som skal være tilstede ved periodisk besiktelse og man ved besiktelsen får utført de kontroller som periodiske besiktelser omfatter, kan besiktelsen betraktes som periodisk besiktelse av anlegget.
- 2.3.6.3 Ved uhell og ulykker vil Taubanetilsynet, i den grad man finner det nødvendig, utføre besiktelser ved anleggene uten økonomisk belastning for konsesjonshaveren.
- 3 *Konstruksjon*
- 3.1 *Planlegging og plassering*
- 3.1.1 *Generelt*
- 3.1.1.1 Skitau skal plasseres og bygges slik at passasjerene kan transporteres og stige på og av uten fare.
- 3.1.1.2 Skitauet skal, om mulig, plasseres i god avstand fra nedfartsløypene slik at konflikt mellom oppfart og nedfart unngås.
- 3.1.1.3 Ved plassering av skitau må man ta hensyn til om snøras kan forekomme samt vurdere andre forhold som kan medføre økt risiko for ulykker (nærliggende stup, kløfter o.l.).
- 3.1.1.4 Skitau må som regel ikke plasseres nærmere elektriske luftledninger enn 20 m regnet i horisontal retning. Plassering av skitau nærmere slike ledninger må godkjennes av ledningseier.
- 3.2 *Slepetrase og tauføring*
- 3.2.1 *Generelt*
- 3.2.1.1 Slepetraseen og tauføringen skal være slik at passasjerene transporteres uten vanskeligheter. Hele slepetraseen og stasjonene skal normalt være synlige fra kjøreplassen. Kjøreplassen skal være i umiddelbar nærhet av skitauet og fortrinnsvis ved påstigningsplassen.
- 3.2.1.2 Skitau skal ikke ha mellommaster, støtteruller eller styreruller for oppadgående tau på den delen av tauet der personer transporteres.
- 3.2.1.3 For å tilfredsstillende kravene om riktig og nøyaktig tauføring på skitau uten faste medbringere er det nødvendig at stasjonene er konstruert slik at minst ett av de nedenfor nevnte punkter er oppfylt:
- a) Skivene har justerbare eller fast innstilte styreruller som styrer tauet rett inn på skivene og som gjør at finjustering av skivene ikke er nødvendig.
  - b) Stasjonene monteres på stødig underlag eller faste fundamenter og tauskiivene eller hele maskineriet har mulighet for lett vint finjustering slik at tauet løper rett.
  - c) Tauets stramming og driftsforholdene for øvrig må da være slik at tauets inn- og utløp ikke forandres nevneverdig under vekslende belastning.
  - d) Skivene er slik opphengt og anordnet, eventuelt med justeringsmulighet, at de stiller seg riktig inn i tauets plan ved hjelp av tauets egen stramming.
- 3.2.1.4 For skitau med faste medbringere skal punkt 3.2.1.3 bokstavene a og b være oppfylt.
- 3.2.1.5 Tauet skal monteres slik at de kjørende ikke behøver å tvinge tauet ned eller holde det oppe med noen større kraft under oppfarten. Traseen skal være jevn, uten nevneverdig søkk eller kuler.
- Anmerkning:*
- Dette medfører at for skitau med stor stramming, f.eks. skitau med ståltau, så må slepetraseen overalt følge tauprofilet med konstant avstand. Faste medbringere må ikke berøre snødekket på oppkjøringssiden i nevneverdig grad.
- 3.2.1.6 Slepetraseens stigning skal normalt ikke være større enn 26°. Ved stigning over 14° skal det benyttes skitau med medbringere.
- 3.2.1.7 Slepetraseens stigning kan i særskilte tilfeller tillates å overstige 26°, men dog ikke over 40°, f.eks. der skitauet utelukkende benyttes av hoppere i forbindelse med hoppbakker. For slike anlegg gjelder etterfølgende punkt 3.2.1.8 – 3.2.1.10:
- 3.2.1.8 For skitau hvor stigningen i deler av traseen er større enn 26° og mindre eller lik 32° skal området omkring slepetraseen ryddes og jevnes til en bredde av minst 3,0 m og derav minst 2,0 m ut fra tauet på kjøresiden i den del av traseen der stigningen overstiger 26°. Avstanden mellom

- skiløperne i skitauet skal minst være lik lengden av den del av traseen der stigningen overstiger 26°, jmfør punkt 3.17 som angir nødvendig skilting.
- 3.2.1.9 For skitau med stigning over 32° og mindre eller lik 40° skal området omkring slepetraseen ryddes og jevnes til en bredde av minst 3,0 m og derav minst 2,0 m ut fra tauet på kjøresiden i hele skitauets lengde. Det tillates kun en skiløper av gangen i skitauet (en og en skiløper skal transporteres opp). Aldersgrense for bruk av slikt skitau skal minst være 12 år.
- 3.2.1.10 For skitau med stigning over 26° kan det som alternativ til breddeutvidelse av slepetraseen monteres fanginnretninger i nødvendig utstrekning på begge sider av slepetraseen. Fanginnretningene skal hindre at personer som faller av skitauet rutsjer nedover traseen og kommer til skade.
- 3.2.1.11 Slepetraseen skal ikke helle sideveis mer enn 5°.
- 3.2.1.12 Nedre stasjon samt nærliggende stolper, fundamenter, trær, steiner o.l. skal polstres effektivt eller det skal anlegges spesielle avledningsarrangementer dersom det er grunn til å anta at personer som faller av skitauet, kan rutsje bakover og bli skadet ved sammenstøt med disse. Slike gjenstander som er høyere enn 2,0 m skal polstres opp til en høyde på minimum 2,0 m over snødekket.
- 3.2.1.13 Det tillates ingen kryssing av skitauet i samme plan hverken av nedfartsløyper, skiløyper, veier, turløyper, gangstier e.l. som brukes når skitauet er i drift.
- 3.2.1.14 Dersom slepetraseen er plassert slik i forhold til nedfartene at den ikke er naturlig avgrenset fra disse, og dersom dette fører til uakseptabel sikkerhet for personer i skitauet, skal gjerder eller andre hindringer arrangeres langs de aktuelle deler av slepetraseen for å hindre at skiløperne i nedfarten kommer i konflikt med skitauet eller personer som benytter skitauet. Gjerdet må i så fall plasseres slik at det ikke er til hinder for at personer som faller av skitauet sikkert og trygt kan komme seg ned til påstigningsplassen eller ut til nedfarten.
- 3.2.1.15 Slepetraseen skal være jevnet ut til en bredde på minst 1,5 m og minst 1 m ut fra tauet på kjøresiden. Ved høy fylling skal bredden være minst 2,0 m. For skitau med stigning over 26° jmfør punkt 3.2.1.6.
- 3.2.1.16 Bru med så stor høyde over terrenget at det kan være fare for skader ved fall fra brua, skal på begge sider ha rekkverk med høyde minst 1,0 m over snødekket. Rekkverket skal utføres slik at den kjørende, hans utstyr eller medbringer ikke kan hekte seg fast. Bredden innenfor rekkverket skal være minst 2,5 m.
- 3.2.1.17 Der slepetraseen passerer bru uten rekkverk, skal brua ha en bredde på minst 3,0 m.
- 3.3 *På- og avstigningsplass*
- 3.3.1 *Generelt*
- 3.3.1.1 Atkomstveier til påstigningsplassen og avkjørsler fra avstigningsplassen skal være ordnet slik at på- og avstigning skjer sikkert og bekvemt.
- 3.3.1.2 Begge stasjoner skal være inngjerdet med nett, gjerde, tett innkledning e.l. på de sider der de ikke er avgrenset av en snorbryter.
- 3.3.1.3 Minste tillatte avstand mellom innkledningen og roterende eller bevegelige deler er avhengig av innkledningens tetthet og utforming og er som følger:
- 3.3.1.4 Minimum avstand lik 2,0 m:
- 3.3.1.5 Nett eller gjerde skal stå i en avstand minst 2,0 m fra roterende og bevegelige deler og til enhver tid rekke minst 1,0 m over snødekket. De skal være så tett at små barn ikke kan kripe gjennom eller under det. Stolpene skal være godt festet i snødekket.
- 3.3.1.6 Minimum avstand lik 0,5 m:
Gjerde eller innkledninger (minimum flettverksgjerde med liten maskevidde) skal stå i en avstand minst 0,5 m fra roterende eller bevegelige deler og til enhver tid rekke minst 1,5 m over snødekket. De skal være så tett at små barn ikke kan stikke armer gjennom det. De skal videre være solide og festet i bakken, rammen til stasjonen e.l.
- 3.3.1.7 Minimum avstand lik 0 m:
Dersom stasjonen er tett innkledd (tett vegg) slik at små barn ikke kan stikke fingrer gjennom innkledningen gjelder ingen minstekrav til avstand mellom roterende eller bevegelige deler og innkledning. Innkledningen skal dog rekke minst 2,0 m over snødekket. Dersom innkledningen er tett i alle retninger (tett tak, hus e.l.) gjelder ingen minstekrav hverken til avstand eller høyde. For slike innkledninger på skitau uten faste medbringere skal det dog settes opp gjerde, nett e.l. som skal hindre at små barn gis adgang til det punktet der trekktauet løper inn gjennom innkledningen (normalt et hull i veggen).
- 3.3.1.8 For øvrig skal det settes opp gjerde i den grad det anses nødvendig for å lede trafikken eller markere hvor publikum trygt kan ferdes.
- 3.3.1.9 Der barduner kan utgjøre en fare for skiløpere eller andre skal de inngjerdet, markeres med varselfarger eller polstres opp til 2,0 m høyde over snødekket.
- 3.3.1.10 Roterende eller bevegelige deler som, til enhver tid, står minst 2,5 m over snødekket eller annet ståunderlag og som befinner seg utenfor rekkevidde for publikum trenger ikke å gjerdes inn.

3.3.2 *Påstigningsplassen*

3.3.2.1 Påstigningsplassen skal normalt være horisontal med et markert påstigningspunkt. Om nødvendig skal det settes opp et effektivt hinder mot tilbakerutsjning, f.eks. en trestokk som skienes bakkant kan plasseres mot.

3.3.2.2 Framkjøringen til påstigningsplassen skal arrangeres med hensiktsmessig køsystem.

3.3.2.3 For skitau med faste medbringere skal det mellom påstigningsplassen og nedre stasjon (drivskive/nedre vendeskive) være en snorbryter under tur- og returtauet som sammen med inngjerdingen danner et sammenhengende stengsel mellom den roterende skiven (drivskiven) og publikum. Snorbryteren skal automatisk stoppe skitauet dersom en skiløper f.eks. glir bakover fra påstigningsplassen eller faller innenfor turtauet og dermed risikerer å komme i kontakt med returmedbringere som igjen kan trekke vedkommende inn i driv-/vendeskive. Snorbryteren skal plasseres i en avstand fra nærmeste konstruksjonsdel på nedre stasjon tilsvarende skitauets bremselengde ved tomt tau + 1,0 m.

Anmerkning:

Påstigningsplassen og tilstøtende områder bør arrangeres slik at snørydding kan utføres uten større vanskeligheter.

3.3.2.4 Ved påstigningsplassen skal det være en nødstoppbryter som er lett tilgjengelig for publikum. Nødstoppbryteren skal merkes med skilt jamfør punkt 3.17.

3.3.3 *Avstigningsplassen*

3.3.3.1 Avstigningsplassen skal være entydig avmerket i terrenget med skilt og om nødvendig med ledegjerde eller annen markering for å hindre for tidlig avstigning.

3.3.3.2 Avstigningsplassen skal være tilnærmet horisontal.

3.3.3.3 Terrenget nærmest avstigningsplassen skal normalt ha fall til siden fra det sted avstigning skjer. Det skal være tilstrekkelig plass slik at det ikke oppstår trengsel rundt avstigningsplassen.

3.3.3.4 Mellom avstigningsplassen og øvre stasjon (vendeskiven) skal det være en anordning (endebryter) som automatisk stopper skitauet dersom en person skulle kjøre forbi avstigningsplassen uten å ha sluppet medbringeren eller trekktauet. Det skal ikke være mulig å kjøre utenom endebryteren mens man holder i medbringeren eller trekktauet.

3.3.3.5 En person skal ikke bli skadet ved å kjøre fra avstigningsplassen, gjennom denne endebryteren og frem til det sted der vedkommende stopper.

3.3.3.6 Endebryteren skal plasseres slik at en liten person (25 kg) som kjører alene i skitauet og kjører gjennom endebryteren, under alle driftsforhold, stopper minst 1,0 m fra nærmeste konstruksjonsdel som kan skade vedkommende. For skitau med faste medbringere skal endebryteren sammen med inngjerdingen danne et sammenhengende stengsel mellom den roterende skiven (vendeskiven) og publikum.

3.3.3.7 Trekktauet skal i området mellom avstigningsplassen og øvre stasjon (vendeskiven) føres på en slik måte at en liten person (25 kg) som henger fast i en medbringer eller i trekktauet og kjører gjennom stoppanordningen ikke risikerer å bli løftet opp fra fast snødekke eller annet fast ståunderlag. Vertikalavstanden mellom trekktauet og fast snødekke eller annet fast ståunderlag skal under ingen omstendigheter overskride 1,0 m i dette stoppområdet.

3.3.3.8 Ved skitau med løsbare medbringere skal endebryteren plasseres så langt foran øvre stasjon at medbringere, som blir sluppet mens de henger på tauet, har tid nok til å falle av innen de når vendeskiven.

3.3.3.9 Stoppanordningen skal ha manuell tilbakestilling.

3.3.3.10 Ved avstigningsplassen skal det være en nødstoppbryter som er lett tilgjengelig for publikum. Nødstoppbryteren skal ha manuell tilbakestilling.

3.3.3.11 Ved midlertidig flytting av avstigningsplassen nedenfor ordinær avstigningsplass og når bare en del av slepetraseen kan benyttes, gjelder de samme krav som til selve avstigningsplassen.

3.3.3.12 Det skal normalt ikke være mer enn en avstigningsplass.

3.3.3.13 For skitau uten medbringere kan det tillates avstigning i slepetraseen dersom forholdene er lagt til rette for det.

3.4 *Kjørehastigheter og tillatt kapasitet*

3.4.1 *Generelt*

3.4.1.1 Kjørehastigheten og tidsavstanden mellom skiløperne skal i hvert enkelt tilfelle være avpasset til skitauets konstruksjon, stigning, utførelse av på- og avstigningsplassen samt terrengforholdene.

3.4.1.2 Kjørehastigheten ved skitau skal ikke overstige 2,0 m/s. Dersom stigning, utforming av medbringere, tau, på- og avstigningsplasser eller andre spesielle forhold tilsier det, skal kjørehastigheten settes lavere.

Anmerkning:

For skitau med faste medbringere bør kjørehastigheten ikke overstige 1,7 m/s.

3.4.1.3 Høyeste tillatte kapasitet er 720 pers./time.

3.4.1.4 Korteste tillatte tidsintervall mellom to etter hverandre følgende skiløpere er 5 s.

- 3.4.1.5 Ved skitau uten eller med løsbare medbringere skal minste tillatte avstand angis ved at avstandsskilt settes opp. Se vedlegg 2.
- 3.4.1.6 For skitau med stigning over 26° gjelder bestemmelser som angitt i 3.2.1.6.
- 3.4.1.7 Skitau bør være utstyrt med regulerbar kjørehastighet. Skitau med faste medbringere og kjørehastighet over 1,2 m/s skal være utstyrt med myk oppstartingsanordning.
- 3.4.1.8 Barn tillates å kjøre sammen med en voksen person på samme medbringer dersom dette er nødvendig ut fra manglende skiferdighet.
- 3.5 *Sporvidde og klaringer*
- 3.5.1 *Generelt*
- 3.5.1.1 Avstanden mellom tur- og returtau skal være så stor at tauene eller eventuelle medbringere ikke kommer i sjenerende nærhet av hverandre. Det må tas hensyn til oppstramming, spennlengde og lengde av eventuelle faste medbringere. For skitau med faste medbringere skal avstanden mellom vertikalplanene gjennom tur- og returtauet minst være 1,0 m.
- 3.5.1.2 Medbringere av enhver art som er festet på tauet skal kunne passere driv- og vendeskiver, styreruller, ledoguider etc., samt hele traseens lengde på tur- og retursiden, uten fare for å kunne hekte seg fast. De skal ha en slik utforming at de ikke skader tauet eller andre deler av anlegget under normal drift.
- 3.5.1.3 I slepetraseen skal den horisontale avstand fra et vertikalplan gjennom trekktauet og til nærmeste faste gjenstand (stolpe, rekkverk, stein e.l.) normalt minst være 1,5 m.
- 3.5.1.4 Ved parallellføring av skitau skal avstanden mellom trekktauene minst være:
	<i>Skitau med faste medbringere</i>	<i>Skitau uten faste medbringere</i>
Turside mot turside	10,0 m	10,0 m
Turside mot returside	10,0 m	10,0 m
Returside mot returside	2,0 m	0,5 m
- 3.5.1.5 Dersom parallelle skitau har ulike medbringertype gjelder kravene i tilknytning til det av trekkene som gir størst avstand.
Eventuelt gjerde mellom skitauene må vurderes spesielt.
- 3.6 *Medbringere*
- 3.6.1 *Generelt*
- 3.6.1.1 Medbringere skal ikke ha deler som kan hekte seg fast i klær, ryggsekker o.l., og skal for øvrig være av en slik utførelse at de kjørende lett kan frigjøre seg fra dem. Dersom det benyttes tallerkenmedbringere skal det ikke være hull eller utsparinger i disse.
Videre skal medbringerne være slik utformet at det ved vekslende oppstramming i trekktauet ikke foreligger fare for fastklemming av fingre e.l. mellom tau og fremkant av medbringer.
- 3.6.1.2 Løsbare medbringere skal utformes slik at de kan løses fra tauet uten vanskeligheter og uten bruk av større kraft. Dersom en skiløper frigjør seg fra medbringeren, skal også medbringeren umiddelbart løse seg fra tauet. Løsbare medbringere som er beregnet til å taes med tilbake av de kjørende, skal være lette og utformet slik at dette kan foregå uten fare eller ulempe.
- 3.6.1.3 Ved dimensjonering av medbringere skal man regne med en vekt på 1,0 kN (100 kp) pr. person.
- 3.6.1.4 Bærende deler av medbringerne skal ha tilstrekkelig sikkerhet mot brudd.
- 3.6.1.5 For å få jevn slitasje på trekktauet skal faste medbringere flyttes. Medbringerne skal flyttes i henhold til leverandørens anvisning. Tidsintervallet mellom hver gang medbringerne flyttes skal dog ikke overstige 100 driftstimer jamfør punkt 3.11.1.3.
- 3.7 *Laster og lastvirkninger*
- 3.7.1 *Generelt*
- 3.7.1.1 Ved bestemmelse av lastvirkninger (tauberegning) i skitau skal det tas hensyn til følgende laster:
- Egenlast, herunder last fra strammeanordning.
  - Karakteristisk last pr. person settes lik 0,8 kN (80 kp) og friksjonskoeffisienten mellom ski og snø skal minst være 0,1.
  - Friksjonskrefter mellom tau og skiver.
- 3.8 *Bærende konstruksjoner*
- 3.8.1 *Generelt*
- 3.8.1.1 Bærende konstruksjoner skal utføres i stål, tre, betong eller aluminium.
- 3.8.1.2 Hver konstruksjonsdel skal dimensjoneres for den ugunstigste lastvirkning som kan forekomme ved kombinasjon av de i 3.7.1.1 angitte laster.
- 3.8.1.3 Beregning og dimensjonering skal være i henhold til relevante norske standarder.
- 3.8.1.4 Det skal benyttes ståltau i barduner. Belastningen i barduner og strammetau skal i bruksgrensetilstand ikke overskride 1/4 av tauets effektive bruddlast. Vedrørende endeforbindelser se 3.9.3.1.

- 3.8.1.5 Stålkonstruksjoner skal være effektivt beskyttet mot korrosjon.
- 3.8.1.6 Skitauet skal ha skilt som angir fabrikat, typebetegnelse, produksjonsår. Skiltet skal normalt være festet på bærende konstruksjoner i drivstasjonen.
- 3.8.2 *Fundamenter*
- 3.8.2.1 Stasjonene skal monteres på stødig underlag eller faste fundamenter dersom dette er påkrevet for å gi en korrekt tauføring. Sikkerheten mot velting, løfting eller glidning skal minst være 1,5.
- 3.9 *Tau*
- 3.9.1 *Generelt*
- 3.9.1.1 Ved skitau med faste eller løsbare medbringere kan det benyttes trekktau av stål eller natur-/kunstfiber med minimum diameter 6 mm.
- 3.9.1.2 Tau til skitau uten medbringere skal være av natur- og/eller kunstfibre og ha en diameter på minst 16 mm. Ved bruk av bånd eller flat konstruksjon skal bredden være minst 25 mm og tykkelsen minst 3 mm.
- Anmerkning:*
Nye fibertau bør ha diameter vesentlig over 16 mm da diameteren ved drift vil avta som følge av tauets forlengelse.
- 3.9.1.3 Vedr. kassasjonskriterier, se punkt 4.4.5.1.
- 3.9.2 *Dimensjonering og utførelse*
- 3.9.2.1 Ved ugunstigste lastvirkning i bruksgrensetilstand skal kraften i trekktauet ikke overstige 1/4 av tauets minimum effektive bruddlast. Ved beregning av kraften i trekktauet skal de lastene som er angitt i 3.7.1.1 legges til grunn.
- 3.9.2.2 Tau av natur- eller kunstfiber skal være av flettet eller annen nøytral, rotasjonsfri konstruksjon slik at vekslende belastning i tauet ikke fører til tvinnspenninger eller rotasjon av tauet. Ståltau skal være av krysslått konstruksjon.
- 3.9.2.3 Tauet skal være skjøtet sammen uten tvinnspenninger som kan skape rotasjon. Leverandørens anvisning skal følges.
- 3.9.2.4 Ved skjøting av ståltau med langspleis skal spleisens lengde være minst 1200 x taudiameteren. Innstikk lengden skal være minst 80 x taudiameteren. Avstanden mellom to spleiser skal være minst 3000 x taudiameteren.
- 3.9.2.5 Skjøting av ståltau tillates også ved bruk av spesielle skjøtemedbringere. Disse skal i så fall utformes slik at de ikke skader tauet. Det skal ikke være utstikkende trådender e.l. jmfør punkt 3.6.1.1.
- 3.9.2.6 Ved skjøting av kunstfibertau med kjerne av parallelle fiber og flettet kappe kan dette f.eks. gjøres ved å dele kjernen i flere parter og deretter knyte disse, samt de utvendige partene sammen hver for seg. Knutene må da fordeles jevnt over et område på ca. 0,5 m.
- 3.9.2.7 Kunstfibertau med flettet kjerne kan også skjøtes ved at de flettes sammen over en viss lengde.
- 3.9.2.8 Dersom alle tauskiller har en slik utforming at knuter lett kan passere, kan også skjøtemetoder med f.eks. «båtmannsknop» med innknytning av tauendene benyttes.
- 3.9.2.9 Konferer for øvrig med skitauleverandør ved skjøting av tau.
- 3.9.2.10 Kraften i strammetau må ikke overstige 1/4 av tauets minimum effektive bruddlast.
- 3.9.3 *Endefester*
- 3.9.3.1 Endefester for strammetau, barduner o.l. kan utføres med støpekobling, ståltauklemmer, presslås, kilelås eller spleis. Endefester skal være av stål.
- 3.9.3.2 Tauklemmer må dras til etter at tauet er belastet. Tau med inntil 10 mm diameter påsettes minst 3 tauklemmer. Ytterligere påsettes 1 klemme for hver 5 mm økning av taudiameteren. Mellomrom mellom klemmene skal være minst 1,5 x klemmebredden og minst 3 x taudiameteren.
- 3.9.3.3 U-boltklemmer (bøyleklemmer) tillates ikke.
- 3.9.3.4 Støpekoblinger, klemhoder og spleiser skal utføres av fagkyndige personer. For utførelse av støpekoblinger, klemhoder og spleiser henvises det til regler for ståltau til taubaner og kabelbaner.
- 3.9.3.5 Presslås skal utføres av godkjente firmaer. Ajourført liste over firmaer som er godkjent for å utføre slike arbeider fås ved henvendelse til Arbeidstilsynet.
- 3.10 *Tauskiver, skivebatterier, skivetrykk m.m.*
- 3.10.1 *Generelt*
- 3.10.1.1 Ved alle skitau stilles det strenge krav til tauets føring og anleggets montering, slik at taurotasjon om tauets akse unngås. Skivene skal kunne holdes nøyaktig innstilt i tauets retning og utstyret skal være slik konstruert, at riktig og stabil tauføring kan opprettholdes uten at daglig pass og etterjustering er nødvendig. Største tillatte rotasjon på tau uten faste medbringere er 1 omdreining pr. 60 m og maks. 4 omdreininger på hele opptursiden. På tau med faste medbringere tillates ingen rotasjon.
- Anmerkning:*
Rotasjon kan kontrolleres ved f.eks. å knyte et tøyestykke rundt tauet og deretter telle antall omdreininger mens skitauet kjøres uten skiløpere.

- 3.10.1.2 For ståltau skal driv- og vendeskive ha diameter minst lik $60 \times d$ (d = tauets diameter).
- 3.10.1.3 For tau av natur- eller kunstfiber skal samtlige skiver ha så stor diameter at tauet ikke utsettes for utilsattelig slitasje.
- 3.10.1.4 Tauskivene skal være slik utformet at tauet ikke har tendens til å klatre eller rulle sideveis i sporet.
- 3.10.1.5 Hver avbøyning av tauet ved skiver skal foregå i ett plan. Generelt tillates det ikke at tauet har større avvik ved inn- eller utløp på en skive enn 1° fra midtplanet gjennom skivens spor. Løst opphengte blokker skal være slik konstruert at de stiller seg inn i planet ved hjelp av tauets egen stramming.
- 3.10.1.6 Skitau med faste medbringere skal ha styreruller for trekktau på inngangssiden på driv- og vendeskive. Dersom skivene til enhver tid selv orienterer seg i korrekt tauplan kreves ikke styreruller.
- 3.10.1.7 Skiver, styreruller, føringer etc. skal være slik konstruert og innrettet at det ikke foreligger fare for at medbringerne kan hekte seg fast jamfør punkt 3.5.1.2.
- 3.10.1.8 Skiver, styreruller etc. skal være lette å justere og innstille slik at rotasjon i trekktauet unngås.
- 3.10.2 *Avskjerming*
- 3.10.2.1 For å hindre klemskader på personer skal alle skiver enten være plassert utenfor rekkevidde for personer og minst 2,5 m over snødekket eller de skal være avskjermet, innkapslet eller inngjerdet.
- 3.10.2.2 På skitau uten faste medbringere skal skiver normalt være innkapslet i tillegg til inngjerding. Unntak er skiver som er plassert utenfor rekkevidde for personer og minst 2,5 m over snødekket.
- 3.10.2.3 Innkapslingen skal være så tett at små barn ikke kan stikke armer eller fingrer inn mellom skive og tau og derigjennom komme til skade.
- 3.10.2.4 *Anmerkning:*
Innkapslingen kan f.eks. anordnes ved at skiven monteres mellom 2 store plater. Platenes utforming, størrelse og avstanden mellom platene må da være slik at små barn ikke kan stikke armer eller fingrer inn til det punkt der tauet løper inn på skiven og derigjennom komme til skade.
- 3.10.2.5 Egne forskrifter for avskjerming er gitt av Arbeidstilsynet og fås ved henvendelse dit.
- 3.11 *Klemmer*
- 3.11.1 *Generelt*
- 3.11.1.1 Klemmer på faste medbringere skal dimensjoneres og utføres slik at de har tilstrekkelig sikkerhet mot brudd.
- 3.11.1.2 Klemmene skal være av en slik utførelse at det ikke oppstår skader eller unormal slitasje på trekktau eller tausliver.
- 3.11.1.3 Klemmenes klemkraft skal være så stor at de med sikkerhet ikke glir på trekktau ved normal bruk av skitauet.
- 3.11.1.4 Ved montering av klemmer skal fabrikantens eller leverandørens instruksjoner følges nøye.
- 3.11.1.5 For å få jevn slitasje på trekktau skal faste klemmer (medbringere) flyttes. Klemmene skal flyttes i henhold til fabrikantens anvisning. Tidsintervallet mellom hver gang klemmene flyttes skal dog ikke overstige 100 driftstimer, jamfør punkt 3.6.1.4.
- 3.12 *Maskineri og brems*
- 3.12.1 *Generelt*
- 3.12.1.1 Maskineri med tilhørende utstyr (motor, brems, veksler m.m.) skal være vernet mot inngrep fra uvedkommende og være innkapslet og avskjermet i nødvendig grad for å unngå personskader. Videre skal det ha tilstrekkelig vern mot regn, snø etc., jamfør punkt 3.16.
- 3.12.1.2 Maskineri og øvrig utstyr skal være lett tilgjengelig for kontroll, smøring og vedlikehold.
- 3.12.2 *Maskineri*
- 3.12.2.1 Maskineriet skal være utført og dimensjonert slik at det har tilstrekkelig sikkerhet mot brudd. Deler som er påkjent av vekslende belastninger skal kontrolleres for utmatting.
- 3.12.2.2 Aksler, tannhjulveksler, koblinger og andre bevegelige deler skal være skjermet for å hindre personskader.
- 3.12.2.3 Ved beregning av nødvendig effekt på maskineriet skal det tas hensyn til
- laster som angitt i punkt 3.7.1.1
  - tap i overføringer fra maskineri til drivskive.
- 3.12.2.4 Friksjonskraften mellom drivskive og trekktau skal være så stor at det ikke i noe belastningstilfelle oppstår sluring mellom tau og drivskive.
- 3.12.2.5 Forbrenningsmotor som brukes til drift av skitau skal ha effektiv lydtemper. Avgassene skal bortledes slik at de ikke fører til skade eller ubehag for noen.
- 3.12.3 *Brems*
- 3.12.3.1 Skitau skal være utstyrt med tilbakeløpssperre eller brems som effektivt hindrer tilbakerutsjing ved enhver stopp, herunder stopp ved strøbrudd.
- 3.12.3.2 Skitauets stopplengde ved ugunstigste forhold (ubelastet trekk) skal ikke overstige 5 m.

- 3.13 *Strammeanordning*
- 3.13.1 *Generelt*
- 3.13.1.1 Stramming av trekktauet kan utføres ved hjelp av motvekt, strammevinsj, talje eller annen anordning som gir mulighet for å holde strammingen under kontroll.
- 3.13.1.2 Strammevinsj, jekk, talje skal være slik dimensjonert at den ved vanlig håndmakt ikke kan gi utillatelig stramming i tauet.
- Anmerkning:*
For skitau med fritthengende tau kan strammingen kontrolleres ved å måle pilhøyden.
- 3.13.1.3 Justeringsanordninger for oppstramming av trekktauet (f.eks. strammevinsj/talje) skal være utført og dimensjonert slik at de har tilstrekkelig sikkerhet mot brudd.
- 3.14 *Leidere og plattformer m.m.*
- 3.14.1 *Ingen bestemmelser*
- 3.15 *Kjøreplass*
- 3.15.1 *Generelt*
- 3.15.1.1 Kjøreplassen skal normalt være ved påstigningsplassen. Det skal normalt være kun en startanordning og denne skal være plassert på kjøreplassen. I tilknytning til startanordningen skal det også være stoppanordning. Dersom det er flere startorganer skal disse anordnes slik at kun ett startorgan kan brukes av gangen og dette startorgan skal kjøreren ha kontroll over.
- 3.15.1.2 Fra kjøreplassen skal det være god utsikt over påstigningsplass og normalt over hele slepetraseen med avstigningsplass. Arbeidstilsynet kan ha egne krav til kjøreplassens utforming.
- 3.15.1.3 Startanordningen skal være plassert slik at skitauet ikke kan settes i gang umotivert. Startanordningen skal være låsbar.
- 3.16 *Elektrisk utstyr*
- 3.16.1 *Utførelse*
- 3.16.1.1 Den elektriske installasjonen skal være utført i henhold til gjeldende forskrifter.
- 3.16.1.2 Det elektriske utstyret skal være lett tilgjengelig for inspeksjon og vedlikehold.
- 3.16.1.3 Drivstasjonen skal være jordet.
- 3.16.2 *Sikkerhetsstrømkrets*
- 3.16.2.1 Alle automatiske sikkerhetskontrollere/-brytere skal kobles inn i en kontinuerlig overvåket sikkerhetsstrømkrets etter hvilestrømsprinsippet. Ved uregelmessigheter i sikkerhetsstrømkretsen skal skitauet stoppes automatisk ved at styrestrømkretsen brytes.
- 3.16.2.2 De foreskrevne stoppanordninger skal virke momentant og de må være utført slik at etter at de er blitt påvirket så må ny oppstarting av skitauet foretas fra den ordinære startplass jmfør punkt 3.3. Etter strømavbrudd skal likeledes ny oppstarting måtte foretas.
- 3.16.2.3 Endebrytere, nødstopper etc. må ikke kunne fryse fast. Nødstoppknapper skal være slik utformet at de lett kan betjenes av personer med votter på.
- 3.16.2.4 Ledning for sikkerhetsstrømkretsen skal normalt være nedgravd eller opphengt på stolper i god avstand fra slepetraseen.
- 3.16.2.5 Sikkerhetsstrømkrets for eventuelle uisolerte bryteranordninger skal tilsluttes sekundærsiden av beskyttelsestransformator. Transformatorens tomgangsspenning skal maksimalt være 50 V på sekundærsiden.
- Anmerkning:*
Lavspenningsanlegg med driftsspenning ikke høyere enn 50 V er fritatt for meldingsplikt, såfremt disse ikke er plassert i eksplosjonsfarlig område.
- 3.16.3 *Telefon eller radioforbindelse*
- 3.16.3.1 Det skal være tilgang til telefon tilknyttet det offentlige telefonnett slik at telefonkontakt kan etableres innen 10 min. Forbindelsen fra skitauet til denne telefonen kan om nødvendig opprettes ved hjelp av radioforbindelse.
- 3.17 *Skilt*
- 3.17.1 *Generelt*
- 3.17.1.1 Ved på- og avstigningsplassen og langs slepetraseen skal det være nødvendige skilt med kortfattede instruksjoner og/eller illustrasjoner om hvordan de kjørende skal forholde seg. Det bør være ensartet tekst/illustrasjoner på de varsel- og orienteringsskilt som brukes i forbindelse med drift av skitau. Oversikt over påbudte skilt er vist i vedlegg 2. I tillegg skal «Driftsinstruks for skitau», se vedlegg 1, være oppslått utendørs og lett synlig for publikum.»
- 3.17.1.2 I tillegg til det som er nevnt i 3.17.1.1 skal det finnes skilt for nødstoppbryter ved av- og påstigningsplassen
- 3.18 *Førstehjelpsutstyr*
- 3.18.1 *Generelt*
- 3.18.1.1 På anlegget skal det finnes nødvendig førstehjelpsutstyr (forbindingssaker etc.) for å kunne yte effektiv hjelp dersom noen skulle komme til skade.

- 4 *Drift og vedlikehold – internkontroll*
- 4.1 *Håndbok for internkontroll*
- 4.1.1 *Generelt*
- 4.1.1.1 Drift, vedlikehold og kontroll skal tilpasses hvert enkelt skitau med hensyn til skitauets konstruksjon og driftsbetingelser. Nødvendige instruksjoner og prosedyrer omkring dette skal utarbeides og samles i en «Håndbok for internkontroll for skitau» eller gis referanse fra denne boken. Internkontroll i denne sammenheng forholder seg kun til taubaneloven.
- 4.1.1.2 Instruksjoner, prosedyrer o.l. skal utformes og redigeres slik at innholdet blir lett tilgjengelig for kjøpere og øvrig driftspersonale.
- 4.1.1.3 Instruksjoner, prosedyrer o.l. skal gjøres kjent for alt relevant personale og foreligge på alle nødvendige steder, eksempelvis i kjørebue.
- 4.1.1.4 I tilknytning til bygging av nytt anlegg skal det foreligge en monteringsinstruks samt en beskrivelse av nødvendig vedlikehold og hvordan dette skal utføres. (Dette er normalt leverandørens håndbok for vedlikehold.)
- 4.1.2 *Håndbok for internkontroll*
- 4.1.2.1 Det skal utarbeides en håndbok for internkontroll for skitauet. Håndboken skal være et hjelpemiddel for konsesjonshaver og driftspersonale og dokumentere at skitauet blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig og forskriftsmessig måte. Håndboken skal minst inneholde følgende:
- Kap. 0. Målsetting
- Kap. 1. Driftsorganisasjon
- Kap. 2. Nødvendige dokumenter for drift av anlegget
- Kap. 3. Tekniske hoveddata
- Kap. 4. Instruksjoner
- Kap. 5. Redningsberedskap
- Kap. 6. Kontroll og vedlikeholdsplan
- Kap. 7. Rapportering
- Kap. 8. Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter, journaler etc.
- Mønster til håndbok for internkontroll kan fås ved henvendelse til Taubanetilsynet.
- 4.1.2.2 De respektive kapitler skal minst inneholde følgende:
- Kap. 0. Målsetting:
- Her skal konsesjonshaver angi sin målsetting for å drive og vedlikeholde skitauet på en sikker og forsvarlig måte.
- Kap. 1. Driftsorganisasjon:
- Her skal det foreligge en oversikt over driftsorganisasjonen samt en oversikt over skitauets kjøpere.
- Kap. 2. Nødvendige dokumenter for drift av anlegget:
- Kopi av følgende obligatoriske dokumenter skal inngå i håndboken:
- konsesjonsdokument
  - driftstillatelse
  - garantierklæring vedr. obligatorisk ansvarsforsikring jmfør vedlegg 7
  - fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane jmfør vedlegg 8
  - egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet jmfør vedlegg 9.
- Det skal videre fremgå hvor på anlegget følgende dokumenter oppbevares:
- Forskrifter om bygging og drift av taubaner m/veiledning,
  - Regler for skitau og regler for ståltau dersom det benyttes ståltau som trekktau på anlegget.
- Kap. 3. Tekniske hoveddata:
- Her skal tekniske hoveddata samt taudata for anlegget angis.
- Av tekniske hoveddata skal minimum følgende navn eller data angis:
- produsent,
  - leverandør,
  - typebetegnelse,
  - produksjonsår,
  - skrå lengde,
  - høydeforskjell,
  - maksimal stigning,
  - største tillatte kapasitet,
  - motvekt (stramming),
  - type medbringere,
  - minste tillatte avstand mellom skiløpere/medbringere,

- motorytelse,
- største tillatte kjørehastighet,
- sikkerhetsfaktor trekktau.

Av taudata skal minimum følgende angis:

- taudiameter,
- konstruksjon,
- minimum effektiv bruddlast,
- nominell fasthet (ståltau).

Taudata kan erstattes av tausertifikat.

Kap. 4. Instruksjer:

Her skal gjeldende, nødvendige instruksjer for drift av skitauet oppbevares, minimum;

Kopi av «Driftsinstruks for skitau» jamfør vedlegg 1 og arrangementstegning av skitauet. Arrangementstegningen skal vise nøyaktig plassering av alle skilt, gjerder, nett, snorbrytere, nødstoppbrytere osv. som daglig skal kontrolleres at står korrekt.

Kap. 5. Redningsberedskap:

Her skal nødvendig redningsberedskap angis, minimum:

- oversikt over nødvendig førstehjelpsutstyr.

Kap. 6. Kontroll- og vedlikeholdsplan:

Her skal nødvendig kontroll og vedlikehold av skitauet angis.

Kap. 7. Rapportering:

Her skal nødvendige rapporteringsskjemaer for skitauet oppbevares, herunder skaderapport for taubaner, bl.nr. T-19, se vedlegg 4.

Kap. 8. Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter, journaler etc.:

Her skal det fremgå hvor bl.a. følgende ting oppbevares:

- Teknisk dokumentasjon med monteringsinstruks,
- Påleggslister etter besiktelser,
- Rundskriv fra Taubanetilsynet,
- Skade- og uhellsjournal,
- Rapporter sendt Taubanetilsynet.

I tilknytning til de enkelte kapitler i Håndboken skal det angis hvor de enkelte dokumenter skal oppbevares eller være tilgjengelig.

4.1.3

Driftsdagbok

4.1.3.1

Det skal føres en driftsdagbok over den daglige drift. Følgende innføringer skal foretas:

- dato
- navn på kjører
- kvittering for at den daglige kontroll og prøvekjøring er utført, uregelmessigheter noteres
- alle uhell og unormale hendelser ved driften av skitauet.

4.1.3.2

Driftsdagboken skal framlegges ved besiktelser fra Taubanetilsynet.

4.1.4

Rapportering til Taubanetilsynet

4.1.4.1

Årsrapport på fastsatt skjema, jamfør vedlegg 4, skal sendes til Taubanetilsynet innen 1. desember hvert år. Rapporten skal dekke siste vintersesong samt være en bekreftelse fra driftsleder på at han er innforstått med viktigheten av å følge opp kontrollpunkter før oppstart kommende sesong samt å vedlikeholdet skitauet i henhold til disse kontrollpunktene gjennom sesongen.

4.1.4.2

Ulykker i skitauet som medfører personskade, nestenulykker samt tekniske uhell som vedrører skitauet og som kunne medført personskade inndeles i 2 kategorier og skal rapporteres til Taubanetilsynet som følger:

Kategori 1:

Ulykke med mindre alvorlig personskade, samt mindre tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Anmerkning:

Med slik personskade menes eksempelvis: klemt finger, brukket tann, arm- og beinbrudd, avrevet leddbånd, kutt som må syes.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 1 skal skaderapport fra anlegget være sendt til Taubanetilsynet senest 2 dager etter ulykken/uhellet.

Kategori 2:

Ulykker med alvorlig personskade samt alvorlig teknisk uhell som åpenbart kunne medført slike personskader.

Anmerkning:

Med alvorlig personskade menes i denne sammenheng eksempelvis: avrevet fingerledd, tilløp til kvelning, enhver personskade som følge av berøring/klemskade med driv- eller vendeskive.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 skal skaden meldes omgående pr. telefon til Taubanetilsynet i normal arbeidstid og til Det Norske Veritas, Bærum (døgnkontinuerlig vakttelefon) utenfor arbeidstid. Skaderapport fra anlegget skal sendes pr. faks til Taubanetilsynet umiddelbart etter uhellet.

- 4.1.4.3 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 og der hendelsen reiser tvil om sikkerheten på skitauet skal driften stoppes og det skal ikke foretas noe med skitauet før omstendighetene omkring hendelsen er avklart med Taubanetilsynet. Utrykning fra Taubanetilsynet vil være aktuelt.
- 4.1.4.4 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2, der det etter driftsleders nøye vurdering fremkommer at sikkerheten på skitauet ikke er nedsatt, og hvor han ikke finner andre grunner som skulle tilsi at skitauet skulle stoppes inntil forholdet er avklart med Taubanetilsynet, kan driftsleder beslutte at driften gjenopptas.
- 4.1.4.5 Ulykker med personskader skal rapporteres omgående til Politiet.
- 4.1.4.6 Ulykker hvor driftspersonalet har kommet til skade skal i tillegg omgående rapporteres til Arbeidstilsynet.
- 4.1.4.7 Ulykker og tekniske uhell skal rapporteres på bl.nr. T-19 «Skaderapport for taubaner» se vedlegg 4.

Anmerkning:

Kravet om rapportering av ulykker gjelder ikke ulykker/uhell i tilknytning til nedfart.

- 4.1.4.8 Andre uhell og ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger berører Taubanetilsynets virksomhet eller som har betydning for innsamling av erfaringsdata, skal også rapporteres til Taubanetilsynet.
- 4.2 *Personell og deres oppgaver*
- 4.2.1 *Konsesjonshaver*
- 4.2.1.1 Konsesjonshaverens ansvar og plikter er i tillegg til det som framgår av disse regler definert i taubaneloven, i Samferdselsdepartementets forskrifter og i konsesjonsbetingelsene.
- 4.2.1.2 Konsesjonshaveren skal, uten at det får innflytelse på hans eget ansvarsforhold overfor tredjeperson, utnevne en driftsleder som skal være leder for og ha ansvar for anleggets drift og vedlikehold.
- 4.2.1.3 Konsesjonshaveren plikter å gi driftslederen de fullmakter som er nødvendig for å gjennomføre forsvarlig drift og vedlikehold av anlegget, jamfør fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane (vedlegg 8).
- 4.2.1.4 En personlig konsesjonshaver kan selv være driftsleder.

- 4.2.2 *Personell*
- 4.2.2.1 Ved skitau inndeles driftspersonellet i følgende kategorier:

- driftsleder
- stedfortredende driftsleder
- kjører.

For driftspersonell gjelder aldersgrense 18 år.

- 4.2.2.2 Det er forbudt for driftspersonell ved skitau å opptre i påvirket tilstand når de er i tjeneste. Forbudet omfatter både alkohol og andre berusende eller bedøvende stoffer.

- 4.2.3 *Driftsleder og stedfortredende driftsledere*

- 4.2.3.1 Driftslederen og stedfortredende driftsledere skal ha de nødvendige personlige egenskaper som trengs for forestå driften av anlegget. Stedfortredende driftsleder overtar driftslederens plikter ved dennes fravær. De skal også kunne utføre rutinemessige inspeksjons- og vedlikeholdsarbeider. Driftslederen skal være registrert hos Taubanetilsynet jamfør Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet (vedlegg 9).

- 4.2.3.2 Driftslederen plikter:
- å utarbeide eller påse at det utarbeides nødvendige instruksjoner for drift og vedlikehold av skitauet
  - å ha nær kontakt med anlegget
  - å holde håndbok for internkontroll for skitauet oppdatert
  - å påse at de instruksjoner og regler som gjelder for drift og vedlikehold av anlegget følges
  - å påse at anlegget er bemannet med tilstrekkelig og kvalifisert personell, og at ansvarsforholdene er klare
  - å instruere personellet i sine oppgaver og påse at de utfører disse
  - å ta avgjørelse i spørsmål av sikkerhetsmessig betydning for driften av anlegget, herunder holde seg kontinuerlig orientert om alle ulykker med personskader og tekniske uhell samt å igangsette alle nødvendige tiltak for å hindre gjentakelse av disse
  - å rapportere til Taubanetilsynet som angitt i punkt 4.1.4.

- 4.2.3.3 Driftslederen skal være godt kjent med:
- anleggets Håndbok for internkontroll
  - anleggets oppbygging, funksjon og tilstand
  - driftsinstruks for skitau
  - regler for skitau.
- 4.2.3.4 Ved bytte av driftsleder skal ny driftstillatelse innhentes fra Taubanetilsynet. Forut for dette skal ny driftsleder registreres hos Taubanetilsynet ved innsending av ny;
- Fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane, jmfør vedlegg 8.
  - Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet, jmfør vedlegg 9.
- 4.2.3.5 Driftslederen skal oppbevare den dokumentasjon som vedrører montering, drift og vedlikehold av skitauet og påse at den er oppdatert.
- 4.2.3.6 Viktige tjenestemeldinger fra driftslederen skal gis skriftlig.
- 4.2.4 *Betjening av skitau i drift*
- 4.2.4.1 Ved skitau i drift skal det være en kjører tilstede.
- 4.2.4.2 Kjøreren av anlegget kan være driftslederen selv, eller han kan opprette en vaktordning bestående av en eller flere kjørere (personer over 18 år). Antall kjørere bør imidlertid begrenses til 4–5 personer.
- 4.2.4.3 Kjøreren skal være kjent med reglene for skitau og godt fortrolig med «Driftsinstruks for skitau». Vedkommende skal videre være fortrolig med anleggets drift og de instruksjer og beskrivelser som gjelder for kjørerenes plikter i tilknytning til drift av anlegget jmfør Håndbok for internkontroll.
- 4.2.4.4 Kjøreren skal:
- være ansvarlig for den daglige drift og kontroll av skitauet
  - underrette driftslederen om ethvert forhold eller hendelse som nedsetter driftssikkerheten av skitauet.
- 4.2.4.5 Kjøreren skal ha oppmerksomheten rettet mot påstigningsplassen og mest mulig av slepetraseen oppover. Han skal ha stoppknapp innen rekkevidde. Dersom farlige situasjoner oppstår skal han stoppe anlegget, eller på annen måte gripe inn for å hindre uhell.
- 4.2.4.6 Kjøreren skal normalt oppholde seg ved påstigningsplassen og overvåke driften, samt instruere og hjelpe passasjerene, slik at påstigningen foregår på trygghetsmessig måte.
- 4.2.4.7 Avstigningsplassen kan normalt være ubemannet.
- 4.2.4.8 Dersom forholdene tilsier at det må være vakt på avstigningsplassen skal denne ha lett tilgjengelig stoppknapp innen rekkevidde.
- 4.3 *Driftsrutiner*
- 4.3.1 *Igangsetting av driften*
- 4.3.1.1 Hver dag før skitauet tas i bruk av publikum skal kjøreren kontrollere følgende:
- prøvekjøre skitauet
  - inngjerding av stasjonene samt at andre nødvendige gjerder er i orden
  - at nødstoppbrytere og anordninger for bryting av sikkerhetsstrømkretsen virker som de skal
  - at eventuelle medbringere er i orden
  - at slepetraseen og på- og avstigningsplassen er forsvarlig preparert
  - at de foreskrevne skilt er korrekt oppsatt og i orden
  - at eventuelle polstringer er i orden
  - at trekktauet er korrekt oppstrammet og at det løper korrekt på skivene
  - at eventuelle kontrollpunkter utover dette som er innarbeidet i andre instruksjer er i orden.
  - at trekktauet ikke roterer utilsatt.
- 4.3.1.2 Skitau skal ikke benyttes til andre formål enn forutsatt.
- 4.3.2 *Innstilling av driften*
- 4.3.2.1 Når kjøreren forlater skitauet skal det være forsvarlig avlåst.
- 4.3.2.2 Driften av anlegget skal innstilles dersom været er slik at driftssikkerheten nedsettes og det kan oppstå fare for de kjørende, f.eks. snøtykke, tåke, sterk vind etc.
- 4.3.2.3 Driften skal også innstilles hvis slepetraseen ikke er forsvarlig preparert.
- 4.3.2.4 Driften skal innstilles dersom det opptrer tekniske uregelmessigheter, mekaniske eller elektriske, slik at sikkerheten er nedsatt.
- 4.3.2.5 Ved brudd i sikkerhetsstrømkretsen skal bruddet finnes og repareres. Fortrinnsvis skal årsaken til bruddet klarlegges før anlegget igjen settes i drift.
- 4.3.2.6 Ordinær drift av skitau med overbruet sikkerhetsstrømkrets er ikke tillatt.
- 4.3.2.7 Dersom skitauet skal drives etter det er blitt mørkt, skal hele slepetraseen og begge stasjoner være belyst tilstrekkelig for en sikker drift av skitauet. På- og avstigningsplassen skal ha lysstyrke på minimum 50 lux, og i slepetraseen skal det være minst 10 lux.
- 4.3.2.8 Dersom det av en eller annen grunn er tvingende nødvendig å kjøre skitauet under forhold som normalt ville være årsak til stopp, skal det utvises spesiell aktsomhet.

Anmerkning:

Som tvingende årsaker menes her nødvendig transport for å beskytte liv og helse f.eks. transport av redningsutstyr, pulk e.l.

4.3.3 *Reparasjoner og arbeider på anlegget*

4.3.3.1 For reparasjoner og arbeid på anlegget gjelder Arbeidstilsynets krav. Nedenforstående krav er satt av Taubanetilsynet, og Arbeidstilsynet kan derfor ha tilleggskrav.

4.3.3.2 Ved arbeid på anlegget må det utvises spesiell aktsomhet slik at personellet ikke utsettes for ulykker. Farlige situasjoner kan lett oppstå ved at anlegget blir startet utilsiktet, ved berøring av bevegelige deler etc.

4.3.3.3 Driftslederen skal orientere kjørerne om hvilke sikkerhetstiltak som skal treffes i forbindelse med arbeide på anlegget.

4.4 *Vedlikehold og periodiske kontroller*4.4.1 *Generelt*

4.4.1.1 Vedlikeholdet og den periodiske kontrollen av anlegget skal være lagt opp slik at den forebygger uhell og unormal slitasje.

4.4.1.2 Vedlikehold og kontroll skal utføres av personer med tilstrekkelig kjennskap til skitauets konstruksjon, drift og vedlikehold.

4.4.1.3 Reparasjoner eller endring av deler som er viktige for anleggets sikkerhet skal på forhånd klareres med Taubanetilsynet. Alle arbeider skal være fagmessig utført og i henhold til approberte tegninger.

4.4.1.4 Prøvekjøring etter reparasjoner/endringer skal utføres under tilsyn av driftslederen. Driften skal bare gjenopptas etter uttrykkelig bestemmelse av driftslederen og etter at denne har overbevist seg om at driftssikkerheten kan anses for betryggende.

4.4.2 *Daglig kontroll*

4.4.2.1 Omfanget av den daglige kontrollen er angitt i 4.3.1.

4.4.3 *Månedlig kontroll*

4.4.3.1 Minst en gang om måneden skal punktene under daglig kontroll utføres av driftsleder.

4.4.4 *Årlig kontroll*

4.4.4.1 Årlig kontroll skal minst omfatte følgende:

- Kontroll og tiltrekking av alle bolteforbindelser i stasjonene
- Nøyaktig visuell kontroll av sveiste forbindelser i driv- og vendeskive
- Stasjonene undersøkes nøye for sprekker og deformasjoner
- Visuell kontroll av trekktauet med skjøter (se 4.4.5)
- Visuell kontroll av eventuelle medbringere
- Nøyaktig kontroll av strammevinsj, strammetauskiver og strammetau med forankringer og innfestinger.

4.4.5 *Kontroll av tau*

4.4.5.1 Trekktau skal kontrolleres visuelt minst hver måned. Spleiser og områder med trådbrudd eller andre skader kontrolleres spesielt nøye. Utstikkende trådender i ståltau tillates ikke. Tauet skal skiftes eller repareres i god tid før det foreligger fare for brudd.

4.4.5.2 For kassasjon av ståltau henvises til regler for ståltau til taubaner og kabelbaner.

4.4.5.3 Når diameteren på fibertau, hvor det ikke benyttes medbringere, underskrider 16 mm skal de kasseres.

Vedlegg 1: Driftsinstruks for skitau

1. Skitau som er i drift skal stå under konstant oppsyn av en person (vakt) over 18 år som er kjent med regler for skitau. Vakten skal overvåke skitauet og stoppe det dersom farlige situasjoner skulle oppstå. Vakten skal påse at løsthengende klesplagg, langt hår etc. tas innenfor klærne.
2. Hver dag før skitauet tas i bruk, skal vakten prøvekjøre skitauet og kontrollere alle sikkerhetsanordninger.
3. Det skal også påses at inngjerdingen er i orden og at de foreskrevne orienterings- og varselskilt er oppsatt. Trekktraseen skal holdes i tilfredsstillende stand.
4. Rotasjonen i trekktauet skal kontrolleres. Oppstår rotasjon, skal trafikken innstilles inntil feilen er rettet. Største tillatte rotasjon er 1 omdreining pr. 60 m og maksimalt 4 omdreininger på hele tursidens lengde.
5. På skitau med faste medbringere tillates ingen rotasjon.
6. Trekktauet skal holdes under jevnlig kontroll med hensyn til slitasje. Utstikkende trådender i ståltau tillates ikke. Tauet skal skiftes eller repareres i god tid før det foreligger fare for brudd.
7. Ved uhell med personskader skal Politiet og Taubanetilsynet underrettes umiddelbart.
8. Når vakten forlater anlegget, skal det være forsvarlig avlåst.

Denne instruksjonen skal finnes opplåst ved skitau som er i drift.

I tillegg til denne driftsinstruksjonen gjelder leverandørens monterings- og vedlikeholdsinstruks, samt Taubanetilsynets regler for skitau.

*Vedlegg 2: Obligatoriske skilt**1. Påstigning*

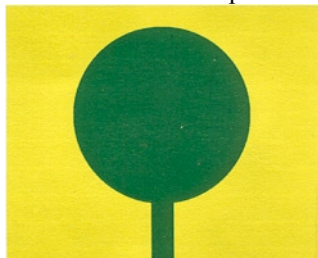
Størrelse: 40 x 60 cm
 Farge: Sort på gul bunn med rød varseltrekant
 Plassering: Ved påstigning

2. Påstigning for skitau uten medbringere, eller med løsbare medbringere

Størrelse: 30 x 60 cm
 Farge: Sort på gul bunn med grønt merke
 Plassering: Ved påstigning

3. Avstandsmerke i trasé

Størrelse: 30 x 30 cm
 Farge: Gul bunn med grønt merke
 Plassering: 10 til 50 m etter påstigning avhengig av skitauets kapasitet

4. Avstigning

Størrelse: 30 x 60 cm
 Farge: Sort på gul bunn med rød pil
 Plassering: Foran avstigningsplassen

5. Nødstopknapper

Størrelse: 10 x 30 cm
 Farge: Sort på rød bunn
 Plassering: Ved nødstopknapper

VEDLEGG 3: Årsrapport skitau

Bl.nr T-15

ÅRSRAPPORT SKITAU
20__

Omfatter vintersesongen 20__/20__, samt kontroll før oppstart sesongen 20__/20__
Sendes Det Norske Veritas, Taubanetilsynet, 7496 TRONDHEIM innen 1. desember.

Driftsleder:		Telefon privat:
		Telefon arbeid:
		Telefon mobil:
Skifte av driftsleder skal meldes på bl.nt T-90 og T-91, jfr Håndbok for internkontroll		
Anleggsnr:	Anleggsnavn:	Anleggstelefon:
Konsesjon fra:	Konsesjon til:	Antall transporterte sesongen:
Konsesjonshaver:		Inntekt:
		Antall registrerte uhell/hendelser:
		(skal fylles ut)
Dersom det er feil endringer i ovenstående data, ber vi om at dette blir påført skjemaet		
INTERNKONTROLL:	Dato:	Sign:
Håndbok for internkontroll er oppdatert mhp anleggets driftsorganisasjon, instruksjer og rutiner for kommende sesong.		(skal fylles ut)
Anleggets vedlikeholdsplan er oppdatert. Utført vedlikehold er journalført.		(skal fylles ut)
Utfyllende opplysninger: Ombyggingsarbeider, reparasjoner, eller andre opplysninger som kan være av interesse for tilsynet.		
OBS ! Bekreftelse fra driftsleder på skitau på neste side skal signeres.		

Bekreftelse fra driftsleder for skitau:	
Følgende viktige punkt skal utføres og kontrolleres før ny driftssesong, og vedlikeholdes gjennom sesongen. (Forøvrig viser vi til Regler for skitau)	Skitau-reglene punkt:
Nedre stasjon:	
<ul style="list-style-type: none"> • Driftsinstruks og nødvendige skilt skal settes opp på et hensiktsmessig sted ved påstigningsplassen. • Køsistem og nødvendig avskjerming mot nedfart skal oppmonteres. • Nedre stasjon skal gjerdes inn, roterende deler avskjermes. • Endebryter mellom påstigningsplass og nedre stasjon skal monteres og funksjonsprøves. Avstand mellom endebryter og nedre stasjon skal kontrolleres slik at anlegget stanser tidsnok. (skitau med faste medbringere) • Nødstopppknapp skal oppmonteres på et hensiktsmessig sted og funksjonsprøves. 	3.17.1 3.3.1.2 3.10.2 3.3.2.3 3.3.2.5
Slepetrasé, trekktau:	
<ul style="list-style-type: none"> • Traséen skal prepareres slik at skiløpere kan trekkes uten vanskeligheter langs hele traséen. • Trekktauets pilhøyde, med og uten skiløpere skal være slik at traséens profil passer til trekktauets pilhøyde. • For skitau uten faste medbringere skal rotasjon i trekktauet være mindre enn 1 omdreining over 60 meter og maks 4 langs hele tursiden, for skitau med faste medbringere skal det ikke være rotasjon overhode. • Trekktauet skal kontrolleres for skader og løse trådender. 	3.2.1 3.2.1 3.10.1.1 3.9
Skjøt og medbringere:	
<ul style="list-style-type: none"> • Alle medbringere skal kontrolleres for fare for fastklemming av fingre o.l. • Det skal ikke være mulig, selv med full belastning på medbringeren, å lage åpning mellom trekktauet og framkant medbringer. Dette gjelder også når skitauet er fullt belastet av skiløpere. • Skjøt/skjøtmedbringer skal kontrolleres spesielt for løse trådender, klemfare o.l. • Trekktauet skal føres slik i skjøtmedbringeren at det ikke er åpning mellom medbringer og trekktau. 	3.6.1.1 3.9.2
Øvre stasjon:	
<ul style="list-style-type: none"> • Nødstopppknapp skal være manuell tilbakestillbar. Nødstopppknappen skal oppmonteres og funksjonsprøves. • Øvre stasjon skal gjerdes inn. Roterende deler skal avskjermes. • Nødvendige skilt skal settes opp ved avstigningsplassen. • Avstigningsplassen skal anordnes slik at avstigning kan skje sikkert og bekvemt • Endefester og strammetårn skal kontrolleres. Vendejulets tilstand skal kontrolleres. • Endebryter skal monteres slik at skiløpere ikke kan bli hengende uten bakkekontakt mellom endebryteren og stoppunktet • Avstand mellom endebryter og øvre stasjon skal kontrolleres slik at anlegget stanser minst 1,0 m før skiløperen kommer i kontakt med vendejulet 	3.3.3.8 3.3.1.2 3.17.1.1 3.3.1.1 3.9.3 3.3.3.4 3.3.3.5
Jeg er innforstått med viktigheten av å følge opp ovenstående punkter:	
..... dato	..... sign driftsleder

VEDLEGG 4: Skaderapport for taubane

Bl. nr. T - 18

TAUBANETILSYNET**SKADERAPPORT FOR TAUBANE**

Anleggsnr:	
Anleggets navn:	
Dato for uhellet:	
Beskrivelse av hendelsen, samt vår vurdering av årsak til skaden:	
Hvilke tekniske eller arrangementsmessige tiltak er iverksatt etter hendelsen?	
<p>Dette skjemaet skal fylles ut ved personskader og tekniske uhell. En slik innrapportering er viktig m.h.t. forebyggende tiltak for å holde et høyt sikkerhetsnivå for alle heisanlegg. Vi vil også gjerne ha inn rapporter om nestenulykker som kan være av generell interesse for andre heisanlegg. Alvorlige personskader skal også meldes til politiet.</p>	
Dato:	Underskrift driftsleder:
_____	_____
Rapporten sendes til:	
Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM	

VEDLEGG 5: Rettledning for søknad om konsesjon

SKITAU

(Skitrekk med lavtliggende slepetau)

RETTLEDNING FOR SØKNAD OM KONSESJON ETTER TAUBANELOVEN AV 14. JUNI 1912.
GJELDENDE FRA 1. FEBRUAR 1978

Etter Taubaneloven er alle skitau konsesjonspliktige. Det presiseres at konsesjonsplikten såvel gjelder bygging som drift av slike anlegg. Arbeide i marken kan derfor ikke ta til før konsesjon eventuelt er gitt. etter taubanelovens § 20 er det straffbart å anlegge/drive skitau uten konsesjon.

Vedlagt følger 4 eksemplar av skjema for søknad om konsesjon for skitau og 2 eksemplarer av mønster for garantierklæring. Søknaden sendes fylkesmannen i det fylke skitrekket ligger.

Om ønskelig kan det søkes om konsesjon for mer enn en trasé for det samme tekniske utstyret, f.eks en trasé nede i bygda og en trasé oppe i fjellet slik at skitauet kan flyttes etter føreforholdene. Ønskes konsesjon gitt for mer enn en trasé må alle opplysninger gis for hver enkelt trasé. Fyll i så fall ut søknadsskjemaer for hver trasé.

Det forutsettes at konsesjonssøkeren henvender seg til et forsikringsselskap angående garantierklæring før konsesjonssøknaden innsendes og at garantierklæringene følger som et vedlegg til søknaden.

Når det gjelder skitau som ikke helt anlegges på egen grunn, må konsesjonssøkeren selv påse at han har samtykke fra grunneiere og rettighetshavere.

Dersom søknaden er forskriftsmessig og fullstendig utfylt med de forlangte vedlegg, vil den straks bli forelagt Taubanetilsynet: etter uttalelse fra Taubanetilsynet vil svar på konsesjonssøknaden bli gitt i løpet av noen dager.

Tillatelse vil bli gitt til den ansvarlige eier. For idrettslag vil tillatelsen bli gitt til laget v/styret. Aksjeselskap bes oppgi dato og år for selskapets registrering.

For å sikre rask behandling av konsesjonssøknaden, bes oppgitt telefonnummer til en kontaktperson.

Oslo
Etter fullmakt

B Hjulstad
sign.

VEDLEGG 6: Søknad om konsesjon til anlegg av skitau**S Ø K N A D**

Om konsesjon til anlegg av skitau.

Søknaden gjelder konsesjon til anlegg over egen grunn eller over andres grunn etter samtykke fra grunneiere og andre rettighetshavere.

Konsesjonen bes gitt til: _____ (navn)

Adresse: _____ Tlf: _____

Dato og år for stiftelse/registrering v/ selskaper: _____

Tillatelsen ønskes gitt for: _____ (antall år)

Skitauets beliggenhet: Eiendommens navn: _____

G. nr og B. nr: _____

Kommune: _____

Navn (eller annen identifikasjon av anlegget): _____

Skitauet legges over ( ) egen grunn ( ) andres grunn (kopi av rettighetshaveres samtykke legges ved)

Avstand fra: Offentlig veg _____ Privat veg: _____
(ved kortere avstand enn 50 m må uttalelse fra vegvesenet legges ved).

Elektrisk luftledning _____ (ved kortere avstand enn 20 m må uttalelse fra e-verket legges ved).

Lenge på skitauet: _____ Høyde ved nedre og øvre stasjon: _____

Utstyrets betegnelse: _____

Er utstyret nytt: ( ) ja ( ) nei. Kjøpt hos /av _____

Motorstyrke: _____ Drivkraft: ( ) elektrisk ( ) bensin/diesel

Taukonstruksjon: _____

Diameter: _____ Bruddlast: _____

Følgende dokumentasjon må vedlegges søknaden:

2 eksemplarer av oversiktskart (helst 1:5000) med inntegnet anlegg.

Tegning av lengdeprofil (2 eks) med maks 10m mellom målepunktene.

Garantierklæring fra forsikringsselskap (på skjema fastsatt av

Samferdselsdepartementet.

Dato: ___ / ___ 20__ Underskrift:

_____

VEDLEGG 7: Garantierklæring

GARANTIERKLÆRING

(Jfr. forskrifter om taubaner av 30.1.1997 §6g)

For _____ (navn på kons.søker)

adr: _____

som har fått konsesjon og driftstillatelse , stiller vi oss som selvskyldnerkausjonister for et beløp begrenset oppad for hver ulykke(jfr. oppstillingen nedenfor), for det ansvar for skade på personer eller gods, som driften av de nedenfor oppgitt anlegg måtte medføre for eieren.

Garantierklæringen gjelder uavhengig av om konsesjonen eller driftstillatelsen faller bort.

Anleggstype: _____

Anleggsnavn/anleggsnr* _____

_____

Beliggende i _____ kommune

Beløp**: _____ ganger folketrygdens grunnbeløp.

(* anleggsnr oppgis av Taubanetilsynet)

(** minimumsbeløp oppgis av Taubanetilsynet)

Dersom konsesjonssøknaden og/eller garantierklæringen gjelder flere anlegg, skal hvert anlegg oppgis (tvillingtrekk regnes som to anlegg).

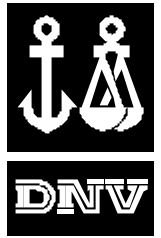
Skadelidte kan holde seg til oss selv om den pliktige har midler. Søksmål kan reises mot oss.

Denne garantierklæringen gjelder uten tidsbegrensning, men kan sies opp med 2 - to - måneders varsel til konsesjonæren og fylkesmannen.

_____ den ____ / ____ 20__

_____
(forsikringsselskapet)

(Garantierklæringen sendes konsesjonsmyndigheten med kopi til konsesjonssøker.)

VEDLEGG 8: Fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane Bl.nr: T-90
TBT 11.01

FULLMAKT FRA KONSESJONSHAVER TIL DRIFTSLEDER PÅ TAUBANE

- For Skitau, skitrekk, godstauaner, kabelkraner og andre taubanetyper skal bare felt a) fylles ut.
- For stolheiser, totausbaner og kabelbaner skal felt a) b) og c) fylles ut

a)Som eller på vegne
av: _____

(konsesjonshaver)

gir jeg med dette de fullmakter som jeg i henhold til Taubaneloven, forskrifter til Taubanelovens § 31, 4. avsnitt, og Taubanetilsynets regler for taubaner er pålagt å gi driftsleder:

Navn driftsleder (bruk blokkbokstaver)

b) Driftsledersertifikatnr.: _____

for taubaner med anleggsnr.: _____

Jeg er innforstått med at Taubanetilsynet foretar sine henvendelser i tilknytning til periodisk oppfølging og rapportering relatert sikkerhetsmessige spørsmål direkte overfor driftslederen. Jeg er også innforstått med at dette ikke fritar meg for ansvar.

_____, den _____

(sign konsesjonshaver)

(funksjon)

c)**REGISTRERING AV STEDFORTREDENDE DRIFTSLEDERE**

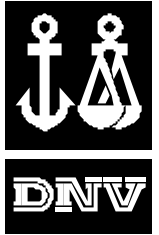
Oppgi de stedfortredende driftsledere som er utpekt for ovennevnte taubaner.

Navn stedfortredende driftsleder (bruk blokkbokstaver)

Sertifikatnr:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Sendes: **Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM**

Vedlegg 9: Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet Bl.nr: T-91
TBT 11.01

EGENERKLÆRING FRA DRIFTSLEDER TIL TAUBANETILSYNET

Jeg er utnevnt til
driftsleder for
Taubaner med
følgende anleggsnr:

Herved bekrefter
jeg:

(navn)

(adresse)

(poststed)

(telefon)

(privat)

(arbeid)

(mobil)

å ha satt meg inn i Taubaneloven, Forskriftene til Taubaneloven, konsesjonsbetingelsene og Taubanetilsynets regler for de aktuelle taubanene, og at jeg kjenner de forpliktelser som disse pålegger meg som driftsleder på taubanen.

Jeg kan vise til følgende opplæring og erfaring:

Tidsrom:

Sted:

Dato:

 (sign driftsleder)

Kopi sendes: **Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM**

II

Reglene trer i kraft 1. juni 2002. Fra samme tid oppheves regler for skitau av 1. januar 1993 nr. 1438.

26. juni Nr. 922 2002**Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.**

Fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet 26. juni 2002 med hjemmel i lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 5, § 6, § 20, § 22, § 25, § 26, § 27 og § 43 bokstav a og b, jf. delegeringsvedtak av 26. juni 2002 nr. 728. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 92/51/EØF) og vedlegg II kap. XXIX nr. 1 (direktiv 93/15/EØF). Kunngjort 23. august 2002.

*Kapittel 1. Innledende bestemmelser***§ 1-1. Formål**

Formålet med forskriften er å sikre at enhver håndtering av eksplosjonsfarlig stoff skjer på en slik måte at risikoen for brann, eksplosjon, uhell og ulykker er redusert til et nivå som med rimelighet kan oppnås.

§ 1-2. Saklig virkeområde

Forskriften regulerer enhver håndtering av eksplosjonsfarlig stoff slik som tilvirking, markedsføring og kontroll, oppbevaring, transport, lasting, lossing, erverv, handel, innførsel, utførsel, overføring, bruk og tilintetgjøring.

Forskriften gjelder for lasting og lossing samt stasjonær oppbevaring på norske skip.

Annen håndtering av eksplosjonsfarlig stoff om bord på skip, som faller inn under lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed, er unntatt.

Eksplosjonsfarlige stoffer som er bestemt for eller som tilhører Forsvaret er unntatt fra forskriften.

Vedleggene til forskriften er å anse som en integrert del av forskriften.

§ 1-3. Definisjoner

I forskriften skal følgende uttrykk forstås slik:

Akseptkriterier: Kriterier basert på forskrifter, standarder, erfaringer og/eller teoretisk kunnskap som legges til grunn for beslutninger om akseptabel risiko. Akseptkriterier kan uttrykkes med ord eller være tallfestet.

Eksplosjonsfarlig stoff: Fast, flytende eller gassformig stoff, stoffblanding samt stoff som forekommer i kombinasjon av slike tilstander, som i kraft av sine egenskaper lett vil kunne forårsake eksplosjon ved støt, gnidning, eller ved kontakt med tennkilder eller andre stoffer.

Eksplosiv vare: Eksplosjonsfarlig stoff som helt eller delvis består av eller inneholder slikt emne at varen kan eksplodere eller forbrenne på eksplosjonsartet måte, inndelt i følgende hovedslag:

- a) sprengstoff, slik som nitroglyserin, nitriocellulose, trinitrotoluen, hexogen, dynamitt og nitratsprengstoff,
- b) krutt, slik som røksvakt krutt og svartkrutt,
- c) tennmidler av enhver art som brukes i samband med andre eksplosiver unntatt tennmidler som faller inn under hovedslaget ammunisjon,
- d) ammunisjon, slik som patroner bestående av prosjektil, hylse, drivladning og tennmiddel, hylser av enhver art forsynt med ladning eller tennmiddel, prosjektiler forsynt med ladning, sporlys eller tennmiddel, håndgranater, bomber, raketter og miner samt lys-, brann- og røkbokser,
- e) pyroteknisk vare, slik som fyrverkeri, pyroteknisk leketøy, fyrstikker og lys-, røk- og brannsatser eller andre pyrotekniske satser.

Faregruppe: Eksplosiver klassifisert etter farlighetsgrad i henhold til FNs rekommandasjoner om transport av farlig gods i følgende faregrupper:

- 1.1 Stoffe og gjenstander som innebærer fare for masseeksplosjon (en masseeksplosjon er en eksplosjon som nærmest momentant omfatter nesten hele beholdningen).
- 1.2 Stoffe og gjenstander uten masseeksplosjonsrisiko, men med fare for utkast.
- 1.3 Stoffe og gjenstander uten masseeksplosjonsrisiko, men som innebærer brannrisiko samt en mindre sprengningsfare og/eller en mindre fare for utkast og som
  - a) i tilfelle brann kan gi betydelig strålevarme; eller
  - b) når brannen skjer etappevis, gir mindre eksplosjoner og/eller utkast.
- 1.4 Stoffe og gjenstander som bare innebærer ubetydelig fare dersom de blir utsatt for tenning eller initiering. Virkningen er vesentlig begrenset til kolliet, og det ventes ikke utkast av nevneverdig størrelse eller i nevneverdig avstand. En utvendig brann må ikke kunne føre til at nesten hele innholdet i kolliet eksploderer nærmest momentant.
- 1.5 Meget ufølsomme stoffer, som kan forårsake massedetonasjon, men som er så ufølsomme at det er meget liten sannsynlighet for tenning eller overgang fra brann til eksplosjon under normale forhold.
- 1.6 Ekstremt ufølsomme gjenstander uten fare for massedetonasjon. Gjenstandene inneholder kun meget ufølsomme eksplosivstoffer og viser en neglisjerbar sannsynlighet for utilsiktet tenning eller detonasjonsoverføring.

Forenlige eksplosive varer: Eksplosive varer som i henhold til FNs rekommandasjoner om transport av farlig gods, kan transporteres eller oppbevares sammen uten at risikoen for ulykker øker.

Foretak på eksplosivområdet: Enhver fysisk eller juridisk person som har bevilling/lisens eller tillatelse til å fremstille, oppbevare, bruke, overføre eller handle med eksplosive varer.

Forsager: Eksplosiv vare som ikke er omsatt ved avfyring.

Fyrverkeri: Inndeles i følgende klasser etter risikonivå:

- a) Klasse I a: Kruttlapper, knall Bon-Bon etc.
- b) Klasse I b: Bordbomber, Party-Poppers, stjerneskudd etc.
- c) Klasse II: Markfyrverkeri samt mindre romerske lys, soler og annet fyrverkeri med begrenset fareområde.
- d) Klasse III: Raketter, luftbomber, ildbeger og større romerske lys og bombebatterier etc.
- e) Klasse IV: Profesjonelt Display-fyrverkeri.

Godkjent bruker: Innehaver av sprengningssertifikat klasse A, B eller C eller innehaver av særskilt godkjenning gitt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet knyttet til konkrete oppdrag (særlig sprengningskyndig).

Harmonisert standard: En europeisk standard som er vedtatt av CEN, CENELEC eller ETSI i overensstemmelse med et mandat fra EU-kommisjonen og EFTA og som er offentliggjort i De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Konsekvens: Mulig følge av en uønsket hendelse. Konsekvenser kan uttrykkes med ord eller som en tallverdi for omfanget av skader på mennesker, miljø eller materielle verdier.

Markedsføring: Enhver første levering av eksplosive varer som omfattes av denne forskrift mot betaling eller vederlagsfritt, med sikte på distribusjon og/eller bruk.

Oppbevaring: Oppbevaring av permanent karakter eller i et nærmere fastsatt tidsrom på samme sted.

Overføring: Enhver fysisk flytting av eksplosive varer innenfor EØS-området unntatt flytting innenfor ett og samme anlegg.

Overføringstillatelse: Den beslutning som treffes med hensyn til den planlagte overføring av eksplosive varer innenfor EØS-området.

Risiko: Uttrykk for den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø eller materielle verdier. Risikoen uttrykkes ved sannsynligheten for og konsekvensene av de uønskede hendelsene.

Risikoanalyse: Systematisk fremgangsmåte for å beskrive og/eller beregne risiko. Risikoanalysen utføres ved kartlegging av uønskede hendelser, og årsaker til og konsekvenser av disse.

Salveplan: Skriftlig plan som beskriver boring, lading, tenning og dekking av den enkelte salve for å ivareta sikkerheten i samsvar med sprengningsplanen.

Sprengningsplan: Skriftlig plan for hvordan sikkerheten skal ivaretas i forbindelse med sprengning på et bestemt område.

Særlig sprengningskyndig: Innehaver av særskilt godkjenning gitt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet knyttet til konkrete oppdrag.

Teknisk kontrollorgan: Organ som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurdering og -attestering i henhold til EØS-avtalen.

Tilvirking: Enhver fremgangsmåte hvorved eksplosiv vare blir fremstilt eller bearbeidet. Som tilvirking regnes ikke klargjøring av ammunisjon, montering av tennmidler eller liknende handling som etter anerkjent praksis i alminnelighet blir foretatt i samband med bruken av varen.

Transport: Enhver flytting av eksplosjonsfarlig stoff fra et sted til et annet når stedene ikke ligger på samme eiendom eller på eiendommer som grenser til hverandre. Flytting av eksplosjonsfarlig stoff på ferdselsåre som er åpen for alminnelig ferdsel regnes alltid som transport.

Våpenhandler: Enhver fysisk eller juridisk person hvis yrke helt eller delvis består i å fremstille, handle med, bytte, leie ut, reparere eller bygge om skytevåpen og ammunisjon.

Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser

§ 2–1. *Plikt til å forebygge fare for brann eller eksplosjon mv.*

Enhver som har befattning med eksplosjonsfarlige stoffer skal vise aktsomhet og foreta det som er nødvendig for at fare for brann eller eksplosjon forebygges og for å hindre at stoffet kommer på avveie eller i urette hender.

Den som innehar tillatelse til håndtering av eksplosiv vare skal sørge for at håndteringen til enhver tid foregår på en sikkerhetsmessig og forsvarlig måte.

Ved tilvirking, oppbevaring av større mengder og handel med eksplosiv vare skal det utpekes en kompetent person og ved behov stedfortredere som skal påse at håndteringen foregår teknisk riktig og på lovlig måte. Utpekt person kan være innehaver av tillatelsen, eller i virksomhet leder eller en annen ansatt. Utpeking fritar ikke innehaver av tillatelsen fra plikten i annet ledd.

Utpekt person skal ha god vandel og kunne fremlegge politiattest som ikke skal være eldre enn tre måneder. Utpekt person må ved behov raskt kunne innfinne seg der håndteringen av eksplosiv vare foregår.

Kravene til utpekt person gjelder tilsvarende for dennes stedfortreder.

§ 2-2. Forbud mot røyking og bruk av åpen ild.

Røyking og bruk av åpen ild eller andre tennkilder er forbudt innenfor anlegg, på område eller i rom hvor eksplosjonsfarlige stoffer forekommer under slike forhold at det er fare for brann eller eksplosjon. Oppslag om dette skal finnes på passende steder.

§ 2-3. Overlatelse av eksplosiv vare

Det er ikke tillatt å overlate eksplosiv vare til noen som ikke har adgang til å inneha varen.

Den som lovlig innehar eksplosiv vare kan uten hinder av første ledd overlate slik vare til andre til bruk på hans vegne i samsvar med bestemmelser om bruk i kapittel 10 eller etter arbeidsmiljølovgivningen.

Innehar noen under 18 år sprengstoff, krutt eller tennmidler, kan tilsynsmyndighetene ta varen i forvaring. Det samme gjelder når noen under 16 år innehar pyroteknisk vare. Varen utleveres etter anmodning fra eieren, eller hvis dette er barnet selv, fra dets foreldre eller den som har omsorgen for det. Er varen ikke forlangt utlevert innen 3 måneder, kan tilsynsmyndighetene bestemme at den skal selges eller tilintetgjøres for eierens regning.

§ 2-4. Kvalifikasjonskrav

Enhver som håndterer eksplosiv vare, skal ha tilstrekkelige kvalifikasjoner og blant annet ha opplæring om gjeldende sikkerhetsinstruksjoner for å imøtekomme kravet til sikker håndtering.

Person som håndterer eksplosiv vare må være over 18 år.

§ 2-5. Dokumentasjon

Enhver som håndterer eksplosiv vare, skal til enhver tid kunne dokumentere at krav i lov og forskrifter og vilkår fastsatt av tilsynsmyndigheten er tilfredsstillt.

§ 2-6. Godkjenning

Det er ikke tillatt å eie eller inneha eksplosiv vare som ikke er godkjent av Direktoratet for brann- og elsikkerhet, eller av den direktoratet bestemmer.

Maskin, apparat, beholder eller annen innretning som er bestemt for håndtering av eksplosiv vare, skal være godkjent av Direktoratet for brann- og elsikkerhet før innretningen markedsføres eller brukes.

Eksplosiv vare og maskiner m.m. som nevnt i første og andre ledd underlagt godkjenningsplikt og som er produsert og kontrollert i overensstemmelse med regelverk som Norge gjennom internasjonal avtale er forpliktet til å følge, anses godkjent i henhold til forskriften.

§ 2-7. Krav til merking og bruksanvisning

Ytteremballasjen på eksplosiv vare skal være tydelig merket med varens riktige tekniske betegnelse og handelsnavn, samt varselmerke og identifikasjonsnummer. Varens faregruppe, forenlighetsgruppe og eventuelle transportklasse skal også stå på varselmerket.

Nettovekt eksplosiv vare og bruttovekt inklusiv emballasje skal angis på ytteremballasjen.

Merking om fare og varseltekst skal stå samlet og skal skille seg klart ut fra annen merking eller tekst på ytteremballasjen.

Merking som nevnt i første og annet ledd skal også påføres inneremballasjen dersom dette er nødvendig for å forebygge fare.

Bruksanvisning skal følge varen.

§ 2-8. Krav til emballasje

Emballasjen til eksplosiv vare skal være av slik styrke at den bevarer innholdet og er i stand til å motstå de påkjenninger som kan tenkes å oppstå under normal håndtering.

Materialer og utførelse skal velges slik at enhver innvendig overflate som den eksplosive varen kan komme i berøring med, ikke kan påvirke varen på en slik måte at det oppstår fare for brann eller eksplosjon.

Pakkingen skal være slik at innholdet ikke kan bevege seg på en slik måte at det oppstår fare for brann eller eksplosjon.

§ 2-9. Bruk av pyrotekniske artikler og gjenstander

Pyrotekniske artikler og gjenstander skal brukes til det formål de er bestemt for og i samsvar med den bruksanvisning som skal følge varen.

Plass for avfyring av fyrverkeri skal velges slik at det ikke oppstår skade på personer eller omgivelser, og slik at nedfallende hylser, stenger e.l. fra luftfyrverkeri ikke kan volde skade.

Oppsetting av raketter, avbrenning av større mengder fyrverkeri, illuminasjon med fakler o.l. må ikke finne sted i tettbebyggelse eller nær tørr skog eller andre brannfarlige omgivelser uten tillatelse fra leder av brannvesenet.

Ikke avfyrt fyrverkeri skal beskyttes mot utilsiktet antenning.

Nødvendig slokningsutstyr skal holdes i beredskap.

§ 2-10. Søknad – krav om dokumentasjon

Den som søker om godkjenning eller tillatelse i henhold til forskriften skal gi tilsynsmyndigheten de opplysninger samt fremlegge den dokumentasjon og risikoanalyser, som er nødvendig for å vurdere om godkjenning eller tillatelse skal gis.

§ 2–11. Varigheten av tillatelse og godkjenning

Tillatelse og godkjenning gis skriftlig og gjelder inntil videre dersom varigheten ikke er særskilt fastsatt.

Når det etter forskriften blir gitt en tillatelse eller godkjenning kan det fastsettes særlige vilkår for å forebygge fare for brann eller eksplosjon eller for at varen kommer på avveie eller i urette hender.

En tillatelse faller bort dersom den ikke nyttes innen fristen eller to år fra den dagen tillatelsen ble gitt, dersom det ikke er satt noen særskilt frist.

Innehaver av tillatelsen skal sende melding til den myndighet som ga tillatelsen dersom tillatelsen ikke lenger nyttes. Tillatelse som ikke nyttes faller bort to år etter opphøret dersom ikke noe annet er fastsatt i tillatelsen.

En tillatelse kan tilbakekalles:

- a. når det er gitt uriktige eller mangelfulle opplysninger av vesentlig betydning for tillatelsen,
- b. når de vilkår som gjelder for tillatelsen ikke blir overholdt,
- c. når den blir nyttet på en måte som er i strid med lov, forskrift eller lovlig fattede vedtak,
- d. dersom det er grunn til å frykte at eksplosiv vare kan bli misbrukt av innehaveren,
- e. når forhold av sikkerhetsmessig betydning på stedet har endret seg vesentlig etter at tillatelsen ble gitt,
- f. når de sikkerhetsmessige krav som ble stilt da tillatelsen ble gitt på noe vesentlig punkt ikke lenger anses for å svare til de krav som bør stilles.

En godkjenning kan tilbakekalles på samme vilkår som nevnt i femte ledd. Typegodkjenning kan dessuten tilbakekalles dersom typegodkjent produkt ikke blir utført i samsvar med godkjenningen.

Er innehaver av tillatelse eller godkjenning avgått ved døden eller gått konkurs kan dødsboet eller konkursboet utøve virksomheten inntil ett år fra dødsfallet eller konkursens åpning, dersom ikke kortere varighet er særskilt fastsatt. Boet skal sende tilsynsmyndigheten melding om at det vil fortsette virksomheten innen en måned fra dødsfallet eller konkursens åpning og plikter å følge de regler som gjelder for virksomheten.

Kapittel 3. Markedsføring og kontroll

Bestemmelsene i dette kapitlet gjennomfører de tekniske bestemmelsene i direktiv 93/15/EØF av 5. april 1993 om harmonisering av bestemmelsene om markedsføring og kontroll med eksplosive varer til sivil bruk.

§ 3–1. Virkeområde for dette kapitlet

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for markedsføring og kontroll av eksplosive varer unntatt:

- a. eksplosive varer som benyttes umiddelbart på tilvirningsstedet,
- b. eksplosive varer som anvendes som del av sikkerhetsutstyr i motorkjøretøy,
- c. pyroteknisk vare,
- d. ammunisjon.

§ 3–2. Grunnleggende sikkerhetskrav

Eksplosive varer som kommer inn under dette kapitlets virkeområde skal oppfylle de grunnleggende sikkerhetskrav i vedlegg I.

De grunnleggende sikkerhetskrav anses oppfylt når de eksplosive varene samsvarer med de nasjonale standarder som gjennomfører de harmoniserte standardene.

Dersom de eksplosive varene ikke er produsert i henhold til slik standard må det dokumenteres at de grunnleggende kravene er oppfylt på en annen måte.

§ 3–3. Markedsføring

Eksplosive varer kan fritt markedsføres når de har gjennomgått samsvarsvurdering etter de fremgangsmåter som er nevnt i vedlegg II, som viser at varene tilfredsstillende bestemmelsene i dette kapitlet, og er CE-merket i samsvar med § 3–5.

§ 3–4. Metoder for samsvarsvurdering og attestering

Før en eksplosiv vare markedsføres skal et teknisk kontrollorgan attestere at varen er i samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet og med de aktuelle bestemmelsene i vedleggene til forskriften.

Ved samsvarsattestering av eksplosive varer skal en av følgende fremgangsmåter anvendes:

- a) EF-typeprøving (modul B) som nevnt i vedlegg II del 1, og i tillegg, etter produsentens valg:
  1. enten typesamsvar (modul C) som nevnt i vedlegg II del 2,
  2. eller fremgangsmåten for kvalitetssikring av produksjonen (modul D) nevnt i vedlegg II del 3,
  3. eller fremgangsmåten for kvalitetssikring av produktet (modul E) nevnt i vedlegg II del 4,
  4. eller produktverifisering (modul F) som nevnt i vedlegg II del 5, eller
- b) verifisering av enkeltexemplarer (modul G) som nevnt i vedlegg II del 6.

§ 3–5. CE-merking

CE-merking om samsvar, som nevnt i vedlegg IV, skal påføres de eksplosive varene. Dersom dette ikke er mulig skal merket påføres en etikett festet til varene. Dersom ingen av disse metodene kan benyttes skal merkingen påføres emballasjen. Merkingen skal være synlig, lett å lese og slik at den ikke kan fjernes. Etikett skal være utformet slik at den ikke kan brukes om igjen.

Det er forbudt å forsyne eksplosive varer med merker eller påskrifter som kan være villedende med hensyn til CE-merkingens betydning og skriftform. Andre merker kan settes på de eksplosive varene, forutsatt at det ikke gjør CE-merkingen mindre synlig eller vanskeligere å lese.

Dersom det konstateres at CE-merkingen er uriktig eller uberettiget påført, er produsenten, dennes representant eller den ansvarlige for markedsføringen av det aktuelle produkt i EØS-området, forpliktet til å bringe produktet i samsvar med bestemmelsene om merking på de vilkår tilsynsmyndigheten fastsetter.

§ 3–6. *Forholdet til andre grunnleggende krav i EU-direktiver*

Omfattes eksplosive varer som kommer inn under dette kapitets virkeområde av andre EU-direktiver enn eksplosivdirektivet (93/15/EØF) når det gjelder andre forhold og som fastsetter at CE-merking skal påføres, skal denne merkingen angi at nevnte produkter også antas å være i samsvar med bestemmelsene i disse andre direktiver som gjelder for dem.

Kapittel 4. Overføringer

Bestemmelsene i dette kapitlet gjennomfører bestemmelsene om overføring i direktiv 93/15/EØF av 5. april 1993 om harmonisering av bestemmelsene om markedsføring og kontroll med eksplosive varer til sivil bruk.

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder bare selve overføringen. Krav til produktene er regulert i kapittel 3 og eventuelle tilleggskrav til den som overfører, krav til lokaler og lignende er regulert i kapittel 5.

§ 4–1. *Virkeområdet for dette kapitlet*

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder overføring av eksplosive varer unntatt:

- a. eksplosive varer som benyttes umiddelbart på tilvirningsstedet,
- b. eksplosive varer som anvendes som del av sikkerhetsutstyr i motorkjøretøy,
- c. pyroteknisk vare,
- d. ammunisjon som er regulert av lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v.

Overføring av ammunisjon som ikke er regulert av lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. er uttømmende regulert i § 4–3.

§ 4–2. *Overføring av eksplosive varer*

Før overføring av eksplosive varer til eller i Norge kan finne sted skal mottakeren av varene ha en overføringstillatelse fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet. Tillatelsen eller en bekreftet kopi av denne skal følge varen til bestemmelsesstedet. Mottaker skal oppbevare overføringstillatelsen eller en bekreftet kopi av denne i minst 3 år fra overføringen har funnet sted.

Før overføring fra Norge finner sted må avsender forsikre seg om at mottaker av varene har en overføringstillatelse fra vedkommende myndighet på bestemmelsesstedet.

Skjer overføringen via en eller flere stater innenfor EØS-området skal avsender av varene sørge for melding til vedkommende myndighet i de enkelte land. Overføring skal ikke finne sted før disse myndighetene har gitt sitt samtykke. Dersom overføringen skjer fra eller via Norge skal avsender innhente samtykke fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Tilsynsmyndigheten fastsetter hvilke opplysninger som kreves gitt i forbindelse med overføringen. Ved overføring til eller via et eller flere EØS-land må selger gi de opplysninger som er nødvendige som følge av særlige krav i disse landene.

§ 4–3. *Overføring av ammunisjon*

Denne bestemmelsen gjelder overføring av ammunisjon til teknisk bruk og signalapparater mellom land i EØS-området.

Overføring til Norge skal ledsages av en overføringstillatelse fra vedkommende myndighet i den stat overføringen hadde sitt utgangspunkt.

Overføringstillatelsen skal på forlangende forevise relevante norske myndigheter både ved overføring til Norge og ved transitt gjennom Norge.

Den som søker om overføringstillatelse fra Norge skal gi følgende opplysninger til Direktoratet for brann- og elsikkerhet:

- a. navn og adresse til overdrager, erverver og om nødvendig til eier,
- b. stedet ammunisjonen skal sendes eller transporteres til,
- c. mengden av ammunisjon som skal sendes eller transporteres,
- d. de data som gjør det mulig å identifisere ammunisjonen, og eventuelt i tillegg en angivelse av at ammunisjonen har gjennomgått en kontroll i henhold til bestemmelsene i konvensjonen av 1. juli 1969 om gjensidig anerkjennelse av kontrollstempling av håndvåpen,
- e. overføringsmiddelet,
- f. avsendelsesdato og forventet ankomstdato.

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan gi våpenhandlere rett til å overføre ammunisjon til våpenhandlere etablert i andre EØS-land uten overføringstillatelse som nevnt i første ledd. I slike tilfeller kan Direktoratet for brann- og elsikkerhet utferdige en tillatelse med en varighet på inntil tre år. Denne tillatelsen kan når som helst trekkes tilbake dersom forholdene tilsier det.

Før overføring av ammunisjon fra Norge kan finne sted mellom våpenhandlere med treårig tillatelse, skal den ansvarlige for overføringen gi Direktoratet for brann- og elsikkerhet de opplysninger som følger av tredje ledd bokstav a – d.

Ved overføring fra Norge plikter enhver som er involvert i overføringen å gi Direktoratet for brann- og elsikkerhet all nødvendig informasjon slik at direktoratet kan gi tilstrekkelige informasjoner til tilsynsmyndigheten i mottakerlandet og eventuelle transitland, og for å kunne utferdige overføringstillatelsen.

Alle nødvendige opplysninger i forbindelse med overføring fra eller til Norge skal foreligge senest ved overføringens begynnelse.

§ 4–4. Krav til foretak på eksplosivområdet

Ethvert foretak på eksplosivområdet plikter å opprette og holde à jour fortegnelse over alle eksplosive varer de har formidlet, slik at besittere av de eksplosive varer til enhver tid kan identifiseres. Slike fortegnelser skal oppbevares i minst tre år regnet fra slutten av det kalenderår den aktuelle transaksjon fant sted, selv om foretaket ikke lenger er i drift.

Kapittel 5. Innførsel

§ 5–1. Innførselstillatelse

Den som vil innføre eksplosiv vare må ha tillatelse fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet. Skal innførsel skje fra et land i EØS-området, faller tillatelse til innførsel sammen med tillatelse til overføring, jf. § 4–2.

Fyrverkeri i klasse I og sikkerhetsfyrstikker kan allikevel innføres uten tillatelse.

Innførsel av ammunisjon til teknisk bruk og signalapparater innføres etter reglene i dette kapitlet.

Innførsel av annen ammunisjon skjer etter reglene i lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v.

§ 5–2. Hvem kan innføre

Tillatelse til innførsel kan gis til:

- a. foretak på eksplosivområdet,
- b. den som har tillatelse til å tilvirke eksplosive varer, når det gjelder råvarer som i seg selv regnes som eksplosiv vare og som skal brukes til egen produksjon,
- c. den som kan erverve eksplosiv vare dersom det gjelder innførsel til eget bruk.

§ 5–3. Kvalifikasjonskrav

Søker, eller person særskilt utpekt av søker, skal tilfredstille følgende krav:

- a. være minst 20 år,
- b. kunne dokumentere inngående kjennskap til de varer som ønskes innført,
- c. kunne vurdere varens kvalitet og dens sikkerhetsmessige standard, gi generell produkt- og bruksinformasjon samt kunne veilede brukeren når varen skal benyttes under vanskelige forhold eller i tilfelle av uforutsette problemer under bruken.

§ 5–4. Krav til kvalitetskontroll mv.

Den som innfører eksplosive varer skal gjennomføre mottakskontroll av de innførte varene.

For ammunisjon, pyroteknisk vare og tennere skal det i tillegg foretas en stikkprøvetesting av alle innførte partier. Testing av pyroteknisk vare må gjennomføres på egnet område etter avtale med de lokale politi- og brannvernmyndigheter.

§ 5–5. Retur av varer

Importør har plikt til å ta tilbake feilvarer og til å gjennomføre revisjon/tilintetgjøring av disse. Importøren må ha adgang til egnet område for slik tilintetgjøring.

Importøren skal opprette et system for mottak og tilintetgjøring av produkter med begrenset levetid.

Kapittel 6. Tilvirking

§ 6–1. Tillatelse til tilvirking

Den som vil tilvirke eksplosiv vare må ha tillatelse fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Tillatelse kan bare gis til den som er skikket til å drive tilvirking på en betryggende måte. Fysisk person må være fylt 20 år.

Eksplosiv vare som er tillatt tilvirket ved forbrukssted må ikke føres bort fra stedet uten tillatelse fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan i forbindelse med forsøk eller i vitenskaplig øyemed gi tillatelse til tilvirking av bestemte eksplosive varer, herunder ikke godkjent eksplosiv vare, til den som har nødvendig teoretisk kunnskap eller praktisk innsikt og ellers er skikket.

§ 6–2. Tilvirking uten særskilt tillatelse

Den som har tillatelse til å tilvirke eksplosiv vare for salg, kan i forsøksøyemed også tilvirke eksplosiv vare som ikke omfattes av tillatelsen, herunder eksplosiv vare som ikke er godkjent, under forutsetning av at varen er av samme hovedslag som det tilvirkingstillatelsen omfatter.

Tilvirking som nevnt i første ledd må bare skje i en mengde som er nødvendig for å vurdere varens praktiske brukbarhet. Varen må ikke føres ut fra tilvirkingsstedets område uten til forsøk under ledelse og oppsyn av utpekt kompetent person eller under slik kontroll som Direktoratet for brann- og elsikkerhet har bestemt.

Den som har tillatelse til å inneha skytevåpen etter lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. kan uten hinder av forbudet i § 6–4 og kravet om særskilt utpekt person i § 2–1 tredje ledd selv lade opp ammunisjon til våpenet.

§ 6–3. Rom, bygning eller anlegg

Rom, bygning eller anlegg hvor eksplosiv vare blir tilvirket skal være utført og innredet slik at det ikke oppstår særlig fare for brann eller eksplosjon, og slik at varen ikke kommer på avveie eller urette hender.

§ 6–4. Beliggenheten av tilvirkingssted

Tilvirking av eksplosiv vare fra fast tilvirkingssted må ikke finne sted i tettbygd strøk eller på sted hvor virksomheten kan medføre særlig fare for omgivelsene.

Rundt tilvirkingsstedet skal det være arealmessige begrensinger (sikringsfelt).

Stedet skal, med mindre Direktoratet for brann- og elsikkerhet finner det unødvendig, være innhegnet på hensiktsmessig måte.

Hvis tilvirkingen er mindre farlig eller skal foregå i mindre omfang eller hvis det foreligger særlige grunner, kan Direktoratet for brann- og elsikkerhet i det enkelte tilfelle tillate at tilvirking foregår i tettbygd strøk.

§ 6–5. Fremgangsmåte og formål

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan forby fremgangsmåte som fører med seg særlig fare under tilvirkingen og det kan fastsette at eksplosiv vare bare må tilvirkes til nærmere bestemt formål.

Kapittel 7. Oppbevaring

§ 7–1. Tillatelse til oppbevaring

Den som vil oppbevare eksplosiv vare må ha tillatelse.

Kommunen gir tillatelse til oppbevaring av eksplosiver opp til og med 250 kg. Direktoratet for brann- og elsikkerhet gir tillatelse til oppbevaring av mengder over 250 kg eksplosiver.

Alle tillatelser til oppbevaring i undergrunnsanlegg gis av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Alle tillatelser basert på risikoanalyse gis av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Uten særskilt tillatelse kan følgende mengder (nettovekt eksplosiv vare) allikevel oppbevares:

- a. Inntil 5 kg røksvakt krutt som nevnt i § 1–3 under definisjonen av eksplosiv vare bokstav b,
- b. Inntil 5 kg eksplosiv vare oppladet som ammunisjon av enhver art som nevnt i § 1–3 under definisjonen av eksplosiv vare bokstav d,
- c. Inntil 10 kg pyroteknisk vare som nevnt i § 1–3 under definisjonen av eksplosiv vare bokstav e.

Unntatt fra kravet om tillatelse etter dette kapittelet er ammunisjon som den som har tillatelse til å inneha skytevåpen etter lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. selv lader opp til våpenet, og ammunisjon som erverves eller overlates etter reglene i våpenlovgivingen.

Kommunen kan, selv om varene tillates oppbevart uten tillatelse, fastsette nærmere vilkår for oppbevaringen eller fastsette begrensinger i eller forbud mot oppbevaring, dersom varene etter forholdene på stedet finnes å medføre særlig fare for brann eller eksplosjon.

§ 7–2. Arealmessige begrensninger og sikringstiltak

Den som søker om tillatelse til oppbevaring av eksplosiv vare skal samtidig fremme forslag til arealmessige begrensninger (sikringsfelt).

Tilsynsmyndigheten kan når hensynet til personers sikkerhet og virksomhetens sårbarhet krever det, pålegge virksomheten å innføre adgangs- og atferdsrestriksjoner, områdeovervåking m.m.

§ 7–3. Plassering av rom, bygning eller innretning

a. Rom, bygning eller innretning for oppbevaring av eksplosiv vare må plasseres og utformes slik at sannsynligheten for og konsekvensen av en eventuell brann eller eksplosjon begrenses.

b. Den som søker om tillatelse til oppbevaring, skal dokumentere at kravet i bokstav a oppfylles. Dokumentasjonen kan skje gjennom å påvise at sikkerhetsavstandene i bokstav c er overholdt, eller ved risikoanalyse hvor resultatene sammenholdes med akseptkriterier som defineres av tilsynsmyndighetene.

c. Sikkerhetsavstander beregnes etter formelen $D = k \times Q^n$ hvor:

D = Sikkerhetsavstand i meter

k = konstant som er avhengig av den eksplosive varens egenskaper og hvilken type objekt som er utsatt

Q = netto eksplosiv vare i kg

n = faktor som er avhengig av de eksplosive varenes egenskaper.

Pga. fare for splinter og utkast skal sikkerhetsavstanden ikke være mindre enn den angitte minsteavstanden – D_{min} – for den aktuelle situasjonen, dersom ikke risikoanalysen viser at mindre avstand er akseptabel. Denne avstanden er avhengig av type eksplosiv vare og utsatt objekt.

Ved samlagring av flere faregrupper, blir strengeste krav til avstand gjeldende for totalmengden.

Sikkerhetsavstander og faktorer for faregruppe 1.1:

<i>Avstand i meter til: Sykehus, skole, barnehage, høyblokk og forsamlingslokaler</i>	<i>Avstand i meter til: Bolighus</i>	<i>Avstand i meter til: Offentlig veg, kai, jernbane o.l.</i>	<i>Avstand i meter mellom magasiner med barrikade</i>	<i>Avstand i meter mellom magasiner uten barrikade</i>
k = 44,4, n = 1/3 D _{min} = 800	k = 22,2, n = 1/3 D _{min} = 400	k = 14,8, n = 1/3 D _{min} = 180	k = 2,4, n = 1/3 D _{min} = 8	k = 22,2, n = 1/3 D _{min} = 180

Sikkerhetsavstander og faktorer for faregruppe 1.2:

<i>Avstand i meter til: Sykehus, skole, barnehage, høyblokk og forsamlingslokaler</i>	<i>Avstand i meter til: Bolighus</i>	<i>Avstand i meter til: Offentlig veg, kai, jernbane o.l.</i>	<i>Avstand i meter mellom magasiner med/uten barrikade</i>
k = 136, n = 0.18 D _{min} = 400	k = 68, n = 0.18 D _{min} = 270	k = 68, n = 0.18 D _{min} = 135	D _{min} = 90

Sikkerhetsavstander og faktorer for faregruppe 1.3:

<i>Avstand i meter til: Sykehus, skole, barnehage, høyblokk og forsamlingslokaler</i>	<i>Avstand i meter til: Bolighus</i>	<i>Avstand i meter til: Offentlig vei, kai, jernbane o.l.</i>	<i>Avstand i meter mellom magasiner med/uten barrikade</i>
k = 12,8, n = 1/3 D _{min} = 240	k = 6,4, n = 1/3 D _{min} = 60	k = 6,4, n = 1/3 D _{min} = 60	k = 0,22, n = 1/2 D _{min} = 25

Sikkerhetsavstander for eksplosive varer i faregruppe 1.4:

Sikkerhetsavstanden er 25 meter til nærmeste nabo for mengder opp til 10 tonn og 50 meter for mengder over 10 tonn.

Sikkerhetsavstander og faktorer for eksplosive varer i faregruppe 1.5:

Ved oppbevaring skal sikkerhetsavstander og faktorer være de samme som for faregruppe 1.1.

Sikkerhetsavstander og faktorer for eksplosive varer i faregruppe 1.6:

Ved oppbevaring skal sikkerhetsavstander og faktorer være de samme som for faregruppe 1.2. Se tabell for faregruppe 1.2.

Sikkerhetsavstander og faktorer for samlagring av ammoniumnitrat med andre eksplosive varer:

Ved slik oppbevaring skal tabellen for faregruppe 1.1 benyttes.

Mengden av ammoniumnitrat skal deles på to og legges til den øvrige eksplosivmengden. ($Q_{total} = Q + QAN / 2$, hvor Q er mengden av eksplosiver og QAN er mengden av ammoniumnitrat i kg.)

§ 7-4. Bygningstekniske forhold

Rom, bygning eller innretning for oppbevaring av eksplosiv vare skal være utført og innredet slik at det ikke oppstår særlig fare for brann eller eksplosjon, og slik at varen ikke kommer på avveie eller urette hender.

Rom, bygning eller innretning skal ha ventilasjon som sikrer god utlufting.

§ 7-5. Elektriske installasjoner

Elektriske anlegg skal være utført i henhold til de krav som stilles i elsikkerhetslovgivningen.

I områder hvor eksplosjonsfarlig atmosfære kan forekomme, skal elektrisk utstyr og installasjon være i samsvar med områdeklassifiseringen.

Det skal installeres jordingssystem for å hindre statisk elektrisitet.

I områder hvor lynnedslag ofte forekommer, må system for lynavledning vurderes.

§ 7-6. Merking

Ved oppbevaring av mengder ut over frimengdene angitt i § 7-1, skal oppbevaringsstedet være merket: «Eksplosiv vare. Røyking og all bruk av ild er forbudt».

§ 7-7. Generelle krav til sikker drift

Rom, bygning eller innretning for oppbevaring av eksplosiv vare skal drives og vedlikeholdes i samsvar med virksomhetens internkontroll og de risikoanalyser, driftsforutsetninger og tillatelser som gjelder for oppbevaringen. Det skal være utarbeidet egnede sikkerhetsinstruksjoner og journaler på norsk for sikker drift og betryggende vedlikehold.

Sikkerhetsinstruksenes utforming skal være tilpasset forholdene på stedet der oppbevaring foregår.

Oppbevaringsstedet skal kontrolleres regelmessig.

§ 7-8. Føring av oversikt over beholdning

Det skal føres oversikt over de varer som til enhver tid oppbevares.

§ 7-9. Samlagring av eksplosiv vare

Eksplosiv vare må ikke oppbevares sammen med andre varer når dette øker faren for brann eller eksplosjon, og skal under oppbevaring holdes adskilt fra annen eksplosiv vare med mindre de eksplosive varene er forenlige.

Ved samlagring av flere faregrupper, blir strengeste krav til avstand gjeldende for totalmengden.

§ 7-10. Defekt/kassert eksplosiv vare

Defekte/kasserte eksplosive varer skal kontrolleres og merkes spesielt og ikke oppbevares unødig sammen med annen eksplosiv vare.

§ 7-11. Fysiske endringer

Før ombygging, endring eller reparasjon av rom, bygning eller innretning igangsettes skal rom, bygning eller innretning tømmes for eksplosive varer.

Dokumentasjon skal oppdateres.

§ 7-12. Varslings- og underretningsplikt

Den som oppbevarer eksplosive varer skal ved brann, eksplosjon eller innbrudd sende melding til Direktoratet for brann- og elsikkerhet og politiet.

Direktoratet skal også underrettes ved tilløp til slik hendelse.

§ 7-13. Opphør/avvikling

Når rom, bygning eller innretning for oppbevaring av eksplosiv vare ikke lenger er i bruk, skal innehaver av tillatelsen gi skriftlig melding om dette til den som har utstedt tillatelsen, jf. § 2-10.

Kapittel 8. Erverv**§ 8-1. Ervervstillatelse – samt unntak**

Den som vil erverve eksplosiv vare må ha tillatelse. Tillatelse kan bare gis til den som har behov for eksplosiv vare og som ellers anses skikket.

Dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, kan erverv bare skje fra den som har tillatelse til å drive handel etter § 9-1.

Følgende eksplosiv vare kan allikevel erverves uten tillatelse:

- a. Fyrverkeri klasse I, II og III.
- b. Pyroteknisk vare til teknisk bruk.
- c. Ammunisjon til boltepistol og andre apparater til teknisk bruk.
- d. Eksplosiv vare, hvor det ved godkjenningen er bestemt at tillatelse til erverv ikke kreves.
- e. Ammunisjon som erverves eller overlates etter bestemmelsene i lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v.
- f. Eksplosiv vare som tilvirker med tillatelse etter § 6-1 erverver for tilvirking eller vare som han har tillatelse til å tilvirke.
- g. Eksplosiv vare som handlende med tillatelse etter § 9-1 erverver for videresalg.

§ 8-2. Generell ervervstillatelse

Generell tillatelse til erverv av sprengstoff, krutt og tennmidler kan gis til den som har ervervsmessig behov for større mengder slik vare over lengre tidsrom. Tillatelsen gjelder for hele landet.

Tillatelse som nevnt i første ledd gis av politiet eller lensmannen i det distrikt hvor søkeren har forretningsadresse.

Tillatelsen gis for et tidsrom av inntil 5 år, og det kan stilles begrensninger for hvor store mengder som kan tas ut ved hvert uttak.

På tillatelsen skal det navngis hvem som kan rekvirere eksplosiv vare.

§ 8-3. Spesiell ervervstillatelse

Spesiell tillatelse til erverv av eksplosiv vare, med unntak av fyrverkeri klasse IV, gis av politiet eller lensmannen i det distrikt hvor varen skal benyttes. Tillatelse gis for en bestemt mengde, og med varighet på inntil 6 måneder. Tillatt mengde kan fordeles på flere uttak.

Tillatelse til erverv av fyrverkeri klasse IV gis av leder av brannvesenet i den kommune hvor varen skal benyttes. Tillatelsen er begrenset til ett enkelt uttak.

§ 8-4. Hvem kan erverve

Den som vil erverve eksplosiv vare må være over 18 år.

Unntatt fra kravet i første ledd er fyrverkeri klasse Ia som kan erverves fritt, og fyrverkeri klasse Ib som kan erverves av person over 16 år.

Den som vil erverve fyrverkeri klasse IV må kunne dokumentere relevant erfaring og kunnskap i bruk av slik vare.

Kapittel 9. Handel

§ 9-1. *Krav om tillatelse – samt unntak*

Den som vil drive handel med eksplosiv vare må ha tillatelse. Tillatelsen til handel kan bare gis til den som anses skikket og skal bare gjelde handel fra et bestemt forretningssted. Tillatelsen kan ellers begrenses slik vedkommende myndighet bestemmer.

Tillatelse til handel skal ikke gis hvis virksomheten antas å ville føre til vesentlige ulemper for opprettholdelsen av den alminnelige orden og sikkerhet.

Uten tillatelse kan det allikevel drives handel med:

- a. Fyrverkeri klasse I.
- b. Ammunisjon til boltepistol og andre apparater til teknisk bruk.
- c. Eksplosiv vare, hvor det ved godkjenningen av varen er bestemt at tillatelse til handel ikke kreves.
- d. De varer som tilvirkingstillatelsen omfatter. Slik handel kan bare drives av tilvirker fra tilvirningssted eller fra tillatt oppbevaringssted. For tilvirking av sprengstoff eller krutt gjelder unntaket også tennmidler.

Handel med ammunisjon følger bestemmelsene i lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. kapittel IV.

§ 9-2. *Hvem gir tillatelse til handel*

Tillatelse til handel med sprengstoff, krutt og tennmidler gis av politiet i det distrikt hvor virksomheten drives.

Tillatelse til handel med pyroteknisk vare gis av kommunen hvor virksomheten drives.

Søknad om tillatelse til handel med fyrverkeri klasse II og III må være kommunen i hende innen 1. mai.

§ 9-3. *Hvem kan få tillatelse til handel*

Den som vil ha tillatelse til handel med pyroteknisk vare klasse II og III må drive handelsvirksomhet med fast utsalgssted, og kunne fremlegge firmaattest fra Foretaksregisteret.

Tillatelse til handel med fyrverkeri klasse IV kan kun gis til importør eller norsk produsent for direkte videresalg til kvalifisert bruker.

§ 9-4. *Handel med fyrverkeri klasse II og III*

Videresalg av fyrverkeri klasse II og III kan kun skje til den som har tillatelse til å drive handel med slik vare.

Salg og utlevering av fyrverkeri klasse II og III direkte til forbruker kan bare skje i tidsrommet 27. til 31. desember, i handelslokale, over disk og av betjening. Særskilt utpekt person, jf. § 2-1, eller dennes stedfortreder må være fysisk til stede på salgsstedet i den tiden salget foregår.

Etter søknad fra kjøper kan kommunen ut fra en brannteknisk vurdering av bl.a. aktuelt brukssted og årstid, gi særskilt tillatelse til kjøp av fyrverkeri klasse II og III i et enkelt tilfelle og i et annet tidsrom.

§ 9-5. *Krav til handelslokale*

Lokale hvor det foregår direkte handel med eksplosiv vare må minst tilfredsstille de til enhver tid gjeldende tekniske krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.

I lokalet skal det være oppslag om forbud mot røyking og all bruk av åpen ild.

I salglokalet skal mengde pyroteknisk vare ikke overstige 50 kg brutto/10 kg netto. I rom i tilknytning til salglokalet kan det oppbevares inntil 125 kg brutto/25 kg netto pyroteknisk vare dersom rommet tilsvarer EI-60 med minimum begrenset brennbart materiale og har en EI-60C-dør. Mengder utover dette skal oppbevares i særskilt lager godkjent i henhold til denne forskriftens kapittel 7.

Utstillingsvarer skal være uten kruttladning, eller være emballert i godkjent blisterpakning.

§ 9-6. *Person- og kompetansekrav*

Særskilt utpekt person, jf. § 2-1, og eventuelt en stedfortreder må være minst 20 år og kunne dokumentere tilfredsstillende kunnskaper om de eksplosive varer som skal selges. Kunnskaper om fyrverkeri klasse II og III skal være ervervet gjennom kurs hvor opplæringsplanen er godkjent av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Personell som selger eksplosiv vare skal være minst 18 år og ha fått nødvendig opplæring av den særskilt utpekte person.

§ 9-7. *Føring av protokoll*

Det skal føres protokoll over alt salg av sprengstoff, krutt, tennmidler og ammunisjon.

Det behøver ikke føres protokoll over salg av ammunisjon til teknisk bruk, hvor det ved godkjenningen av varen er bestemt at protokoll ikke kreves.

Det skal av protokollen fremgå hvem varen ble solgt til, når den ble solgt, samt hvilken type og mengde vare salget omfattet.

Kapittel 10. Bruk

§ 10-1. *Virkeområdet for dette kapittelet*

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder bruk av eksplosive varer til sprengningsformål og omfatter enhver omgang med slike varer på anleggsområde fra varen tas ut fra oppbevaringssted, losses fra tillatt transportmiddel, ferdiggjøres

eller leveres fra tilvirkingsenhet m.m. og inntil varene er forbrukt og eventuell overskytende mengde brakt tilbake til oppbevaringssted eller godkjent transportmiddel.

Kapittelet inneholder videre bestemmelser om plikt til å planlegge sikkerhetstiltak for alle arbeidsoperasjoner før, under og etter sprengningsarbeidet og kvalifikasjonskrav til bruker.

§ 10-2. *Generelle krav til bruk*

Det skal bare brukes godkjent eksplosiv vare bestemt for formålet og i samsvar med produsentens anvisninger.

§ 10-3. *Godkjenning av bruker*

Den som skal bruke sprengstoff, krutt og tennmidler til sprengningsformål må være godkjent av Direktoratet for brann- og elsikkerhet eller den direktoratet bemyndiger.

Sprengningssertifikat utstedes i klassene A, B og C.

Det er ikke tillatt å utføre annet sprengningsarbeid enn det som er angitt på sprengningssertifikatet eller som for øvrig fremgår av denne forskriften.

Sprengningssertifikatet er personlig og kan ikke overdras til andre.

Sprengningssertifikatet kan tilbaketrekkes ved overtredelse av bestemmelser i lov eller forskrift eller dersom andre særlige grunner tilsier det. Direktoratet for brann- og elsikkerhet avgjør når eventuell ny godkjennelse og på hvilke vilkår godkjennelsen kan gis etter slik tilbaketrekning av sertifikatet.

§ 10-4. *Sprengningssertifikat klasse A (Skytebas)*

Den som skal utføre vanlig sprengningsarbeid over og under jord må ha gyldig sprengningssertifikat klasse A.

For å få godkjenning i klasse A må bruker ha bestått fagprøve innen bygg-/anleggsgfag med fordypningsfag tunneldriving/fjellarbeid, grunnarbeid/anleggsteknisk arbeid eller annen tilsvarende fagutdanning som gir tilfredsstillende basiskunnskaper om sprengningsarbeider, eller ha gjennomgått opplæring i virksomhet etter egen opplæringsplan godkjent av Direktoratet for brann- og elsikkerhet eller av den direktoratet bestemmer. Bruker må i tillegg ha bestått sprengningsteoretisk prøve fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet, samt ha ervervet nødvendig praksis med sprengningsarbeide.

Sprengningsteoretisk prøve avlegges for den instans Direktoratet for brann- og elsikkerhet bestemmer, og forelegges prøvenemndene for fagprøve til sensur.

Den enkelte prøvenemnd skal være godkjent av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Før sprengningssertifikat klasse A utstedes må bruker ha ervervet minst 12 måneders praksis med sprengningsarbeid de siste 2 år før søknaden er sendt. Praksisen skal ha følgende hovedfordeling:

9 måneders erfaring fra gruppe I omfattende:	Tomtesprengninger
	Grøftesprengninger
	Sprengningsarbeider under jord
	Kontursprengning
3 måneders erfaring fra gruppe II omfattende:	Pallsprengning (pukkverk o.l.)
	Spretting
	Annet

I gruppe I skal søker ha praksis fra minst to av de fire angitte områdene. 5 av de 9 månedene skal være praksis fra sprengningsarbeider i nærheten av bebyggelse, offentlig veg m.m., hvor særlig stor aktsomhet må utvises ved sprengning. I gruppe II er det tilstrekkelig med praksis fra ett av de tre angitte områdene.

Bruker må oppfylle kravene til alder og praksis i henhold til bestemmelsene om fagbrev.

EØS-borgere som ønsker å utøve ovennevnte yrke med kvalifikasjoner dokumentert ved et diplom eller eksamensbevis som beskrevet i artikkel 1, 3, 4 og 5 i direktiv 92/51/EØF, skal være likestilt med personer som oppfyller kvalifikasjonskravene etter denne forskrift. Det samme gjelder EØS-borgere som kan dokumentere faktisk utøvelse av skytebasyrket på hel- eller deltid i minst 2 år i de foregående 10 år, og som kan fremlegge ett eller flere utdanningsbevis, jf. direktiv 92/51/EØF artikkel 3 b.

Dette er allikevel ikke til hinder for at Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan kreve at en søker, dersom vilkårene i direktiv 92/51/EØF artikkel 4 og 5 er oppfylt, må fremlegge bevis for relevant yrkeserfaring i inntil 4 år, fremstiller seg for en egnethetsprøve eller fastsetter en prøveperiode. Prøveperioden skal ikke ha lengre varighet enn 3 år. Søkeren kan fritt velge mellom prøveperiode eller egnethetstest.

Dokumentasjon utstedt av vedkommende myndighet i EØS-området på at vilkårene som ovenfor nevnt er oppfylt, skal anerkjennes på lik linje med den dokumentasjon som kreves etter denne forskrift. Dette gjelder også kravet til politiattest.

Dersom søkerens EØS-hjemstat eller siste EØS-oppholdsstat ikke krever politiattest for å utøve skytebasyrket, skal dokumentasjon av tilsvarende art bli godtatt. Slik dokumentasjon må ikke være utstedt lengre enn tre måneder før de fremlegges.

Dersom en EØS-borger ikke kan legge frem et diplom eller eksamensbevis som ovenfor nevnt, skal reglene om yrkesutdanning i denne forskrift komme til anvendelse.

Søknad om sprengningssertifikat klasse A sendes Direktoratet for brann- og elsikkerhet, vedlagt vitnemål for avlagt fagprøve, sprengningsteoriprøve, attestasjon for praksis og politiattest. Søknad fra en EØS-borger om tillatelse

til å utøve yrke som nevnt ovenfor skal sendes Direktoratet for brann- og elsikkerhet. Vedtak skal treffes senest fire måneder etter at alle dokumentene angående EØS-søkeren er mottatt.

§ 10-5. Sprengningssertifikat klasse B

Den som skal utføre små, rutinemessige sprengningsarbeider hvor det anvendes begrensede mengder sprengstoff pr. år, som for eksempel sprengning i varme masser, eksplosjonsforming av metaller, seismikk og lignende, samt rutinepregede oppgaver i sikker avstand fra bebyggelse, ferdselsårer og lignende hvor risikoen for at uhell kan inntre er minimal skal ha sprengningssertifikat klasse B.

Sprengningssertifikat klasse B kan videre utstedes for produksjonssprengning i gruver/dagbrudd når Direktoratet for brann- og elsikkerhet etter en konkret vurdering finner dette sikkerhetsmessig forsvarlig.

Sprengningssertifikat klasse B kan bare anvendes til de oppgaver som fremgår av sertifikatet og som er knyttet til godkjent instruks utarbeidet for den konkrete arbeidsoppgave. Arbeidsgiver må utarbeide instruks basert på hovedretningslinjer utformet av Direktoratet for brann- og elsikkerhet, og som vedlegges søknad om sprengningssertifikat klasse B.

Arbeidsgiver plikter å påse at søker får de teoretiske og praktiske kunnskaper som er påkrevet for at sprengningsarbeidet kan utføres med minst mulig fare for uhell.

Bruker må bestå en sprengningsteoretisk/-praktisk prøve fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet samt dokumentere minst 6 måneders praksis opparbeidet de siste 12 måneder, innen det arbeidsfelt sertifikatet søkes for. Bruker må være over 20 år.

Teoretisk/praktisk prøve kan avlegges hos arbeidsgiver eller teorikursarrangør godkjent som prøvearrangør av Direktoratet for brann- og elsikkerhet, eller andre direktoratet bemyndiger.

EØS-borgere som ønsker å utøve yrke som beskrevet ovenfor, med kvalifikasjoner dokumentert enten ved:

- et kompetansebevis, jf. direktiv 92/51/EØF artikkel 1 c jf. artikkel 8, som kreves i en annen EØS-stat for å få adgang til, eller for å utøve det samme yrket på dens territorium, eller
- ved dokumenterte kvalifikasjoner tilegnet i andre EØS-medlemsstater,
- og som særlig med hensyn til helse, sikkerhet, miljøvern og forbrukervern gir den samme sikkerhet som kreves ifølge denne forskrift,

skal være likestilt med personer som oppfyller kvalifikasjonskravene etter denne forskrift.

Dersom en EØS-borger ikke kan legge frem et kompetansebevis eller dokumentere kvalifikasjoner som ovenfor nevnt, skal reglene om yrkesutdanning i denne forskrift komme til anvendelse.

Som dokumentasjon på at vilkårene som ovenfor nevnt er oppfylt, skal de bekreftelser og dokumenter som er utstedt av vedkommende myndighet i EØS-området, og som søkeren fremlegger til støtte for sin søknad, bli anerkjent på lik linje med den dokumentasjon som kreves etter denne forskrift. Dette gjelder også kravet til politiattest. Dersom søkerens EØS-hjemstat eller siste EØS-oppholdsstat ikke krever politiattest for å utøve ovennevnte yrke, skal dokumentasjon av tilsvarende art bli godtatt. Slik dokumentasjon må ikke være utstedt lengre enn tre måneder før de fremlegges.

Søknad om sprengningssertifikat klasse B sendes Direktoratet for brann- og elsikkerhet, vedlagt avlagt sprengningsteoretisk/-praktisk prøve, attestasjon for praksis og politiattest. Søknad fra en EØS-borger om tillatelse til å utøve yrke som nevnt ovenfor skal sendes Direktoratet for brann- og elsikkerhet. Vedtak skal treffes senest fire måneder etter at alle dokumentene angående EØS-søkeren er mottatt.

§ 10-6. Sprengningssertifikat klasse C

Den som skal utføre små, rutinemessige sprengningsarbeider hvor det anvendes meget begrensede mengder sprengstoff pr. år, på egen eiendom innen jord- og skogbruk, i sikker avstand fra bebyggelse, ferdselsårer og lignende hvor risikoen for at uhell kan inntre er minimal skal ha sprengningssertifikat klasse C.

Bruker må være fylt 20 år, ha bestått teoriprøve utarbeidet av Direktoratet for brann- og elsikkerhet og kunne fremlegge politiattest, samt dokumentere praksis fra sprengningsarbeid, som vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Politiet eller lensmannen i det distrikt eiendommen ligger, avholder teoriprøven og utsteder sprengningssertifikat klasse C.

Sprengningssertifikat klasse C gjelder i 5 år.

§ 10-7. Plikt til å ivareta sikkerhet.

Ledelsen i virksomhet som skal ha utført eller som selv utfører sprengningsarbeid skal sørge for at sikkerheten ved bruk av eksplosiv vare blir ivaretatt på forsvarlig måte.

Virksomhet som selv utfører sprengningsarbeid skal sørge for at det i samråd med person med sprengningsfaglig kompetanse blir utarbeidet planer og rutiner for å ivareta all sikkerhet ved bruk av eksplosive varer. Planene, som skal omfatte sprengnings- og salveplaner m.m. skal foreligge skriftlig før sprengningsarbeid igangsettes, være basert på risikoanalyser, og være integrert i overordnede planer for prosjektet/anlegget. Etterlevelse av alle deler av planene skal overvåkes og kvalitetssikres.

Dersom det skal utføres særlig kompliserte eller risikofylte sprengningsarbeider utover det bruker med sprengningssertifikat i klasse A har kompetanse til, skal en særlig sprengningskyndig benyttes både til å utarbeide planer og til å gjennomføre sprengningen.

Virksomhet som ikke selv utfører sprengningsarbeid skal påse at utførende virksomhet ivaretar kravene i henhold til annet ledd. I antatt tilbud/anbud for sprengningsarbeid skal det klart fremkomme at kostnader forbundet med alle

nødvendige sikkerhetstiltak er tatt med. Disse bestemmelsene endrer ikke de forpliktelser som ellers følger av arbeidsmiljølovgivningen.

Når godkjent bruker utfører sprengningsarbeid som selvstendig pliktsubjekt gjelder plikten i annet ledd tilsvarende.

§ 10–8. Godkjent brukers plikter

Før sprengning plikter godkjent bruker å påse at boring, lading og alle sprengningsfaglige sikkerhetstiltak er utført i henhold til sprengningsplan og salveplan slik at sprengning kan skje forsvarlig.

Etter hver salve skal godkjent bruker utarbeide en skriftlig salverapport med nødvendige opplysninger om hvordan salven forløp og med beskrivelse av avvik.

§ 10–9. Vern mot skade på omgivelsene

Salve som skal skytes nær der mennesker eller dyr oppholder seg, der miljøet eller tekniske innretninger som bebyggelse, jernbane, veg, luftspenn, kabler m.m. kan skades, skal dekkes på hensiktsmessig måte, med mindre andre dokumenterte tiltak iverksettes for å ivareta sikkerheten.

§ 10–10. Informasjon og varsling

Beboere, politi og andre aktuelle offentlige myndigheter, eiere/rettighetshavere m.m. skal gjøres kjent med planene i § 10–7 og hvilke risikoer sprengningsarbeidene representerer.

Før sprengningsarbeid foretas skal det utarbeides planer for hvordan alle som kan berøres av arbeidet skal informeres og varsles.

Ved sprengning skal alle nødvendige sikkerhetstiltak og rutiner iverksettes og det skal varsles med sirene som med korte støt skal angi at sprengning skal skje. Det skal settes ut et tilstrekkelig antall vaktposter som skal hindre både mennesker og dyr fra å komme inn i det farlige området. Postene skal stå i radio- eller telefonkontakt både med den som utfører sprengningen og med hverandre, for umiddelbart å kunne melde fra om risikofylte uregelmessigheter.

§ 10–11. Midlertidig plassering og flytting av eksplosiv vare på brukssted

Det skal ikke tas ut mer eksplosiv vare enn det som er planlagt for den salve som skal sprenges.

Eksplosiv vare skal som hovedregel ikke flyttes frem til sprengningsstedet før lading starter.

Hvis forholdene allikevel gjør det nødvendig kan eksplosiv vare plasseres midlertidig i maksimalt 12 timer på en trygg måte, enten under kontinuerlig vakthold eller forsvarlig innelåst. Plasseringsstedet skal være sikkert, tydelig merket, ryddig, oversiktlig og fritt for tennkilder og brennbart materiale. Tennere og sprengstoff skal være plassert i sikker avstand fra hverandre.

Overskytende eksplosiv vare skal flyttes bort fra salva før denne avfyres.

Flytting av eksplosiv vare til/fra sprengningssted skal skje på planlagt og trygg måte.

Midlertidig plassering og flytting av eksplosiv vare foretas etter utført risikoanalyse.

§ 10–12. Boring

Boring skal utføres i samsvar med salveplan.

Før boring starter skal stuff, pall etc. være forsvarlig rensket, sikret og kontrollert mot gjenstående ladninger og deler av ladninger fra tidligere arbeid. Boreutstyr skal være tilgjengelig til den som skal avfyre/sprenge salven har kontrollert og godkjent boringen.

Boring skal utføres slik at det oppnås størst mulig parallellitet mellom borehullene, nøyaktig hulldybde, kartlegging av svakhetssoner m.m.

Borehull skal settes slik at hull som kan inneholde ladninger ikke påbores.

Boring må ikke foretas nærmere ladet hull enn minst halvparten av lengden av borehullet, og aldri nærmere enn 2 meter.

Den som borer skal rapportere skriftlig om boreutførelsen til den som skal lade og sprengne salven.

§ 10–13. Lading og sprengning

Lading skal utføres i samsvar med salveplan.

Det skal ikke lades mer enn det som skal sprenges i én salve.

Sprengningssted hvor salve er under lading eller står ferdig ladet, skal være bevoktet og, om nødvendig, avsperrert inntil sprengning finner sted.

Ferdig ladet salve avfyres straks alle forhold ved lading og sikkerhet i omgivelsene er kontrollert slik at sprengning kan foregå på sikker måte.

Den med sprengningsfaglig kompetanse som har deltatt i planlegging av sprengningsarbeidet skal være tilstede når salven lades og sprenges.

Tennere fra forskjellige produsenter skal ikke brukes i samme salve.

Ved bruk av svartkruttflunte til avfyring skal det ikke nyttes kortere lunte enn 1 meter.

§ 10–14. Forsagere – Ikke omsatt eksplosiv vare

Etter sprengning skal det i samsvar med utarbeidet plan og under oppsyn av godkjent bruker kontrolleres at det ikke står igjen rester av eksplosiv vare.

Ved forsaging skal godkjent bruker sørge for at alle personer som har eller får befatning med sprengningsarbeidet varsles.

Forsager skal omgående uskadeliggjøres, eller området avspærres og vakter settes ut der dette er nødvendig inntil forsager er uskadeliggjort.

§ 10–15. *Melding om avvik, uhell og ulykker*

Det skal etableres et system for umiddelbar melding av uhell og ulykker som fører til skade på liv, helse eller materielle verdier til politi/lensmann og Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Snarest etter at uhell, ulykker eller tilløp til hendelser som kunne ha ført til en ulykke eller alvorlig uhell har inntruffet skal det sendes rapport til Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Avvik som skyldes feil på sprengstoff eller tennere skal snarest rapporteres til Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Kapittel 11. Innsamling, mottak og tilintetgjøring

§ 11–1. *Skadede eksplosiver*

Eksplosiver som er skadet pga. fuktighet, forurensning, alder e.l. skal ikke brukes, men tilintetgjøres.

§ 11–2. *Produsent, importør og forhandlers plikter*

Den som produserer, importerer eller forhandler eksplosiv vare eller produkter som inneholder eksplosiv vare, plikter å ta tilsvarende varer i retur når de skal tas ut av bruk og kasseres. De eksplosive varene og produktene skal leveres godkjent mottak eller virksomhet med tillatelse til tilintetgjøring, dersom virksomheten ikke selv har tillatelse til tilintetgjøring.

Virksomheter som omtalt i første ledd kan kreve betaling for omkostningene forbundet med denne plikten.

§ 11–3. *Privates plikter*

Den som er eller kommer i besittelse av eksplosiv vare som skal kasseres, og som ikke omfattes av § 5–5 første ledd, plikter snarest mulig å varsle nærmeste politimyndighet om dette. Dette gjelder ikke den som i ervervsøyemed innehar slik vare og som produsent, importør eller forhandler er pliktig å ta i retur i henhold til § 11–2 første ledd.

Alle omkostningene forbundet med tilintetgjøring av eksplosiv vare som faller inn under første ledd bæres av det offentlige. Dette gjelder likevel ikke for ammunisjon regulert av forskrift av 25. januar 1963 nr. 9722 om skytevåpen, våpendeler og ammunisjon.

§ 11–4. *Ikke godkjente og klassifiserte eksplosive varer*

Den som har tillatelse til å motta eller tilintetgjøre eksplosiv vare som skal kasseres, kan motta og tilintetgjøre også eksplosiv vare som ikke er godkjent, dersom mottak og tilintetgjøring skjer uten unødig opphold.

All slik eksplosiv vare som skal kasseres må klassifiseres for transport før transporten påbegynnes. Dersom opprinnelig klassifisering er kjent, og varen fortsatt befinner seg i originalemballasjen, kan varen transporteres i henhold til denne klassifiseringen. Dersom klassifiseringen ikke er kjent, eller varen er tatt ut av sin originale emballasje, eller at emballasjen er skadet, må varene gis ny klassifisering i henhold til den til enhver tid gjeldende forskrift om transport av farlig gods på veg og jernbane.

§ 11–5. *Krav til person som samler inn/mottar eksplosive varer for tilintetgjøring og til oppbevaringssted*

Den som vil samle inn og/eller motta eksplosive varer for tilintetgjøring, skal ha tillatelse fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

For å få tillatelse til innsamling og/eller mottak av eksplosive varer, må søkeren dokumentere nødvendig kunnskap om de aktuelle eksplosive varene.

Eksplosive varer skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i kapittel 7 om oppbevaring, så langt de passer.

§ 11–6. *Krav til person, sted, lokaler og utstyr for tilintetgjøring*

Den som vil tilintetgjøre eksplosive varer skal ha tillatelse fra Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

For å få tillatelse til tilintetgjøring av eksplosive varer, må søkeren dokumentere nødvendig kunnskap om de eksplosive varene som skal tilintetgjøres.

Sted, lokaler og utstyr for tilintetgjøring av eksplosive varer skal være slik at det ikke oppstår fare for liv, helse, miljø og materielle verdier.

§ 11–7. *Føring av oversikt over beholdning*

Den som har tillatelse etter dette kapittel plikter å føre oversikt over de eksplosive varer som virksomheten håndterer.

§ 11–8. *Forholdet til eksisterende tillatelser*

Den som ved forskriftens ikrafttredelse har tillatelse til tilintetgjøring av eksplosive varer, kan pålegges å tilintetgjøre alle typer slike varer.

Kapittel 12. Avsluttende bestemmelser

§ 12-1. Tilsynsmyndighet

Direktoratet for brann- og elsikkerhet, kommunen samt de myndigheter som departementet bestemmer fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i forskriften blir overholdt.

Ved utøvelsen av tilsynet gjelder bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernlovens § 33 – § 36 på tilsvarende måte.

§ 12-2. Fravik

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan fravike bestemmelsene i forskriften når særlige grunner foreligger, og det ikke strider mot internasjonale avtaler som Norge har inngått.

§ 12-3. Klage

Vedtak fattet av Direktoratet for brann- og elsikkerhet eller politiet kan påklages til Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

Vedtak fattet av kommunestyret kan påklages til Direktoratet for brann- og elsikkerhet. For øvrige vedtak fattet av kommunen gjelder forvaltningslovens § 28 annet ledd.

§ 12-4. Reaksjonsmidler

Ved overtredelse av forskriften eller vedtak truffet i medhold av denne, gjelder bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernlovens § 37 – § 40, samt § 42 på tilsvarende måte.

Finner tilsynsmyndigheten at en eksplosiv vare som er utstyrt med CE-merking og som brukes i samsvar med sitt formål kan utgjøre en fare for sikkerheten, kan tilsynsmyndigheten treffe alle midlertidige tiltak som er nødvendige for å trekke den eksplosive vare tilbake fra markedet, forby at den markedsføres eller at den får fri bevegelighet.

§ 12-5. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2002.

Når forskriften trer i kraft oppheves:

- Forskrift av 22. mars 1977 nr. 1 om eksplosive varer.
- Forskrift av 12. november 1991 nr. 732 om erverv, handel og innførsel av eksplosiv vare.
- Forskrift av 20. desember 1994 nr. 1191 om markedsføring og kontroll av eksplosiv vare til sivil bruk.
- Forskrift av 16. desember 1999 nr. 1471 om oppbevaring av eksplosive varer.

§ 12-6. Overgangsbestemmelser

Tillatelser gitt med hjemmel i forskrifter som nevnt i § 12-5 er fortsatt gjeldende.

Vedlegg I. Grunnleggende sikkerhetskrav

I. Almennelige krav

1. Hver eksplosiv vare skal utformes, fremstilles og leveres slik at det utgjør en minst mulig fare for menneskers liv og helse, og at skade på eiendom og miljø unngås under vanlige og forventede forhold, særlig med hensyn til sikkerhetsregler og vanlig praksis, også i tidsrommet før det brukes.
2. Hver eksplosiv vare skal ha de ytelsesegenskaper produsenten har spesifisert for å sikre størst mulig sikkerhet og pålitelighet.
3. Hver eksplosiv vare skal utformes og fremstilles slik at det ved anvendelse av en hensiktsmessig metode kan tilintetgjøres med minst mulige virkninger på miljøet.

II. Særlige krav

1. Som et minstekrav skal følgende opplysninger og egenskaper tas i betraktning eller kontrolleres, der det er hensiktsmessig. Slik kontroll skal foretas under realistiske forhold. Dersom dette ikke er mulig i et laboratorium, skal prøvene utføres under forhold som tilsvarer den eksplosive vares virkelige bruksforhold.
  - a. Oppbygging og karakteristiske egenskaper, herunder kjemisk sammensetning, blandingsforhold og om nødvendig dimensjoner og kornstørrelsesfordeling.
  - b. Den eksplosive vares fysiske og kjemiske stabilitet under alle de miljøforhold den kan bli utsatt for.
  - c. Følsomhet for støt og friksjon.
  - d. Alle bestanddelenes forenlighet med hensyn til deres fysiske og kjemiske stabilitet.
  - e. Den eksplosive vares kjemiske renhet.
  - f. Den eksplosive vares motstandsdyktighet mot vann, når den er beregnet på å brukes under fuktige eller våte forhold og der vann kan svekke den eksplosive vares sikkerhet og pålitelighet.
  - g. Motstandsdyktighet mot høye og lave temperaturer, når det er fastsatt at den eksplosive varen skal lagres eller brukes ved slike temperaturer, og dens sikkerhet eller pålitelighet kan svekkes ved avkjøling eller oppvarming av en bestanddel eller av selve den eksplosive varen.
  - h. Den eksplosive vares egnethet til bruk i farlige omgivelser (f.eks. omgivelser utsatt for gruvegass, varme masser osv.), dersom det er fastsatt at den skal brukes under slike forhold.
  - i. Sikkerhetsinnretninger beregnet på å forhindre at antenning eller initiering skjer i utide eller ved uaktsomhet.

- j. Riktig lading av og virkemåte til den eksplosive varen når den brukes i samsvar med sitt formål.
  - k. Passende bruksanvisning og om nødvendig merking på mottakerstatens offisielle språk, med hensyn til sikker håndtering, lagring, bruk og tilintetgjøring.
  - l. Den evne den eksplosive varen, dens innkapsling eller andre bestanddeler har til å motstå forringelse under lagring inntil den holdbarhetsdato produsenten har angitt.
  - m. Spesifisering av alle innretninger og alt tilbehør som er nødvendig for at den eksplosive varen skal fungere pålitelig og sikkert.
2. De forskjellige gruppene av eksplosive varer skal også minst oppfylle følgende krav:
3. A) Sprengstoffer
- a. Den angitte initieringsmåte skal sikre at sprengstoffene henholdsvis deflagrerer, detonerer eller eksploderer sikkert, pålitelig og fullstendig. For svartkrutt skal deflagrasjonsegenskapene undersøkes.
  - b. Sprengstoffer i form av patroner skal overføre detonasjonen sikkert og pålitelig gjennom hele rekken av patroner.
  - c. Gassene som utvikles ved detonasjon av sprengstoffer under jord, skal ikke inneholde karbonmonoksid, nitrose gasser, andre gasser, damper eller luftbårne restpartikler i mengder som under vanlige driftsvilkår er skadelig for helsen.
4. B) Detonerende lunter, svartkruttlunter, tennlunter og sjokkrør
- a. Innkapslingen til detonerende lunter, sikkerhetslunter og andre lunter skal ha tilstrekkelig mekanisk styrke og skal i tilstrekkelig grad beskytte den eksplosive kjernen når den utsettes for vanlig mekanisk påkjenning.
  - b. Parametrene for sikkerhetslunters brennetid skal angis og overholdes på en pålitelig måte.
  - c. Detonerende lunter skal kunne initieres på en pålitelig måte, ha tilstrekkelig initieringsevne og oppfylle kravene med hensyn til lagring selv under særlige klimatiske forhold.
5. C) Tennere (herunder intervalltennere) og koplings- og forsinkerelementer til detonerende lunter
- a. Tennere skal under alle forventede bruksforhold initiere de sprengstoffer som de skal brukes sammen med, på en pålitelig måte.
  - b. Koplings- og forsinkerelementer til detonerende lunter skal kunne initieres på en pålitelig måte.
  - c. Initieringsevnen skal ikke kunne svekkes av fuktighet.
  - d. Intervalltennernes forsinkelsestider skal være tilstrekkelig ensartede til å sikre at faren for overlapping med etterfølgende tidtrinnsforsinkelsestid er ubetydelig.
  - e. De elektriske egenskapene til elektriske tennere skal angis på emballasjen (minste tennenergi, resistans osv.).
  - f. Ledningene til elektriske tennere skal ha tilstrekkelig isolasjon og mekanisk styrke, herunder soliditet i forbindelsen til tenneren, i forhold til deres påtenkte bruk.
6. D) Drivladningskrutt og rakettkrutt
- a. Disse materialene skal ikke detonere når de brukes i samsvar med sitt formål.
  - b. Drivladningskrutt skal om nødvendig (f.eks. dersom de er basert på nitrocellulose) stabiliseres for å unngå nedbryting.
  - c. Rakettkrutt skal ikke inneholde utilsiktede sprekker eller gassbobler som kan utgjøre en fare for rakettkruttets virkemåte, når det forekommer i komprimert eller støpt form.

Vedlegg II.

1) Modul B: EF-typeprøving

1. Denne modulen beskriver den del av fremgangsmåten som angår hvordan et teknisk kontrollorgan skal vurdere om en eksplosiv vare, som er representativ for den påtenkte produksjon, samsvarer med de bestemmelser i denne forskrift som kommer til anvendelse på den.
2. Søknad om EF-typeprøving skal være fremsatt av produsenten eller dennes representant etablert innenfor EØS-området til et teknisk kontrollorgan etter eget valg. Søknaden skal omfatte:
  - produsentens navn og adresse og, dersom søknaden er fremsatt ved en representant, representantens navn og adresse,
  - en skriftlig erklæring om at samme søknad ikke er fremsatt for et annet teknisk kontrollorgan,
  - den tekniske dokumentasjon, som beskrevet i nr. 3.
 Søkeren skal stille til det tekniske kontrollorganets rådighet en representativ prøve på den planlagte produksjon, heretter kalt «type». Det tekniske kontrollorgan kan be om flere prøveeksemplarer dersom dette er nødvendig for å utføre prøvingsprogrammet.
3. Den tekniske dokumentasjonen må gjøre det mulig å vurdere om produktet er i samsvar med forskriftens krav. Så langt det er nødvendig for vurderingen, skal den omfatte produktets utforming, produksjon og funksjon samt, i den grad det er nødvendig for vurderingen, inneholde:
  - en alminnelig beskrivelse av «typen»,
  - konstruksjons- og produksjonstegninger samt diagrammer som viser komponenter, delsammenstillinger, kretser osv.,

- de nødvendige beskrivelser og forklaringer for å kunne forstå nevnte tegninger og diagrammer samt produktets funksjon,
  - en oversikt over de standarder nevnt i § 3–2 som helt eller delvis får anvendelse, og en beskrivelse av de løsninger som er valgt for å oppfylle forskriftens grunnleggende krav når standardene i nevnte paragraf ikke er blitt anvendt,
  - resultatene av de foretatte konstruksjonsberegninger og undersøkelser,
  - prøverapportene.
4. Det tekniske kontrollorgan skal:
- 4.1 undersøke den tekniske dokumentasjonen, vurdere om «typen» er fremstilt i samsvar med denne, og fastslå hvilke deler som er utformet i samsvar med de relevante bestemmelser i standardene nevnt i § 3–2, samt hvilke komponenter som er utformet uten at de relevante bestemmelser i nevnte standarder er blitt anvendt,
  - 4.2 utføre eller få utført egnede undersøkelser og de nødvendige prøver for å vurdere om løsningene som produsenten har valgt, oppfyller de grunnleggende krav dersom standardene nevnt i forskriftens § 3–2 ikke er anvendt,
  - 4.3 utføre eller få utført egnede undersøkelser og de nødvendige prøver for å vurdere, dersom produsenten har valgt å anvende de relevante standarder, at disse faktisk er anvendt,
  - 4.4 avtale med søkeren hvor undersøkelsene og de nødvendige prøvene skal utføres.
5. Såfremt «typen» tilfredsstillende de relevante bestemmelser i denne forskrift, skal det tekniske kontrollorgan utstede et EF-typeprøvingssertifikat til søkeren. Sertifikatet skal inneholde produsentens navn og adresse, konklusjonene av undersøkelsene og de nødvendige data for identifikasjon av den godkjente «typen».
- En liste over de relevante delene av den tekniske dokumentasjonen skal være vedlagt sertifikatet, og en kopi skal beholdes av det tekniske kontrollorgan.
- Dersom det tekniske kontrollorgan nekter å utstede et typesertifikat til produsenten eller hans representant etablert innenfor EØS-området, skal det gis en detaljert begrunnelse for avslaget.
- Det skal fastsettes bestemmelser om klageadgang.
6. Søkeren skal underrette det tekniske kontrollorgan som har den tekniske dokumentasjon om EF-typeprøvingssertifikatet, om alle endringer i den godkjente «typen» som må godkjennes på nytt dersom slike endringer kan få innvirkning på samsvaret med de vesentlige kravene eller de fastsatte vilkår for bruk av produktet. Den nye godkjennelsen skal gis som et tillegg til det opprinnelige EF-typeprøvingssertifikatet.
7. Alle tekniske kontrollorganer skal sende de øvrige tekniske kontrollorganer alle nødvendige opplysninger om EF-typeprøvingssertifikatene samt om tillegg som er utstedt eller trukket tilbake.
8. De øvrige tekniske kontrollorganer kan få kopi av EF-typeprøvingssertifikatene og/eller tilleggene til dem. Vedleggene til sertifikatene skal stilles til rådighet for de øvrige tekniske kontrollorganer.
9. Produsenten eller hans representant etablert innenfor EØS-området skal sammen med den tekniske dokumentasjonen oppbevare en kopi av EF-typeprøvingssertifikatene og tilleggene til dem i et tidsrom på minst ti år regnet fra siste produksjonsdato for produktet.
- Dersom verken produsenten eller hans representant er etablert innenfor EØS-området, påhviler plikten til å kunne fremlegge den tekniske dokumentasjon den person som markedsfører produktet i Fellesskapet.

2) Modul C: typesamsvar

- 1. Denne modulen beskriver den del av fremgangsmåten som angår hvordan produsenten eller hans representant etablert innenfor EØS-området skal erklære at de aktuelle eksplosive varer er i samsvar med «typen» beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de relevante krav i denne forskrift. Produsenten skal sette CE-merket på hver eksplosiv vare og utstede en skriftlig samsvarserklæring.
  - 2. Produsenten skal treffe alle nødvendige tiltak for å påse at produksjonsprosessen ivaretar det produserte produkts samsvar med «typen» beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og med forskriftens krav.
  - 3. Produsenten eller hans representant skal beholde en kopi av samsvarserklæringen i et tidsrom på minst ti år regnet fra siste produksjonsdato for produktet.
- Dersom verken produsenten eller hans representant er etablert innenfor EØS-området, påhviler plikten til å kunne fremlegge den tekniske dokumentasjon den person som markedsfører produktet i EØS-området.
- 4. Et teknisk kontrollorgan som er valgt av produsenten, skal med vilkårlige mellomrom utføre eller få utført kontroller av produktet. En egnet prøve av de ferdige produktene, som skal tas på stedet av det tekniske kontrollorgan, skal kontrolleres, og hensiktsmessige prøver som angitt i den eller de relevante standarder nevnt i forskriftens § 3–2 eller tilsvarende prøver, skal utføres for å kontrollere produktets samsvar med kravene i denne forskrift. I tilfelle en eller flere av produktprøvene som kontrolleres ikke er i samsvar, skal det tekniske kontrollorgan treffe de nødvendige tiltak.
- Produsenten skal på det tekniske kontrollorgans ansvar påføre organets identifikasjonssymbol i løpet av produksjonsprosessen.

3) Modul D: kvalitetssikring av produksjonen

- 1. Denne modulen beskriver den fremgangsmåten en produsent som oppfyller forpliktelsene i nr. 2, skal følge for å påse og erklære at de aktuelle eksplosive varer er i samsvar med «typen» beskrevet i EF-

- typeprøvingssertifikatet og oppfyller de grunnleggende krav i denne forskrift. Produsenten skal påføre hver eksplosiv vare CE-merket og utstede en skriftlig samsvarserklæring. Sammen med CE-merket skal påføres identifikasjonssymbolet til det tekniske kontrollorgan som har ansvaret for kontrollen omtalt i nr. 4.
2. Produsenten skal anvende et akseptert kvalitetssikringssystem for produksjon, sluttinspeksjon og prøving som beskrevet i nr. 3. Han er underlagt kontrollen omtalt i nr. 4.
  3. Kvalitetssikringssystem
    - 3.1 Produsenten skal sende søknad om å få vurdert sitt kvalitetssikringssystem for de aktuelle eksplosive varer til et teknisk kontrollorgan etter eget valg. Søknaden skal inneholde:
      - alle relevante opplysninger om den planlagte kategori eksplosive varer,
      - dokumentasjon om kvalitetssikringssystemet,
      - teknisk dokumentasjon for den vurderte «typen» samt kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.
    - 3.2 Kvalitetssikringssystemet skal garantere at de eksplosive varene er i samsvar med «typen» beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de grunnleggende krav i denne forskrift.

Alle forhold, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, må dokumenteres på en systematisk og ordentlig måte i form av skriftlige forholdsregler, fremgangsmåter og instruksjoner. Denne dokumentasjonen om kvalitetssikringssystemet skal muliggjøre en ensartet tolkning av programmer, planer, håndbøker og kvalitetsregistre.

Den skal bl.a. inneholde en hensiktsmessig beskrivelse av:

      - kvalitetsmål, organisasjonsstruktur, samt ledelsens plikter og myndighet med hensyn til de eksplosive varers kvalitet,
      - de fremstillingsprosesser, metoder for kvalitetskontroll og kvalitetssikring, samt de systematiske fremgangsmåter som vil bli brukt,
      - de undersøkelser og prøver som vil bli foretatt før, under og etter produksjonen, samt en angivelse av hvor ofte disse vil finne sted,
      - kvalitetsregistre, som f.eks. inspeksjonsrapporter og prøvingsdata, kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner,
      - hvordan det kontrolleres at de eksplosive varene oppfyller de nødvendige kvalitetskrav, og at kvalitetssikringssystemet virker på en effektiv måte.
    - 3.3 Det tekniske kontrollorgan skal vurdere kvalitetssikringssystemet for å avgjøre om det oppfyller kravene i nr. 3.2. Det skal anse kravene som oppfylt dersom kvalitetssikringssystemet etterkommer den harmoniserte standard på området. Revisjonsgruppen må ha minst ett medlem med erfaring i å vurdere vedkommende produktteknologi. Vurderingen skal innbefatte et inspeksjonsbesøk til produsentens anlegg.

Produsenten skal underrettes om avgjørelsen. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen samt den grunngitte avgjørelsen med hensyn til vurderingen.
    - 3.4 Produsenten skal påta seg å oppfylle sine forpliktelser i henhold til kvalitetssikringssystemet slik det er godkjent, og opprettholde det på et forsvarlig og effektivt nivå.

Produsenten eller hans representant skal holde det tekniske kontrollorgan som har godkjent kvalitetssikringssystemet, løpende underrettet om alle endringsforslag til dette.

Det tekniske kontrollorgan skal vurdere endringsforslagene og bestemme om det endrede kvalitetssikringssystem fremdeles oppfyller kravene i nr. 3.2 eller om det må foretas ny vurdering.

Det skal underrette produsenten om sin beslutning. Meddelelsen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen samt den grunngitte avgjørelsen med hensyn til vurderingen.
  4. *Kontroll som er det tekniske kontrollorgans ansvar*
    - 4.1 Formålet med kontrollen er å påse at produsenten oppfyller sine forpliktelser i henhold til det aksepterte kvalitetssikringssystemet.
    - 4.2 Produsenten skal gi det tekniske kontrollorgan adgang til å inspisere sine produksjons-, inspeksjons-, prøvings- og lagerlokaler og gi det alle nødvendige opplysninger, herunder:
      - dokumentasjon om kvalitetssikringssystemet,
      - kvalitetsregistre, som f.eks. inspeksjonsrapporter og prøvingsdata, kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner osv.
    - 4.3 Det tekniske kontrollorgan skal foreta periodisk revisjon for å forsikre seg om at produsenten opprettholder og anvender kvalitetssikringssystemet, og fremlegge en revisjonsrapport for produsenten.
    - 4.4 I tillegg kan det tekniske kontrollorgan avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan det tekniske kontrollorgan foreta eller få utført prøver for om nødvendig å kontrollere at kvalitetssikringssystemet fungerer korrekt. Det tekniske kontrollorgan skal avlegge for produsenten en rapport om besøket og, dersom det er foretatt en prøve, en prøverapport.
  5. Produsenten skal stille følgende til rådighet for de nasjonale myndigheter i minst ti år regnet fra siste produksjonsdato:
    - dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1 annet strekpunkt,
    - eventuelle endringsforslag som nevnt i nr. 3.4 annet ledd og
    - det tekniske kontrollorgans beslutninger og rapporter nevnt i nr. 3.4 siste ledd samt i nr. 4.3 og 4.4.

6. Hver av de tekniske kontrollorganer skal gi de øvrige tekniske kontrollorganer alle nødvendige opplysninger om utstedte og tilbakekalte godkjennelser av kvalitetssikringssystemer.

4) Modul E: kvalitetssikring av produktet

1. Denne modulen beskriver den fremgangsmåten en produsent som oppfyller forpliktelsene i nr. 2, skal følge for å påse og erklære at de eksplosive varene er i samsvar med «typen» beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet. Produsenten skal sette CE-merket på hver eksplosiv vare og utstede en skriftlig samsvarserklæring. Sammen med CE-merket skal påføres identifikasjonssymbolet til det tekniske kontrollorgan som har ansvaret for kontrollen omtalt i nr. 4.
2. Produsenten skal anvende et godkjent kvalitetssikringssystem for sluttinspeksjon og prøving av eksplosive varer som beskrevet i nr. 3. Vedkommende er underlagt kontrollen omtalt i nr. 4.
3. *Kvalitetssikringssystem*
  - 3.1 Produsenten skal sende en søknad om å få vurdert sitt kvalitetssikringssystem for eksplosive varer til et teknisk kontrollorgan etter eget valg.

Søknaden skal inneholde:

    - alle relevante opplysninger om den planlagte kategori eksplosive varer,
    - dokumentasjon om kvalitetssikringssystemet,
    - teknisk dokumentasjon om den vurderte «typen» samt kopi av EF-typeprøvingssertifikatet.
  - 3.2 I henhold til kvalitetssikringssystemet skal hver eksplosiv vare undersøkes, og egnede prøver som angitt i standarden(e), jf. forskriftens § 3–2 eller tilsvarende prøver skal utføres for å kontrollere at den eksplosive varen er i samsvar med de gjeldende krav i denne forskrift. Alle forhold, krav og bestemmelser som produsenten har tatt hensyn til, må dokumenteres på en systematisk og ordentlig måte i form av skriftlige forholdsregler, fremgangsmåter og instruksjoner. Denne dokumentasjonen om kvalitetssikringssystemet skal muliggjøre en ensartet tolkning av programmer, planer, håndbøker og kvalitetsregistre.

Den skal bl.a. inneholde en hensiktsmessig beskrivelse av:

    - kvalitetsmål, organisasjonsstruktur, samt ledelsens plikter og myndighet med hensyn til produktenes kvalitet,
    - de undersøkelser og prøver som vil bli foretatt etter produksjonen,
    - hvordan det kontrolleres at kvalitetssikringssystemet virker på en effektiv måte,
    - kvalitetsregistre, som f.eks. inspeksjonsrapporter og prøvingsdata, kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner.
  - 3.3 Det tekniske kontrollorgan skal vurdere kvalitetssikringssystemet for å avgjøre om det oppfyller kravene i nr. 3.2. Det skal anse kravene som oppfylt dersom kvalitetssikringssystemet etterkommer den harmoniserte standard på området.

Revisjonsgruppen må ha minst ett medlem med erfaring i å vurdere vedkommende produktteknologi. Vurderingen skal innbefatte et inspeksjonsbesøk til produsentens anlegg.

Produsenten skal underrettes om avgjørelsen. Meddelelsen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen samt den grunngitte avgjørelsen med hensyn til vurderingen.
  - 3.4 Produsenten skal påta seg å oppfylle sine forpliktelser i henhold til kvalitetssikringssystemet slik det er vurdert, og opprettholde det på et forsvarlig og effektivt nivå.

Produsenten eller hans representant skal holde det tekniske kontrollorgan som har vurdert kvalitetssikringssystemet, underrettet om alle endringsforslag til dette.

Det tekniske kontrollorgan skal vurdere endringsforslagene og bestemme om det endrede kvalitetssikringssystem fremdeles oppfyller kravene i nr. 3.2 eller om det må foretas ny vurdering.

Det skal gi produsenten underretning om sin beslutning. Underretningen skal inneholde konklusjonene fra undersøkelsen samt den grunngitte avgjørelsen med hensyn til vurderingen.
4. *Kontroll som er det tekniske kontrollorgans ansvar*
  - 4.1 Formålet med kontrollen er å forsikre seg om at produsenten oppfyller sine forpliktelser i henhold til det vurderte kvalitetssikringssystemet.
  - 4.2 Produsenten skal gi det tekniske kontrollorgan adgang til å inspisere sin inspeksjons-, prøvings- og lagerlokaler og gi alle nødvendige opplysninger, herunder:
    - dokumentasjon om kvalitetssikringssystemet,
    - teknisk dokumentasjon,
    - kvalitetsregistre, som f.eks. inspeksjonsrapporter og prøvingsdata, kalibreringsdata, rapporter om personalets kvalifikasjoner, osv.
  - 4.3 Det tekniske kontrollorgan skal foreta periodisk revisjon for å forsikre seg om at produsenten opprettholder og anvender kvalitetssikringssystemet, samt avlegge en revisjonsrapport for produsenten.
  - 4.4 I tillegg kan det tekniske kontrollorgan avlegge uanmeldte besøk hos produsenten. Ved slike besøk kan det tekniske kontrollorgan foreta eller få utført prøver for om nødvendig å kontrollere at kvalitetssikringssystemet fungerer korrekt. Det tekniske kontrollorgan skal avlegge for produsenten en rapport om besøket og, dersom det er foretatt en prøve, en prøverapport.

5. Produsenten skal stille følgende til rådighet for de nasjonale myndigheter i minst ti år regnet fra siste produksjonsdato for produktet:
  - dokumentasjonen nevnt i nr. 3.1 annet strekpunkt,
  - eventuelle endringsforslag som nevnt i nr. 3.4 annet ledd, og
  - det tekniske kontrollorganets beslutninger og rapporter nevnt i nr. 3.4 siste ledd samt i nr. 4.3 og 4.4.
6. Hvert av de tekniske kontrollorganer skal gi de øvrige tekniske kontrollorganer alle nødvendige opplysninger om utstedte og tilbakekalte vurderinger av kvalitetssikringssystemer.

5) *Modul F: produktverifisering.*

1. Denne modulen beskriver fremgangsmåten som angår hvordan produsenten eller hans representant etablert innenfor EØS-området skal sikre og erklære at de eksplosive varer som er underlagt bestemmelsene i nr. 3, er i samsvar med «typen» beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og oppfyller de krav i denne forskrift som kommer til anvendelse.
2. Produsenten skal treffe alle de nødvendige tiltak for å påse at produksjonsprosessen ivaretar de eksplosive varenes samsvar med «typen» beskrevet i EF-typeprøvingssertifikatet og med forskriftens krav. Vedkommende skal sette CE-merket på hver eksplosiv vare og utstede en samsvarserklæring.
3. Det tekniske kontrollorgan skal utføre de nødvendige undersøkelser og prøver for å verifisere at den eksplosive varen er i samsvar med de relevante krav i forskriften ved å undersøke og prøve hver eksplosiv vare som beskrevet i nr. 4.
4. Produsenten eller hans representant skal beholde en kopi av samsvarserklæringen i et tidsrom på minst ti år regnet fra siste produksjonsdato for den eksplosive varen.
5. *Verifisering ved undersøkelse og prøving av hver eksplosiv vare*
  - 5.1 Alle de eksplosive varene skal undersøkes enkeltvis og egnede prøver som angitt i den eller de relevante standarder nevnt i forskriftens § 3–2, eller tilsvarende prøver skal utføres for å vurdere samsvar med den «type» og de krav som gjelder i henhold til forskriften.
  - 5.2 Produsenten skal sette eller sørge for å få satt sitt identifikasjonssymbol på hver godkjent eksplosiv vare og utstede en skriftlig samsvarsvurdering i forbindelse med de prøvene som er blitt utført.
  - 5.3 Produsenten eller hans representant skal på oppfordring være i stand til å fremlegge det tekniske kontrollorganets samsvarsvurdering.

6) *Modul G: verifisering av enkeltteksemplarer*

1. Denne modulen beskriver den fremgangsmåten som angår hvordan produsenten skal forsikre seg om og erklære at den eksplosive vare sertifikatet nevnt i nr. 2 er utstedt for, samsvarer med de krav i denne forskrift som får anvendelse. Produsenten skal sette CE-merket på den eksplosive varen og utstede en samsvarserklæring.
2. Det tekniske kontrollorgan skal undersøke den eksplosive varen og utføre egnede prøver som angitt i den eller de relevante standarder nevnt i forskriftens § 3–2, eller tilsvarende prøver for å forsikre seg om at de er i samsvar med de grunnleggende krav i forskriften.

Det tekniske kontrollorgan skal sette eller få satt sitt identifikasjonssymbol på den godkjente eksplosive varen og utstede en skriftlig samsvarsvurdering i forbindelse med de prøvene som er blitt utført.
3. Formålet med den tekniske dokumentasjonen er å gjøre det mulig å vurdere samsvar med forskriftens krav og å forstå den eksplosive vares utforming, produksjon og funksjon.

Dokumentene skal, i den grad det er nødvendig for vurderingen, inneholde:

  - en alminnelig beskrivelse av «typen»,
  - konstruksjons- og produksjonstegninger samt diagrammer som viser komponenter, delsammenstillinger, kretser osv.,
  - de nødvendige beskrivelser og forklaringer for å kunne forstå nevnte tegninger og diagrammer samt den eksplosive vares eller sikringssystemets funksjon,
  - en oversikt over de standarder nevnt i forskriftens § 3–2 som helt eller delvis får anvendelse, og en beskrivelse av de løsninger som er valgt for å oppfylle forskriftens grunnleggende krav når standardene nevnt i § 3–2 ikke er blitt anvendt,
  - resultatene av foretatte konstruksjonsberegninger og undersøkelser,
  - prøverapportene.

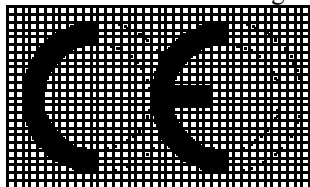
Vedlegg III. Minstekriterier som det skal tas hensyn til ved utpeking av tekniske kontrollorganer

1. Organet, dets direktør og kontrollpersonale skal være verken konstruktøren, produsenten, leverandøren eller montøren av de eksplosive varene de kontrollerer, og heller ikke representant for noen av disse personene. De skal verken direkte eller som representant medvirke til konstruksjonen, produksjonen, markedsføringen eller vedlikeholdet av disse eksplosive varene. Dette utelukker ikke muligheten for utveksling av tekniske opplysninger mellom produsenten og organet.
2. Organet og dets kontrollpersonale skal utføre kontrollprøvene med den størst mulige faglige integritet og tekniske kompetanse og ikke la sin bedømmelse eller prøveresultatene påvirkes av noen form for press eller

- oppmuntring, spesielt av økonomisk art, særlig ikke fra personer eller grupper av personer som berøres av prøveresultatene.
3. Organet skal råde over det nødvendige personale og ha det nødvendige utstyr for å kunne utføre de tekniske og administrative oppgaver i forbindelse med kontrollen på en tilfredsstillende måte. Det skal også ha adgang til det nødvendige utstyr for å kunne foreta spesialkontroll.
  4. Kontrollpersonalet skal ha:
    - god teknisk og faglig utdanning,
    - tilstrekkelig kjennskap til kravene for den kontroll det foretar, og nødvendig erfaring med slike prøver,
    - nødvendig ferdighet i å utarbeide sertifikater, rapporter og uttalelser som viser resultatene av de utførte prøvene.
  5. Kontrollpersonalets uavhengighet skal garanteres. Lønnen til hver enkelt skal ikke være avhengig av antall prøver som utføres, eller av resultatene av prøvene.
  6. Organet skal tegne ansvarsforsikring, med mindre erstatningsansvaret dekkes av staten i samsvar med nasjonal lovgivning eller medlemsstaten selv er direkte ansvarlig for prøvene.
  7. Organets personale skal være underlagt taushetsplikt med hensyn til alle opplysninger organet mottar i forbindelse med oppgavene det utfører (unntatt overfor vedkommende forvaltningsmyndigheter i staten der det utfører sin virksomhet) som en følge av dette direktiv eller enhver internrettslig bestemmelse som gir det virkning.

Vedlegg IV. Merking om samsvar

CE-merkingen om samsvar skal bestå av bokstavene «CE» med følgende skriftform:

Dersom merkingen forminskes eller forstørres, skal størrelsesforholdet slik det fremgår av modellen overholdes.

8. aug. Nr. 923 2002

Forskrift om eksamen ved Høgskulen i Volda.

Fastsett av styret ved Høgskulen i Volda 8. august 2002 med heimel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler. Kunngjort 23. august 2002.

§ 1. Bruksområde

Denne forskrifta gjeld alle eksamenar ved Høgskulen i Volda. Jf. § 2 nr. 8.
Direktøren kan gi retningsliner med grunnlag i denne forskrifta.

§ 2. Definisjonar

1. Med *lova* meiner ein lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler, med endringar i lov av 28. juni 2002 nr. 62.
2. Med *forskrifta* meiner ein forskrift av 8. august 2002 nr. 923 om eksamen ved Høgskulen i Volda.
3. Med *studium* meiner ein ei sjølvstendig eining godkjend av styret for Høgskulen i Volda eller Utdannings- og forskingsdepartementet som studentar kan få opptak til og studierett på (jf. nr. 9). Eit studium har eit definert innhald i fag- eller studieplan og fører fram til ein avsluttande eksamen eller grad (jf. nr. 6, 7 og 8). Eit studium er kjenneteikna ved at det ikkje er naudsynt å søkje nytt opptak for å ta andre emne innanfor studiet (jf. nr. 4).
4. Med *emne* meiner ein ei eining innanfor eit studium. Emne har knytt til seg pensum og vurdering, og kan gi utteljing i form av studiepoeng.
5. *Rammeplan* er ein plan for eit studium der departementet har vedteke nasjonale rammer for innhaldet i studiet.
6. *Fagplan* er ei konkretisering av innhaldet i studium som er regulert av rammeplan.
7. *Studieplan* er ei konkretisering av innhaldet i studium som ikkje er regulert av rammeplan.
8. Med *eksamen* meiner ein i denne forskrifta
  - a) prøving med påfølgjande vurdering, der resultatet av vurderinga står på vitnemål eller vert rekna inn i karakteren for eit studium ved Høgskulen i Volda, eller
  - b) prøving med påfølgjande vurdering, der resultatet av vurderinga vert rekna inn i ein samla karakter, og der den samla karakteren står på vitnemål eller vert rekna inn i karakteren for eit studium ved Høgskulen i Volda.
9. Med *student* meiner ein i denne forskrifta ein person som er teken opp til eit studium ved Høgskulen i Volda, jf. § 37, § 38 og § 39 i lova.
10. Med *privatist* meiner ein i denne forskrifta ein person som går opp til eksamen etter lova § 40, og som ikkje er teken opp ved studiet.
11. Med *kandidat* meiner ein ein student eller privatist som gjennomfører eksamen.

12. Med *arbeidskrav* meiner ein alle former for prøving der resultatet ikkje står på vitnemålet eller vert rekna inn i karakteren for eit godkjent studium ved Høgskulen i Volda, men som er vilkår for anten
  - a) å gå opp til eksamen, eller
  - b) få utskrive dokumentasjon for fullført utdanning etter § 16 nr. 1.
13. *Studiepoeng* er eit mål for omfanget av studium/studieeiningar. 60 studiepoeng svarar til fulltids arbeidsinnsats i eit heilt studieår.
14. Med *ordinær eksamen* meiner ein den første eksamenen som vert arrangert i eit emne når undervisninga i emnet eller i ein del av emnet er avslutta.
15. Med *mappeeksamen* meiner ein ein eksamen som inneheld fleire delar, der delane vert vurdert samla.
16. *Diploma Supplement* er eit vitnemålstillegg som skal informere og leggje til rette for internasjonal forståing av høgskulesystemet og den enkelte studenten si utdanning. Diploma Supplement skal følgje det originale vitnemålet og er berre gyldig saman med dette.
17. *Utdanningsplan* er ein gjensidig avtale mellom høgskulen og den einskilde studenten, som regulerer dei to partane sine rettar og plikter i forhold til kvarandre. Jf. lova § 44b.

§ 3. *Generelt om eksamen*

1. Avdelingsstyret godkjenner eksamensformene for kvart studium.
2. Eksamensformer skal vere nedfelde i fag- eller studieplanane for dei einskilde studia. Det skal gå fram kva prøving som har status som eksamen, og kva prøving som har status som arbeidskrav. Det skal eksplisitt gå fram om eit arbeidskrav er vilkår for å gå opp til eksamen, eller om det er vilkår for å få utskrive dokumentasjon for fullført utdanning etter § 16. nr. 1.
3. Eit studium kan ha særskilde eksamensformer for studentar som ikkje følgjer ordinær studieprogresjon og for privatistar. Dette skal gå fram av fag- eller studieplan.
4. Når alle arbeidskrav etter § 2 nr. 12 bokstav a i eit emne er oppfylte, kan alle eller eit utval arbeidskrav gå inn som del av eksamen i emnet.
5. Det skal gå fram av fag- eller studieplan korleis ulike eksamenar skal vektast i forhold til kvarandre ved karaktersamanslåing. Jf. § 4 nr. 2.
6. Kandidatar skal normalt vurderast individuelt. Gruppeeksamen kan berre gjennomførast for avgrensa delar av eit studium.
7. Ved eksamen utan tilsyn kan einskildkandidatar eller grupper av kandidatar kallast inn til tilleggseksamen. Tilleggseksamenen skal normalt vere ein individuell eksamen. Direktøren avgjer om slik eksamen skal arrangerast.
8. Dersom ein student meiner at ein gruppeeksamen ikkje reflekterer hans eige kunnskapsnivå, kan han innan 2 timar etter eksamenen/innleveringsfristen søkje om å få gå opp til individuell tilleggseksamen. Slik søknad skal rettast til studiesjefen. Resultatet av tilleggseksamenen vil påverke berre denne studenten sitt resultat ved gruppeeksamenen. Direktøren avgjer søknad om tilleggseksamen.
9. Direktøren kan vedta at kandidatar i samband med eksamen skal levere eigenerklæring om korrekt kjelde- og sitatbruk.
10. Direktøren vedtek fristar for oppmelding til og avmelding frå alle eksamenar.

§ 4. *Karaktersystem*

1. Vurderingsuttrykket ved eksamenar skal vere anten
  - a) ein gradert skala med fem trinn frå A til E for stått og F for ikkje stått, eller
  - b) stått/ikkje stått.Vurderingsuttrykket for arbeidskrav skal vere godkjend/ikkje godkjend.
Vurderingsuttrykket for praksis skal gå fram av fag- eller studieplan.
2. Ved eventuell karaktersamanslåing skal talekvivalentar nyttast for å rekne ut ein gjennomsnittskarakter, med A som den høgaste verdien og E som den lågaste. Ved samanslåing skal avrunding gjerast matematisk. Dersom det kjem nasjonale reglar om karaktersamanslåing, vil dei erstatte dette punktet.
3. Vurderingsuttrykket stått/ikkje stått kan berre nyttast for avgrensa delar av eit studium. Det skal gå fram av fag- eller studieplan i kva tilfelle vurderingsuttrykket stått/ikkje stått skal nyttast.
4. Når karakter i eit emne vert fastsett på grunnlag av fleire eksamenar, skal alle vere greidd før endeleg karakter vert gitt.
5. Når ein kandidat har teke den same eksamenen fleire gonger, vert den beste karakteren endeleg.

§ 5. *Praksis*

1. For dei utdanningane som er styrt av rammeplan, gjeld rammeplanen sine føresegner om praksis.
2. Ved ikkje godkjend ekstern praksis i utdanningar som ikkje er styrt av rammeplan er det høve til å framstille seg på nytt ein gong til ny eller alternativ prøving og vurdering.
3. Ved intern praksis skal framgangsmåten ved kontinuasjon for kandidatar som ikkje får godkjend praksisen, gå fram av fagplanen.

§ 6. *Eksamen – for studentar*

1. Retten til å gå opp til eksamen er fastsett i § 40 i lova.

2. For å kunne gå opp til eksamen kan det vere krav om at bestemte emne, eksamenar eller arbeidskrav skal vere fullførte med godkjent resultat, eller det kan vere krav om å ha følgd obligatorisk undervisning og/eller praksis. Det kan også vere krav av andre typar, t.d. innlevering av individuell pensumliste. Jf. § 3 nr. 2.
3. Ein student har rett til å framstille seg til den same eksamenen 3 gonger.
4. Retten til å halde fram ved eit studium kan regulerast med særskilde krav for kvart einskilt studium. Slike krav vert fastsette av styret for Høgskulen i Volda og skal gå fram av studie- og fagplanane. Nr. 5 i denne paragrafen fell då vekk.
5. Ein student har studierett ved eit studium inntil 2 gonger normert studietid, men avgrensa oppover til 2 år utover normert studietid. Dette gjeld ikkje dersom studenten har ein godkjend utdanningsplan med redusert progresjon. § 6 nr. 3 og § 8 nr. 7 gjeld også i dei tilfella ein student har redusert progresjon.
6. For å melde seg opp til eksamen må ein student vere registrert og ha betalt semesteravgift innan dei fristane som er sette.
7. Direktøren avgjer om eksamensoppmelding for kvart studium skjer individuelt eller kollektivt.
8. Dersom ein student melder seg av eksamen etter at den fastsette avmeldingsfristen er ute, trekkjer seg under eksamen eller ikkje møter til eksamen, vert han rekna for å ha framstilt seg til eksamen. Kandidatar som er lovleg hindra frå å gå opp til eksamen, vert rekna for ikkje å ha framstilt seg til eksamen. Med «lovleg hindra» meiner ein her dokumentert sjukdom eller sterke velferdsgrunnar som gjer det vanskeleg eller uråd å gjennomføre eksamenen.
9. For studium der utdanningsplanar er innført, kan styret vedta at studenten skal ha gyldig utdanningsplan for å gjennomføre eksamen.

§ 7. Eksamen – for privatistar

1. Ein student som ikkje er teken opp til eit studium, har rett til å gå opp til eksamen ved Høgskulen i Volda dersom han fyller dei generelle og eventuelt spesielle opptakskrava for studiet. Denne retten vert avgrensa når delar av studiet gir ein vesentleg kompetanse som er ein del av føremålet med utdanninga, og denne kompetansen ikkje kan prøvast ved ordinær eksamen. Dette gjeld mellom anna praksisopplæring i yrke der omsorg for og kontakt med pasientar, klientar, elevar o.a. står sentralt. Jf. lova § 40.
2. Avdelingsstyret avgjer om vilkåra for oppmelding er oppfylt. Avdelingsstyret kan, etter søknad frå privatisten, lempe på krava til tidlegare utdanning m.m. når det er sannsynleggjort at søkjaren er kvalifisert. Dokumentasjon for at ein person oppfyller oppmeldingskrava skal leggjast ved eksamensoppmeldinga.
3. Privatistar må betale eksamensavgift til dekning av institusjonen sine meirutgifter ved eksamen. Direktøren fastset storleiken på beløpet.
4. Privatistar skal betale semesteravgift til studentsamskipnaden det semesteret dei går opp til eksamen.
5. For vitnemål eller karakterutskrift til privatistar, jf. lova § 53 nr. 3.

§ 8. Ny og utsett eksamen

1. Utsett eksamen vert arrangert for kandidatar som var lovleg hindra i å gå opp til ordinær eksamen. Denne eksamenen vert normalt arrangert innan utgangen av semesteret etter ordinær eksamen. Jf. § 6 nr. 8.
2. Ny eksamen vert arrangert for kandidatar som ikkje har greidd ordinær eksamen og for kandidatar som trekte seg under ordinær eksamen. Dersom det vert arrangert ny eksamen, har også kandidatar som ikkje møtte til ordinær eksamen høve til å melde seg opp. Ny eksamen vert normalt arrangert i samband med anten utsett eksamen eller neste ordinære eksamen.
3. Det vert normalt arrangert berre ein utsett og ein ny eksamen for kvar ordinære eksamen. Avdelingsstyret avgjer om det skal arrangerast utsett og ny eksamen.
4. Når fag- eller studieplanen føreset at ein eksamen er greidd for å gå vidare i studiet, kan det arrangerast ny og utsett eksamen før eller i samband med oppstart av neste semester.
5. Pensum ved ny og utsett eksamen skal vere det same som ved den siste ordinære eksamenen som vart arrangert ved høgskulen.
6. Eksamensforma ved utsett og ny eksamen skal normalt vere den same som ved ordinær eksamen. Direktøren kan gjere unntak frå denne regelen, dersom utsett eller ny eksamen med ordinær eksamensform er uråd å gjennomføre.
7. Eksamen i emne som høgskulen har slutta å tilby kan arrangerast i inntil 3 semester etter den siste ordinære eksamenen i emnet ved høgskulen. Ved slik eksamen gjeld same pensum som ved den siste ordinære eksamenen.
8. Ved ny og utsett eksamen er det alltid individuell oppmelding, også der ein har kollektiv oppmelding til ordinær eksamen.
9. § 6 nr. 8 gjeld også for ny og utsett eksamen.

§ 9. Fritak for eksamen

1. Reglar om fritak for eksamen er gitt i lova § 49.
2. Avdelingsstyret avgjer saker om fritak etter fråsegn frå den fagansvarlege. Søknad om fritak for eksamen skal normalt vere sett fram seinast 6 veker etter semesterstart.
3. Fritak for eksamen skal gå fram av vitnemål eller karakterutskrift, med spesifisering av grunnlag for fritaket. Slik spesifisering kan eventuelt gå fram av eige vedlegg.

§ 10. Eksamen under særlege vilkår

1. Ein kandidat som av medisinske eller sterke velferdsgrunnar har problem med å gjennomføre eksamen på ordinær måte, kan søkje om særordningar ved eksamen. Særordninga skal kompensere for dei ulempene dei dokumenterte grunnane til særordninga medfører, samtidig som kandidatane i størst mogleg grad skal prøvast likt.
2. Søknad om særordningar skal leverast innan oppmeldingsfristen. Det kan gjerast unntak frå fristen ved akutt sjukdom eller liknande. Behovet må dokumenterast med legeattest eller attest frå andre sakkunnige. Det må gå fram av attesten kva som trengst av særordning. Det skal søkjast for kvar eksamensperiode. Direktøren avgjer søknader om særordning ved eksamen.
3. Særordning kan gjevast i form av spesiell fysisk tilrettelegging, spesielle hjelpemiddel og/eller utvida tid til eksamen.
4. Det kan gjevast inntil 25% utvida eksamenstid. Dette vert avgrensa slik:
  - Ved skriftleg eksamen til inntil 2 timar utviding av tida
  - Ved heimeeksamen til inntil 48 timars utviding av tida, inkludert eventuelle helgedagar
  - Ved semesteroppgåver og andre større arbeid til inntil 1 veke utviding av tida, inkludert eventuelle helgedagar.I særskilde høve kan det gjevast ytterlegare utviding av eksamenstida.
5. Kandidatar kan søkje om å få bruke ordbok ved eksamen. Kandidatar som ikkje har norsk som morsmål, kan søkje om å få bruke tospråklege ordbøker. Det er normalt ikkje lov å nytte ordbøker ved eksamen i norsk, dersom ikkje anna går fram av fag- eller studieplan.
6. Etter søknad kan ein kandidat få oppgåvetekst på engelsk og løyve til å svare på oppgåva på engelsk.
7. Etter søknad kan kandidatar med anna morsmål enn norsk og kandidatar med dysleksi leggje ved eksamenssvaret sitt ein attest som stadfestar dette.
8. Etter søknad kan kandidatar som har behov for det få ammeopausar under eksamen.
9. Etter søknad kan alternative eksamensformer i særlege høve nyttast for kandidatar som på grunn av kroniske lidingar, sterke funksjonshemmingar eller sterke velferdsomsyn ikkje kan gjennomføre eksamen med ordinær eksamensform.
10. Ved særlege omstende, som sjukdom og sterke velferdsomsyn, kan ein kandidat få høve til å ta eksamen andre stader i landet. Minst 3 kandidatar må gå opp til same eksamen på same staden før ein søknad om desentralisert eksamen kan verte godkjend utan særlege grunnar. Kandidatane må dekkje alle ekstraavgifter i samband med den desentraliserte eksamensavviklinga.

§ 11. Desentralisert eksamen

1. Dersom det skal arrangerast desentralisert eksamen i tillegg til eller i staden for ordinær eksamen, skal dette gå fram av fag- eller studieplan.
2. Direktøren avgjer kvar desentralisert eksamen skal arrangerast.
3. Direktøren kan krevje at kandidatar som går opp til desentralisert eksamen etter denne paragrafen dekkjer dei faktiske meirkostnadane ved ei slik eksamensavvikling. Direktøren avgjer storleiken på eit eventuelt gebyr.

§ 12. Bruk av hjelpemiddel

1. Oversyn over lovlege hjelpemiddel ved eksamen skal vere oppført i vedkomande fag- eller studieplan, og skal tydeleg gå fram av eksamensoppgåva. Dersom fag- eller studieplan ikkje nemner hjelpemiddel ved eksamen, tyder dette at ingen hjelpemiddel er lovlege.
2. Bruk av ulovlege hjelpemiddel vert sett på som fusk. Har kandidaten ulovlege hjelpemiddel til disposisjon etter at eksamen er sett i gang, vert det sett på som fusk.

§ 13. Annullering av eksamen, bortvising, fusk

1. Reglar for annullering av eksamen går fram av lova § 54.
2. Reglar for bortvising og utestenging frå høgskulen og andre institusjonar under lova går fram av lova § 42.
3. Kandidatar som ikkje rettar seg etter høgskulen sine retningslinjer for eksamenskandidatar, kan visast bort frå eksamenslokalet.

§ 14. Sensur

1. Reglar om sensur går fram av lova § 50.
2. Styret for Høgskulen i Volda skal sikre at kandidatane sin kunnskap og dugleik vert vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte.
3. Alle eksamenar skal ha minst to sensorar.
4. Ekstern sensur vil seie at ekstern sensor kan evaluere vurderingsordningane, vurdere og godkjenne eksamensoppgåver og sensorrettleggjing og vurdere eksamenssvara til alle eller eit utval kandidatar.
5. Alle emne skal ha hatt ekstern sensur minst ein gong i løpet av ein periode på tre år. Avdelingsstyret avgjer kva emne som skal ha ekstern sensur i kvar eksamensperiode, og også kor mange av eksamenssvara som skal sensurerast.
6. Ved eksamenar med fleire kommisjonar, skal det gå fram av sensurlistene og eksamensprotokollen kva kommisjon som har gjort sensurvedtaket for dei einskilte kandidatane.

7. Avdelingsstyret nemner ut sensorar til alle eksamenar.
8. Karakterar skal fastsetjast i fellesskap av sensorane. Dersom usemje om fastsetjing av karakteren gjer det umogleg å kome fram til endeleg sensur, skal sensuren overlatast til ny sensor for avgjerd.
9. I studium med modular som kan takast uavhengig av kvarandre, skal resultat frå dei einskilde modulane normalt ikkje slåast saman til ein samla karakter.
10. Mappeeksamenar skal ha ein samla karakter, og det skal ikkje setjast separate karakterar på delane i ein slik eksamen.

§ 15. Grunngeving for og klage over fastsetjing av karakter

1. Retten til grunngeving for eksamenskarakter og til å klage på formelle feil eller fastsetjing av karakter og fristane som gjeld går fram av lova § 51 og § 52.
2. Klage på karakter skal vere skriftleg, og skal rettast til studiesjefen.
3. Ved mappeeksamenar har ein kandidat klagerett berre på heile eksamenen, ikkje på dei einskilte delane.

§ 16. Vitnemål – karakterutskrift

1. Ein student har rett til å få dokumentert resultatet av utdanninga si slik:
  - a) Studentar som fullfører ei profesjonsutdanning eller oppnår ein grad skal ha vitnemål. Det skal samtidig skrivast ut Diploma Supplement.
  - b) Studentar som fullfører eit studium eller eksamenar som ikkje gir vitnemål kan få karakterutskrift.
2. Eit studium kan ha arbeidskrav som må vere godkjende før ein student kan få vitnemål eller karakterutskrift. Jf. § 3 nr. 2.
3. Ein kandidat som har fått fritak for eksamen eller arbeidskrav etter § 49 i lova, og som tilfredsstillar krava til fullført studium, kan få vitnemål dersom minst halvparten av studiet rekna etter studiepoeng er gjennomført ved høgskulen. Dersom ein mindre del av studiet er teke ved høgskulen, vert det vurdert i kvart tilfelle kva institusjon som skal skrive ut vitnemålet.
4. Ein kandidat som tek eksamen i emne med innhald som delvis overlappar kvarandre, skal ha utteljinga i studiepoeng for eit av emna redusert. Studiepoengsreduksjonen vert gjort i det emnet som gir det gunstigaste resultatet for kandidaten.
5. Vitnemål skal i det minste gi opplysningar om:
  - studenten sitt namn og fødselsnummer
  - kva studium som er gjennomført
  - tidspunkt for fullført studium
  - kva grad eller tittel som eventuelt er oppnådd
  - karaktersystemet som har vorte nytta.
 Ein kan leggje ved grunnlag for vitnemålet (karakterutskrift).
6. Normalt vert det utskrive berre eitt vitnemål for kvar kandidat og kvart studium. Dersom ein kandidat betrar karakterar som står på vitnemål, kan kandidaten krevje å få utskrive nytt vitnemål. Tidlegare utskriven dokumentasjon må då leverast inn.
7. Direktøren kan krevje at studentar som får utskrive duplikatvitnemål dekkjer dei faktiske kostnadane ved utskrivinga. Direktøren avgjer storleiken på eit eventuelt gebyr.

§ 17. Tilhøvet til nasjonale rammeplanar

Dersom noko som står i forskrifta er i motstrid med nasjonale rammeplanar, gjeld sistnemnde med mindre departementet bestemmer noko anna.

§ 18. Iverksetjing

Forskrifta vert sett i verk frå 20. august 2002.

§ 19. Oppheving av forskrift m.m.

Frå den tid forskrifta vert sett i verk, vert følgjande oppheva:

- Forskrift av 20. mars 1997 nr. 361 om eksamen ved Høgskulen i Volda.
- Retningsliner av 20. mars 1997 for privatistar, vedteke av styret for Høgskulen i Volda.¹

¹ Ikkje i Lovdatas baser.

20. aug. Nr. 924 2002

Forskrift om endring i forskrift om hjelpemiddelsentralenes virksomhet og ansvar.

Fastsatt av Sosialdepartementet 20. august 2002 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 20–8, jf. § 20–1. Kunngjort 23. august 2002.

I

I forskrift av 15. april 1997 nr. 323 om hjelpemiddelsentralenes virksomhet og ansvar gjøres følgende endring:

§ 5 andre ledd skal lyde:

For utprøving og ved øyeblikkelig behov ved varig nedsatt funksjonsevne, kan hjelpemiddelsentralen låne ut hjelpemiddelet i påvente av at vedtak foreligger. Denne type korttidsutlån er begrenset til 6 uker.

II

Endringen trer i kraft straks.

4. feb. Nr. 925 2002

Regler for stolheis.

Fatsatt av Det Norske Veritas 4. februar 2002 med hjemmel i lov av 14. juni 1912 nr. 1 om anlegg av taugbaner og løipestrenger og lov av 11. juni 1993 nr. 100 om om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven), jf. forskrift av 30. januar 1987 nr. 66 om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4 sjette ledd. Kunngjort 27. august 2002.

I

- 1 *Generelt*
- 1.1 *Standardvilkårenes (Reglenes) formål og gyldighetsområde*
- 1.1.1 *Definisjoner*
- 1.1.1.1 Standardvilkår for bygging og drift av stolheiser, jamfør forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4, er i det etterfølgende benevnt som «Regler».
- 1.1.2 *Formål*
- 1.1.2.1 Reglenes formål er å sikre en forsvarlig konstruksjon, utforming og drift av stolheiser. Reglene er rettet både mot sikkerhet for de personer som skal transporteres med anlegget og for personalet som har anlegget som sin arbeidsplass.
- 1.1.2.2 Reglene fastlegger de minimumskrav som stilles til konstruksjonen, dens plassering og drift. Hvor Reglene ikke gir detaljerte krav med hensyn til dimensjonering, materialer, arbeidsutførelse o.l. skal anerkjente normer og god praksis følges.
- 1.1.2.3 Reglene skal ikke være til hinder for at det kan brukes andre konstruksjons-, beregnings- og driftsmåter enn angitt i disse Reglene.
- Forutsetningene for unntak er:
- at prosjektering, beregning og utførelse forestås av fagfolk med inngående teoretisk og praktisk innsikt og erfaring
  - at det påvises teoretisk, erfaringsmessig eller ved forsøk at kravene til konstruksjonens bæreevne, bruksegenskaper og driftsmåte blir oppfylt med samme sikkerhet som forutsatt i disse Reglene
  - at unntak angis i beregningene eller i dokumentasjonen for øvrig.
- 1.1.3 *Gyldighetsområde*
- 1.1.3.1 Regler for stolheis er utarbeidet med hjemmel i forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4.
- 1.1.3.2 Reglene gjelder for stolheis med faste og utløsbare klemmer. For andre omløpstaubaner hvor personer transporteres uten å ha bakkekontakt, gjelder Reglene i den utstrekning Taubanetilsynet bestemmer. For ståltau gjelder: Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner.
- 1.1.3.3 I tillegg til kravene i disse Regler gjelder overordnede krav inntatt i taubaneloven og i forskrift om bygging og drift av taubaner og kabelbaner.
- 1.1.3.4 Regelendringer kan av Taubanetilsynet gis tilbakevirkende kraft for eksisterende anlegg.
- 1.1.4 *Avvik fra Reglene*
- 1.1.4.1 Taubanetilsynet kan angi tilleggskrav i forbindelse med å gi eller opprettholde driftstillatelse dersom Taubanetilsynet vurderer dette å være nødvendig for å oppnå den sikkerhetsstandard som forskrifter, konsesjonsvilkår eller Regler har som intensjon.
- 1.1.4.2 Taubanetilsynet kan akseptere alternativer som er funnet å representere den totalsikkerhet som forskrifter og Regler har som intensjon. Godkjennelsen kan bli inndratt dersom senere informasjon viser at det valgte alternativ ikke er tilfredsstillende.
- 2 *Tilsyn fra Taubanetilsynet*
- 2.1 *Generelt*
- 2.1.1 Krav om offentlig tilsyn for konsesjonsgitte taubaner
- 2.1.1.1 En stolheis skal bygges, monteres og prøves under tilsyn av Taubanetilsynet.
- 2.1.1.2 Før stolheisen settes i drift skal konsesjonshaveren innhente en skriftlig driftstillatelse utstedt av Taubanetilsynet. Stolheiser i drift skal ha driftstillatelse.
- 2.1.1.3 Før konsesjonshaveren tar endelig beslutning i byggesaker bør forprosjekt forelegges Taubanetilsynet til uttalelse.

- 2.1.2 *Krav i forbindelse med konstruksjon og bygging*
- 2.1.2.1 Planlegging, konstruksjon og beregning av stolheiser skal bare utføres av firma eller personer som har de nødvendige teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer i arbeider av denne art.
- 2.1.2.2 Verksteder, entreprenører, elektriske installasjonsfirma etc., skal være kvalifisert og inneha de nødvendige autorisasjoner for det arbeidet de skal utføre, eller de kan engasjere konsulenter eller institusjoner med den nødvendige fagkunnskap i konstruksjon, planlegging, arbeidsutførelse og kontroll.
- 2.1.2.3 Utførende verksteder skal ha etablert et system for å sikre at kvaliteten på de leverte produkter blir i overensstemmelse med de godkjente tegninger og spesifikasjoner. Sveising av viktige styrkedeler skal bare utføres av sertifiserte sveisere.
- 2.1.2.4 Konesjonshaveren skal underrette Taubanetilsynet om hvem som utfører og hvem som står økonomisk og faglig ansvarlig for de arbeider som blir utført.
- 2.1.2.5 Taubanetilsynet kan underkjenne valg av konstruktører, fabrikanter, entreprenører etc.
- 2.1.2.6 Før grave- og byggearbeider settes i gang skal disse avklares med de aktuelle lokale myndigheter.
- 2.1.2.7 Før montasje av stolheisen tar til skal konsesjonshaver innhente skriftlig tillatelse fra Taubanetilsynet til at montering av stolheisen kan igangsettes. Kravene som må tilfredsstilles for å få en slik tillatelse finnes i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og veiledninger. Montasje av stolheiser er plassert i tiltaksklasse 3.
- 2.2 *Dokumentasjon*
- 2.2.1 *Tegninger og beregninger*
- 2.2.1.1 Før bygging av stolheisen tar til skal det foreligge approberte tegninger for det arbeid som skal utføres. Konesjonshaver er ansvarlig for at den dokumentasjon som er angitt nedenfor (2.2.1.3) blir sendt Taubanetilsynet i 2 eksemplarer, dog skal profiltegningen, tauberegninger, fundamenttegninger og fundamentberegninger foreligge i 3 eksemplarer.
- 2.2.1.2 Av den innsendte dokumentasjon beholder Taubanetilsynet ett eksemplar, og det andre oversendes approbert til konsesjonshaver. Dersom konsesjonshaver ønsker flere sett approberte tegninger må ytterligere eksemplarer i forhold til ovenfor angitte antall innsendes.
- 2.2.1.3 Følgende dokumentasjon skal sendes Taubanetilsynet:
- a) Tegning i målestokk 1:1000 eller større av anleggets vertikalprofil som viser følgende:
    - terrengforløp i baneaksen samt minst 30 m foran påstigningspunktet og 30 m etter avstigningspunktet. Dersom terrenget heller sideveis mer enn 20% skal også aksene 1 m utenfor stolkanten tegnes inn.
    - vertikale og horisontale avstander til alle installasjoner, terrengmessige formasjoner og anlegg (bygninger, el.ledninger, veier, jernbaner etc.) som krysser, er bygd eller er så nær baneaksen at det kan influere på heisens drift
    - plassering av stasjoner, master, på- og avstigningsplasser
    - tauføring med tomme og belastede stoler
    - den linje som fotbøylene beskriver ved oppstart og bremsing i de områdene der avstanden til bakke eller ovennevnte installasjoner og anlegg kan være kritiske
    - mastehøyder, mastehelning, mastenummer med utgangspunkt i nedre stasjon, antall ruller i hvert rullebatteri og sporvidde.Lengde- og høydekoordinater skal angis på topp av fundamenter, samt for tauopplagring på drivskive, vendeskive og alle rullebatterier.
For oppmåling av vertikalprofilen se vedlegg 1.
  - b) Tegninger i målestokk 1:200 eller større, som viser de arrangementsmessige løsninger i tilknytning til på- og avstigningsplasser, samt beskriver hvordan disse skal fungere i forhold til tilkomst, avkjøring, inngjerding og køsystem etc.
  - c) Beregninger av taukrefter, helnings- og brytningsvinkler ved alle rullebatterier, reaksjonskrefter mellom tau og rullebatterier, rulletrykk, pilhøyder og strammeinnretningens bevegelse. Spesifikasjon av bæretrekktau med angivelse av taufabrikat, taudiameter, taukonstruksjon, nominell strekkfasthet av tråder og minimum effektiv bruddlast.
  - d) Beregning av sikkerhet mot glidning mellom bæretrekktau og drivskive.
  - e) Drivstasjon:
    - 1) Fundamenttegninger og -beregninger.
    - 2) Sammenstillingstegning(er).
    - 3) Tegninger som viser tilfredsstillende pendlingsfrihet for den komplette stol med klemme.
    - 4) Detaljtegninger av:
      - kraftoverførende deler mellom drivmaskineri og drivskive
      - drivskive
      - bremser
      - bærende konstruksjoner.

- 5) Styrkeberegning av de i pkt. 4. angitte deler. For roterende drivskiveaksler skal det foreligge utmattingsberegninger.
  - f) Vendestasjon:
    - 1) Fundamenttegninger og -beregninger.
    - 2) Sammenstillingstegning(er).
    - 3) Tegninger som viser tilfredsstillende pendlingsfrihet for den komplette stol med klemme.
    - 4) Detaljtegninger av:
      - aksler
      - vendeskive
      - bærende konstruksjoner.
    - 5) Styrkeberegning av de i pkt. 4. angitte deler. For roterende vendeskiveaksler skal det foreligge utmattingsberegninger.
  - g) Strammeanordning:
    - 1) Fundamenttegninger og -beregninger.
    - 2) Sammenstillingstegninger(er) med:
      - spesifikasjon av strammetau (jamfør c) eller annen strammeinnretning
      - angivelse av størrelsen på strammingen (vekt av motvekt).
    - 3) Detaljtegninger av:
      - tauskiver m/aksler og lager
      - strammevogn eller annen strammeinnretning
      - justeringsanordninger for strammeinnretningen
      - bærende konstruksjoner.
    - 4) Styrkeberegninger av de i pkt. 3. angitte deler.
  - h) Master:
    - 1) Fundamenttegninger og -beregninger.
    - 2) Sammenstillingstegning m/leidere, arbeidsplattformer, rullebatterier, tauløftebukk etc.
    - 3) Tegninger som viser tilfredsstillende pendlingsfrihet for den komplette stol med klemme.
    - 4) Detaljtegninger av:
      - rullebatterier
      - taufangere
      - arbeidsplattformer.
    - 5) Styrkeberegninger av master og fundamenter.
  - i) Stoler og klemmer:
    - 1) Sammenstillingstegning av stol m/klemme og oppheng.
    - 2) Detaljtegning av:
      - alle deler i klemmen
      - bærende deler og forbindelser til klemmer, oppheng og stol
      - sikkerhetsbøylen.
    - 3) Styrkeberegninger av klemmer og bærende deler til klemmer, oppheng og stol.
    - 4) Rapport fra anerkjent materialprøveanstalt over at stoler og klemmer er blitt typeprøvet for utmatting.
  - j) For stolheiser med utløsbare klemmer:
    - Tegninger av arrangementer med tilhørende overvåkingssystem og innretninger til prøving av klemkraften.
  - k) Beskrivelse med prinsipp- og koplingskjema for det elektriske anlegget.
  - l) Beskrivelse med prinsipp- og koplingskjema for det hydrauliske anlegget.
  - m) Leverandørens drifts- og vedlikeholdsinstrukser.
- 2.2.1.4 På tegningene skal det angis materialkvaliteter og eventuell ikke-destruktiv prøving av materialet. For sveiste forbindelser skal det angis sveisemetode og tilsettmaterialer, eventuell varmebehandling etter sveising og omfang av eventuell ikke-destruktiv prøving.
- 2.2.1.5 I forbindelse med den i 2.2.1.3 angitte dokumentasjon, skal eventuelle underleverandører av deler av anlegget oppgis. Opplysninger skal også gis om utførende firmaer for fundamenteringsarbeider og montering av stolheiser.
- 2.2.1.6 Dokumentasjonen, som angitt i 2.2.1.3, kan sendes direkte fra fabrikant/leverandør til Taubanetilsynet, men konsesjonshaveren er ansvarlig for at dokumentasjonen blir innsendt til rett tid.
- 2.2.1.7 Taubanetilsynet kan kreve dokumentasjon utover dette dersom man skulle finne dette nødvendig.
- 2.2.1.8 Dokumentasjonen i 2.2.1.3 bokstavene k, l og m skal være på norsk.

- 2.2.2 *Dokumentasjon av materialkvalitet*
- 2.2.2.1 Materialene i den ferdige konstruksjonen skal være i overensstemmelse med det som er spesifisert på tegningene og i overensstemmelse med relevante, gjeldende, norske standarder.
- 2.2.2.2 Stålmaterialer fra lager eller verk skal ha verksattest eller bedre dokumentasjon etter gjeldende norsk standard. Verksattest skal foreligge hos taubaneprodusenten, og skal på forlangende innsendes til Taubanetilsynet.
- 2.2.2.3 For konstruksjoner eller konstruksjonsdeler som har mest alvorlig bruddkonsekvens skal stålmaterialet ha verksattest eller bedre dokumentasjon.
- Kopi av verksattest for følgende delkomponenter skal foreligge hos taubaneprodusenten, og skal på forlangende innsendes til Taubanetilsynet:
- driv- og vendeskive
  - aksler i driv- og vendeskive
  - bærende stålkonstruksjoner i driv- og vendestasjon
  - master
  - vippebolter i rullebatterier
  - stoler
  - klemmer.
- Dersom standardene fravikes eller unntaksbestemmelser benyttes skal dette på forhånd avklares med Taubanetilsynet.
- 2.2.3 *Dokumentasjon for ikke-destruktiv prøving*
- 2.2.3.1 Det skal foreligge dokumentasjon på at klemmer og viktige sveiste forbindelser i stoler er undersøkt for materialfeil med tilfredsstillende resultat. Prøvemethode skal angis.
- 2.2.4 *Tausertifikater*
- 2.2.4.1 Det skal foreligge sertifikat for bæretrektau, samt eventuelle strammetau, tau som holder master på isbreer o.l. Kopi av tausertifikatene skal innsendes til Taubanetilsynet. For prøving av ståltau henvises det til Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner.
- 2.3 *Kontroll og tilsyn*
- 2.3.1 *Generelt*
- 2.3.1.1 Kontrollen med taubaner er basert på at konsesjonshaverne til enhver tid har ansvaret for at taubaner blir bygd, drevet og vedlikeholdt i henhold til de krav som settes av myndighetene. For å ivareta dette ansvaret må konsesjonshaverne ha tilfredsstillende rutiner for drift og vedlikehold, herunder rutiner for den nødvendige egenkontroll.
- 2.3.1.2 Taubanetilsynets tilsynsoppgave består i å følge opp at konsesjonshaverne ivaretar sitt ansvar. Dette gjøres ved gjennomgang av dokumentasjon, approbasjon og revisjoner (besiktelser) på anleggene. Revisjonene kan omfatte både det fysiske anlegg og rutiner.
- 2.3.2 *Dokumentasjonsgjennomgang*
- 2.3.2.1 Før bygging av nytt anlegg igangsettes skal all vesentlig dokumentasjon være gjennomgått eller approbert av Taubanetilsynet, eller klarsignal for det aktuelle delarbeid skal være gitt av Taubanetilsynet.
- 2.3.2.2 Ved ombygging eller forandring av anlegg med driftstillatelse skal konsesjonshaveren på forhånd sende inn tegninger og tekniske data for endringene til Taubanetilsynet for gjennomgang eller approbasjon.
- 2.3.2.3 Oversikt over den dokumentasjon som danner grunnlaget for Taubanetilsynets vurdering av anlegget sammenfattes av Taubanetilsynet i et approbasjonsbrev. Her skal også eventuelle kommentarer til den mottatte dokumentasjon angis.
- 2.3.3 *Byggebesiktelse*
- 2.3.3.1 Taubanetilsynet vil utføre besiktelser under bygging og installasjon av nye anlegg og etter reparasjon og endringer av eksisterende anlegg i den grad dette blir funnet påkrevet.
- 2.3.3.2 Konsesjonshaveren plikter å gi melding til Taubanetilsynet om avvik fra den godkjente dokumentasjon, samt uregelmessigheter som oppstår under bygging av anlegget.
- 2.3.4 *Ferdigbesiktelse*
- 2.3.4.1 Før en stolheis settes i drift skal det gjennomføres en ferdigbesiktelse av Taubanetilsynet. Konsesjonshaveren plikter å gi melding til Taubanetilsynet i god tid før anlegget er klart for ferdigbesiktelse.
- 2.3.4.2 Før ferdigbesiktelsen foretas skal:
- skjema «Fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane» og skjema «Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet» være utfylt. Kopi av disse 2 skjemaene skal være Taubanetilsynet i hende. Skjemaene er vist i vedlegg 7 og 8 og ligger i «Håndbok for internkontroll for stolheis» kap. 3.
  - konsesjonshaveren, eventuelt i samarbeid med den enkelte leverandør, ha overbevist seg selv ved forsøk, prøver, målinger osv. om at de leverte deler fungerer tilfredsstillende og at de er i henhold til gjeldende regler såvel som den innsendte dokumentasjon

- heisen skal være prøvekjørt og alle funksjoner skal være prøvet med alle stoler eller kabiner på tauet i minst:
    - 25 timer og derav minst 2 timer med nøddrift for anlegg med faste klemmer
    - 50 timer og derav minst 2 timer med nøddrift for anlegg med løsbare klemmer
  - konsesjonshaverens driftspersonale være opplært i alle aktuelle former for drift av banen
  - redningsøvelse være avholdt
  - bremseinnstilling og bremseprøver for alle aktuelle belastninger, bremsetyper og stoppfunksjoner være foretatt
  - banen kjøres med full last i begge retninger ved hjelp av nøddriftmotoren. Dette bør gjøres i samband med bremseprøvene.
- 2.3.4.3 Ved ferdigbesiktelsen skal følgende foreligge:
- redningsplan for stolheisen
  - ferdig utarbeidet «Håndbok for internkontroll for stolheis»
  - prøveprotokoll som dokumenterer at redningsøvelse, bremseinnstilling og bremseprøver for alle aktuelle belastninger, bremsetyper og stoppfunksjoner samt at kjøring av banen med full last i begge retninger ved hjelp av nøddriftmotoren er utført med tilfredsstillende resultat.
- I tillegg kan Taubanetilsynet kreve:
- erklæring fra lokalt el-verk om at ferdigmelding er innsendt og at anlegget kan åpnes for publikum
  - erklæring fra ansvarshavende person om at fundamentering av master og stasjoner er utført etter approberte tegninger
  - erklæring fra ansvarshavende person for ståkonstruksjonene
  - erklæring fra ansvarshavende person for sikkerhetsstrømkretsen.
- 2.3.4.3 En ferdigbesiktelse vil normalt omfatte:
- besiktelse av ferdig anlegg i forhold til tegninger og spesifikasjoner som angitt i approbasjonsbrevet
  - funksjonsprøving
  - evaluering av resultater fra bremseprøver
  - vurdering av de arrangementsmessige forhold
  - evaluering av resultater fra redningsøvelse
  - gjennomgang av drifts- og vedlikeholdsrutiner
  - gjennomgang av «Håndbok for internkontroll for stolheis».
- Resultatene av ferdigbesiktelsen rapporteres skriftlig til konsesjonshaveren.
- 2.3.4.4 Driftstillatelse kan utstedes ved ferdigbesiktelsen i henhold til forskriftens § 11.
- 2.3.5 *Periodisk besiktelse*
- 2.3.5.1 Så lenge stolheisen er i drift skal den underlegges besiktelse av Taubanetilsynet. Besiktelsen består av stikkprøvekontroller og kan rette seg mot følgende punkter:
- om «Håndbok for internkontroll for stolheis» inneholder nødvendige dokumenter og at disse etterleves
  - om stolheisens drift og vedlikehold skjottes forsvarlig
  - undersøkelse av deler og systemer som har vesentlig betydning for sikkerheten
  - funksjonsprøving
  - revisjon av internkontrollsystemet.
- 2.3.5.2 Periodiske besiktelser blir normalt avtalt på forhånd med driftslederen på anlegget. Driftslederen, eventuelt den han bemyndiger, skal delta ved besiktelsen.
- 2.3.5.3 Hvis det ved besiktelsen oppdages feil, mangler, slitasje, skader eller andre forhold som kan medføre uakseptabel sikkerhet, vil det bli gitt pålegg om utbedringer og om nødvendig, ny besiktelse og/eller andre foranstaltninger innen en gitt tidsfrist. I graverende tilfeller kan pålegg om driftsstans bli gitt.
- 2.3.5.4 Resultatene fra besiktelsen og eventuelle pålegg vil bli meddelt skriftlig til konsesjonshaveren.
- 2.3.6 *Ekstraordinære besiktelser*
- 2.3.6.1 Dersom særlige forhold tilsier det kan Taubanetilsynet, på konsesjonshaverens bekostning, utføre ekstraordinære besiktelser for å sikre at sikkerheten ved anlegget blir tilfredsstillende ivaretatt.
- 2.3.6.2 Dersom Taubanetilsynet har grunn til å anta at forholdene ved et anlegg ikke er tilfredsstillende, kan besiktelse foretas uten forhåndsvarsel. Dersom man møter de personer som skal være tilstede ved periodisk besiktelse og man ved besiktelsen får utført de kontroller som periodiske besiktelser omfatter, kan besiktelsen betraktes som periodisk besiktelse av anlegget.
- 2.3.6.3 Ved uhell og ulykker vil Taubanetilsynet, i den grad man finner det nødvendig, utføre besiktelser ved anleggene uten økonomisk belastning for konsesjonshaveren.

- 3 *Konstruksjon*
- 3.1 *Planlegging og plassering*
- 3.1.1 *Generelt*
- 3.1.1.1 Stolheiser skal plasseres og bygges slik at de kjørende kan ferdes og stige på og av uten fare. Dersom det inntreffer driftsstans av slik type at anlegget ikke kan kjøres, skal passasjerene kunne holdes underrettet og om nødvendig kunne evakueres ned fra stolene på betryggende måte.
- 3.1.1.2 Terrenget der en stolheis skal bygges, bør velges slik at det har en jevnest mulig lengdeprofil.
- 3.1.1.3 Ved valg av lengde og fastsettelse av det antall personer som kan transporteres på samme tid i en stolheis, skal det tas hensyn til den beskyttelse de reisende har overfor de klimatiske forhold, de ugunstigste redningsforhold, de dynamiske forhold på stolheisen, samt eventuelle tiltak som er truffet for å redusere følgene av feil på banen og som lettere muliggjør redning fra banen.
- Anmerkning:*
Med åpne stoler og i områder med ugunstige værforhold skal lengden av stolheisen normalt velges slik at kjøretiden ikke overskrider 10 minutter og lengden ikke overstiger 2000 m.
- 3.1.1.4 I forbindelse med planlegging skal den som har til hensikt å bygge en stolheis, rådslå seg med aktuelle myndigheter og innhente synspunkter vedrørende plassering av stolheisen med tilhørende stasjoner sett fra et sikkerhetsmessig synspunkt.
Samråd med Taubanetilsynet skal skje på stedet for den påtenkte stolheis.
- 3.1.1.5 Plassering av master i nedfartsbakker bør unngås.
- 3.1.1.6 Stolheiser skal plasseres slik at traseen i størst mulig utstrekning kan sees fra endestasjonene.
- 3.1.1.7 Traseen under stolheisen skal være ryddet og tilgjengelig i tilfelle av behov for redning fra banen. Dersom stolheisen passerer over bygninger skal disse ha brannsikrede tak, og ved passering over områder hvor det kan oppstå menneskeansamlinger skal det om nødvendig treffes spesielle tiltak mot avsporing eller bygges fanginnretninger for det avsporede tau. Nedfarter er unntatt fra dette.
- 3.1.1.8 Kryssing av vei, jernbane eller andre taubaner bør om mulig unngås. Om dette ikke er mulig må det tas hensyn til nødvendige frie profiler slik at det ikke oppstår overlapping mellom dem og herav gjensidig fare. Ved kryssing av sterkt trafikkerte veier, jernbaner etc. skal det normalt bygges et overbygg over den underliggende transportåren. Overbygget skal dimensjoneres for en totalavsporing av tauet når heisen er fullastet.
- 3.1.1.9 Kryssinger og parallellføringer med vei, jernbane, andre taubaner og elektriske luftledninger skal utføres slik at de ikke er til hinder for hverandre, såvel ved drift som ved vedlikeholdsarbeider på taubanen. Elektriske luftledninger bør erstattes med jordkabel. Dersom dette ikke er mulig skal, om nødvendig, beskyttelsestiltak iverksettes slik at berøring av strømførende ledninger ikke er mulig som følge av dynamisk påvirkning, ved tauavsporing eller ved brudd i sikkerhetsstrømledninger og telefonledninger.
- 3.1.1.10 Parallellføring med elektriske luftledninger skal om mulig unngås. Avstanden må velges slik at begge anleggenes driftssikkerhet er ivaretatt. Telefon og elektriske sikkerhetsinnretninger på taubanen må ikke påføres skade eller driftsforstyrrelser som følge av induksjon eller andre forhold.
- 3.1.1.11 Dersom stolheiser kommer nærmere luftledningsanlegg enn 30 m skal dette taes opp med ledningseier før arbeidet påbegynnes.
- 3.1.1.12 Stolheiser skal ikke plasseres på steder som er spesielt eksponert for ekstreme naturkrefter (snøskred, steinsprang, sterk vind, nedising) eller hvor risiko for ulykker kan oppstå på grunn av nærliggende stup eller kløfter. Dersom slike områder ikke kan unngås skal det treffes egnede og betryggende beskyttelsestiltak.
- 3.2 *Trasé og tauføring*
- 3.2.1 *Generelt*
- 3.2.1.1 Tauføringen i horisontalprojeksjonen skal normalt være rettlinjert mellom på- og avstigningsplassen.
- 3.2.1.2 Horisontal avbøyning av bæretrekktauet opptil 0,5% er tillatt, f.eks. ved sporforandring, dersom den derav virkende horisontale taukraft ikke i noe belastningstilfelle overstiger 10% av opplagringskraften til bæretrekktauet og rullebatteriene for bæretrekktauet er skråstilt parallelt med resultatanten av de samlede krefter.
- 3.2.1.3 Spennlengden skal om mulig velges slik at den ikke påvirker de dynamiske forhold på en ugunstig måte.
- 3.2.1.4 Helningsvinkelen mellom belastet bæretrekktau og horisontalplanet skal ikke overstige 45° (100%).
- 3.2.1.5 Over på- og avstigningsplassen skal bæretrekktauet føres horisontalt i en lengde på minimum 4,0 m.
- 3.2.1.6 Foran stasjonene skal bæretrekktauet føres slik at den reisende kan se avstigningspunktet minst 6,0 sekunder før avstigning og slik at driftspersonellet kan overvåke lukking og åpning av sikkerhetsbøylene på stolene.

- 3.2.1.7 I området etter påstigning og før avstigning der det er større risiko for fall fra stolene (pga. vanskeligheter ved på- og avstigning, betjening av sikkerhetsbøyle etc.) skal store bakkeavstander unngås. Vedrørende fallsikring se 3.3.4.
- 3.2.1.8 For heiser med løsbare klemmer skal bæretrekktauet føres horisontalt ut fra stasjonene eller med stigning i kjøreretningen i en strekning minst lik heisens maksimale bremselengde. Denne strekning skal måles fra den overvåkingsbryter som kontrollerer at klemmen er koplet korrekt på tauet.
- 3.3 *På- og avstigningsplasser*
- 3.3.1 *Generelt*
- 3.3.1.1 På- og avstigningsplasser med veier til og fra skal være utført slik at på- og avstigning kan foregå sikkert og lett. Adkomster til og fra selve stolområdet, samt adkomster for skiløpere og fotgjengere, skal være atskilt fra hverandre, og de må ikke krysse gjennomfartsområdet for stolene. Det skal være tydelig merking.
- 3.3.1.2 Driv- og vendestasjoner skal i nødvendig utstrekning inngjerdes, slik at personer ikke utsettes for fare, f.eks. ved å rammes av utpendlende stoler eller skades av andre bevegelige deler.
- 3.3.1.3 Oppbygde på- og avstigningsramper skal, om nødvendig, være utstyrt med rekkverk.
- 3.3.1.4 Høyden fra belastet eller ubelastet stolsete til bakken eller snøoverflaten skal være mellom 50 og 65 cm. Stolens laveste del, som regel fotbøylen, skal ikke berøre bakken eller snødekket.
- 3.3.1.5 Skiløpere skal normalt føres inn mot påstigningspunktet henholdsvis ut fra avstigningspunktet i tauretningen. Fotgjengere skal normalt føres inn mot påstigningspunktet henholdsvis ut fra avstigningspunktet på tvers av tauretningen.
- 3.3.1.6 Utendørs på på- og avstigningsplasser skal følgende stoppinnetninger forefinnes i nødvendig antall:
- normalstopp (gul farget)
  - farestopp (rød farget).
- 3.3.1.7 Vedrørende klaringer jamfør pkt. 3.5.
- 3.3.1.8 Ved planlegging og utførelse av på- og avstigningsplass skal det påses at snørydding kan foregå uten vansker.
- 3.3.1.9 På mellomavstigninger og mellompåstigninger skal avstanden mellom stolsetet og på- og avstigningsplassens overflate (snødekke) økes til minst 1,5 m dersom plassen ikke er i bruk og det ikke er vakt på stedet. Området skal da være inngjerdet og avstengt.
- 3.3.2 *Påstigningsplass*
- 3.3.2.1 Påstigningsplassen skal være horisontal eller tilnærmet horisontal.
- 3.3.2.2 I tilknytning til påstigningsplassen skal det anlegges en tilstrekkelig stor og om mulig horisontal oppsamlingsplass, adskilt fra nedfarten, hvor passasjerene kan innordne seg i en passende kø for påstigning.
- 3.3.2.3 Påstigningsplassen bør ligge noe lavere enn de tilstøtende deler av adkomstveien. Et fall mot påstigningsplassen på 2° – 3° ansees passende.
- 3.3.2.4 Ved påstigning i tauretningen skal passasjerene, på en måte som ikke kan misforstås, få anvisning om hvor de skal stoppe (venteplass) i påvente av påstigning og når de skal begi seg til påstigningspunktet.
- 3.3.2.5 For stoler med mer enn 2 seter og dersom stolene har en hastighet større enn 1,5 m/s ved påstigning skal denne anvisningen være en adgangsport for hver passasjer. Adgangsporten skal være styrt i forhold til stolens posisjon og slippe passasjerene inn til påstigningspunktet på korrekt tidspunkt. De skal fysisk hindre at passasjerer går inn i banen for stolene på et ukorrekt tidspunkt. Det skal være plass til en passasjer mellom porten og stolbanen. Det skal dog minst være en avstand lik 0,5 m fra den åpnede port til stolbanen.
- 3.3.2.6 Ved påstigning skal venteplass, køspor og påstigningspunktet markeres på tydelig og hensiktsmessig måte.
- 3.3.2.7 Påstigningsplassens lengde skal være ca. 2,5 m, etterfulgt av en sikkerhetsstrekning med en lengde minst lik den strekning stolen tilbakelegger i løpet av 1,5 s + bremselengden for stolen. Strekningen måles fra påstigningspunktet. Innenfor sikkerhetsstrekningen må avstanden mellom fotbøylen og bakken eller snødekket ikke overskride 1,5 m og helningen må ikke overskride 30%.
- 3.3.2.8 Påstigningsplass og tiliggende områder langs stolheisen hvor stolens fotbøyle passerer med mindre avstand til bakke eller snødekke enn 2,5 m skal være inngjerdet.
- 3.3.2.9 Ved bruk av transportbånd på stolheiser med faste klemmer skal:
- det være en lett tilgjengelig omkoplingsbryter som viser aktuelle driftsmåter
  - båndets hastighet automatisk reguleres i forhold til heisens kjørehastighet i hele hastighetsområdet. Dersom båndets hastighet avviker mer enn 0,1 m/s fra den forutsatte hastighet skal det utløse en normalstopp
  - båndets hastighet maksimalt være 1,0 m/s når det benyttes av skiløpere
  - båndets hastighet maksimalt være 0,6 m/s når det benyttes av fotgjengere

- båndets lengde være slik at passasjerene har satt seg i stolen senest 1,0 m før båndet slutter
  - båndet stoppe med en retardasjon som er tilpasset heisen når denne stopper. Dette gjelder også ved eventuelt strømutfall.
  - båndets bredde på begge sider være minst 0,15 m bredere enn stolens sitteflate
  - overgangen mellom transportbånd og tilstøtende gulv eller snødekke være slik at passasjerene ikke kan bli klemt eller skadet på annen måte
  - utillatelig skjevsporing av transportbåndet utløse en normalstopp
  - total portåpning må ikke overskride stolbredden.
- 3.3.2.10 For heiser med transportbånd skal, når transportbåndet ikke er i bruk, den maksimale kjørehastighet for passasjerer med påspente ski automatisk begrenses iht. pkt. 3.4.
- 3.3.3 *Avstigningsplass*
- 3.3.3.1 Avstigningsplassen skal være horisontal, eller tilnærmet horisontal, og føres parallelt med bæretrekkaudet.
- 3.3.3.2 Ved transport av skiløpere skal lengden på avstigningsplassen være lik høyeste stolhastighet under avstigning x 1,5 – 2,0 s. For stolheiser med stolhastighet under avstigning mindre enn 1,0 m/s (utløsbare klemmer) tillates avstigningsplasser med lengde under 2 m. Etter avstigningsplassen skal det være en nedfartsrampe slik at skiløperne raskt og trygt kan forlate stolbanen. Nedfartsrampen skal ha en helning i fartsretningen på ca. 20%, og må, for stolheiser med faste klemmer, minimum begynne 1,5 m før stolens klemme berører vendeskiven. Dette for at skiløperne skal begynne å gli ned rampen før stolene begynner å vende og dermed kan treffe ytterste skiløper i ryggen. For heiser med transportbånd på påstigningsplassen og kjørehastighet over 2,5 m/s må denne minimumsavstanden økes.
- 3.3.3.3 Ved store kapasiteter skal det i tilknytning til avstigningsplassen også være en hellende flate uten hindringer slik at skiløperne lett kommer seg bort fra rampen og slik at kødannelser unngås.
- 3.3.3.4 Ved transport av fotgjengere skal lengden på avstigningsplassen, for stolheiser med stolhastighet under avstigning større enn 0,6 m/s (faste klemmer), minst være: høyeste stolhastighet under avstigning x 5 s.
- 3.3.3.5 For stolheiser med stolhastighet under avstigning mindre enn 0,6 m/s (løsbare klemmer) skal lengden på avstigningsplassen minst være 1,0 m og det tillates høyst 2 personer pr. stol. Dersom det kjøres med mer enn 2 personer pr. stol skal stolhastigheten under avstigning være mindre enn 0,6 m/s og avstigningsplassens lengde skal være minst stolhastighet under avstigning x 5 s. Etter avstigningsplassen skal det være en rampe eller et område slik at fotgjengerne raskt og trygt kan forlate stolbanen.
- 3.3.3.6 Om nødvendig skal heisen stoppes og stolen stå stille under avstigning.
- Anmerkning:*
- For stolheiser som vesentlig benyttes til vinterdrift for skiløpere med påspente ski anbefales det å bygge avstigningsplassen iht. pkt. 3.3.3.2.
  - Dersom heisen i tillegg sporadisk benyttes til sommerdrift for fotgjengere kan denne avstigningsplassen benyttes dersom heisen stoppes ved avstigning og fotgjengerne går av mens stolen står stille.
  - Dersom heisen benyttes til sommerdrift for fotgjengere i en slik grad at man ønsker kontinuerlig avstigning ved en stolhastighet under avstigning lik maksimalt 1,5 m/s, kan dette f.eks. anordnes ved at en demonterbar avstigningsrampe bygges opp for sommerbruk.
- 3.3.3.7 Ved samtidig transport av skiløpere og fotgjengere skal utgangen for fotgjengerne være atskilt fra nedfartsrampen, jmfør punkt 4.2.4.12 og 4.2.4.13.
- 3.3.3.8 Avstigningsplassens begynnelse må utformes slik at det ikke oppstår fare for at skitupper kan hektes fast. Varselskilt med tekst «Hev skituppene» skal plasseres umiddelbart før avstigningsplassen.
- 3.3.3.9 Avstigningsplass og tilliggende områder hvor stolenes fotbøyle passerer med lavere høyde enn 2,5 m skal være inngjerdet.
- 3.3.4 *Fallsikring*
- 3.3.4.1 I område hvor enden av stasjonsgulvet er mer enn 1,5 m og mindre enn 3,0 m over bakkenivå skal det settes opp en skrålem, et fangnett e.l. i hele stasjonens bredde. Skrålemmen skal gå fra gulv til bakke og ha maksimalt 30° helning, lengden på fangnettet skal minst være 2,0 m.
- 3.3.4.2 I område hvor enden av stasjonsgulvet er mer enn 3,0 m over bakkenivå skal det settes opp et fangnett e.l. i hele stasjonens bredde. Lengden på fangnettet skal minst være 3,0 m.
- 3.3.4.3 Fangnett skal anbringes 1,25 – 1,5 m under fotbøylen på en belastet stol.
- 3.3.4.4 Fangnett skal dimensjoneres for minimum den dobbelte tillatte nyttelast i en stol, og skal være bestandige overfor klimatiske påkjenninger og sollys. Avstivninger og tverrforbindelser i eventuelle innfestingsrammer må ikke medføre ulykkesrisiko.

- 3.4 *Kjørehastigheter og tillatt kapasitet*
- 3.4.1 *Generelt*
- 3.4.1.1 Høyeste tillatte kjørehastighet ved på- og avstigning med skiløpere er for 1- og 2-seters stoler 2,5 m/s, for 3-seters stoler 2,3 m/s og for 4-seters stoler 2,1 m/s.
- 3.4.1.2 Høyeste tillatte kjørehastighet ved på- og avstigning med fotgjengere er 1,5 m/s. Mellom stasjonene kan kjørehastigheten økes til maks. 5,0 m/s.
- 3.4.1.3 Med transportbånd på påstigningsplassen kan den høyeste tillatte kjørehastighet ved på- og avstigning med skiløpere for 1- og 2-seters stoler økes til 3,0 m/s, for 3-seters stoler til 2,7 m/s og for 4-seters stoler til 2,5 m/s.
- 3.4.1.4 Kjørehastigheten skal kunne reguleres trinnløst i hastighetsområdet fra 0,3 m/s til maksimal hastighet. For funksjonsprøving må kjørehastigheten kunne overskrides slik at overhastighetskontrollen løser ut sikkerhetsbremsen.
- 3.4.1.5 Dersom stolheisen må kjøres med en eller flere sikkerhetsinnretninger utkoplet, bremskraftregulering eller –styring utkoplet, eller fjernstyringen for hastighetsreduksjon ute av funksjon, skal høyeste hastighet ikke overskride 1,5 m/s.
- 3.4.1.6 Høyeste kjørehastighet med nøddrift skal ikke overskride 1,5 m/s.
- 3.4.1.7 Tidsavstanden mellom stolene skal, for stolheiser med faste klemmer, ved transport av skiløpere og ved på- og avstigning i tauretningen, ikke være mindre enn $4 + n/2$ s. (n = antall seter pr. stol). Ved transport av fotgjengere eller ved på- og avstigning på tvers av tauretningen skal denne avstanden økes med 50%. Tidsavstanden mellom stolene skal for stolheiser med løsbare klemmer ikke være mindre enn $4 + n/4$ s. (n = antall seter pr. stol).
- 3.4.1.8 Den tillatte transportkapasitet skal være jevnt fordelt over tid. Dette berører spesielt returtransport der den tillatte transportkapasitet i pers./time skal være jevnt fordelt over timen samtidig som passasjerene skal være jevnt fordelt utover retursiden. (Dette har sin årsak bl.a. i heisens tekniske kapasitet samt i den ansvarsforsikring konsesjonshaveren har.)

Anmerkning:

Dette kan f.eks. medføre at man ved en returkapasitet lik 1/20 av kapasiteten på tursiden må fordele passasjerene på retursiden slik at det eksempelvis maksimalt sitter 1 person i hver tiende stol på en 2-seters stolheis og tilsvarende 1 person i hver femte stol på en 4-seters stolheis.

- 3.5 *Sporvidde og klaringer*
- 3.5.1 *Generelt*
- 3.5.1.1 Avstanden fra stolens nederste del (fotbøyle) til bakke, bru, permanent bygd nett e.l., målt vertikalt og under ugunstigste forhold, skal normalt ikke være over 15,0 m. Over en lengde lik 2 x stolavstanden, dog maksimalt 50 m, kan denne avstanden økes til 18,0 m.
- 3.5.1.2 Mellom endestasjonene skal avstanden mellom stolens nederste del og bakke eller snødekke minst være 2,5 m ved ugunstigste forhold og største dynamiske nedheng. Avstanden kan minskes til 2,0 m dersom terrenget under er utilgjengelig eller inngjerdet. Gjerdet skal i så fall settes minst 2,0 m fra stolens ytterkanter og rekke minst 1,0 m over snødekket. Over nedfarer og skiløyper som prepareres skal tilsvarende, ved ugunstigste forhold og største dynamiske nedheng, minste avstand til bakke eller snødekke være 3,5 m.
- 3.5.1.3 Ved endestasjonene skal stolene kunne passere med tilstrekkelig klaring til begge sider ved den største pendling som kan forekomme. Klaringen mellom lastet stol og stasjoners faste utstyr skal være så stor at det ikke foreligger fare for fastklemming dersom passasjerene f.eks. har armene utenfor stolen. Klaringen innad skal være minst 0,5 m, og utad må den ikke underskride 1,0 m ved utsving $5,7^\circ$ (10%) fra loddlinjen. Dette krav gjelder også for ytterkant av eventuelle dører, vinduer o.l. som kan åpnes mot stolbanen.
- 3.5.1.4 Mellom stoler og master skal tverrpendlingsfriheten minst være $19,3^\circ$ (35%). Videre skal det minst være 0,5 m klaring til master ved en tverrpendling på $11,3^\circ$ (20%).
- 3.5.1.5 Mellom opp- og nedgående tau skal avstanden være så stor at klaringen mellom to møtende stoler som pendler mot hverandre med utsving $11,3^\circ$ (20%) minst har en avstand på 1,0 m.
- 3.5.1.6 Mellom en stol som pendler $11,3^\circ$ (20%) sideveis skal klaringen til trær, steinblokker o.l. minst være 1,5 m i alle retninger ved ugunstigste forhold og største dynamiske nedheng.
- 3.5.1.7 Ved samtidig tverr- og langspendling på $19,3^\circ$ (35%) skal opphengingsanordninger fritt kunne passere rullebatterier.
- Klemmenes tverrpendlingsfrihet må minst være $11,3^\circ$ (20%).
- 3.5.1.8 Ved tilnærming, parallellføring eller kryssing av vei, jernbane e.l. skal det holdes en minsteavstand mellom stoler og nødvendig fri profil for veien, jernbanen e.l. på 1,5 m. Det skal tas hensyn til en sideveis forskyvning av bæretrekktauet på 20% av det største nedheng ved jevn bevegelse. Jamfør for øvrig relevante myndigheters forskrifter.
- 3.5.1.9 Ved tilnærming, parallellføring eller kryssing av stolheis med annen taubane eller skitrekke må hvert anlegg ha den samme avstand til den andre som til andre gjenstander som ikke inngår i

konstruksjonen, jamfør pkt. 3.5.1.6. Ikke inndratte medbringere på skitrekke må ikke kunne hekte seg fast i stoler. Om nødvendig må det iverksettes ekstra tiltak mot avsporinger, eller det må monteres innretninger for oppfangning av tau ved avsporing. Ved kryssing med felles mast kan redusert avstand tillates.

- 3.5.1.10 Ved tilnærming, parallellføring eller kryssing av strømførende luftledninger skal disse ikke påvirke banens elektriske anlegg på ugunstig måte. Ved en eventuell totalavsporing skal ikke bæretrekktauet kunne komme i farlig nærhet av, eller i direkte berøring med, strømførende ledninger. For å hindre dette skal det treffes nødvendige tiltak som f.eks. ekstra taufangere, fangkabler, fast overbygg eller andre beskyttelsestiltak, jamfør stedlig elektrisitetstilsyn/ledningseier.
- 3.5.1.11 Luftledning og opphengstau for sikkerhetsstrømkrets, telefon etc. skal føres så høyt at de i alle belastningstilfeller er over bæretrekktauet. De skal fortrinnsvis anbringes i baneaksen.
- 3.6 *Stoler, kabiner eller andre kjøretøy*
- 3.6.1 *Generelt*
- 3.6.1.1 Stoler, kabiner eller andre kjøretøy, herunder servicekurv, jamfør pkt. 4.4.1.8, for nødvendige vedlikeholdsarbeider, skal være utført på en slik måte at passasjerene kan transporteres sikkert, at de ved normale forhold ikke kan falle ut og slik at på- og avstigning kan foregå lett og sikkert. Stoler og kabiner må ikke ha deler som kan hekte seg fast i klær, ryggsekker o.l. Stoler og kabiner skal ha en utforming som gjør det lett å foreta redning av passasjerer fra tauet såvel som fra bakken.
- 3.6.1.2 Stoler skal ha ryggstøtte som heller bakover samt armlener på hver side. De skal også være utstyrt med sikkerhetsbøyle og fotbøyle (fothviler). Sikkerhetsbøylen og fotbøylen skal, for stoler med 2 eller flere seter, utføres som en vel avbalansert fallbøyle som åpnes og lukkes ved at den svinges over hodet på passasjerene. For 1-seters stoler tillates andre løsninger. Sikkerhetsbøylen skal være lett å betjene. Sikkerhetsbøylen skal ikke kunne åpnes uforvarende og den skal ikke kunne åpnes om den påvirkes av en foroverrettet kraft. Den skal ikke lukkes eller åpnes av seg selv på grunn av pendling i stolen.
- 3.6.1.3 Dersom kjøretiden ikke overstiger 4 min. kan fotbøyle, i spesielle tilfeller og etter søknad, utelates.
- 3.6.1.4 Stolseter skal, ved normal belastning, helle 20 – 25% bakover. De skal ha en dybde på 0,45 – 0,50 m og en bredde på minst 0,5 m pr. person for stoler med plass til 1 og 2 personer. Stolbredden skal økes med minst 0,45 m for hver person utover 2 personer.
- 3.6.1.5 For heiser med hev- og senkbar vindbeskyttelse på stolene skal:
- vindbeskyttelsen være laget av et slagfast, splintsikkert og gjennomskiktig materiale
  - stoler med senket vindbeskyttelse automatisk utløse normalstopp før de kommer inn på påstigningsplassen når det står passasjerer der. Alternativt skal adgangsportene holdes lukket slik at passasjerer ikke gis adgang inn på påstigningsplassen foran slike stoler
  - for heiser med stolhastighet større enn 2,0 m/s under påstigning, adgangsportene automatisk stenges dersom stoler med senket vindbeskyttelse kjøres over påstigningsplassen
  - vindbeskyttelsen kunne sikres mot å åpne seg når heisen ikke er i drift
  - vindbeskyttelsen ikke senkes automatisk i stoler der det sitter passasjerer.
- 3.6.1.6 Kabiner skal ha dører som ikke kan åpnes uforvarende innenfra. Dørene skal enten åpnes og lukkes automatisk eller de skal åpnes og lukkes manuelt utenfra. Ved automatisk lukking skal lukkekraften mellom dørene ikke overstige 150 N (klemfare) i det lukkeområde der åpningen mellom dørene er mindre enn 15 cm. Dersom automatisk lukking av dørene hindres av en gjenstand på opptil 15 cm tykkelse skal dørene automatisk lukkes når denne gjenstand fjernes. Dørene må kunne åpnes både innenfra og utenfra ved evakuering.
- 3.6.1.7 Lengden av opphengingsanordningen (hengestangen) skal være avpasset slik at rullebatterier, føringer o.l. ikke nås av passasjerene og slik at foreskrevet pendlingsfrihet tilfredsstilles, jamfør pkt. 3.5. Ved konstruksjon må det vises spesiell oppmerksomhet på forbindelsen mellom stolens rammekonstruksjon og opphengsprofilen samt mellom opphengsprofilen og klemmen.
- 3.6.1.8 Materialer i bærende deler skal være i henhold til gjeldende Norsk Standard.
- 3.6.1.9 Opphengsprofil av lukkede profiler skal ha en godstykkelse på minst 2,5 mm. De skal være beskyttet mot korrosjon både inn- og utvendig.
- 3.6.1.10 Ved dimensjonering av stolens bærende deler skal det regnes med en tyngde pr. person på: 1000 N ved 1-seters stoler, 900 N for 2-seters stoler og 800 N for stoler med 3 eller flere personer.
- 3.6.1.11 Stoler og kabiner skal være slik dimensjonert at følgende betingelser er oppfylt:
- a) Ved belastning lik egenlast av stol og tyngde av passasjerer skal det være en sikkerhet mot brudd på minst 5,0.
  - b) Ved kjøring av tom stol rundt driv- eller vendeskive ved maksimal hastighet skal det være en sikkerhet mot brudd på minst 3,5.
  - c) Ved kjøring av fullastet stol rundt driv- eller vendeskive ved maksimal kjørehastighet skal det være en sikkerhet mot brudd på minst 2,0.

- d) Stoler skal være typeprøvet for utmatting ved anerkjent prøveanstalt. Stoler skal prøves til 5 x 106 lastvekslinger med en belastning som varierer mellom egenlast av stol + største tillatte nyttelast og det dobbelte av denne totallast uten at sprekker oppstår.
- e) For heiser med største kjørehastighet over 2,5 m/s skal det i tillegg til belastninger nevnt under bokstav a tas hensyn til eventuelle tilleggskrefter som kan oppstå ved passering av master, berøring av føringsskinner o.l. med full nyttelast og kjørehastighet. Sikkerhet mot brudd skal minst være 3,0.

3.6.1.12 Viktige sveiste forbindelser i stoler og kabiner skal være undersøkt for sprekker ved magnetpulverkontroll eller tilsvarende.

3.6.1.13 Stoler og kabiner skal være nummerert i fortløpende rekkefølge.

3.7 *Laster og lastvirkninger*

3.7.1 *Generelt*

3.7.1.1 Ved bestemmelse av lastvirkninger for tauberegning og dimensjonering skal det tas hensyn til alle relevante og deriblant minst følgende laster:

a) Egenlast, herunder:

– last fra strammeanordning.

Dersom den last strammeanordningen påfører bæretrekktauet kan variere under drift, skal beregninger som angitt i 2.2.1.3 bokstav c og d utføres for både den største og minste opptredende oppstrammingskraft. For beregning av øvrige komponenter i anlegget skal den største opptredende oppstrammingskraft legges til grunn.

– last fra eventuell sikkerhetsstrømkretsledning, telefonledning o.l.

b) Nyttelast. Tyngden skal regnes å være 785 N (80 kg) pr. person.

c) Maksimalt opptredende akselerasjons- og retardasjonskrefter.

d) Friksjonskrefter mellom bæretrekktau og skiver og ruller.

Bæretrekktauets friksjonsmotstand over rullebatteriene skal normalt antas å være minst 0,03 x rulletrykket ved førede ruller.

e) Vindlast, jmfør pkt. 3.7.1.3.

f) Snølast og islast i den utstrekning slik belastning kan ventes på grunn av anleggets beliggenhet. Ved ekstreme værforhold skal belastningene fastlegges av spesielt fagkyndige.

g) Dynamiske tilleggskrefter.

h) Ved masteberegning skal det tas hensyn til den kraft som virker i bæretrekktauets retning om en klemme kjører seg fast i et rullebatteri og glir på tauet.

Ved stol for høyst 2 personer skal denne kraft settes til minst 8000 N (800 kp). For stol for 3 eller 4 personer skal kraften bestemmes ved særskilt beregning.

i) Brudd på opphengstau for sikkerhetsstrømkrets- og telefonledning.

j) Full ensidig avlastning av mast (totalavsporing) med full belastning på den andre siden.

3.7.1.2 Det skal tas hensyn til horisontalt trykk mot konstruksjoner (master o.l.) som oppstår på grunn av:

– snøsig/issig

– kjøring med prepareringsmaskin nær konstruksjoner.

3.7.1.3 Vindlasten settes lik vindens hastighetstrykk q , multiplisert med vindflaten og formfaktoren i . Ved fastsettelse av hastighetstrykkets variasjon over grunnivået skal relevante, norske standarder NS 3479 legges til grunn. Hastighetstrykket skal ikke settes lavere enn:

Under drift: $q = 200 \text{ N/m}^2$ (tilsvarende vindhastighet 18 m/s)

Ute av drift: $q = 1200 \text{ N/m}^2$ (tilsvarende vindhastighet 44 m/s)

Formfaktoren μ skal velges i henhold til relevant norsk standard, dog skal minst følgende verdier benyttes: For tau settes i minst lik 1,2. For rullebatterier settes i minst lik 1,6. For runde rør settes i minst lik 1,2. For tomme stoler settes i minst lik 1,2. For stoler med passasjerer i stolene settes i minst lik 1,5. For rettkantede rør og valseprofiler settes i minst lik 2,0.

3.8 *Bærende konstruksjoner*

3.8.1 *Stasjoner og master*

3.8.1.1 Bærende konstruksjoner i endestasjoner og master skal være av stål, armert betong eller aluminium. Avstigningsramper o.l. kan bygges av treverk.

3.8.1.2 Hver konstruksjonsdel skal dimensjoneres for den ugunstigste lastvirkning som kan forekomme ved kombinasjon av de opptredende laster.

3.8.1.3 For dimensjonering i bruddgrensetilstanden skal de forskjellige lastene multipliseres med relevante lastkoeffisienter og kombineres i relevante lastkombinasjoner, dog skal minst laster som angitt i 3.7.1.1 multipliseres med lastkoeffisienter og kombineres som vist nedenfor:

Bane i drift:

Lastkombinasjon 1: $1,2 \times a + 1,6 \times (b + c + d + e + g)$

Lastkombinasjon 2: $1,0 \times (a + b + c + d + e + g + h + i)$

Lastkombinasjon 3: $1,0 \times (a + b + c + d + e + g + j)$

Bane ute av drift:

Lastkombinasjon 4: $1,2 \times a + 1,6 \times (e + f)$

Lastkombinasjon 5: $1,0 \times (a + e + f + i)$

Den ugunstigste av lastkombinasjonene 1 – 5 skal legges til grunn for dimensjoneringen.

- 3.8.1.4 Beregning og dimensjonering skal være i henhold til relevante norske standarder.
- 3.8.1.5. Deformasjoner og forskyvninger skal beregnes i bruksgrensetilstand. Krav til deformasjoner og forskyvninger bestemmes ut fra krav til konstruksjonens funksjonsdyktighet.
- 3.8.1.6 Master og andre bærende konstruksjoner skal ha så stor stivhet at tauføring blir stabil og mest mulig vibrasjonsfri. Barduner tillates ikke.
- 3.8.1.7 Materialer i bærende deler skal være iht. gjeldende Norsk Standard/NS-EN-standard.
- 3.8.1.8 Stålkonstruksjoner skal være effektivt beskyttet mot korrosjon både ut- og innvendig med mindre de lukkede konstruksjonene er lufttette. Lukkede konstruksjoner som ikke er lufttette skal ha dreneringshull på laveste punkt.
- 3.8.1.9 Åpne profiler av stål skal ha en tykkelse på minst 4,0 mm. Rør og andre lukkede profiler skal ha en tykkelse på minst 2,5 mm.
- 3.8.1.10 Master skal være tydelig nummerert i stigende rekkefølge fra nedre stasjon. Numrene skal angis på eget skilt eller males direkte på mast på den siden som vender mot nedre stasjon. Tallhøyden skal minst være 15 cm.
- 3.8.1.11 Stolheisen skal ha skilt som angir fabrikat, typebetegnelse, produksjonsår og produksjonsnummer. Skiltet skal normalt være festet på bærende konstruksjoner på drivstasjonen.
- 3.8.1.12 I mastene skal det være faste løftepunkt over tauet hvor løfteutstyr, for å løfte av tauet og løfte rullebatteriene ned på bakken, kan festes. Ved nedholdsmaster skal det være faste løftepunkt over tauet hvor løfteutstyr for å løfte rullebatteriene ned på bakken, kan festes. Videre skal det være faste løftepunkt under tauet (f.eks. nedstøpt i bakken) hvor løfteutstyr til å løfte av tauet kan festes. Løftepunktene skal dimensjoneres for de største opptredende tauopplagringskrefter i masten, henholdsvis vekt av batteriet. Største tillatte løftekraft skal angis ved hvert enkelt løftepunkt.
- 3.8.1.13 Betong skal ha kvalitet minimum C 35.
- 3.8.2 *Fundamenter*
- 3.8.2.1 Bærende konstruksjoner skal stå på betongfundamenter som er ført over terreng. Fundamentene skal i telefarlig grunn føres ned til telefrie dybde.
- 3.8.2.2 Ved bruk av lastkoeffisient lik 1,0 og lastkombinasjoner som angitt i 3.8.1.3 skal fundamentflaten mot jord velges slik at konstruksjonen har en sikkerhet mot velting, løfting eller glidning på minst 1,5 ved lastkombinasjon 1 og 4 og en sikkerhet mot velting, løfting eller glidning på minst 1,2 ved lastkombinasjon 2, 3 og 5.
- 3.8.2.3 Passivt jordtrykk må ikke medregnes som stabiliserende kraft dersom det kan tenkes at den stabiliserende massen kan bli fjernet i forbindelse med graving, ombygginger e.l.
- 3.8.2.4 Ved bruk av fjellfundament skal den nødvendige forankringslengde for stålbolter i fjell som framkommer i henhold til 3.8.2.2 være minst den dobbelte av tilsvarende forankringslengde i betong. Stålboltene skal korrosjonsbeskyttes i overgangssonen mellom betong og fjell.
- 3.9 *Tau*
- 3.9.1 *Generelt*
- 3.9.1.1 Tau omtalt i 3.9 skal tilfredsstillende «Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner».
- 3.9.1.2 Bæretrekktau og strammetau skal være galvaniserte.
- 3.9.2 *Dimensjonering og utførelse*
- 3.9.2.1 Sikkerhetsfaktor mot brudd for nytt tau bestemmes av forholdet mellom tauets minimum effektive bruddlast eller virkelige bruddlast og den største opptredende strekkraft i tauet. Ved beregning av største opptredende strekkraft i tauet skal alle relevante laster og minimum de lastene som er angitt i 3.7 legges til grunn, herunder de maksimale akselerasjons- og bremsekrefter med tilhørende dynamiske tilleggskrefter samt maksimale krefter fra strammeinnretning.
- 3.9.2.2 For nye bæretrekktau skal sikkerhetsfaktoren mot brudd minst være 4,0.
- 3.9.2.3 For nye strammetau skal sikkerhetsfaktoren mot brudd minst være 5,0.
- 3.9.2.4 For nye opphengstau for sikkerhetsstrømkrets, telefonledninger etc. skal sikkerhetsfaktoren mot brudd minst være 3,0 når heisen er i drift og det ikke er snø- eller isbelastning på tauet.
- 3.9.2.5 For nye gjennomgående tau som holder master som er plassert på isbreer skal sikkerhetsfaktoren mot brudd minst være 3,0. Det skal videre være en innretning som kontinuerlig måler den opptredende strekkraft i tauet og som automatisk stopper heisen med normalstopp dersom denne opptredende strekkraft avviker utillatelig mye fra den forutsatte eller overstiger 1/3 av tauets effektive bruddlast.
- 3.9.2.6 Forholdet mellom den største hengende lasten (tverrlasten) av stol med personlast og den minste strekkraft i bæretrekktauet (enten ved akselerasjon eller jevn gange) skal ikke overstige 1/15.
- 3.9.2.7 Ved jevn bevegelse og minste strekkraft i bæretrekktauet skal tangentvinkelen til tauet ikke endre seg mer enn 8,6° (15%) fra lasttilfelle tomme kjøretøy til lasttilfelle full last.

- 3.9.2.8 Endefester for strammetau skal minst holde den minimum effektive bruddlast for det oppspente tau. Endefestene kan utføres med støpekobling, ståltauklemmer, presslås eller kilelås. Ståltauklemmer skal være av stål. Ståltauklemmer må dras til etter at tauet er belastet. Ståltau med inntil 10 mm diameter påsettes minst 3 ståltauklemmer. Ytterligere påsettes 1 klemme for hver 5,0 mm økning av taudiameteren. Mellomrom mellom klemmene skal være minst 1,5 x klemmebredden og minst 3 x taudiameteren.
- 3.9.2.9 Tauinnfestinger skal være lett tilgjengelig for tilsyn og vedlikehold.
- 3.9.2.10 U-boltklemmer tillates ikke.
- 3.9.2.11 For utførelse av endefester og spleiser henvises det til «Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner».
- 3.10 *Tauskiver, tauruller, rullebatterier, rulletrykk m.m.*
- 3.10.1 *Generelt*
- 3.10.1.1 Tauskiver, tauruller, drivskive, vendeskive og avbøyningsskiver for bæretrekktau skal være føret med materiale som har en elastisitetsmodul høyst lik 10.000 N/mm². Føringen skal være utskiftbar.
- 3.10.1.2 Samtlige ruller og skiver skal ha kule- eller rullelager.
- 3.10.1.3 Diameteren, D, for driv- og vendeskiver skal minst være 80 x taudiameteren og 800 x yttertråddiameteren.
- Diameteren, D, for strammetauskiver som beveger seg ved normal drift skal minst være 40 x taudiameteren og 600 x yttertråddiameteren.
- Diameteren, D, for strammetauskiver eller tromler o.l. som ikke beveger seg ved normal drift skal minst være 20 x taudiameteren.
- Diameteren, D, for tauruller i rullebatterier og avbøyningsskiver skal minst være 8 x taudiameteren. Bæretrekktauets avbøyning over taurullen skal høyst være 5,7° (10%).
- Diameteren, D, måles midt i tauet.
- 3.10.1.4 Førede tauruller skal ha sideflens av metall. Spordybden på tauruller til bæretrekktau $(D1-D2)/2$ skal minst være lik 1/4 av taudiameteren og minst lik 10 mm.
- D1 = diameter av ytre sideflens i mm.
- D2 = diameter i spor på ny føring i mm.
- 3.10.1.5 Sideflensen skal rekke minst 1/10 av taudiameteren dog minst 3 mm utover tilgrensende føring.
- 3.10.1.6 For heiser med demonterbare sideflenser og kjørehastighet større enn 2,5 m/s skal inngangsrullen på hvert rullebatteri utføres med sideflenser av stål eller annet materiale med de nødvendige tilsvarende egenskaper.
- 3.10.1.7 For heiser med demonterbare sideflenser og kjørehastighet mindre enn 2,5 m/s skal inngangsrullen på hvert rullebatteri utføres med ytre sideflens av stål eller annet materiale med de nødvendige tilsvarende egenskaper.
- 3.10.1.8 Tauruller skal dimensjoneres for det størst opptredende rulletrykk.
- 3.10.1.9 Det laveste rulletrykk ved jevn bevegelse skal minst være 500 N for heiser med hastighet opp til 2,5 m/s. For hastigheter større enn 2,5 m/s skal rulletrykket økes med 20 N pr. hastighetsøkning på 0,1 m/s.
- 3.10.1.10 Tauruller i rullebatterier skal ved jevn bevegelse ikke ha et rulletrykk større enn $(0,5 \times d \times D)$ N, d og D måles i mm. For D jamfør pkt. 3.10.1.2.
- 3.10.1.11 Rullebatterier skal, dersom det ikke benyttes mottrykkroller, ha en opplagingskraft som minst er lik:
- de krav som er satt i 3.10.1.4
  - 2000 N
  - 10 N x lengden av de 2 tilliggende spenn (målt i m).
- 3.10.1.12 Tauet skal ikke forlate rullene om største strekk i tauet økes med 20% under ugunstigste belastningsforhold ved jevn bevegelse.
- 3.10.1.13 Tauet skal ikke forlate rullene i et nedholds batteri om en stol med dobbel nyttelast og ved ugunstigste belastningsforhold ved jevn bevegelse befinner seg ved batteriet.
- 3.10.1.14 Rullebatterier skal normalt ikke ha mer enn 12 ruller. Vippenes bevegelsesfrihet skal begrenses slik at en klemme kan passere både når en taurull blokkeres eller faller av og når bæretrekktauet ligger i taufangeren.
- 3.10.1.15 Rullebatterier med vipper, aksler og ruller skal være spenning i vippebolter, akslinger, tauruller og deler av disse skal ikke overstige følgende verdier av materialets minste spesifiserte strekkfasthet:
- 1/3,5 ved normal drift og vindkraft minst lik 200 N/m²
  - 1/1,3 ved stillstand, tomme stoler og vindkraft minst lik 1200 N/m² fordelt med en halvpart på første og en halvpart på andre taurull i batteriet.
- Sikkerhet mot utmatting skal være tilfredsstillende.
- 3.10.1.16 Hvert rullebatteri skal ha avspøringsvern som hindrer avsporing på innsiden (mot sentrumslinjen av banen) av tauet. Avspøringsvern skal plasseres på rullebatterienes ender. Avstanden fra

rullekanten til avspøringsvernet skal høyst være 1/3 av taudiameteren. Avspøringsvernet skal tåle en tverrkraft på 5 kN.

- 3.10.1.17 Hvert rullebatteri skal ha taufangere som fanger opp tauet ved eventuell avsporing på utsiden av batteriet. Taufangerens funksjon skal ikke påvirkes av vippenes bevegelse. Taufangeren skal konstrueres slik at klemmer på det avsporede tauet har tilstrekkelig plass til å passere uten at klemmen kan hekte seg fast eller gli av taufangeren. Vinkelen mellom vertikallinjen og linjen fra taufangerens ytterkant til ytre tangeringspunkt på tauet når tauet ligger sentrisk over rullens ytterkant skal utgjøre minst 30. Avstanden mellom taufangerens ytterkant og planet gjennom rullens ytterkant skal minst være 1,5 x taudiameteren.
- 3.10.1.18 Ved nedholds batteri skal tauet hindres i å forlate masten ved en eventuell avsporing utenfor den ordinære taufangeren. Åpne master (T-master) skal derfor i tillegg utstyres med ekstra taufanger (f.eks. lange fangjern) slik at tauet sikres mot å forlate masten ved en eventuell totalavsporing. Denne taufangeren skal rekke minst 0,4 m utenfor rullebatteriet og ha samme utfallsvinkel som nevnt ovenfor. Taufangeren skal ha en utforming slik at den i størst mulig grad hindrer at klemmer kan hekte seg fast eller gli av taufangeren.
- 3.10.1.19 Samtlige rullebatterier skal ha utstyr (avspøringsbryter) som automatisk stopper stolheisen ved tauavsporing. Heisen skal stoppes med nødstopp eller farestopp. Anordningene skal utføres slik at de stopper heisen både ved avsporing der tauet blir liggende i ordinær taufanger og i ekstra taufanger (lange fangjern ved nedholds batterier). Anordningen skal plasseres ved inngangssiden av batteriet. Den skal virke ved en avsporing på den første rullen. Rullebatterier med mer enn 6 ruller skal utstyres med 2 avspøringsbrytere. Den andre skal plasseres ved utgangssiden av batteriet. Avspøringsbryteren skal ikke kunne tilbakestilles automatisk og må ikke kunne settes i utilsiktet funksjon igjen.
- 3.10.1.20 Rullebatterier skal være lett justerbare for innstilling i tauets retning. Vippenes dreining om akselen skal begrenses av stoppere som ikke skal tillate vesentlig større bevegelse enn de som oppstår ved normal drift.
- 3.10.1.21 Driv- og vendeskiver skal ha effektive sidekanter som motvirker tauavsporing dersom f.eks. en fordreid klemme (hvor stolen har falt av) kommer inn på skiven. Videre skal det være en anordning som fanger opp trekktauet ved avsporing som følge av totalavsporing på nærmeste batteri. Dersom skivens øvre sidekant (støttering) er så stor og har en slik utforming at den effektivt hindrer tauavsporing oppover, kan øvre taufanger utelates. Utformingen av skivens øvre sidekant (støttingen) skal i så fall være slik at tauet ikke sporer av (tres av) skiven ved en eventuell avsporing der tauet sporer utenom ordinær taufanger og fanges av ekstrataufanger (fangjern) i det nærmeste rullebatteriet, se 3.10.1.10
- 3.10.1.22 Driv- og vendeskiver skal ha ruller umiddelbart foran og etter skivene. Dersom bæretrekktauet har avbøyning av betydning over disse rullene skal rullene ha avspøringsbrytere.
- 3.10.1.23 Vendeskiven skal ha utstyr som automatisk stopper heisen i god tid før et lager havarerer og senest når skivens ytterste sidekant/støttering er 8 mm ute av sin opprinnelige posisjon.
- Anmerkning:*
 Dette kan f.eks. gjøres ved å montere en bryterpinne maksimalt 8 mm over og en bryterpinne maksimalt 8 mm under skivens støttering, ring for gummiføringen e.l., i heisens senterlinje. Bryterpinnens virkemåte må ikke hindres av isskraper.
- 3.10.1.24 Driv- og vendeskive skal utstyres med isskraper. Isskraperen skal minst tåle en kraft på 5 kN ytterst på spissen.
- 3.11 *Klemmer*
- 3.11.1 *Generelt*
- 3.11.1.1 Klemmer skal være slik at de ikke utilsiktet kan løsne fra tauet. Klemkraften skal framskaffes ved bruk av fjærer.
- 3.11.1.2 Klemmene skal være slik dimensjonert at følgende betingelser er oppfylt:
- Ved belastning lik egenlast av stol, tyngde av passasjerer og maksimal fjærkraft skal det være en sikkerhet mot brudd på minst 5,0.
  - Ved kjøring av tom stol rundt driv- eller vendeskive ved maksimal hastighet skal det være en sikkerhet mot brudd på minst 3,5.
  - Ved kjøring av fullastet stol rundt driv- eller vendeskive ved maksimal kjørehastighet skal det være en sikkerhet mot brudd på minst 2,0.
  - Klemmer skal være typeprøvet for utmatting ved anerkjent prøveanstalt. Klemmer skal prøves til 5×10^6 lastvekslinger med en belastning som varierer mellom egenlast av stol + største tillatte nyttelast og det dobbelte av denne totallast uten at sprekker oppstår.
  - For heiser med løsbare klemmer skal det i tillegg til belastninger nevnt under bokstav a tas hensyn til eventuelle tilleggskrefter som kan oppstå ved passering av master, berøring av føringsskinner o.l. Sikkerhet mot brudd skal minst være 3,0.

- 3.11.1.3 Etter framstilling skal klemmene undersøkes for sprekker ved magnetpulverkontroll eller tilsvarende prøvemetode.
- 3.11.1.4 Klemmene skal være av en slik utførelse at det ikke oppstår skader eller unormal slitasje på trekktau eller tausekiver og tauruller. Klemmenes tverrpendlingsfrihet over rullene skal tilfredsstillende krav satt i pkt. 3.5.1.7. Faste klemmer skal lett kunne flyttes.
- 3.11.1.5 Klemmenes minste holdekraft skal være så stor at det oppnås en sikkerhet på 3 mot glidning på bæretrekktauet ved største taustigning og smurt tau. Kraften i tauets lengderetning som skal til før glidning inntreffer skal dog minst være like stor som vekten av en belastet stol. Friksjonskoeffisienten mellom tau og klemmer skal beregningsmessig normalt ikke settes høyere enn 0,16. Bruk av høyere friksjonsverdi skal dokumenteres fra anerkjent prøvningsanstalt.
- 3.11.1.6 Det må ikke anvendes mellomlegg mellom tau og klembakker.
- 3.11.1.7 Klemmens maksimale holdekraft skal ikke være større enn 2,5 ganger minste holdekraft angitt i pkt. 3.11.1.5.
- 3.11.1.8 Klemkraften skal høyst avta 15% ved brudd på en tallerkenfjær og 50% ved brudd på en spiralfjær.
- 3.11.1.9 Ved en endring av bæretrekktauets diameter på 10% skal klemkraften ikke endres mer enn 25% og den nødvendige minste holdekraft angitt i 3.11.1.5 skal ikke underskrides. Ved en endring av bæretrekktauets diameter på 10% skal det fortsatt være tilstrekkelig fri bevegelsesmulighet for klemmedelene. Denne bevegelsesmulighet skal dog minst være så stor at klemmene klemmer om tauet ved en reduksjon av bæretrekktauets diameter på 15%.
- 3.11.1.10 Klembakkens vandringsveg skal være så stor at klemmene fortsatt klemmer om tauet ved en reduksjon av bæretrekktauets diameter på 15%.
- 3.11.2 *Faste klemmer*
- 3.11.2.1 Klemkraften skal kunne justeres.
- 3.11.2.2 Maksimalt 80% av mulig fjærbevegelse tillates benyttet.
- 3.11.2.3 Ved ny stolheis og etter skifte av tau skal det gjøres prøver for å påvise hvor stor trekkraft som trengs for at klemmene skal gli på tauet.
- 3.11.2.4 Klemmene skal enkelt kunne flyttes.
- 3.11.3 *Løsbare klemmer*
- 3.11.3.1 Inn- og utkopling av løsbare klemmer skal skje mekanisk og tvangsvis. Under inn- og utkopling skal klemme og tau ha samme hastighet.
- 3.11.3.2 Den nødvendige klemkraft angitt i pkt. 3.11.1.5 må ikke avta med mer enn 25% ved en økning av bæretrekktauets diameter på 10% (innkopling på en spleisfortykkelse).
- 3.11.3.3 Jamfør for øvrig pkt. 3.15.5
- 3.12 *Maskineri og brems*
- 3.12.1 *Generelt*
- 3.12.1.1 Maskineri med tilhørende utstyr (motor, brems, veksler m.m.) skal være vernet mot inngrep fra uvedkommende, og tilstrekkelig beskyttet mot regn, snø, is, oljesøl, skitt o.l. Det skal være best mulig sikret mot brann. Det skal forefinnes brannslukningsmidler i umiddelbar nærhet av maskineriet, konferer med stedlig brannmyndighet.
- 3.12.1.2 Maskineri og øvrig utstyr skal være lett tilgjengelig for kontroll, smøring og vedlikehold. Plattform, rekkverk og ledere skal monteres i den utstrekning det er nødvendig for å oppnå sikre og gode arbeidsforhold, jamfør pkt. 3.14.
- 3.12.1.3 Hydraulisk drevne innretninger skal beskyttes av overtrykksventiler, tilbakeløpsventiler, lufteanordninger, dreneringsmuligheter for kondensvann etc. i nødvendig utstrekning for å sikre en sikker funksjon selv ved utilsiktet trykkøkning, trykkfall, ledningsbrudd etc. Hydrauliske ledninger, koplinger etc. skal ha en sikkerhet på minst 3, øvrige hydrauliske deler skal ha en sikkerhet på minst 1,5 basert på overtrykksventilens utløsningstrykk.
- 3.12.1.4 Direkte på drivskiven skal det være montert en tilbakeløpsovervåking som automatisk stopper heisen ved utilsiktet bakoverkjøring. Overvåkingen skal automatisk utløse farestopp.
- 3.12.2 *Maskineri*
- 3.12.2.1 Som drivmaskineri skal det være installert to motorer med uavhengige energikilder, hovedmotor og nøddriftmotor. Som hovedmotor benyttes normalt en elektromotor og som nøddriftmotor en forbrenningsmotor. Motorene skal kunne kjøres uavhengig av hverandre og begge motorene må kunne starte banen uten rykk. Banen skal kunne kjøres fullastet i begge retninger med såvel hovedmotor som nøddriftmotor. Mekanisk omkopling fra hovedmotor til nøddriftmotor skal utløse en farestopp. Ved drift med passasjerer er det ikke tillatt å kjøre heisen med nøddriftmotor i annet enn evakueringssituasjoner og da kun for å tømme heisen for passasjerer.
- 3.12.2.2 Med nøddriftmotoren skal stolene kunne kjøres til en av stasjonene innen maksimalt 1 time.
- 3.12.2.3 Drivskiven skal lett kunne koples fra hoveddrivverk og kraftoverføringen skal gå direkte fra nøddriftmotor til drivskive (utenom girkasse etc.) i følgende tilfeller:
- når heistraseen er vanskelig farbar til fots og evakuering ut av heistraseen er vanskelig
  - ved særdeles ugunstige klimatiske betingelser.

- Ved bruk av bremses skal motorens pådrag automatisk reguleres ned eller koples ut.
- 3.12.2.4 Ved beregning av den effekt maskineriet skal overføre skal det tas hensyn til følgende:
- Belastning ved fullastede oppovergående stoler i drift. Middeltynge pr. person skal regnes til minst 800 N.
  - Friksjonsmotstand over skiver og tauruller. Denne regnes som regel å være 3% av rulletrykket.
- 3.12.2.5 Hovedmotoren skal kunne kjøre banen i gang i begge retninger med en akselerasjon på minst 0,15 m/s² når banen er fullt belastet.
- 3.12.2.6 Nøddriftmotoren skal kunne kjøre banen i gang i begge retninger når banen er fullt belastet. Det skal maksimalt gå 15 min. fra driftsstans med hovedmotor inntreffer og inntil banen er kjøreklar med nøddriftmotor.
- 3.12.2.7 Ved normal drift skal hastigheten ikke avvike mer enn ± 5% fra største til minste belastning på banen.
- 3.12.2.8 Maskinkomponenter skal ha tilstrekkelig sikkerhet mot havari som følge av brudd, knekking, utmatting eller overdreven slitasje. Komponentene skal ha en sikkerhet mot brudd på minst 3,5 ganger mot materialets strekkfasthet.
- 3.12.2.9 For hovedmaskineriet er kraftoverføring ved bruk av kjeder, flatreimer etc. ikke tillatt. Ved bruk av kilereimer skal sikkerhet mot brudd minst være 1,5 av største kraftoverføring og antall reimer minst 3°.
- 3.12.2.10 Materialer, dimensjonering og arbeidsutførelse skal være i henhold til anerkjente normer og god praksis.
- 3.12.2.11 Ved dimensjonering kan NS 5515 «Kraner og løfteutstyr» legges til grunn så langt den er anvendelig. Maskineriet skal ikke plasseres i lavere maskingruppe enn 4 m. For maskineri hvor et brudd kan medføre større personskader (for eksempel at stoler faller ned) skal maskineriet plasseres i maskingruppe 5 m.
- 3.12.2.12 Ved fastsettelse av tillatt utmattingsfasthet skal utmattingsgrensen multipliseres med faktorer som tar hensyn til komponentens form på det sted som beregnes, komponentens størrelse og bearbeidingsgrad. Ved beregning etter NS 5515 skal det foruten faktoren δ i maskingruppe 4 m eller 5 m benyttes en faktor på 1,5 for skadekonsekvenser.
- 3.12.2.13 Hovedmotoren skal kunne bremse den fullastede heisen i begge kjøreretninger med en tilfredsstillende bremsevirkning. Umiddelbart før, eller senest ved stillstand, skal driftsbremsen automatisk gå på.
- 3.12.2.14 Friksjonskraften mellom drivskive og bæretrektau skal være så stor at følgende betingelse er oppfylt:
- $$((S_{\min} + kU)/S_{\min}) \leq e^{\mu\alpha}$$
- hvor:
- $S_{\min}$ = minste kraft i bæretrektauets ved drivskivens utløpside
  - U = omfangskraften (friksjonskraften mellom drivskive og tau)
  - k = sikkerhetsfaktor
  - μ = friksjonskoeffisient mellom tau og drivskive
  - α = omslyngsvinkel av tau på drivskive målt i radianer
- Følgende verdier for k skal benyttes:
- Stolheis i drift uten akselerasjoner eller retardasjoner: k = 1,30
  - Stolheis under start med akselerasjon 0,3 m/s² : k = 1,20
  - Stolheis under maksimal oppbremsing med største overhalende last: k = 1,20.
- 3.12.2.15 Friksjonskoeffisienten mellom tau og drivskiveføring skal ikke velges høyere enn $\mu = 0,22$ for gummi- eller kunststoffføring.
- 3.12.2.16 Ved bruk av andre materialer i drivskiveføring skal friksjonskoeffisient og materialets egnethet til formålet være fastlagt og beskrevet av en anerkjent prøveinstitusjon.
- 3.12.2.17 Føringen skal ikke smelte ved glidning mellom tau og føring.
- 3.12.2.18 Det skal være en overvåkingsanordning som sikrer at det opptredende turtallet på hovedmotoren ikke avviker utilsatelig mye og ikke mer enn 20% fra det forutsatte turtallet. Et utilsatelig stort avvik skal utløse nødstop.
- 3.12.2.19 Det skal være en overvåkingsanordning som sikrer at det forutsatte forholdet mellom turtallet på hovedmotoren og turtallet på drivskiven ikke avviker utilsatelig mye og ikke mer enn 20% fra det forutsatte. Et utilsatelig stort avvik skal utløse farestop.
- 3.12.2.20 Forbrenningsmotor skal ha effektiv lydtemper. Avgassene skal bortledes slik at de ikke fører til skade eller ubehag for noen.
- 3.12.2.21 Aksler, tannhjulsveksler, koplinger, tausliver, tauruller og andre roterende deler skal være forsvarlig skjermet for å hindre personskader.
- 3.12.2.22 For lavt smøreoljetrykk i girkasse samt for høy temperatur på hovedmotor skal utløse nødstop.

- 3.12.3 *Bremser*
- 3.12.3.1 Stolheiser skal normalt være utstyrt med to elektrisk og mekanisk uavhengige bremser, en driftsbremse og en sikkerhetsbremse. I tillegg skal det være mulig å bremse heisen elektrisk ved hjelp av hovedmaskineriet. Bremsene må gi tilfredsstillende bremsevirkning ved både for- og bakoverkjøring av heisen. Sikkerhetsbremsen skal virke direkte på drivskiven eller på egen bremseflate i direkte forbindelse med drivskiven.
- 3.12.3.2 Sikkerhetsbremse kan utelates dersom helningen er så liten at heisen ved egen friksjon stopper med en retardasjon på minst $0,25 \text{ m/s}^2$ når drivkraften koples fra eller ved brudd i overførende maskindeler (aksler, drev o.l.).
- 3.12.3.3 Driftsbremse og sikkerhetsbremse skal hver for seg kunne stoppe stolheisen med en midlere retardasjon av minst $0,4 \text{ m/s}^2$ og maks. $1,0 \text{ m/s}^2$ under ugunstigste belastningsforhold i begge kjøreretninger. Tilsammen bør de ikke gi større retardasjon enn $1,5 \text{ m/s}^2$. Bremsevirkningen skal ikke være så sterk at det kan gi uakseptable bevegelser, eksempelvis i bæretrekktauet eller strammeanordning.
- 3.12.3.4 Bremskraften for drifts- og sikkerhetsbremse skal framskaffes med vekter eller lett justerbare styrte trykkfjærer som automatisk gir bremsevirkning når bremsene utløses. Slitasje på bremsebelegget skal lett kunne kontrolleres. Bremsene skal kunne løftes av manuelt hver for seg.
- 3.12.3.5 Hver bremse skal kunne holde minst 1,5 ganger største statiske moment. Bremsedeler skal ha en sikkerhet mot brudd på minst 3,5 ganger mot materialets strekkfasthet.
- 3.12.3.6 Bremsene skal ha hensiktsmessige og manuelt lettbetjente bremseløftere.
- 3.12.3.7 Kraftoverføringen mellom driftsbremse og drivskive må ikke foregå ved kileremmer, kjedetransmisjon e.l.
- 3.12.3.8 Nødstopp skal utløses og driftsbremsen skal automatisk tre i funksjon dersom:
- høyeste tillatte kjørehastighet overskrides med mer enn 10%
  - stoppanordninger benyttes og når styrestrøm- eller sikkerhetsstrømkretsen brytes
  - energitilførselen til motoren blir uregelmessig eller forsvinner
  - dreiemomentet endrer seg utillatelig
  - sikkerhetsbremsen er tvangsmessig forhindret i å gå på.
- 3.12.3.9 For heiser med transportbånd skal nødstopp utløses og driftsbremsen tre i funksjon og stoppe banen dersom høyeste tillatte kjørehastighet ved bruk av transportbånd overskrides med mer enn 10%.
- 3.12.3.10 Maskineriet skal kunne stanses og driftsbremsen skal kunne utløses fra kjøreplass.
- 3.12.3.11 Dersom driftsbremsen ikke går av ved oppstart av heisen, eller dersom den går på under drift, skal dette utløse nødstopp.
- 3.12.3.12 Farestopp skal utløses og sikkerhetsbremsen skal automatisk og uavhengig av nettspenning tre i funksjon dersom:
- høyeste tillatte hastighet overskrides med mer enn maksimalt 15%. Denne overvåking skal registrere hastigheten direkte på drivskiven
  - heisen utilsiktet går bakover
  - driftsbremsen er tvangsmessig forhindret i å gå på.
- 3.12.3.13 Maskineriet skal kunne stanses og sikkerhetsbremsen skal kunne utløses fra kjøreplass, toppvaktbu, nøddriftmotor samt fra på- og avstigningsplass. I tillegg skal bremsen kunne utløses manuelt fra lett tilgjengelig plass på drivstasjonens publikumsområde. En slik utløsning av sikkerhetsbremsen skal utløse farestopp.
- 3.12.3.14 For å kunne tømme heisen skal sikkerhetsbremsen kunne brukes som manøverbremse.
- 3.12.3.15 Normalstopp skal kunne utløses fra kjøreplass, toppvaktbu samt på- og avstigningsplass.
- 3.12.3.16 Dersom banen, når den stoppes med full last oppover uten bruk av bremser, har en retardasjon som overstiger $1,0 \text{ m/s}^2$ eller får uakseptable svingninger, skal banen kunne stoppes ved hjelp av hovedmotoren (elektrisk stopp) på en slik måte at retardasjonen ikke overstiger $1,0 \text{ m/s}^2$ eller slik at svingningene blir akseptable.
- 3.13 *Strammeanordning*
- 3.13.1 *Generelt*
- 3.13.1.1 Bæretrekktau skal strammes med motvekt, hydraulisk stramming eller annen anordning som gir konstant stramming i tauet. Strammekreftenes resultant skal ligge i vertikalplanet gjennom baneaksen.
- 3.13.1.2 Strammeanordningen med eventuelle skiver, motvekt, strammevogn, hydraulikksylindere etc. skal ha nødvendig fritt bevegelsesrom. De skal ikke kunne kile seg fast, spore av, hindres av is eller på annen måte bli hindret i sin bevegelse. Strammevognens plassering samt tilgjengelig bevegelsesmulighet i begge retninger skal kunne leses av på en lett synbar skala.
- 3.13.1.3 Bevegelsesområdet til strammevogn, motvekt etc. skal begrenses av endestoppere for begge bevegelsesretninger. Det frie bevegelsesområdet til strammevognen og strammekraftgiveren

(motvekt, hydraulikksylinder e.l.) skal, i begge bevegelsesretninger, begrenses av endebrytere som utløser nødstopp før disse innretningene beveger seg ut av sitt frie bevegelsesområde.

- 3.13.1.4 Utenfor det frie bevegelsesområdet skal det være et bevegelsesområde som er så stort at hverken strammevogn eller strammekraftgiver kan nå sin endestopper ved bruk av nødstopp eller farestopp.
- 3.13.1.5 Strammeanordningens lengde må tilpasses hvert enkelt anlegg slik at følgende faktorer ivaretas:
- variasjon i bæretrekktauets lengde som følge av forskjell i pilhøyden mellom tomt og belastet trekktau
  - elastisk forlengelse av bæretrekktauet
  - forlengelse pga. temperaturendringer på 60°. For anlegg som ligger i kyststrøk kan det regnes med en noe lavere temperaturendring
  - normal permanent forlengelse pr. driftssesong for innkjørt trekktau.

Anmerkning:

Dersom strammeanordningen er regulerbar med f.eks. flere faste innfestingsposisjoner, (f.eks. ved bruk av hydraulisk sylinder), så skal bokstav a og b oppfylles, for bokstav c anvendes minst 30 °C og bokstav d kan bortfalle.

Dog skal innfestingsposisjonene for strammeanordningen være slik anordnet at kravene i bokstav c og d tilfredsstilles.

- 3.13.1.6 Strammestasjonen skal dimensjoneres for:
- de største opptredende krefter ved normal drift
  - det forhøyede taustrekk som kan oppstå ved forkiling skal settes til 2 x normal avtrekkskraft til en klemme.

Viktige deler som aksler, hydraulikksylindere etc. skal ha en sikkerhet mot brudd på minst 5,0.

- 3.13.1.7 Viktige deler av strammeinnretningen som: tau, skiver, hydraulikksylindere, endefester etc. må være lett tilgjengelige for kontroll.

- 3.13.1.8 Det skal finnes festepunkt på strammestasjonen for oppstramming av bæretrekktauet. Største tillatte belastning skal angis ved hvert festepunkt.

3.13.2 *Stramming med motvekt*

- 3.13.2.1 I tillegg til krefter som angitt i 3.13.1.6 skal strammestasjonen dimensjoneres for:

- kraft fra akselerasjon av lodd og strammevogn ved en forkiling
- kraft fra sammenstøt ved at lodd og strammevogn går i endestopper ved en slik forkiling.

- 3.13.2.2 Motvekt skal være helt innebygd eller være forsvarlig gjerdet inn for å hindre personskader ved bevegelse av motvekten og for å hindre ferdsl under motvekten.

- 3.13.2.3 Motvekt bør ikke henge i mer enn 4 tau.

- 3.13.2.4 Sjakt for motvekt skal være tilgjengelig for inspeksjon både fra bunn og topp. Den skal være drenert og vernet mot inntrenging av snø og vann slik at eksempelvis is ikke kan danne seg i bunnen av sjakten.

- 3.13.2.5 Justeringsanordninger for motvekt (f.eks. strammevinsj) skal være utført og dimensjonert slik at de har tilstrekkelig sikkerhet mot brudd. Justeringsanordningene skal være låsbare.

- 3.13.2.6 Justeringsanordningen for motvekten (strammevinsjen) skal normalt ha selvsperring som sikrer mot tilbakeslag. For hånddrevne spill skal sveivekraften ikke overstige 250 N (25 kp). Strammetauet skal minimum ha 3 vindinger på vinsjen i oppstrammet tilstand.

- 3.13.2.7 Justeringsanordninger uten tilfredsstillende tilbakeslagssikring skal sikres med ekstra sikringstau. Sikringstauet skal være oppspent med ca. halve belastningen i strammetauet.

3.13.3 *Hydraulisk stramming*

- 3.13.3.1 Det skal være innretninger som forhindrer at et plutselig trykkfall i det hydrauliske systemet gir utillatelig store bevegelser i strammevognen. Det skal være en overtrykksventil som hindrer at trykket stiger mer enn maksimalt 10% over det forutsatte.

- 3.13.3.2 Dersom kraften som påføres strammeskiven øker eller avtar mer enn den forutsatte kraft i pkt. 3.7.1.1. eller mer enn 15% skal dette utløse normalstopp. Oljepumpen skal stoppe automatisk dersom denne kraften øker mer enn den ovenfor forutsatte kraft.

- 3.13.3.3 Det skal være en måleinnretning som viser trykket i strammesylinderen.

- 3.13.3.4 Det skal være en måleinnretning som viser mengden olje på hydraulikk tanken. Tanken og hydraulikkopplegget skal ha hensiktsmessige dreneringsmuligheter for kondensvann.

- 3.13.3.5 Det skal være mulig å pumpe opp trykket manuelt.

- 3.13.3.6 Dersom stenge- eller omkoplingsinnretninger på det hydrauliske anlegget ikke kan avlås eller avsperras skal en feilstilling av disse utløse nødstopp.

- 3.13.3.7 Ved bruk av flere hydraulikksylindere skal det ikke kunne oppstå trykkforskjell mellom disse.

3.14 *Leidere, plattformer etc.*

3.14.1 *Generelt*

- 3.14.1.1 For ledere, arbeidsplattformer etc. gjelder Arbeidstilsynets krav. Nedenforstående krav er satt av Taubanetilsynet. Arbeidstilsynet kan ha tilleggskrav.

- 3.14.1.2 Tauruller, rullebatterier m.m. i master og stasjoner skal være lett tilgjengelig for smøring, kontroll og utskifting av deler.
- 3.14.1.3 Master og stasjoner skal, når høyde over bakken er over 4,0 m, ha faste ledere, plattformer og rekkverk i nødvendig utstrekning. De skal være utformet og plassert slik at tilkomst og arbeide i master og stasjoner samt ved rullebatterier o.l. kan foregå sikkert.
- 3.14.1.4 Plattformer ved rullebatteriene skal ha en bredde på minst 0,30 m, og en lengde minst lik avstanden fra senter til senter av de ytterste rullene, dog minst 1,0 m.
- 3.14.1.5 Det skal være lett og sikker adkomst fra bæretrektauet og inn/ut på plattformen.
- Anmerkning:*
Ledere, plattformer og rekkverk skal monteres selv om det på anlegget finnes spesiell arbeidskurv (servicekurv).
- 3.14.1.6 Avstanden mellom trinnene i lederne skal ikke være større enn 300 mm. Mellom trinnenes senterlinje og faste konstruksjonsdeler skal avstanden (dybden) være minst 150 mm. Den innvendige bredden i lederne bør være minst 300 mm. Steppinner skal ha stoppere i enden slik at sko ikke kan gli av pinnen.
- 3.14.1.7 Øvre ende av lederen skal utføres slik at overgangen til plattformen e.l. kan foregå sikkert.
- 3.14.1.8 Ved maskineri skal det, dersom skjøtsel ikke kan foregå fra bakkenivå, være nødvendige plattformer på de sider av maskineriet som må være tilgjengelig for vedlikehold og tilsyn. For adkomst til plattformer skal det normalt være fast trapp eller leder. Løs stige kan anvendes når dette er hensiktsmessig for å holde uvedkommende borte fra plattformen. Slik stige skal oppbevares i nærheten av maskineriet.
- 3.15 *Kjørerom, vaktrom, maskinrom, stasjoner med løsbare klemmer etc.*
- 3.15.1 *Generelt*
- 3.15.1.1 For kjørerom, vaktrom, maskinrom etc. gjelder bl.a. Arbeidstilsynets og Brannvesenets krav i tillegg til Taubanetilsynets krav. Konferer derfor bl.a. med stedlig Arbeidstilsyn og stedlig brannvesen. Nedenforstående krav er satt av Taubanetilsynet. Arbeidstilsynet og brannvesenet kan ha tilleggskrav.
- 3.15.1.2 Stasjoner og rom skal anlegges slik at personer ikke blir skadet av, eller kommer utilsiktet i kontakt med, mekaniske deler, elektriske anlegg, stoler, kabiner e.l.
- 3.15.1.3 Ved valg av materialer og utforming av bygninger som ligger nært inntil heisen skal det i størst mulig utstrekning benyttes ikke-brennbare materialer. I maskinrom og stasjoner er det ikke tillatt å benytte brennbare materialer i bærende konstruksjoner eller i tak-, vegg- og gulvkledding. Bruk av brennbare materialer i stasjonene for øvrig skal begrenses til det absolutt nødvendige. Kjørerom, vaktrom, maskinrom og stasjoner skal være tilfredsstillende brannsikret.
- Anmerkning:*
Ved en eventuell brann kan heisens strammeanordning, svakstrømkrets etc. bli satt ut av drift på en slik måte at heisen stopper etter kort tid (0 – 3 min.). Ved en større brann vil da strammetauet eller bæretrektauet bare kunne motstå en brann i kort tid før det varmes opp, mister sin fasthet og taubrudd inntreffer.
- 3.15.1.4 Det skal forefinnes et tilstrekkelig antall forskriftsmessige, lett tilgjengelige og lett synlige brannslukningsapparater. Herunder gjelder følgende minimumskrav: Det skal forefinnes minst 1 stk. 6 kilos brannslukningsapparat i hvert kjørerom, vaktrom og maskinrom. Det skal forefinnes minst 3 stk. 6 kilos brannslukningsapparat inne i hver stasjon der stolheisen har koplingsbare klemmer eller der stolheisen har maskinrom eller stasjonsoverbygg av treverk eller annet brennbart materiale.
- 3.15.1.5 Alle oppholdsrom, herunder kjørerom og vaktrom, skal ha hensiktsmessig belysning, oppvarming etc. Dette gjelder også andre rom der dette finnes nødvendig. Det skal forefinnes tilstrekkelig nødbelysning til bruk ved strømutfall.
- 3.15.1.6 Dører til maskinrom, kjørerom, vaktrom etc. skal ha lås og skal normalt holdes avlåst for uvedkommende samt når de ikke er i bruk.
- 3.15.2 *Maskinrom*
- 3.15.2.1 Maskinrom skal ha takhøyde på minst 1,8 m i adkomst til maskineriet. På tre sider av maskineriet skal det være fritt rom sideveis minst 0,6 m. Adkomst til maskinrom skal kunne skje gjennom dør og om nødvendig trapper. Trapper skal være faste.
- 3.15.2.2 I maskinrom skal det være:
- uttak for elektrisk drevet verktøy, håndlamper o.l.
  - festepunkt for løfteutstyr slik at større deler kan løftes ut, om nødvendig må deler av tak eller vegger lett kunne demonteres.
- 3.15.2.3 Maskinrom må ikke anvendes til andre formål, f.eks. lagerplass.
- 3.15.3 *Kjørerom*
- 3.15.3.1 Stolheiser skal ha vaktrom i øvre og nedre stasjon. Kjørerommet skal være et av disse. Stolheiser skal ha vaktrom ved eventuelle på- og avstigningsplasser mellom øvre og nedre stasjon.

- 3.15.3.2 Stolheiser må bare kunne igangsettes fra plass beliggende ved en påstigningsplass eller fra et kjørerom.
- 3.15.3.3 I kjørerommet skal det være nødvendige innretninger for betjening og drift av heisen, jmfør pkt. 3.16.4. Følgende stoppinnretninger skal forefinnes umiddelbart ved kjørerens sitteplass:
- normalstopp (gul bryter)
  - nødstop (rød bryter)
  - farestopp (rød bryter).
- Normalstopp og nødstop kan slås sammen og kalles da stopp.
- 3.15.3.4 Startanordninger skal være låsbare.
- 3.15.3.5 Dersom heisen har mellomstasjon, skal det i kjørerommet og i vaktrommet på mellomstasjonen være en nøkkelbryter med stillingsmulighetene «mellomstasjon betjent» og «mellomstasjon ikke betjent». Nøkkelen skal ikke kunne fjernes når den står i stilling «mellomstasjon betjent». Dersom nøklene ikke har samme stilling i de to rommene skal dette utløse en farestopp.
- 3.15.3.6 Dersom heisen skal transportere driftspersonell med kun drivstasjon eller vendestasjon bemannet, må det installeres nøkkelbryter i de to stasjonene som viser bemanningssituasjonen i de to stasjonene. Nøklene må koples slik at start av heisen kun er mulig med en korrekt og overensstemmende stilling på nøklene. Ikke overensstemmende stilling på nøklene skal utløse farestopp.
- 3.15.3.7 Kjørerommet må bare brukes til sitt egentlige formål.
- 3.15.4 *Vaktrom*
- 3.15.4.1 I vaktrom skal det være nødvendige innretninger for betjening og drift av heisen, jmfør pkt. 3.16.4. Minst følgende stoppinnretninger skal forefinnes umiddelbart ved vaktens sitteplass:
- normalstopp (gul soppbryter)
  - farestopp (rød soppbryter).
- 3.15.4.2 Fra vaktrom i nedre stasjon, det vil si fra vaktens normale sitteplass, skal vakten ha god utsikt til hele påstigningsområdet fra og med innkommende kø, eventuelle åpningsporter, påstigningspunktet, området hvor sikkerhetsbøylen skal lukkes og videre oppover heistraseen. Dette medfører at vaktrommet minst skal ha vinduer 180° rundt kjørerommet med et minimum av vindusstolper. Videre bør vaktrommet ha liten utstrekning (mindre enn 2 m) i heisens lengderetning, alternativt kan det bygges ut et karnapp på en større veggflate.
- 3.15.4.3 Dersom heisen benyttes til returkjøring, skal det være samme utsikt til avstigningsområdet som beskrevet i pkt. 3.15.4.4
- 3.15.4.4 Fra vaktrom i øvre stasjon, det vil si fra vaktens normale sitteplass, skal vakten ha god oversikt nedover heistraseen (ankommende stoler), området hvor sikkerhetsbøylen åpnes, avstigningsplassen og utkjøringsområdet der passasjerene forlater heisen, stolen og nedkjøringsrampen. Dette medfører at vaktrommet minst skal ha vinduer 180° rundt vakten med et minimum av vindusstolper. Videre bør vaktrommet ha liten utstrekning (mindre enn 2 m) i heisens lengderetning, alternativt kan det bygges ut et karnapp på en større veggflate.
- 3.15.4.5 Dersom heisen benyttes til returkjøring, skal det være samme utsikt til påstigningsområdet som beskrevet i pkt. 3.15.4.2.
- 3.15.4.6 Eventuelle vaktrom ved på- og avstigningsplasser mellom øvre og nedre stasjon skal tilfredsstillende kravene i 3.15.4.2 og 3.15.4.4.
- 3.15.5 *Stasjoner med løsbare klemmer*
- 3.15.5.1 Akselerasjon og retardasjon av stoler må være jevn og behagelig. Dersom akselerasjon eller retardasjon av stolene avviker uttallig mye fra den forutsatte skal dette utløse nødstop. I det området der det sitter publikum i stolen må det ikke oppstå ubehagelige bevegelser i stolen, eksempelvis som følge av sammenstøt med føringer etc. selv om stolen er ensidig belastet.
- 3.15.5.2 Stolavstanden må kunne endres slik at stolene kan fordeles jevnt utover uavhengig av hvor mange stoler som benyttes.
- 3.15.5.3 Inn- og utkopling av sporveksler som benyttes for å lede stoler inn og ut av banen skal overvåkes. Dersom innkoplede sporveksler utgjør en fare for stoler som allerede er på tauet, skal nødstop utløses før fare oppstår.
- 3.15.5.4 Stolavstanden skal overvåkes slik at minste stolavstand ikke underskrides. Ved uttallig liten stolavstand skal det utløses nødstop.
- 3.15.5.5 Det skal overvåkes at klemmen har et korrekt grep omkring tauet før stolen forlater stasjonen. Dersom klemmen ikke sitter korrekt på tauet, skal det utløses nødstop.
- 3.15.5.6 Det skal overvåkes at klemmen har korrekt åpning før den koples inn på tauet. Feil åpning på klemmen skal utløse nødstop.
- 3.15.5.7 Det skal overvåkes at kabindører som lukkes automatisk virkelig er lukket. Dersom slike dører ikke er lukket før de forlater stasjonen skal nødstop utløses.
- 3.15.5.8 Klemkraften til klemmene skal prøves. Ved for liten klemkraft skal nødstop utløses.

- 3.15.5.9 Prøving av klemkraften til klemmene skal skje etter en av følgende metoder:
- Direkte prøving av klemkraften etter tilkopling til tauet.
  - Indirekte prøving av fjærkraften før tilkopling til tauet.
- 3.15.5.10 Det skal overvåkes at klemmen åpnes og koples korrekt fra tauet. Feil ved utkoplingen skal utløse nødstopp.
- 3.16 *Elektrisk utstyr*
- 3.16.1 *Generelt*
- 3.16.1.1 Den elektriske installasjonen skal være utført iht. gjeldende forskrifter.
- 3.16.1.2 Det elektriske utstyret skal være lett tilgjengelig for inspeksjon og vedlikehold samtidig som det skal være godt skjermet mot tilfeldig berøring av uisolerte spenningsførende deler.
- 3.16.1.3 Det skal treffes nødvendige tiltak for å beskytte anlegget mot atmosfæriske overspenninger. Drivstasjonen med bæretrektau skal være jordet.
- 3.16.1.4 Utfall av nettet eller en fase skal utløse nødstopp.
- 3.16.2 *Sikkerhetsstrømkrets*
- 3.16.2.1 Sikkerhetsstrømkretsen skal virke etter hvilestrømsprinsippet. Start av heisen skal bare være mulig når alle kretser i sikkerhetsstrømkretsen er lukket.
- 3.16.2.2 Ved nettutfall og påfølgende evakuering av heisen skal følgende deler av anlegget kunne drives av stasjonens strømbatterier eller annen energikilde:
- høytaleranlegget
  - tauovervåkingen med melde- og signalanlegget
  - interntelefon mellom stasjoner og kjøreplass for nøddrift.
- 3.16.2.3 Feilsøkingsinnretninger skal ikke innvirke på sikkerhetsstrømkretsens funksjon.
- 3.16.2.4 Sikkerhetsstrømkretser som utløser farestopp samt sikkerhetsstrømkretser for overvåking av bæretrektauets plassering (avsporingsbrytere etc.) skal være overvåket mot jordfeil. Jordfeil skal utløse normalstopp, nødstopp eller farestopp.
- 3.16.2.5 Sikkerhetsstrømkrets for uisolert avsporingsbeskyttelse i rullebatteri skal tilsluttes sekundærsiden av beskyttelsestransformator. Transformatorens tomgangsspenning skal maksimalt være 50 V på sekundærsiden.
- Anmerkning:*
- Lavspenningsanlegg med driftsspenning ikke høyere enn 50 V er fritatt for meldingsplikt, såfremt disse ikke er plassert i eksplosjonsfarlig område.
- 3.16.2.6 Sikkerhetsbrytere skal være robuste og funksjonssikre.
- 3.16.2.7 Manøverstrømkrets for sikkerhetsutstyr skal være utført med særskilt låsbar forbikoplingsbryter i kjørepulsen.
- 3.16.3 *Sikkerhetsinnretninger*
- 3.16.3.1 Mellom stasjonene må minimum følgende kjøresignal kunne gis:
- akustisk varselsignal fra kjørerom til mellom- og vendestasjoner som oppfordring til å avgi klarsignal
  - optisk klarsignal fra vende- og mellomstasjoner til kjørerommet som kvittering på varselsignal og som klarsignal for å starte heisen. Klarsignalet må automatisk oppheves ved oppstart av heisen, ved stoppsignal samt senest 15 s etter at signalet er gitt
  - akustisk startsignal. Signalet skal gis akustisk og automatisk i stasjonene når heisen startes.
- 3.16.3.2 Igangkjøringssignal gis normalt fra kjørerom og setter heisen i gang. Dersom det finnes flere startorgan, eksempelvis ute på påstigningsplassen, skal det kun være mulig å benytte et startorgan av gangen.
- 3.16.3.3 Igangkjøring av heisen skal kun være mulig dersom:
- alle sikkerhetsstrømkretser er lukket
  - sikkerhetsbremsen er åpen
  - heisen har stående klarsignal
  - eventuelle roterende omformere har stanset
  - driftsbremens bremsebåndtykkelse og bevegelsesmulighet er tilfredsstillende.
- Stoppkommando skal ha prioritet foran andre kommandoer.
- 3.16.3.4 Heisen skal kunne stoppes på følgende måter:
- Normalstopp:
- Skal medføre at heisen bremses elektrisk med en tilfredsstillende retardasjon. Når hastigheten har kommet under 0,2 m/s og senest ved 0 m/s skal driftsbremsen gå på og stoppe heisen. Dersom retardasjon ikke har begynt senest etter ca. 1 s skal dette utløse driftsbremse.
- Nødstopp:
- Skal medføre at hovedmotoren koples ut og driftsbremsen går på.

Farestopp:

Skal medføre at hovedmotoren koples ut og at driftsbremsen og sikkerhetsbremsen går på. Et farestoppsignal skal også gi et nødstoppsignal.

Normalstopp og nødstopp kan slås sammen og kalles da stopp.

3.16.3.5 Heisen skal utstyres med sikkerhetsinnretninger som automatisk bringer heisen til stillstand ved feilmeldinger og om nødvendig gir melding om dette.

3.16.3.6 Tabellen nedenfor viser hvilke handlinger, sikkerhetsinnretninger og feiltilstander som skal medføre at stoppsignal gis samt minst hvilken stoppfunksjon som skal tre i kraft.

Nr.	Kommandoer og signal fra overvåknings- og sikkerhetsinnretninger	Henvvisning pkt.:	Normalstopp	Nødstopp	Farestopp
1	Bruk av normalstopp	3.16.3.3	x		
2	Endestopp: strammevogn, motvekt, strammesylinder	3.13.1.3	x		
3	Feilstilling av stenge- eller sjalteinnretning for hydraulisk strammeinnretning	3.13.3.6	x		
4	Utfall av smøretrykk på girkasse	3.12.2.11	x		
5	Overoppheting av drivmotor	3.16.6.5	x		
6	Overoppheting av statisk strømretter	3.16.7.2	x		
7	Feil strammekraft ved hydraulisk stramming	3.13.3.2	x		
8	Jordfeil på sikkerhetsstrømkretsen	3.16.2.4	x	(x)	(x)
9	Stol med senket vindbeskyttelse inn på påstigningsplass	3.6.1.3	x		
10	Bryter for transportbånd satt i stilling «av» eller i stilling «revisjonsdrift»	3.3.2.9	x	(x)	(x)
11	Utillatelig avvik mellom kjørehastigheten til transportbåndet og heisen	3.3.2.9	x		
12	Skjevsporing av transportbåndet	3.3.2.9	x		
13	Utillatelig stramming i holdetauene for master som står på isbre	3.9.2.1	x		
14	Anrop fra øvrige innretninger som ikke betinger øyeblikkelig stans av heisen		x		
15	Bruk av nødstoppknapp	3.16.3.3		x	
16	Utfall av strømmnett eller en fase	3.16.1.4		x	
17	Anrop fra strømovervåkning	3.16.6.4		x	
18	Utfall av strømforsyning til hastighetsregulator	3.16.6.9		x	
19	Utfall av strøm fra likestrømsmaskin	3.16.6.7		x	
20	Utkopling eller utfall av en roterende omformer	3.16.8.4		x	
21	Driftsbremse: ikke åpnet ved oppstart eller gått på under drift	3.12.3.8		x	
22	Sikkerhetsbremse utløses over separat sikkerhetsstrømkrets	3.12.3.9		x	
23	Sikkerhetsbremse er hindret i å gå på	3.12.3.7		x	
24	Anrop fra overvåking av bæretrekktauets plassering	3.10.1.11		x	x
25	Anrop fra strømpptaksovervåking	3.16.6.6		x	x
26	Anrop fra normalstoppsovervåking	3.16.3.3		x	
27	Anrop fra 10% overhastighets- overvåking ved bruk av transportbånd	3.12.3.7		x	
28	Anrop fra turtallssammenlikning mellom oppgitt og reelt turtall på hovedmotor	3.12.2.8		x	
29	Anrop fra 10% overhastighetsovervåking uten bruk av transportbånd	3.12.3.7		x	
30	Anrop som gir farestopp	3.16.3.3		x	
31	Endring av driftsmåte	3.3.2.9		x	
32	Endring av kjøreretning			x	
33	Anrop fra overvåkingsinnretninger som betinger øyeblikkelig utkopling av motor			x	
34	Bruk av farestoppknapp	3.16.3.3			x
35	«Av»-stilling på bryteren for valg av driftsmåte	3.12.2.12			x

Nr.	Kommandoer og signal fra overvåknings- og sikkerhetsinnretninger	Henvisning pkt.:	Normalstopp	Nødstopp	Farestopp
36	Mekanisk omsjalter mellom hovedmotor og nøddriftmotor	3.12.2.1			x
37	Driftsbremse hindret i å gå på	3.12.3.9			x
38	Anrop fra tilbakeløpsovervåking	3.12.1.4			x
39	Anrop fra 15% overhastighetsovervåking	3.12.3.9			x
40	Anrop fra turtallssammenlikning mellom hovedmotor og drivskive	3.12.2.9			x
41	Bruk av utløsningsmulighet nr. 2 for sikkerhetsbremse	3.12.3.9			x
42	Plattform er inne i profilet for stolbanen	3.11.2.3			x
43	Uoverensstemmelse mellom brytere i kjørerom og i mellomstasjon om hvorvidt mellomstasjon er betjent	3.15.3.5			x
44	Uoverensstemmelse mellom brytere som angir om kjørerom eller vaktrom ved vendestasjon er bemannet	3.15.3.6			x
45	Anrop fra øvrige overvåkinger som krever at elektrisk motor koples ut og at sikkerhetsbrems går på				x
46	Anrop fra akselerasjons- eller retardasjonsovervåking	3.15.5.1		x	x
47	Anrop fra sporvekselovervåking	3.15.5.3			x
48	Anrop fra overvåking av stolavstand	3.15.5.4		x	
49	Anrop fra overvåking av klemmeåpning før innkopling	3.15.5.6		x	
50	Anrop fra overvåking av klemme etter innkopling	3.15.5.5		x	
51	Anrop fra overvåking av kabindørlukking	3.15.5.7		x	
52	Anrop fra klemkraftprøving	3.15.5.8		x	
53	Anrop fra klemmeutkopling	3.15.5.9			x

3.16.4 Anvisnings-, måle- og meldeinnretninger

3.16.4.1 I kjørerommet skal det minst være anvisnings-, måle- og meldeinnretninger for:

- nettspenning
- spenning og strømoptak for drivmaskineri
- generatorstrøm
- kjørehastighet
- spenning på batterier
- timeteller
- strøm på sikkerhetsstrømkrets
- vindhastighet og vindretning
- overvåkingsinnretning som sikrer at transportbåndets hastighet ikke avviker mer enn 0,1 m/s fra den forutsatte hastighet.

3.16.4.2 I vaktrommet på mellom- og endestasjon skal det minst være anvisnings- og meldeinnretninger for:

- strøm på sikkerhetsstrømkrets
- spenning på batterier i aktuelle stasjoner.

3.16.4.3 Aktuelle innretninger skal være merket med driftsverdier. Driftsberedskap skal være merket med grønn lampe. For feiltilstander og signaler fra sikkerhetsinnretninger skal det være spesiell anvisning. Sikkerhetsinnretninger i strømkretser som skal gi farestopp, samt for å overvåke tauplasseringen, skal være utstyrt med røde signallamper. Slike meldinger skal ikke kunne kvitteres ut før feilen er rettet.

3.16.4.4 På kjørepulten skal man kunne se fra hvilken stasjon det er gitt klarsignal, langsomfartsignal eller stoppsignal.

3.16.5 Prøveinnretninger

3.16.5.1 Det skal være testinnretninger for minst følgende sikkerhetsinnretninger:

- 10% og 15% overhastighet
- stoppovervåking
- strømstøtovervåking
- overvåking av sikkerhetsstrømkretsen ved kjøreplass for nøddrift

- overvåking av grunnoppstramming ved hydraulisk oppstramming
  - jordfeilovervåking av farestoppkretser
  - overvåkingsinnretning som sikrer at transportbåndets hastighet ikke avviker mer enn 0,1 m/s fra den forutsatte
  - prøving av meldelamper.
- 3.16.6 *Drift, regulering og styring*
- 3.16.6.1 Måleutstyr skal ha tilstrekkelig kapasitet, jmfør beregninger.
- 3.16.6.2 Heisen skal være slik utstyrt at normalstopp utløses dersom akselerasjonen blir mindre enn 0,15 m/s² ved ugunstigste lasttilfelle.
- 3.16.6.3 For den nominelle ytelse for elektriske driftsenheter skal det tas hensyn til høyde og kjøleforhold.
- 3.16.6.4 For drifts-, regulerings-, styrings-, overvåkings- og hjelpeinnretninger (unntatt ved lavspenning) skal det benyttes beskyttelsesinnretninger mot feilstrom. Anrop fra beskyttelsesinnretninger skal utløse nødstop.
- 3.16.6.5 Utillatelig høy temperatur på hovedmotor skal utløse normalstopp.
- 3.16.6.6 En for høy brå overstrøm for hovedmotoren skal utløse nødstop eller farestop.
- 3.16.6.7 En underskridelse av grenseverdi for tilførselsstrøm fra likestrømsgenerator skal utløse nødstop.
- 3.16.6.8 Regulerings- og styringsinnretninger skal gi jevn akselerasjon og retardasjon. Den forhåndsinnstilte kjørehastigheten skal ikke ha avvik på mer enn ± 5% for kjørehastigheter mellom 0,3 m/s og største tillatte kjørehastighet.
- 3.16.6.9 Utfall av strømforsyning til hastighetsregulator skal utløse nødstop.
- 3.16.7 *Statistiske strømrettere*
- 3.16.7.1 Statistiske strømrettere skal være utstyrt for firekvadrantdrift. Drift og bremsing skal være mulig i begge retninger uten elektromekaniske omkoplingsinnretninger og uten bremsemotstand.
- 3.16.7.2 Statistiske strømrettere skal være utstyrt med innstillbar strømbegrensningsinnretning og overspenningsbeskyttelse. Utillatelig overoppheting skal utløse normalstopp.
- 3.16.7.3 Statistiske strømrettere skal være beskyttet mot overstrøm.
- 3.16.7.4 Forbindelsen mellom statistiske strømrettere og drivmotor skal være utført med lukket krets.
- 3.16.8 *Roterende omformere*
- 3.16.8.1 Dersom drivmaskineriet er regulert med roterende omformere skal forbindelsen mellom likestrømsmaskiner være utført med lukket krets.
- 3.16.8.2 For løpende omformere og oppbremsset drivmotor skal stillstandsstrømmen begrenses av en selvutløsningsbryter.
- 3.16.8.3 Oppstart av drivmaskineriet skal bare være mulig når omformeren er stanset.
- 3.16.8.4 Utfall og utkopling av omformere skal utløse nødstop.
- 3.16.9 *Sikkerhets- og beskyttelsesinnretninger i stasjoner for utløsbare heiser*
- 3.16.9.1 Det skal være mulig å justere avstanden mellom klemmer og tau ved inn- og utkoplingspunktet.
- 3.16.9.2 Ved utkjøringsområdet skal det være montert overvåkingsinnretninger for:
- akselerasjon og retardasjon av stoler
  - riktig avstand mellom stolene
  - riktig løp på tauet
  - riktig innkopling av klemmene
  - eventuell automatisk lukking av kabindører etc.
  - åpen stilling på klemmebakker
  - tauets hastighet sammenlignet med stolhastigheten ved innkopling
  - klemkraften.
- Feilmeldinger fra en av disse overvåkingsinnretninger skal utløse nødstop.
- 3.16.9.3 Ved innkjøringsområdet skal det være montert overvåkingsinnretninger for:
- akselerasjon og retardasjon av stoler
  - riktig avstand mellom stolene
  - riktig løp på tauet
  - riktig utkopling av klemmene.
- Feilmeldinger fra en av disse overvåkingsinnretninger skal utløse nødstop.
- 3.16.10 *Telefon eller radioutstyr*
- 3.16.10.1 Mellom nedre og øvre stasjon skal det være telefonforbindelse.
- 3.16.10.2 Telefonforbindelsen mellom øvre og nedre stasjon kan utføres i forbindelse med sikkerhetsstrømkretsen, men skal fungere selv om opp til to avspøringsbrytere eller sikkerhetsbrytere ved endestasjonen har trådt i funksjon. Telefonanlegget må ikke påvirke sikkerhetsstrømkretsens funksjon. Telefonen skal fungere ved nettutfall. Ringesignalet skal kunne høres utendørs på på- og avstigningsplassene. Telefonen skal kunne tilkoples ved kjøreplass for nøddriftmotor.

- 3.16.10.3 Fra en av stasjonene skal det kontinuerlig kunne opprettes forbindelse ut på det offentlige telefonnett enten ved at stasjonen er direkte tilknyttet det offentlige telefonnett eller at det er telefon eller radioforbindelse til et bemannet kontor hvor offentlig telefon finnes.
- 3.16.10.4 For spesielle formål, som f.eks. vedlikeholds- og reparasjonsarbeider, redningsoperasjoner m.m. skal nødvendig bærbart radioutstyr i tilstrekkelig antall være disponibelt.
- 3.16.11 *Høytalere*
- 3.16.11.1 Det skal være høytalere langs hele heisen, slik at passasjerene kan underrettes ved lengre stopp, driftsstans, redningsaksjoner etc. Avstanden mellom høytalerne skal ikke være større enn at beskjedene kan høres klart og tydelig i hele heisen. Høytaleranlegget skal kunne betjenes fra kjørerommet og skal fungere også ved netttutfall.
- 3.16.12 *Vindmåleutstyr*
- 3.16.12.1 Ved stolheiser skal det være fast montert vindmåler og vindretningsgiver plassert på den mest vindutsatte del av anlegget. Vindstyrken, som skal angis i m/s, og vindretningen skal kunne avleses fra kjøreplassen. Vindmåleren skal kunne måle vindhastigheter opp til minst 35 m/s. Høyeste tillatte vindhastighet for drift (normalt 18 m/s) skal angis på eller ved instrumentet.
- 3.16.13 *Belysning*
- 3.16.13.1 Dersom stolheisen skal drives etter at det er blitt mørkt skal hele stolheistraseen og begge stasjoner være belyst tilstrekkelig for en sikker drift av stolheisen. På- og avstigningsplassen skal ha lysstyrke på minimum 50 lux, og i stolheistraseen skal det være minst 10 lux.
- 3.17 *Skilt*
- 3.17.1 *Generelt*
- 3.17.1.1 Ved på- og avstigningsplassen samt langs traseen skal det være skilt med kortfattede instruksjoner og/eller illustrasjoner om hvordan passasjerene skal forholde seg. Det skal være ensartet tekst/illustrasjoner på de varsel- og orienteringsskilt som brukes i forbindelse med drift av stolheis. Oversikt over obligatoriske skilt er vist i vedlegg 2.
- 3.17.1.2 På dør til maskinrom eller tilgjengelig sted for maskineri skal det være skilt med tekst: «Maskineri. Uvedkommende ingen adgang».
- 3.17.1.3 Mastene skal ha nummerskilt som angitt i pkt. 3.8.1.10. Stolheisen (normalt drivstasjonen) skal ha skilt som angitt i pkt. 3.8.1.14. Reklameskilt tillates ikke på steder (master o.l.) der det er oppsatt obligatoriske opplysningsskilt.
- 3.17.1.4 Skiltene skal være laget av holdbare materialer og ha tydelig og iøynefallende tekst eller illustrasjoner. Frittstående skilt skal ikke ha skarpe hjørner. Skiltene skal utformes slik at stoler ikke kan hekte seg fast i skiltene og slik at skiløpere som stikker staver e.l. mot skiltene ikke lett kan hekte disse fast i skiltene. Skilt skal være av solid utførelse og forsvarlig festet til konstruksjonen.
- 3.18 *Førstehjelpsutstyr og redningsutstyr*
- 3.18.1 *Generelt*
- 3.18.1.1 På anlegget skal det finnes nødvendig førstehjelpsutstyr (pulk, tepper, forbindelsessaker etc.) og personell for å kunne yte effektiv hjelp dersom noen skulle komme til skade.
- 3.18.1.2 Det skal oppbevares et tilstrekkelig antall ulltepper e.l. til utlevering til passasjerer ved driftsstopp. Ullteppene skal oppbevares på et hensiktsmessig sted.
- 3.18.1.3 På anlegget skal det forefinnes tilstrekkelig redningsutstyr til å evakuere stolheisen innenfor de rammer som er gitt i 4.3.4. Utstyret må være slik at redning raskt og sikkert kan gjennomføres på alle deler av banen. Utstyret skal ha kapasitet til evakuering uten aktiv medvirkning fra passasjerene. Utstyret skal være CE-merket i henhold til relevante standarder i forhold til hva utstyret skal benyttes til.
- 3.18.1.4 Dersom heisen benyttes fram mot eller etter mørkets frambrudd må det forefinnes et tilstrekkelig antall lamper for gjennomføring av redningsaksjon etter mørkets frambrudd.
- 4 *Drift og vedlikehold – internkontroll*
- 4.1 *Instrukser og journaler*
- 4.1.1 *Generelt*
- 4.1.1.1 Drift, vedlikehold og kontroll skal tilpasses den enkelte stolheis med hensyn til stolheisens konstruksjon og driftsbetingelser. Nødvendige instruksjoner, prosedyrer o.l. omkring dette skal utarbeides og samles i en «Håndbok for internkontroll for stolheis» eller gis referanse fra denne boken. Internkontroll i denne sammenheng forholder seg kun til taubaneloven.
- 4.1.1.2 Instruksjoner, prosedyrer o.l. skal utformes og redigeres slik at innholdet blir lett tilgjengelig for drifts- og vedlikeholdspersonellet.
- Instrukser, prosedyrer o.l. skal gjøres kjent for alt relevant personell og foreligge på alle nødvendige steder, eksempelvis i kjørerom, vaktrom, hos redningspersonell etc.
- 4.1.1.3 Utført kontroll- og vedlikeholdsarbeid skal dokumenteres i Driftsdagbok og Vedlikeholdsbok.

- 4.1.1.4 I tilknytning til bygging av nytt anlegg skal det utarbeides en beskrivelse av nødvendig vedlikehold og hvordan dette skal utføres. (Dette er normalt leverandørens håndbok for vedlikehold eller leverandørens driftsinstruks.)
- 4.1.2 *Håndbok for internkontroll for stolheis*
- 4.1.2.1 Det skal utarbeides en Håndbok for internkontroll for stolheisen. Håndboken skal være et hjelpemiddel for konsesjonshaver og driftspersonale og dokumentere at stolheisen blir drevet og vedlikeholdt på en forsvarlig og forskriftsmessig måte. Håndboken skal minst omfatte følgende hovedpunkter:
- Kap. 0. Målsetting
  - Kap. 1. Driftsorganisasjon
  - Kap. 2. Kontaktpersoner og telefonnummer
  - Kap. 3. Nødvendige dokumenter for drift av anlegget
  - Kap. 4. Tekniske hoveddata
  - Kap. 5. Instruks
  - Kap. 6. Redningsberedskap
  - Kap. 7. Kontroll- og vedlikeholdsplan
  - Kap. 8. Føring av journaler
  - Kap. 9. Rapportering
  - Kap. 10. Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter, journaler etc.
- Mønster til håndboken kan fåes ved henvendelse til Taubanetilsynet.
- 4.1.2.2 De respektive kapitler skal minst inneholde følgende:
- Kap. 0. Målsetting:
Her skal konsesjonshaver angi sin målsetting for å drive og vedlikeholde stolheisen på en sikker og forsvarlig måte.
- Kap. 1. Driftsorganisasjon:
Her skal det foreligge en oversikt over driftsorganisasjonen samt en oversikt med navn på stolheisens kjørere.
- Kap. 2. Kontaktpersoner og telefonnummer:
Her skal det foreligge en oversikt over viktige telefonnummer. Navn og tilhørende telefonnummer skal minst angis for:
- konsesjonshaver, driftsleder, stedfortredende driftsleder, lege, sykebil, politi/lensmann, Taubanetilsynet og Arbeidstilsynet
  - alt redningspersonell som er involvert ved en evakuering av heisen.
- Kap. 3. Nødvendige dokumenter for drift av anlegget:
Kopi av følgende dokumenter skal ligge i håndboken:
- konsesjonsdokument
  - driftstillatelse
  - garantierklæring vedr. forsikring, jmfør vedlegg 6
  - fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane, jmfør vedlegg 7
  - egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet, jmfør vedlegg 8.
- Det skal videre framgå hvor på anlegget følgende dokumenter oppbevares:
- oppdragsbekreftelse Taubanetilsynet
  - forskrifter om bygging og drift av taubaner m/veiledning
  - Regler for stolheis
  - Regler for ståtau.
- Kap. 4. Tekniske hoveddata:
Her skal tekniske hoveddata samt taudata for anlegget angis.
Av tekniske hoveddata skal minimum følgende navn eller data angis:
- største tillatte kapasitet oppover, største tillatte kapasitet nedover, største tillatte kjørehastighet, maks. tillatt antall stoler, minste tillatte avstand mellom stolene
  - produsent, leverandør, typebetegnelse, produksjonsår, skrå lengde, høydeforskjell, maksimal stigning, motvekt/hydraulisk trykk, motorytelse, vekt stol inkl. klemme, sikkerhetsfaktor på bæretrekktau og eventuelt strammetau.
- Av taudata skal minimum følgende angis for bæretrekktau og eventuelt strammetau:
- taudiameter, konstruksjon, minimum effektiv bruddlast og nominell fasthet.
- Taudata kan erstattes av tausertifikater.

Kap. 5. Instruksjer:

Her skal gjeldende, nødvendige instruksjer for drift av stolheisen oppbevares, minimum:

- instruks for driftsleder, kjører og vakt (toppvakt)
- betjening ved drift
- rutiner ved igangsetting av drift, innstilling av drift, driftsstopp
- reparasjon på anlegget, transport av fotgjengere, returtransport
- arrangementstegning av nedre og øvre stasjon.

Kap. 6. Redningsberedskap:

Her skal nødvendig redningsberedskap angis, minimum:

- redningsplan m/redningsutstyr
- varslingsrutiner i forbindelse med redningsaksjoner
- prosedyrer for redningsøvelser
- oversikt over førstehjelpsutstyr.

Kap. 7. Kontroll- og vedlikeholdsplan:

Her skal nødvendig kontroll og vedlikehold av stolheisen angis. Kontrollen og vedlikeholdet skal minimum omfatte alle forhold som er nevnt i pkt. 4.4 samt alle anvisninger som er gitt av leverandør og produsent. Disse kontroll- og vedlikeholdsplaner skal være slik utformet at utført kontroll og vedlikehold enkelt lar seg dokumentere.

Kap. 8. Dokumentasjon av kontroll og vedlikehold:

Her skal det oppbevares en oversikt over de systemer man har etablert for å følge opp kontroll og vedlikehold av stolheisen.

Kap. 9. Rapportering:

Her skal nødvendige, ikke utfylte rapporteringsskjemaer for stolheisen, utgitt av Taubanetilsynet oppbevares, herunder:

- rapport etter redningsøvelse, rapport etter bremseprøve, skaderapport for taubaner.

Kap. 10. Oppbevaring av dokumentasjon, rapporter, journaler etc.:

Her skal det framgå hvor minimum følgende oppbevares:

- Driftsdagbok, Vedlikeholdsbok og Taubok
- teknisk dokumentasjon og beregningsgrunnlag
- påleggslister og inspeksjonsrapporter etter besiktelser
- inspeksjonsrapporter etter magnetinduktiv prøving av ståltau
- rundskriv fra Taubanetilsynet, skade- og uhellsjournal, årsrapporter og andre rapporter som er sendt til Taubanetilsynet.

4.1.2.3 I tilknytning til de enkelte kapitler i håndboken skal det angis hvor de enkelte dokumenter skal oppbevares eller være tilgjengelige.

4.1.3 *Driftsdagbok*

4.1.3.1 Det skal føres en driftsdagbok over den daglige drift. Følgende innføringer skal foretas:

- dato
- tidspunkt for begynnelse og avslutning av kjøring og antall driftstimer
- navn på kjører, vendestasjonsvakt (normalt toppvakt) og hjelpepersonell
- værforhold (vind, temperatur, nedbør)
- kvittering for at den daglige kontroll og prøvekjøring er utført, uregelmessigheter noteres
- antall transporterte passasjerer opp og ned
- alle uhell eller unormale hendelser ved driften av stolheisen herunder også driftsstanser med angivelse av årsak og varighet.

4.1.4 *Vedlikeholdsbok*

4.1.4.1 Det skal føres en vedlikeholdsbok over det løpende kontroll- og vedlikeholdsarbeid. Det skal angis dato for utførte kontroller og vedlikeholdsarbeid, hvilke deler som er kontrollert og delenes tilstand. Utskifting av deler skal angis.

Den som har utført kontroll eller vedlikeholdsarbeid skal signere i boken.

4.1.4.2 Vedlikeholdsboken skal klart dokumentere at det nødvendige vedlikehold iht. leverandørens håndbok for vedlikehold (jmfør pkt. 4.1.1.4) samt vedlikehold og periodiske kontroller i henhold til pkt. 4.4 er utført og at det er utført til korrekt tid.

4.1.4.3 For anlegg med faste klemmer skal flytting av klemmer innføres i et separat avsnitt i journalen eller dersom daglige flyttinger foretas kan det på en oversiktlig måte føres inn i driftsdagboken.

4.1.5 *Taubok*

4.1.5.1 Det skal føres en taubok som skal inneholde følgende informasjon om bæretrekktau og strammetau:

- dato for installasjon

- dato for innkorting av bæretrekktau med navn og firma til vedkommende som har utført spleisingen
- dato og resultat av visuelle kontroller av tau
- fortegnelse over eventuell smøring med angivelse av smøremiddel
- angivelse av reparasjon av tauskader med navn og firma til vedkommende som har utført reparasjonen.

4.1.6 *Rapportering til Taubanetilsynet*

4.1.6.1 Årsrapport på fastsatt skjema sendes til Taubanetilsynet innen 1. desember hvert år. Rapporten skal omfatte driften i forrige sesong, samt utført kontroll og vedlikehold før kommende sesong.

4.1.6.2 Rapport etter utførte bremseprøver skal innsendes en gang pr. år.

4.1.6.3 Rapport etter utført redningsøvelse skal innsendes en gang pr. år. Jamfør vedlegg 5.

4.1.6.4 Ulykker i stolheisen som medfører personskade, nestenulykker samt tekniske uhell, redningsaksjoner etc. som vedrører stolheisen og som åpenbart kunne medført personskade inndeles i 2 kategorier og skal rapporteres til Taubanetilsynet som følger:

Kategori 1:

Ulykker med mindre alvorlig personskade, redningsaksjon uten personskade samt mindre tekniske uhell som kunne medført slik personskade.

Anmerkning:

Med mindre alvorlig personskade menes eksempelvis: brukket tann, arm- og beinbrudd, avrevet leddbånd, smerter i rygg, kutt som må syes.

Med mindre alvorlige tekniske uhell menes uhell som ikke har nedsatt sikkerheten ved stolheisen etter at uhellet er utbedret herunder eksempelvis: sprekker i master/stoler o.l., skader på vendeskivelager, stormskader, brantilløp etc.

Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 1 skal skaderapport fra anlegget være sendt pr. faks til Taubanetilsynet senest 2 dager etter ulykken/uhellet.

Kategori 2:

Ulykke med alvorlig personskade, redningsaksjon med personskade, redningsaksjoner som overskrider 2 timer samt alvorlige tekniske uhell som åpenbart kunne medført alvorlig personskade.

Anmerkning:

Med alvorlig personskade menes i denne sammenheng eksempelvis: alvorlig ryggskade, alvorlig hodeskade, åpne eller kompliserte brudd eller skader som åpenbart kan medføre varig mén.

Med alvorlig tekniske uhell menes uhell som kan ha medført eller avdekket en nedsatt sikkerhet på stolheisen, herunder eksempelvis: tilbakerutsjing av hele heisen (svikt på tilbakeløpssperre eller bremser), tilbakerutsjing av enkeltstoler på bæretrekktauet, person som har falt ned fra stol i traseen, tauavsporing, fastheking av stol etc.

4.1.6.5 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 skal skaden meldes omgående pr. telefon til Taubanetilsynet i normal arbeidstid og til Det Norske Veritas, Bærum (døgnkontinuerlig vakttelefon) utenfor arbeidstid. Skaderapport fra anlegget skal sendes pr. faks til Taubanetilsynet umiddelbart etter uhellet.

4.1.6.6 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2 og der hendelsen reiser tvil om sikkerheten på stolheisen skal driften stoppes og det skal ikke foretas noe med stolheisen før omstendighetene omkring hendelsen er avklart med Taubanetilsynet. Utrykning fra Taubanetilsynet vil være aktuelt

4.1.6.7 Ved ulykker og tekniske uhell i kategori 2, der det etter driftsleders nøye vurdering framkommer at sikkerheten på stolheisen ikke er nedsatt, og hvor han ikke finner andre grunner som skulle tilsi at stolheisen skulle stoppes inntil forholdet er avklart med Taubanetilsynet, kan driftsleder beslutte at driften gjenopptas.

4.1.6.8 Ulykker med personskader skal rapporteres omgående til Politiet.

4.1.6.9 Ulykker hvor driftspersonalet har kommet til skade skal i tillegg omgående rapporteres til Arbeidstilsynet.

4.1.6.10 Ulykker og tekniske uhell skal rapporteres på bl.nr. T-19 «Skaderapport for taubaner» se vedlegg 4.

Anmerkning:

Krav til rapportering gjelder ikke ulykker/uhell i tilknytning til nedfart.

4.1.6.11 Andre uhell og ekstraordinære begivenheter som i årsak, forløp eller følger berører tilsynets virksomhet eller som har betydning for innsamling av erfaringsdata, skal også rapporteres til Taubanetilsynet.

4.2 *Konsesjonshaver, driftspersonell og deres oppgaver*

4.2.1 *Konsesjonshaver*

4.2.1.1 Konsesjonshaverens ansvar og plikter er i tillegg til det som framgår av disse Regler definert i taubaneloven, i Samferdselsdepartementets forskrifter og i konsesjonsbetingelsene.

- 4.2.1.2 Konesjonshaveren skal, uten at det får innflytelse på hans eget ansvarsforhold overfor tredjeperson, utnevne en driftsleder som skal være leder for og ha ansvar for anleggets drift, redningsberedskap og vedlikehold. I tillegg skal han utnevne et tilstrekkelig antall stedfortredende driftsledere. Ved stolheis i drift skal driftsleder eller stedfortredende driftsleder være tilstede i eller i umiddelbar nærhet av anlegget som angitt i 4.2.4.
- 4.2.1.3 Konesjonshaveren plikter å gi driftslederen og de stedfortredende driftslederne de fullmakter som er nødvendig for å gjennomføre forsvarlig drift og vedlikehold av anlegget.
- 4.2.1.4 Driftsleders ansvar og plikter skal ved dennes fravær ivaretas av en av de på forhånd oppnevnte stedfortredende driftsledere.
- 4.2.1.5 En personlig konesjonshaver kan selv være driftsleder eller stedfortredende driftsleder. Dette gjelder også for styrets formann eller disponenten i et aksjeselskap.
- 4.2.2 *Driftspersonell*
- 4.2.2.1 Ved stolheiser inndeles driftspersonellet i følgende kategorier:
- driftsleder
  - stedfortredende driftsleder
  - kjører
  - vakt (normalt toppvakt)
  - hjelpepersonell på på- og avstigningsplass.
- 4.2.2.2 For driftsleder og stedfortredende driftsleder gjelder aldersgrense 20 år.
- 4.2.2.3 For øvrig driftspersonell gjelder aldersgrense 18 år.
- 4.2.2.4 Det er forbudt for driftspersonell ved stolheiser å opptre i påvirket tilstand når de er i tjeneste. Forbudet omfatter både alkohol og andre berusende eller bedøvende stoffer.
- 4.2.3 *Driftsleder og stedfortredende driftsleder*
- 4.2.3.1 Driftslederen og stedfortredende driftsleder skal være faglig kvalifisert og ha de nødvendige personlige egenskaper som trengs for å forestå driften av stolheisen. Stedfortredende driftsleder skal overta driftsleders hele og fulle ansvar og myndighet ved dennes fravær.
- 4.2.3.2 Driftsleder og stedfortredende driftsleder skal inneha driftsledersertifikat. Sertifikatet utstedes i 2 kategorier:
- driftsledersertifikat for stolheis med faste klemmer
  - driftsledersertifikat for stolheis med faste og løsbare klemmer.
- 4.2.3.3 Vilkårene for å oppnå driftsledersertifikat:
- a) bestått teoretisk prøve.
  - b) dokumentert minimum 4 måneders praksis fra drift, vedlikehold og redningsøvelser på relevant type taubane i løpet av de siste 3 år.
  - c) alder minst 20 år.
- 4.2.3.4 Ved oppgradering av et «driftsledersertifikat for stolheis med faste klemmer» til «driftsledersertifikat for stolheis med faste og løsbare klemmer», skal søker kunne dokumentere minst 1 måned praksis ved stolheis med løsbare klemmer. Denne praksisen kan oppnås gjennom aktiv deltagelse under montering og igangkjøring av en stolheis med løsbare klemmer.
- 4.2.3.5 Driftsledersertifikatet mister sin gyldighet dersom innehaveren ikke kan dokumentere praksis som beskrevet ovenfor. Sertifikatet kan trekkes tilbake av Taubanetilsynet ved overtredelse av gjeldende lover og forskrifter.
- 4.2.3.6 Driftslederen plikter:
- å utarbeide eller påse at det utarbeides nødvendige instruksjoner for drift og vedlikehold av stolheisen
  - å ha nær kontakt med anlegget og den daglige drift
  - å holde håndbok for internkontroll for stolheisen oppdatert
  - å påse at de instruksjoner og regler som gjelder for drift og vedlikehold av anlegget følges
  - å påse at anlegget er bemannet med tilstrekkelig og kvalifisert personell, og at ansvarsforholdene er klare
  - å instruere personellet i sine oppgaver og påse at de utfører disse
  - å ta avgjørelse i spørsmål av sikkerhetsmessig betydning for driften av anlegget
  - å forestå ledelse av redningsaksjoner.
- Dersom driftsleder er fraværende fra taubaneanlegget utover en driftsperiode på 6 uker må ny driftsleder utpekes og ny driftstillatelse innhentes. Driftsleders fravær fra taubaneanlegget pr. driftssesong skal dog ikke overstige 30% av hans normalarbeidstid i sesongen.
- Dersom driftsleder fratrer sin stilling må ny driftsleder utpekes og ny driftstillatelse innhentes fra fratredelsestidspunktet.
- 4.2.3.7 Driftslederen og hans stedfortreder skal være godt kjent med:
- anleggets oppbygging, funksjon og tilstand
  - Regler for stolheis.

- 4.2.3.8 Driftsleder og stedfortredende driftsledere skal registreres hos Taubanetilsynet ved innsending av:
- «Fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder og stedfortredende driftsledere til bruk på stolheis, totausbane og kabelbane», bl.nr. T-90,
  - «Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet», bl.nr. T-91.
  - Kopi av gyldig sertifikat for driftsleder med vedlagt attest som dokumenterer minst 4 måneders praksis i løpet av de siste 3 år.
- Ved bytte av driftsleder skal dennes navn meddeles Taubanetilsynet ved bruk av samme skjema.
- 4.2.3.9 Driftslederen skal oppbevare den tekniske dokumentasjon for stolheisen (tegninger, beregninger og spesifikasjoner) og påse at den er oppdatert.
- 4.2.3.10 Viktige tjenestemeldinger fra driftslederen skal gis skriftlig.
- 4.2.4 *Betjening av stolheis i drift*
- 4.2.4.1 Ved stolheis i drift skal driftsleder eller stedfortredende driftsleder som angitt på drifttillatelsen være tilstede ved stolheisen eller i umiddelbar nærhet av denne for derigjennom bl.a. å kunne ivareta sitt ansvar for å igangsette og gjennomføre redningsaksjoner. Med umiddelbar nærhet menes en avstand ikke større enn at driftslederen kan kontaktes, kommuniseres med, gi nødvendige ordrer, tilkalles og være tilbake ved stolheisen innen maksimalt 30 minutter etter tilkallelsen. Driftslederen skal kunne disponere kjørerer, vendestasjonsvakter og hjelpepersonell i den utstrekning som er nødvendig for å oppnå en sikker drift av stolheisen. Det skal alltid være en person (henholdsvis kjørerer og vakt) tilstede på hver av stasjonene.
- 4.2.4.2 For heiser som ikke er åpne for allmen bruk, men som kun benyttes av helt spesielle brukergrupper, kan heisen, etter søknad fra konsesjonshaver, tillates benyttet uten vakt på avstigningsplassen. Slik tillatelse må innhentes skriftlig fra Taubanetilsynet. Slike tillatelser kan eksempelvis gis for stolheiser som utelukkende benyttes av skihoppere, trenere og funksjonærer som er knyttet til skihopping. Konsesjonshaver må i søknaden selv angi hvilke grupper det søkes for og hvilke tiltak han vil gjennomføre for å opprettholde en sikker avstigning og overvåking av avstigningsplassen og området omkring. Videoovervåking av avstigningsplassen og området omkring samt toveis høytaleranlegg i tillegg til hastighetsreduksjon, spesiell inngjerding, skilting etc. vil være aktuelle krav.
- 4.2.4.3 Kjøreren skal:
- være ansvarlig for den daglige drift og kontroll av stolheisen
  - foreta de nødvendige innføringer i driftslogboken og eventuelle journaler
  - underrette driftslederen om ethvert forhold eller hendelse som nedsetter driftssikkerheten på stolheisen.
- 4.2.4.4 Kjøreren skal ha oppmerksomheten rettet mot påstigningsplassen og mest mulig av traseen for øvrig. Kjøreren skal ha stoppbryter og lett hørbar kommunikasjonsmulighet til de øvrige stasjoner innen rekkevidde. Dersom farlige situasjoner oppstår skal kjørereren stanse anlegget, eller på annen måte gripe inn for å hindre uhell.
- 4.2.4.5 Ved påstigningsplassen skal det være hjelpepersonell nok til å overvåke driften, samt instruere og hjelpe passasjerene, slik at påstigningen foregår på betryggende måte. De skal ha enkel tilgang til stoppbryter og kommunikasjonsmulighet med kjørerer.
- 4.2.4.6 Avstigningsplassen skal være overvåket av en vakt. Vakten skal disponere stoppknapp. Vakten skal gripe inn dersom det oppstår farlige situasjoner. Vakten skal ha enkel kommunikasjonsmulighet med kjørerer.
- 4.2.4.7 Vakten på avstigningsplassen skal ha konstant oppsyn med at avstigning foregår sikkert og riktig. Vakten skal påse at sikkerhetsbøylen er åpnet i rett tid, yte hjelp til passasjerene, og etter eget skjønn eller ønske fra passasjerene, redusere kjørehastigheten eller om nødvendig stoppe stolheisen.
- 4.2.4.8 Hvis en passasjer ikke kommer seg av stolen på avstigningsplassen, skal stolheisen stoppes eller kjøres med redusert fart til det mest hensiktsmessige sted hvor passasjerer kan stige av eller hjelpes ned. Kjøring rundt vende- eller drivskive med passasjerer i stolen må bare foretas med sterkt redusert kjørehastighet og etter at passasjerer har fått beskjed om hvordan han skal forholde seg.
- 4.2.4.9 Personer som opptrer uregelmessig, slik at sikkerheten på stolheisen blir nedsatt, f.eks. ved husking i stolene, skal tilsnakkes. Om nødvendig skal anlegget stoppes, og ved gjentakelser skal vedkommende nektes videre adgang til anlegget.
- 4.2.4.10 Barn under 10 år skal normalt bare tillates å kjøre med stolheis når de er i følge med voksen person i samme stol.
- 4.2.4.11 Åpenbart berusede personer skal nektes adgang til stolheisen.
- 4.2.4.12 Det er normalt ikke tillatt å transportere fotgjengere og skiløpere i samme stol. Ved blandet transport (f.eks. en stol med fotgjengere under normal vinterdrift med skiløpere), eller dersom kjøring av passasjerer på den ene siden av stolheisen bare foregår sjelden eller tilfeldig, skal det

utvises spesiell aktsomhet fra driftspersonellet. Melding må da gis fra påstigningsplass til avstigningsplass slik at nødvendige forholdsregler kan iverksettes, f.eks. hastighetsreduksjon eller stopp for avstigning. Dersom stolheisen stoppes og stolen står stille under på- og avstigning er det tillatt med skiløpere og fotgjengere i samme stol.

4.2.4.13 Dersom stolhastigheten under på- og avstigning, ved transport av fotgjengere, er mindre enn 0,6 m/s tillates fullsatt stol. Dersom stolhastigheten under på- og avstigning, ved transport av fotgjengere, er større enn 0,6 m/s tillates maks. 2 fotgjengere i hver stol. Disse skal sitte i de ytterste setene på stolen, dvs. lengst mulig fra hverandre, slik at de kan gå ut til hver sin side ved avstigning, jmfør pkt. 3.3.3. På- og avstigningsplassen skal i begge tilfeller være utformet som angitt i pkt. 3.3. for transport med fotgjengere.

4.2.4.14 Dersom stolheisen stoppes og stolen står stille under på- og avstigning er det tillatt med fullsatt stol. På- og avstigningsplassens lengde kan da kortes ned til de lengder som er angitt for vinterdrift, jmfør pkt. 3.3.

4.2.4.15 Det må ikke transporteres gjenstander eller gods som kan komme i konflikt med master eller gjenstander på eller utenfor heisen selv ved maksimal utpendling av stolen. Alle gjenstander og gods som transporteres skal sikres forsvarlig både mot å falle ned og mot å forskyve seg. Ved transport av sykler kan disse enten transporteres i egen stol eller sammen med passasjerer. Dersom de transporteres sammen med passasjerer skal de plasseres i egnet stativ bak på stolen eller i egnet stativ på den siden av stolen som vender bort fra mastene. Stativet eller syklene må ikke hindre åpning og lukking av sikkerhetsbøylen. Ved transport av sykler og passasjerer med samme stol tillates maksimalt 2 sykler samt 2 passasjerer pr. stol.

4.2.4.16 Ved returtransport skal passasjerene fordeles jevnt utover retursiden og over tid slik at transporten ikke kommer i konflikt hverken med heisens tekniske transportkapasitet eller med den ansvarsforsikring som er dekkende for returtransport.

4.3 *Driftsrutiner*

4.3.1 *Igangsetting av driften*

4.3.1.1 Daglig, før heisen åpnes for offentlig personbefordring, skal det kontrolleres at den er i driftssikker tilstand.

4.3.1.2 Stolheisen kjøres først tom minimum 5 min. Deretter skal driftsleder, toppvakt eller en annen kvalifisert person foreta en prøvetur for å kontrollere at det ikke har oppstått uregelmessigheter med stolheisen. Prøveturen skal minimum omfatte den ene siden av banen. Om nødvendig skal prøveturen omfatte både tur- og returside på banen. Han skal ha kommunikasjonsmulighet med den som kjører stolheisen.

Anmerkning:

Hvis det har vært sterk vind eller ising siden anlegget sist var i bruk, må stolheisen inspiseres til fots, på ski eller fra terrengkjøretøy før den startes.

4.3.1.3 Under prøveturen skal det kontrolleres:

- at bæretrekktauet løper korrekt på rullebatteriene, at taurullene går rundt og at det ikke er unormal lagerstøy.
  - at det ikke er snø eller is på vindmåler, rullebatterier, taufangere, master, arbeidsplattformer e.l. i en slik grad at det kan nedsette banens driftssikkerhet eller utgjøre en fare for passasjerene.
  - at eventuelle luftledninger mellom mastene henger over bæretrekktauet.
- Videre skal det før heisen åpnes for offentlig personbefordring kontrolleres:
- at det er riktig avstand mellom stolsete og snødekke på på- og avstigningsplasser og at disse plassene er i orden.
  - at stolene er i orden.
  - at strammeanordningene er i funksjon og kan bevege seg uhindret.
  - at stoppbrytere i vaktrom og på på- og avstigningsplasser virker som de skal.
  - at foreskrevne kommunikasjonsmuligheter er i orden.
  - at de foreskrevne skilt og nødvendige gjerd, sperringer og polstringer er tilstede.
  - at eventuelle kontrollpunkter utover dette er i orden.

4.3.2 *Innstilling av driften*

4.3.2.1 Før kjøringen avsluttes skal kjøreren forvise seg om at heisen er tom. Dette medfører at kjører og vakt ikke skal forlate sine plasser før heisen står stille. Kjøreren og vakt skal deretter ta seg tilbake til dagens utgangspunkt til fots, med ski, scooter eller på annen måte. Vaktene skal ikke forlate sine plasser før nødvendige sperringer, skilt etc. er satt opp.

Anmerkning:

Vakten tillates å benytte heisen tilbake til bunnstasjonen:

- dersom toppstasjonen og avstigningsplassen, i sin helhet, er innebygd i et hus og kan avlås på en slik måte at publikum ikke gis adgang til på-/avstigningsområdet, stoler eller kabiner. Det skal videre ikke være mulig å klatre opp til dette området uten bruk av stige.

- dersom på- og avstigningsområdet på toppstasjonen er kontinuerlig TV-overvåket av kjører i det tidsrommet toppstasjonen ikke er bemannet mens toppvakten blir transportert ned til bunnstasjonen.
- 4.3.2.2 Når kjøreren forlater anlegget skal det være avlåst. Ved fare for tordenvær skal jording påsettes bæretrekkaudet.
- 4.3.2.3 Driften skal innstilles
  - dersom sikten er sterkt nedsatt
  - dersom vindhastigheten i kastene overstiger den fastsatte grense
  - ved fare for tordenvær
  - dersom det opptrer tekniske uregelmessigheter, mekaniske eller elektriske, slik at sikkerheten er nedsatt
  - ved mørkets frambrudd dersom det ikke er montert lysanlegg.
  - dersom redningsberedskapen ikke lenger er tilfredsstillende pga sterk kulde, vind e.l.
- 4.3.2.4 Dersom stolheisen skal drives etter at det er blitt mørkt, skal traseen og stasjonene være belyst tilstrekkelig for en sikker drift. På- og avstigningsplassene skal ha en lysstyrke på minimum 50 lux. I traseen skal det være minimum 10 lux.
- 4.3.2.5 Dersom det av en eller annen grunn er tvingende nødvendig å kjøre under forhold som normalt ville være årsak til stopp, skal det utvises spesiell aktsomhet. Tvingende årsaker kan være f.eks. syketransport, kjøring for tømming av stolheisen o.l. Driftslederen eller hans stedfortreder bør være tilstede.
- 4.3.3 *Driftsstopp*
- 4.3.3.1 Ved driftsstopp skal passasjerene og driftspersonellet umiddelbart informeres om dette og om antatt varighet. Deretter skal de holdes løpende orientert om hvordan de skal forholde seg.
- 4.3.3.2 Passasjerer som er utsatt for forfrysninger skal om nødvendig tildeles ulltepper e.l.
- 4.3.3.3 Dersom det opptrer strømstans eller andre feil som gjør at hoveddrivverket ikke kan brukes, skal nøddriftmotoren snarest mulig startes og kjøres varm. Om feilen ikke kan utbedres innen kort tid skal stolheisen kjøres tom for passasjerer med nøddriftmotoren.
- 4.3.3.4 Er det heller ikke mulig å kjøre stolheisen tom med nøddriftmotoren, kan den dersom det er overveiende last på den ene siden, tømmes ved at driftsbremsen betjenes manuelt ved bruk av bremseløfteren. Belastningsvekter oppbevart ved øvre stasjon kan lastes på slik at hele stolheisen kan tømmes. Slik kjøring av heisen ved hjelp av driftsbremsen må utføres med stor varsomhet, og kjøreren må forsikre seg om at sikkerhetsbremsen kan utløses på kort varsel.
- 4.3.3.5 Dersom anlegget ikke lar seg kjøre på grunn av brudd i sikkerhetsstrømkretsen skal det først undersøkes om feilen skyldes avsporing eller andre forhold som ikke tillater kjøring av stolheisen. Finner man at stolheisen kan kjøres, så kan sikkerhetsstrømkretsen koples ut og stolheisen kjøres tom. Slik kjøring tillates kun etter driftsleders uttrykkelige godkjenning. Det er bare tillatt å kjøre med utkoplet sikkerhetsstrømkrets for å tømme stolheisen. Ved slik kjøring må det utvises spesiell aktsomhet.
- 4.3.3.6 Dersom det inntreffer andre sikkerhetsmessige feil, skal kjøreren om mulig i samråd med driftslederen eller hans stedfortreder, avgjøre om feilen er av en slik art at stolheisen likevel kan kjøres tom. Det alternativ som gir minst risiko for passasjerene skal velges.
- 4.3.3.7 Inntreffer feil som medfører at stolheisen ikke kan settes i bevegelse, at det ikke er forsvarlig å kjøre stolheisen, at tiden som er nødvendig for å rette feilen ikke kan fastslås med sikkerhet eller at denne tiden er uakseptabel lang, så må redningsaksjon umiddelbart iverksettes.
- 4.3.4 *Redningsplan og redningsøvelser*
- 4.3.4.1 Det skal utarbeides en redningsplan som viser hvordan passasjerene skal kunne tas ned fra stolene i tilfelle driftsstans. Redningspersonale skal kunne komme til i alle stoler uten medvirkning fra passasjerene.
- 4.3.4.2 En skjematisk oversikt over redningsplanen skal settes opp i vaktrom og andre steder hvor personer som er involvert i redningsplanen normalt oppholder seg.
- 4.3.4.3 Det skal være tilstrekkelig redningsutstyr tilstede og organisert redningstjeneste må kunne etableres, slik at samtlige passasjerer kan evakueres ned til bakken innen en tid slik at passasjerenes liv og helse ikke utsettes for uakseptabel fare og innen maksimalt 2 timer for baner med stoler og normalt 3 timer for baner med lukkede kabiner. Tiden regnes fra det tidspunkt heisen stoppet og til samtlige passasjerer er trygt nede på bakken. Selve redningsaksjonen er imidlertid ikke ferdig før passasjerene er brakt fram til oppvarmede rom, vei for sikker videretransport, ambulanse e.l.
- 4.3.4.4 Redningsmannskapet skal instrueres i bruk av redningsutstyret av driftslederen eller annen kompetent person. En av driftspersonellet skal ha ansvar for at redningsutstyret, til enhver tid er komplett og utplassert i henhold til redningsplanen.

- 4.3.4.5 Hvilket redningsutstyr som behøves må bedømmes i hvert tilfelle ut fra hensyn til terrengforholdene og stolenes høyde over terrenget. Evakuering skal kunne foregå uten noen aktiv medvirkning fra passasjerene.
- 4.3.4.6 For avstander opp til 8,0 m mellom stolsete og bakken kan bruk av stiger aksepteres dersom forholdene tillater det. Ved evakuering med stige skal den ansvarlige leder av stigelaget selv gå opp stigen, forsikre seg om at denne er forsvarlig festet til stolen, samt vurdere om passasjerer kan gå ned stigen på egen hånd. Om nødvendig skal passasjerer sikres med nedfiringsselle idet han går ned stigen eller eventuelt fires ned med nedfiringsselle. Dette vil være særlig aktuelt ved større høyder, ved evakuering av barn og eldre passasjerer, ved evakuering av passasjerer med uegnet fotføy samt ved evakuering av nedkjølte passasjerer vinterstid.
- 4.3.4.7 For avstander over 8,0 m mellom stolsete og bakken skal det benyttes spesielt redningsutstyr der passasjerene fires ned til bakken.
- 4.3.4.8 Ved begynnelsen av hver sesong skal det gjennomføres en større redningsøvelse. Ved denne øvelsen skal alle parter som inngår i redningsplanen delta. Alle redningsmenn som forutsettes å bevege seg på bæretrekktauet skal fire ned et mindre antall passasjerer. Alle nye redningsmenn skal gå ned i hver eneste stol som tilhører en redningsstrekning. Alle stigelag skal trene i praktisk bruk av stigen. Redningsøvelsen skal avholdes slik at også de lengste, bratteste og høyeste spennene involveres i øvelsen. Da en redningsøvelse i seg selv medfører en viss risiko, bør man ikke øve på redning på andre personer enn de som inngår i anleggets eget personale.
- 4.3.4.9 Etter avholdt redningsøvelse ved oppstart av hver sesong skal resultatene rapporteres til Taubanetilsynet. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av øvelsen, dens omfang, navn på aktivt deltagende personer i redningsøvelsen, navn på samtlige personer på anlegget som behersker å bevege seg på bæretrekktauet og fire ned passasjerer og en vurdering fra den ansvarshavende med hensyn på hvordan redningsplanen forventes å fungere i en krisesituasjon, jmf vedlegg 5.
- 4.3.4.10 Spesialtrening (drilling) i bruk av redningsutstyret uten nødvendigvis å gå opp på bæretrekktauet skal arrangeres etter behov gjennom sesongen. Når nye personer blir involvert i redningsplanen skal disse gis en fullstendig opplæring og innføring i redningsopplegget samt i bruk av utstyret. Opplæring av nye personer bør i startfasen foregå i områder av heisen der det er liten avstand til bakken.
- 4.3.4.11 I løpet av det første driftsåret og senere ved behov, eksempelvis ved skifte av nedfiringstyre, skifte av driftsleder, skifte av driftsleders overordnede, skifte av konsesjonshaver o.l. skal driftsleder sammen med driftsleders overordnede eller sammen med konsesjonshavers styreformann og minst ett redningslag foreta begrensede øvelser under særdeles vanskelige værforhold for derigjennom å gjøre seg kjent med de begrensninger redningsberedskapen har under slike værforhold. Med særdeles vanskelige værforhold menes her værforhold som kan oppstå i løpet av de første 2 timene etter at heisen er stoppet på grunn av vanskelige værforhold og som vil være den tiden man trenger til evakuering av heisen. Disse mindre øvelsene skal eksempelvis avholdes ved:
- særdeles sterk vind, normalt etter at heisen er stengt på grunn av sterk vind
  - mørke, som følge av bortfall av strømtilførsel i hele anlegget
  - nedbør i form av våt sludd eller regn.
- Anmerkning:*
- Det eller de redningslag som deltar i en slik øvelse skal ikke ha ferdigheter utover det gjennomsnittlige blant redningslagene på anlegget. Øvelsene skal avbrytes dersom redningspersonalet blir utsatt for uakseptabel risiko. Øvelsene skal normalt gjennomføres uten passasjerer i stolene.
- Blant annet gjennom disse typer øvelser skal man skaffe seg et beslutningsgrunnlag slik at heisen stoppes så tidlig at man med sikkerhet kan gjennomføre evakuering av samtlige passasjerer, også dersom været forverrer seg dramatisk i evakueringsperioden.
- 4.3.4.12 For å teste beredskapen skal det avholdes varslingsøvelser der alt redningspersonell innkalles uten forvarsel. Varslingsøvelsen avsluttes når alle redningslag er på plass ved sine respektive master med det nødvendige redningsutstyr. Tidsforbruket skal måles og vurderes mot den maksimale tillatte evakueringsstid.
- 4.3.5 *Reparasjoner og arbeid på anlegget*
- 4.3.5.1 For reparasjoner og arbeid på anlegget gjelder Arbeidstilsynets krav. Nedenforstående krav er satt av Taubanetilsynet, og Arbeidstilsynet kan derfor ha tilleggskrav.
- 4.3.5.2 Ved arbeid på anleggene må det utvises spesiell aktsomhet slik at personellet ikke utsettes for ulykker. Farlige situasjoner kan lett oppstå ved at anlegget blir startet utilsiktet, ved berøring av bevegelige deler eller ved fall fra master.
- 4.3.5.3 Driftslederen skal orientere personellet om hvilke sikkerhetstiltak som skal treffes og om bruken av disponibelt hjelpeutstyr, så som ledere, stiger, plattformer, arbeidskurver, kommunikasjonsutstyr, sikkerhetsbelter etc.

- 4.3.5.4 Arbeid i tilknytning til bevegelige deler i master og stasjoner må ikke settes i gang uten at følgende sikkerhetstiltak er truffet:
- skilt «Arbeid pågår» skal være oppsatt på kjøreplassen.
  - såfremt det er praktisk gjennomførlig, skal startbryter være avlåst.
  - ved arbeid i master eller på stasjoner som ikke krever at heisen kjøres under arbeidets gang skal sikkerhetsstrømkretsen brytes.
  - dersom arbeidets art gjør det nødvendig at anlegget kjøres mens arbeidet pågår, skal kjørerommet alltid være bemannet av en person med klare instruksjoner. De som arbeider må da ha kontakt med denne personen enten ved hjelp av transportabelt kommunikasjonsutstyr eller telefon.
- 4.3.5.5 Når anlegget skal startes, skal den som kjører gjenta startordren og få den bekreftet innen han starter.
- 4.3.5.6 Ved arbeid i master etc. skal det være minst to personer tilstede.
- 4.3.5.7 Det nødvendige verktøy som behøves for kontroll og vedlikehold skal forefinnes på anlegget.
- 4.3.5.8 Prøvekjøring etter reparasjoner og endringer skal utføres under tilsyn av driftslederen. Driften skal bare gjenopptas etter uttrykkelig bestemmelse av driftslederen, og etter at denne har overbevist seg om at driftssikkerheten kan anses for betryggende.
- 4.4 *Vedlikehold og periodiske kontroller*
- 4.4.1 *Generelt*
- 4.4.1.1 Vedlikeholdet og den periodiske kontrollen av anlegget skal være lagt opp slik at den forebygger uhell og unormal slitasje. Ved kjøring av heisen i forbindelse med normal funksjonsprøving, prøvekjøring, bremseprøver eller andre typer kontroll eller vedlikeholdsarbeid hvor sikkerheten på heisen er redusert skal det ikke transporteres personer.
- 4.4.1.2 Vedlikehold, kontroll og eventuell etterkontroll skal utføres av personer med tilstrekkelig kjennskap til stolheisens konstruksjon, drift og vedlikehold.
- Arbeidene skal ledes av anleggets driftsleder, representant fra produsent, leverandør eller anerkjent servicefirma.
- 4.4.1.3 Omfanget av og intervallene for vedlikehold- og kontrollarbeidene skal være fastlagt og skal utføres i henhold til leverandørens drifts- og vedlikeholdshåndbok for anlegget. Omfanget skal minst tilsvare det strengeste av det som er nevnt i kap. 4.4. og det som er nevnt i leverandørens drifts- og vedlikeholdshåndbok for anlegget. Kontrollarbeider skal føres inn i vedlikeholdsboken. Ved spesielt viktige vedlikeholds- og kontrollarbeider skal det utførte arbeide etterkontrolleres av en person som ikke har deltatt i selve arbeidet. Denne person skal signere for den utførte etterkontroll.
- 4.4.1.4 Reparasjoner eller endring av deler som er viktige for anleggets sikkerhet skal på forhånd klareres med Taubanetilsynet. Alle arbeider skal være fagmessig utført og i henhold til approberte tegninger.
- 4.4.1.5 For gjennomføring av bremseprøver skal det forefinnes belastningsvekter tilsvarende full last på heisen.
- 4.4.1.6 Den løpende kontroll og vedlikehold med anlegget inndeles i minst 6 typer:
- 1) Daglig kontroll
  - 2) Ukentlig kontroll
  - 3) Månedlig kontroll
  - 4) Årlig kontroll
  - 5) 5-årlig kontroll (Hovedrevisjon)
  - 6) Kontroll av tau, se: Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner.
- 4.4.1.7 Det skal forefinnes et egnet komplett kjøretøy (servicekurv/arbeidskurv), jmfør pkt. 3.6.1.1, som kan henges direkte på bæretrektau og benyttes i forbindelse med vedlikehold av rullebatterier etc. Kjøretøyet må kunne transportere både personer og materiell. Kjøretøyet skal være utstyrt med rekkverk, festepunkter for sikkerhetssele, skilt med angitt maksimal nyttelast osv. iht. Arbeidstilsynets krav.
- 4.4.2 *Daglig kontroll*
- 4.4.2.1 Omfanget av den daglige kontroll er angitt i 4.3.1.
- 4.4.3 *Ukentlig kontroll*
- 4.4.3.1 Ukentlig kontroll skal minst omfatte følgende:
- a) Bremsenes tilstand skal kontrolleres. Bremsebelegg skal kontrolleres spesielt for oljesøl. Bremsetiden skal kontrolleres med stoppbryterne på kjørepulten ved tom bane.
  - b) Nøddriftmotor skal startes.
- 4.4.4 *Månedlig kontroll*
- 4.4.4.1 Månedlig kontroll skal minst omfatte følgende:
- a) Bremsetiden for sikkerhetsbremsen kontrolleres ved tom bane.
  - b) Banen kjøres med nøddriftmotor.

- c) Visuell kontroll av bæretrekktau og strammetau.
- d) Befaring av traseen til fots med inspeksjon av master, rullebatterier, el. ledninger og avsporingsbrytere.
- e) Tilstanden av driv- og vendeskiver med føringer kontrolleres.
- f) Visuell kontroll av alle stoler, kabiner og klemmer. Denne kontrollen kan utføres mens banen kjøres med lav hastighet.
- g) Sikkerhetsbremsen funksjonsprøves med tom bane.
- h) Kontroll og prøving av alle mekaniske og elektriske brytere i stasjonene som er koplet til sikkerhetsstrømkretsen.
- i) Kontroll av bæretrekktauets plassering samt styreskiner og løpeskiner på inn- og utkoplingsstrekningen.
- j) Funksjonsprøving av prøveinnretningen for klemkraftkontroll.

4.4.5

Årlig kontroll

4.4.5.1

Årlig kontroll skal minst omfatte følgende:

- a) Avløfting av bæretrekktauet i alle rullebatteriene. Vippelagrenes bevegelighet, klaringer og slitasje kontrolleres.
- b) Visuell kontroll av elektriske installasjoner (kontakter, innfestinger etc.). Prøving av alle avsporingsbrytere samt kortslutning og jording av sikkerhetsstrømkretsen.
- c) Kontroll og tiltrekking av alle bolteforbindelser i bærende konstruksjoner i master og stasjoner. Visuell kontroll av fundamenter.
- d) Visuell kontroll av sveiste forbindelser i driv- og vendeskive, spesielt ved innfesting av eventuelle eiker til boss og kran.
- e) Visuell kontroll og smøring av alle klemmene. Holdekraften skal måles på minst 10% av klemmene.
- f) Visuell kontroll av alle sveiseforbindelser i stoler eller kabiner.
- g) Kontroll av strammeinnretninger med: strammevinsj, strammetauskiver, strammetau, innfestinger, hydrauliske sylindere, hydraulisk ledningsopplegg og ventiler m.m.
- h) Bremsprøver skal foretas med den last banen er beregnet for. Følgende skal minst prøves: Driftsbrems og sikkerhetsbrems skal prøves hver for seg med full last og nedover. De ordinære stoppfunksjoner skal deretter prøves ved full last oppover. Last i hver stol, totallast på banen samt kjørehastighet og bremsetid skal registreres. Retardasjon skal beregnes. Banen skal kjøres minst 20 m oppover og nedover med nøddriftmotor mens banen er belastet med bremsevekter.
- i) Overhastighetsutløser skal funksjonsprøves. Dersom overhastighet ikke oppnås kan testen utføres ved at utløseren stilles inn på en lavere hastighet under funksjonsprøvingen.

4.4.6

5-årlig kontroll (Hovedrevisjon)

4.4.6.1

Omfanget av den 5-årige hovedrevisjon fastsettes i samråd med Taubanetilsynet. Den skal normalt omfatte følgende:

- a) Rullebatteriene demonteres og vippelagrene med føringer renses og kontrolleres. Det aksepteres at de mest slitasjeutsatte rullebatteriene demonteres for kontroll ved første hovedrevisjon og at den slitasjen som finnes her danner grunnlag for den videre kontroll av de øvrige rullebatterier.
- b) Master kontrolleres nøye for sprekker og deformasjoner.
- c) Nøye kontroll av fundamentene med hensyn på vanninntrengning, sprekker, samt befestigelsen av mastene.
- d) Strammetauet avlastes og alle tausukiver med aksler og lagre undersøkes. Alle kraftoverførende deler i heiseanordning for motvekt kontrolleres.
- e) Tannhjulsoverføringer og lagre i drivverket undersøkes for slitasje. Dersom drivskiveaksling roterer kan det være nødvendig å undersøke denne for sprekker med ikke-destruktive prøvemetoder.
- f) Aksling og lagre for vendeskive kontrolleres på samme måte som for drivskiven (se bokstav e).
- g) Bevegelige deler i bremses åpnes eller demonteres og kontrolleres.
- h) Sveiste forbindelser i stoler undersøkes med magnetpulver eller annen likeverdig inspeksjonsmetode.
- i) Demontering og undersøkelse av alle klemmer. Kritiske steder på klemmene undersøkes med magnetpulverkontroll eller annen likeverdig inspeksjonsmetode. Før klemmene igjen settes i drift skal holdekraften måles på alle klemmene enten på bæretrekktauet eller på glatt stålstang.
- j) Kontroll av det elektriske utstyret utført av kvalifisert fagmann.

- 4.4.6.2 I stedet for den i 4.4.6.1 angitte hovedrevisjon kan det utføres et kontinuerlig systematisk kontroll- og vedlikeholdsarbeid. Alle deler som er angitt i 4.4.6.1 skal da kontrolleres i løpet av en 5-årsperiode.
- 4.4.7 *Vendeskivelager*
- 4.4.7.1 Vendeskivelager skal skiftes i henhold til leverandørens anvisning dog minst hvert 10. år.
- 4.4.8 *Flytting av klemmer*
- 4.4.8.1 Klemmer skal flyttes iht. leverandørens anvisning. Intervallet, T, mellom hver gang klemmene flyttes skal ikke overstige:
- $T = 0,5 \times l/v$ for 1- og 2-seters heiser
  - $T = 0,3 \times l/v$ for 3-og 4-seters heiser
- T er driftstid i timer, l er heisens lengde i meter, v er kjørehastigheten i m/s.
Intervallet skal ikke i noe tilfelle overstige 250 driftstimer.
Intervallet skal ikke i noe tilfelle overstige 9 måneder.
Klemmene skal flyttes før start på hver driftsseason såfram de ikke har vært flyttet med tilfredsstillende intervall i den perioden heisen har vært ute av drift.
Flytting av klemmer skal innføres i Driftsdagboken eller på eget skjema.
- 4.4.9 *Kontroll av tau*
- 4.4.9.1 Bæretrekktau og strammetau skal kontrolleres visuelt hver måned. Spleiser og områder med trådbrudd eller andre skader kontrolleres spesielt nøye. Ved hver flytting av faste klemmer skal området hvor klemmen har stått kontrolleres for klemskader.
- 4.4.9.2 Bæretrekktau skal prøves magnetinduktivt i henhold til terminer angitt i «Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner».
Ved utgangen av terminen vil det normalt bli gitt pålegg om magnetinduktiv prøving fra Taubanetilsynet.
- 4.4.9.3 Strammetau skal skiftes i henhold til leverandørens anvisning dog minst hvert 10. år.
- 4.4.9.4 Strammetau og bæretrekktau skal kasseres helt eller delvis når tverrsnittsreduksjonen overstiger det som er angitt i Del 1: «Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner».
- 4.4.9.5 Hvis bæretrekktauet har forlenget seg slik at strammeinnretningen eller vendeskiven nærmer seg sin endestilling må tauet kortes inn.
- 4.4.9.6 Det tillates høyst 4 spleiser på et bæretrekktau. Avstanden mellom to spleiser skal være minst 3000 x taudiameteren. Krav til spleiser framgår av «Regler for ståltau til taubaner og kabelbaner».

Vedlegg 1: Oppmåling av vertikalprofil

- a) Ved opptegning av vertikalprofil benyttes målestokk 1:1000 eller større.
- b) For på- og avstigningsplasser benyttes målestokk 1:200. Profilen opptegnes minst 30 m forbi påtenkte stasjonsområder oppe og nede.
- c) Det benyttes samme målestokk for høyde og lengde.
- d) Profilen tegnes normalt i stolheisens senterlinje.
- e) Oppmåling skal foretas i terrenget (ikke fra kart). Stikkene skal slås godt ned i bakken, nummereres og males med rød farge. På fjell benyttes maling direkte på fjellet.
- f) Såvidt mulig skal grunnforholdene langs traseen beskrives f.eks. fjell i dagen, fjell under grunn, bunnvegetasjon, jord, ur o.l.
- g) For å sikre at stasjoner og master blir plassert rett, bør det også optas en profil med normale snøforhold.
- h) Det skal på tittelfeltet for vertikalprofilen angis når og av hvem oppmålingene er tatt.

Vedlegg 2: Obligatoriske skilt

1. *Lukk sikkerhetsbøyle på stol:*
- Størrelse: 60 x 40 cm
Farge: Hvit på blå bunn
Plassering: 20 m etter påstigning

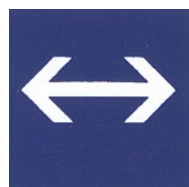
2. Husking forbudt

Størrelse: 60 x 40 cm
Farge: Hvit på blå bunn med rød stolpe
Plassering: 50 m etter påstigning og ved andre kritiske steder

3. Avstigning

Størrelse: 60 x 40 cm
Farge: Hvit på blå bunn
Plassering: 10 til 50 m før avstigning
Korrekt avstand skal angis på skiltet.

4. Hev sikkerhetsbøylen

Størrelse: 60 x 40 cm
Farge: Hvit på blå bunn
Plassering: 10 m før avstigning

5. *Hev skituppene*

Størrelse: 60 x 40 cm
 Farge: Hvit på blå bunn
 Plassering: 5 m før avstigning

6. *Varsel om arbeid på anlegget*

Størrelse: 15 x 40 cm
 Farge: Svart på rød bunn
 Plassering: På styrepanel når arbeid pågår

7. *Snowboard, bakre foten løs under heisturen*

Størrelse: 60 x 40 cm
 Farge: Hvit på blå bunn
 Plassering: Før påstigning

VEDLEGG 3: Årsrapport for stolheis

Bl.nr T-10

ÅRSRAPPORT STOLHEIS

20__

Omfatter vintersesongen 2000/2001, samt utført vedlikehold før 2001/2002 sesongen.
Sendes Det Norske Veritas, Taubanetilsynet, 7496 TRONDHEIM innen 1. desember 2001

Driftsleder:		Telefon privat:
		Telefon arbeid:
		Telefon mobil:
Skifte av driftsleder skal meldes på bl.nr T-90 og T-91, jfr Håndbok for internkontroll		
Anleggsnr:	Anleggsnavn:	Anleggstelefon:
Konsesjon fra:	Konsesjon til:	Antall transporterte sesongen 00/01:
		(skal fylles ut)
Konsesjonshaver:		Total inntekt for hele anlegget:
		(skal fylles ut)
		Antall registrerte uhell/hendelser:
		(skal fylles ut)
Dersom det er feil endringer i ovenstående data, ber vi om at dette blir påført skjemaet		
INTERNKONTROLL:		Dato:
Håndbok for internkontroll er oppdatert mhp anleggets driftsorganisasjon, instruksjer og rutiner for kommende sesong.		Sign:
		(skal fylles ut)
Anleggets vedlikeholdsplan er oppdatert. Utført vedlikehold er journalført.		
		(skal fylles ut)
Utfyllende opplysninger:		
Ombyggingsarbeider, reparasjoner, eller andre opplysninger som kan være av interesse for tilsynet.		

Kontroll og vedlikehold av tau:		
Er bæretrekktauet: ☐ skiftet og kopi av tausertifikat innsendt til Taubanetilsynet ☐ innkortet		
Arbeidet er utført av:		
Årlig kontroll og vedlikehold:	Utført i tidsrommet	Utført av:
Bæretrekktauet er løftet av i alle rullebatterier. Vippenes bevegelighet og klaringer er kontrollert. Rullebatterier med slark er tatt ned og overhaldt. Vippelagerne er smurt ved avløftet tau. Innfesting av vippelagre til mast er kontrollert.		
Viktige bolteforbindelser i bærende konstruksjoner i master og stasjoner er kontrollert og tiltrukket.		
Alle elektriske installasjoner med koblingsbokser og ledninger i master er kontrollert visuelt.		
Sveiste forbindelser i driv- og vendeskive, spesielt innfesting av eiker til boss og krans er kontrollert visuelt.		
Sikkerhetsstrømkretsen er prøvd for kortslutning og jording. 10% av avspøringsbryterne er prøvd.		
Alle klemmer er demontert fra bæretrekktauet, kontrollert, smurt og justert. Holdekraften er målt på minst 10% av klemmene.		
Sveiseforbindelser i stoler er kontrollert visuelt.		
Bremsebelegg er kontrollert. Bremsehdraulikksystem er kontrollert og luftet.		
Strammeinnretninger med strammevinsj, strammetauskiver, strammetau, eventuelt hydrauliske slanger og sylindre er kontrollert		
Flerårig kontroll og vedlikehold:		
Status hovedrevisjon – 5 års kontroll:	Angi år:	Utført av:
Nøye kontroll av master og fundament for sprekker, deformasjoner, vanninntrengning i fundament samt befestigelse av mastene er utført.		
Drivverk og vendeskive med tannhjulsoverføring og lagre er kontrollert. Drivskive (spesielt ved navn og eikefester) er kontrollert for sprekker.		
Bevegelige deler i brems er åpnet eller demontert, vasket, smurt og kontrollert. Bremsebelegg er kontrollert og evt skiftet.		
Alle klemmer er demontert i sine enkelte deler og kontrollert. Kritiske deler på klemmer er undersøkt med magnetpulverkontroll eller annen likeverdig metode.		
Strammetau er avlastet og alle tauskiver med aksler og lager er kontrollert. Alle kraftoverførende deler i strammevojn er kontrollert.		
Olje i hydrauliske strammeinnretninger er skiftet.		
Vippelagre er demontert, rengjort, kontrollert og smurt i henhold til anleggets vedlikeholdsplan, se forøvrig Reglene. Angi på hvilke master og hvilket år dette er utført:		
Status hovedrevisjon – 10 års intervall	Angi hvilket år dette er utført:	Utført av:
Strammetau er skiftet		
Vendehjulslager er skiftet		
NB ! Ovennevnte punkter er Taubanetilsynets minimumskrav til utført vedlikehold.		
I tillegg gjelder leverandørens krav til kontroll og vedlikehold av anlegget		
Dato:	Driftsleder:	
.....	.....	

VEDLEGG 4: Skaderapport for taubane

Bl. nr. T - 18

TAUBANETILSYNET
SKADERAPPORT FOR TAUBANE

Anleggsnr:	
Anleggets navn:	
Dato for uhellet:	
Beskrivelse av hendelsen, samt vår vurdering av årsak til skaden:	
Hvilke tekniske eller arrangementsmessige tiltak er iverksatt etter hendelsen?	
<p>Dette skjemaet skal fylles ut ved personskader og tekniske uhell. En slik innrapportering er viktig m.h.t. forebyggende tiltak for å holde et høyt sikkerhetsnivå for alle heisanlegg. Vi vil også gjerne ha inn rapporter om nestenulykker som kan være av generell interesse for andre heisanlegg. Alvorlige personskader skal også meldes til politiet.</p>	
Dato:	Underskrift driftsleder:
_____	_____
Rapporten sendes til:	
Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM	

VEDLEGG 5: Rapport etter redningsøvelse

Bl. nr. T - 18

TAUBANETILSYNET
**RAPPORT ETTER REDNINGSØVELSE
BEKREFTELSE PÅ REDNINGSBEREDSKAP**

Anleggsnr:	
Anleggets navn:	
Redningsøvelse sist avhold:	
Varslingsøvelse sist avhold:	
Beskrivelse av siste redningsøvelse: (omfang, utstyr, hvilke områder på banen etc.)	
<p>Vi har vurdert redningsberedskapen også under ugunstige forhold som følger:</p>	
Navn på deltakende personer:	
Navn på de personer som behersker å bevege seg på bæretrekktauet:	
Dato:	Underskrift driftsleder:
_____	_____
Rapporten sendes til:	
Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM	

VEDLEGG 6: Garantierklæring**GARANTIERKLÆRING**

(Jfr. forskrifter om taubaner av 30.1.1997 §6g)

For _____ (navn på kons.søker)

adr: _____

som har fått konsesjon og driftstillatelse , stiller vi oss som selvskyldnerkausjonister for et beløp begrenset oppad for hver ulykke(jfr. oppstillingen nedenfor), for det ansvar for skade på personer eller gods, som driften av de nedenfor oppgitt anlegg måtte medføre for eieren.

Garantierklæringen gjelder uavhengig av om konsesjonen eller driftstillatelsen faller bort.

Anleggstype: _____

Anleggsnavn/anleggsnr* _____

_____

Beliggende i _____ kommune

Beløp**: _____ ganger folketrygdens grunnbeløp.

(* anleggsnr oppgis av Taubanetilsynet)

(** minimumsbeløp oppgis av Taubanetilsynet)

Dersom konsesjonssøknaden og/eller garantierklæringen gjelder flere anlegg, skal hvert anlegg oppgis (tvillingtrekk regnes som to anlegg).

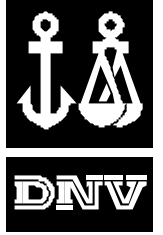
Skadelidte kan holde seg til oss selv om den pliktige har midler. Søksmål kan reises mot oss.

Denne garantierklæringen gjelder uten tidsbegrensning, men kan sies opp med 2 - to - måneders varsel til konsesjonæren og fylkesmannen.

_____ den ____ / ____ 20____

_____
(forsikringsselskapet)

(Garantierklæringen sendes konsesjonsmyndigheten med kopi til konsesjonssøker.)

VEDLEGG 7: Fullmakt fra konsesjonshaver til driftsleder på taubane Bl.nr: T-90
TBT 11.01**FULLMAKT FRA KONSESJONSHAVER TIL
DRIFTSLEDER PÅ TAUBANE**

- For Skitau, skitrekk, godstaubaner, kabelkraner og andre taubanetyper skal bare felt **a)** fylles ut.
- For stolheiser, totausbaner og kabelbaner skal felt **a) b) og c)** fylles ut

a)

Som eller på vegne av: _____ (konsesjonshaver)

gir jeg med dette de fullmakter som jeg i henhold til Taubaneloven, forskrifter til Taubanelovens § 31, 4. avsnitt, og Taubanetilsynets regler for taubaner er pålagt å gi driftsleder:

Navn driftsleder (bruk blokkbokstaver)

b)

Driftsledersertifikatnr.:

_____

for taubaner med anleggsnr.:

Jeg er innforstått med at Taubanetilsynet foretar sine henvendelser i tilknytning til periodisk oppfølging og rapportering relatert sikkerhetsmessige spørsmål direkte overfor driftslederen. Jeg er også innforstått med at dette ikke fritar meg for ansvar.

_____, den _____

(sign konsesjonshaver)

(funksjon)

c)**REGISTRERING AV STEDFORTREDENDE DRIFTSLEDERE****Oppgi de stedfortredende driftsledere som er utpekt for ovennevnte taubaner.**

Navn stedfortredende driftsleder (bruk blokkbokstaver)

Sertifikatnr:

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Sendes: **Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM**

VEDLEGG 8: Egenerklæring fra driftsleder til Taubanetilsynet Bl.nr: T-91
TBT 11.01**EGENERKLÆRING FRA DRIFTSLEDER TIL
TAUBANETILSYNET**

Jeg er utnevnt til
driftsleder for Taubaner
med følgende anleggsnr:

Herved bekrefter jeg:

(navn)

(adresse)

(poststed)

(telefon)

(privat)

(arbeid)

(mobil)

å ha satt meg inn i Taubaneloven, Forskriftene til Taubaneloven, konsesjonsbetingelsene og Taubanetilsynets regler for de aktuelle taubanene, og at jeg kjenner de forpliktelser som disse pålegger meg som driftsleder på taubanen.

Jeg kan vise til følgende opplæring og erfaring:

Tidsrom:

Sted: _____

Dato: _____

 (sign driftsleder)

Kopi sendes: **Taubanetilsynet, Det Norske Veritas, 7496 TRONDHEIM**

II

Reglene trer i kraft 1. juni 2002. Fra samme tid oppheves Regler for stolheis av 1. januar 1995 nr. 1215.

4. juni Nr. 926 2002**Forskrift om endring i forskrift om beredskapsfartøy.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 4. juni 2002 med hjemmel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 35, § 41, § 41a, § 42 og § 55, jf. kgl.res. av 12. oktober 1962 nr. 5, kgl.res. av 5. april 1963 nr. 9 og kgl.res. av 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII nr. 56d (direktiv 96/98/EF). Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 16. oktober 1991 nr. 853 om beredskapsfartøy er det foretatt endringer. Endringene er ikke materielle, men gjelder forskriftens struktur og språk. Forskriften lyder i sin helhet etter dette:

*Kapittel I. Generelle bestemmelser***§ 1. Virkeområde**

(1) Denne forskrift gjelder for nye og eksisterende beredskapsfartøy som er eller skal registreres i norsk register.

(2) For eksisterende beredskapsfartøy gjelder ikke bestemmelsene i § 11 første til femte ledd.

(3) Beredskapsfartøyets fartsområde kan begrenses etter bestemmelsene i § 9, eller til fartsområde fastsatt i henhold til forskrift av 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

a) *Anerkjent standard*: Standarder utgitt av NS/BS/ISO/CEN eller tilsvarende nasjonale og internasjonale standarder anerkjent av Sjøfartsdirektoratet, ved enkeltvedtak.

BS: British Standard

CEN: European Committee for Standardization

ISO: International Standards Organization

NS: Norsk Standard

b) *Beredskapsfartøy*: Fartøy som er tillagt oppgaver i forbindelse med fare- og ulykkessituasjoner i petroleumsvirksomheten, samt vakthold rundt innretninger.

c) *Beredskapsutstyr*: Utstyr ombord til bruk i forbindelse med redningsaksjoner, fare- og ulykkessituasjoner i petroleumsvirksomheten.

d) *Eksisterende beredskapsfartøy*: Fartøy som ikke er nytt.

e) *Godkjent*: Godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

f) *Innretning*: Fast og flyttbar innretning, herunder bore-/produksjonsskip som har utstyr for boring etter og produksjon av undersjøiske petroleumforekomster, og flyttbar plattform til annet bruk enn boring etter og produksjon av undersjøiske petroleumforekomster.

g) *Lastelinjekonvensjonen*: Den internasjonale konvensjon om lastelinjer som ble undertegnet i London den 5. april 1966 med senere endringer, herunder endringer foretatt ved 1988 Protokollen til Lastelinjekonvensjonen 1966.

h) *Nytt beredskapsfartøy*: Fartøy hvor kjøp strekkes, eller som er på et lignende byggetrinn, på eller etter den dag denne forskrift trer i kraft. Likt med nytt beredskapsfartøy regnes fartøy som innkjøpes fra utlandet og fartøy hvis ombygging for beredskapsfartøyteneste påbegynnes på eller etter nevnte dag.

i) *Reder*: Den som kontraherer og/eller den som forestår driften av et beredskapsfartøy.

j) *Redningssone*: Den del av fartøyet som er bestemt benyttet for ombordtaking av personer som befinner seg i sjøen.

k) *Typegodkjent*:

1. For utstyr som omfattes av forskrift av 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr: Typegodkjent av teknisk kontrollorgan og merket i henhold til nevnte forskrift.

2. For annet utstyr: Typegodkjent av Sjøfartsdirektoratet.

l) *1- og 10-års stormkondisjon*: Den minst gunstige kombinasjon av strøm-, bølge- og vindkrefter som kan forventes i løpet av henholdsvis 1 år og 10 år.

§ 3. Rederens og førerens plikter

(1) Reder skal legge forholdene til rette for å påse at bestemmelsene i denne forskriften følges. Reder skal også påse at enhver som måtte utføre arbeid for denne, enten personlig, ved ansatte eller ved selvstendige entreprenører, følger bestemmelsene i denne forskriften. Dette gjelder både under prosjektering, bygging og drift av beredskapsfartøy.

(2) Reder skal gi skipsfører og ledelsen ombord nødvendige instruksjoner gjennom operasjonsmanualen, med tilhørende prosedyrer/sjekklister og liknende, for til enhver tid å kunne dokumentere at denne forskriftens krav blir fulgt.

(3) Reder skal sørge for at alle operasjons- og konstruksjonsbegrensninger fastsatt av myndighet, besiktelsesinstitusjon, verksted og utstyrsprodusent følges. Reder skal videre innarbeide i operasjonsmanualen mv. eventuelle tilleggskrav, som er nødvendig ut fra reders vurdering for å oppnå sikker beredskapstjeneste og ivareta mannskapet og fartøyets sikkerhet.

(4) Skipsfører skal følge forskriftens krav og reders operasjonsmanual. Han plikter også å underrette reder ved feil eller mangler i operasjonsmanualene i relasjon til forskriftens krav eller andre forhold relatert til sikker drift. Inntil forholdet er avklart plikter han å iverksette nødvendige korrigerende tiltak og å informere reder om disse.

(5) Skipsfører skal sørge for at alle avvik under drift blir vurdert og avviksbehandlet etter dokumentert system. Avvik av betydning for sikkerheten skal rapporteres til Sjøfartsdirektoratet gjennom reder.

(6) Skipsfører skal gjennom reder rapportere til Sjøfartsdirektoratet om personskader, nestenulykker og andre hendelser av betydning for sikkerheten.

§ 4. *Fravik*

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig, og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

Kapittel II. Dokumentasjon, godkjenning og sertifisering

§ 5. *Dokumentasjon*

(1) Reder skal senest 8 uker før sertifikat for beredskapsfartøy kan utstedes, sende Sjøfartsdirektoratet nødvendig dokumentasjon i tre eksemplarer som viser at fartøyet tilfredsstiller denne forskriftens krav til:

- a) Spesiell stabilitet (jf. § 8).
- b) Operasjon i områder med døgnmiddeltemperatur under 0 °C (jf. § 9).
- c) Spesielle lastelinjebestemmelser (jf. § 10).
- d) Fremdriftsmaskineri (jf. § 11).
- e) Gassdeteksjonsutstyr (jf. § 12).
- f) Beredskapsutstyr utover forskriftens minimumskrav som skal godkjennes av Sjøfartsdirektoratet (jf. § 13, første ledd, § 14, § 23 og § 24).
- g) Beredskapsutstyr utover forskriftens minimumskrav som ikke skal godkjennes (jf. § 13, tredje ledd, § 23 og § 24).
- h) Manøvreringsevne (jf. § 15).
- i) Redningssone og fribord med belysning (jf. § 16 og § 20).
- j) Redningsutstyr med utsettingsarrangement (jf. § 17).
- k) Kommandoplass, kommunikasjonsutstyr og innredning samt inventar og medisinsk utstyr for reddede mv. (jf. § 18, § 19 og § 21).
- l) Helikoptervinsjesonen (jf. § 22).
- m) Bemanning frigjort for beredskapsoppgaver samt planer og instruksjoner for gjennomføringen av de beredskapstjenester beredskapsfartøyet kan tilby, herunder opplæring og øvelser i forbindelse med disse tjenester (jf. § 25, § 26 og § 27). (Kun ett eksemplar.)

(2) For eksisterende beredskapsfartøy kan fartøyets og ombordværende beredskapsutstyrs kapasiteter og operasjonelle begrensninger være basert på reders og skipsførers egenerklæring og relevant dokumentasjon i henhold til denne forskriftens krav i Kapittel I – VIII.

(3) Reder skal ved forandringer, ombygginger og installasjon av nytt utstyr sende Sjøfartsdirektoratet opprettet dokumentasjon i god tid før arbeidet påbegynnes.

§ 6. *Godkjenning og besiktelse*

(1) Sertifikat for beredskapsfartøy utstedes på grunnlag av relevante lasteskipssertifikater, samt dokumentasjon og besiktelsesrapport som viser at denne forskriftens krav er oppfylt.

(2) Besiktelse skal gjennomføres av Sjøfartsdirektoratet under nybyggings-, ombyggings- og driftsfasen for å sikre at aktivitet, produkt eller tjeneste i forbindelse med denne forskriften er etterkommet.

§ 7. *Sertifisering*

(1) Sjøfartsdirektoratet utsteder sertifikat for beredskapsfartøy. Vedlegg til sertifikatet spesifiserer de beredskapstjenester fartøyet er kontrollert for, det beredskapsutstyr som reder har tatt om bord, operasjonelle begrensninger og kapasiteter for fartøyet og utstyret.

(2) Beredskapsfartøyet er gjenstand for årlig besiktelse. Såfremt fartøyet fortsatt tilfredsstiller forskriftens krav kan sertifikat for beredskapsfartøy påtegnes av Sjøfartsdirektoratet og derved gis fornyet gyldighet for 1 år.

(3) Reder er pliktig å fremstille fartøyet til besiktelse til riktig tidspunkt.

Kapittel IV. Spesielle byggekrav

§ 8. Spesielle stabilitetskrav for beredskapsfartøy

(1) Intakt stabilitet og stabilitet i skadet tilstand, herunder vanntette skott skal oppfylle bestemmelsene i § 43 og § 44 i den til enhver tid gjeldende forskrift om bygging av lasteskip.

(2) Ved beregning av stabilitet i skadet tilstand, benyttes skadedefinisjoner for forsyningskip (jf. § 43 fjerde ledd i den til enhver tid gjeldende forskrift om bygging av lasteskip) med følgende unntak:

- a) Vertikal skade i skadeområdet regnes fra fartøyets bunn til 2 meter over sommerlastelinjen (uten trim).
- b) Eventuelle dekk i skadeområdet skal antas skadet.

§ 9. Dokumentasjon for operasjon i områder med en døgnmiddeltemperatur under 0 °C

(1) De maksimale miljøforhold (temperatur i luft og sjø, luftfuktighet, isforhold, ising, dravis, mv.) som beredskapsfartøyet skal kunne operere under, spesifiseres av reder.

(2) Beredskapsfartøy som skal operere i områder med en døgnmiddeltemperatur under 0 °C, skal dokumentere at fartøyet med utvendig plassert utstyr og systemer kan operere og utføre sine beredskapstjenester sikkert under de spesifiserte miljøforhold. Dokumentasjonen skal omfatte:

- a) Utstyr for daglig normal drift (f.eks. kraner, nautisk utstyr, luftsystemer osv.).
- b) Systemer og utstyr for drift under nødsituasjoner (f.eks. beredskapsutstyr, alarmsystem, redningsutstyr, utvendig brannledning).
- c) Beregning av vekt og fordeling av maksimal nedising (jf. § 12 i den til enhver tid gjeldende forskrift om bygging av lasteskip).
- d) Beregning av alle relevante lastetilstander med maksimal islast i henhold til fartøyets drift (jf. § 15, fjerde ledd i den til enhver tid gjeldende forskrift om bygging av lasteskip).
- e) Styrkemessig konsekvens av eventuell oppbygging av islast på komponenter og utstyr.
- f) Arrangement og utstyr for å holde områder på fartøyet isfritt (f.eks. avisingsystem for redningssoner, redningsutstyr, helikoptervinsjesonen, arbeidsområder osv.).
- g) Materialanvendelse i utvendig utstyr og systemer med henblikk på å tåle temperaturer under 0 °C.
- h) Operasjonsinstruksjoner for tiltak som er nødvendige for forsvarlig drift i områder med en døgnmiddeltemperatur under 0 °C.

(3) Instruksene skal sette klare kriterier for når operative tiltak må iverksettes, f.eks. ved lav temperatur over lengre tid, lav temperatur i forbindelse med stor luftfuktighet (fare for isdannelse) mv.

§ 10. Spesielle lastelinjebestemmelser

(1) Fartøyet skal ha internasjonalt lastelinjesertifikat som for lasteskip.

(2) For sider og frontskott av overbygninger og dekkshus som er plassert forenfor midtskips, skal lastelinjekonvensjonens krav om værtette dører, terskelhøyde for dører samt lysventiler med blindlokk m.m. gjøres gjeldende ett dekk høyere enn angitt i konvensjonen, – regel 13.

(3) Er styrehuset plassert forut, skal styrehusvinduene størrelse begrenses til det nødvendige. Utvendige eller innvendige blindlokk/lemmer til vinduer i styrehusfront skal finnes om bord. Minst to av disse skal være utstyrt med kikkhull. Blindlokk for vinduer i styrehus kan være avtagbare dersom de kan påsettes raskt.

§ 11. Spesielle krav til fremdriftsmaskineriet

(1) Beredskapsfartøyet skal ha minst 2 uavhengige fremdriftssystemer.

(2) Hvert fremdriftssystem skal bestå av følgende delsystemer:

- a) Kraftproduksjonssystem (dieselmotor/generator med hjelpesystemer slik som brennstoff-, smøreolje-, kjølevann- og lufttilførsel mv.).
- b) Kraftfordelingssystem (gir, akslinger, strømfordeling, tavler, transformatorer, kabling mv.).
- c) Propellanlegg (hydraulikkenheter, elektromotor, kjølesystem og thrusterkontrollenhet for hver gruppe av propellene mv.).
- d) Styresystem (rorkontroll, kontroll av pådrag og retning for propellene mv.).

(3) Alle aktive komponenter som inngår i hver av de ovennevnte delsystemene skal kunne feile uten at feilen overføres til eller blokkerer de tilsvarende delsystem i det andre uavhengige fremdriftssystem.

(4) Beredskapsfartøyet skal fullt utrustet kunne gjøre minst 4 knop forover i stille vær med det kraftigste fremdriftssystemet ute av drift.

(5) Beredskapsfartøyet skal ha drivstoff mv. for 4 døgn utover det som kreves for en normal driftsperiode på feltet.

(6) Eksisterende beredskapsfartøy skal ha minst 2 uavhengige fremdriftsmuligheter. Disse skal være slik innrettet at ved stopp på den ene kan den andre fremdriftsmulighet fortsatt benyttes for manøvrering av fartøyet.

Kapittel V. Supplerende beredskapsutstyr

§ 12. Gassdeteksjon

(1) Beredskapsfartøy som opererer ved innretninger som produserer hydrokarboner skal ha ombord minst to godkjente transportable eller faste gassdetektorer egnet for deteksjon av de gasser som kan være aktuelle.

(2) Det skal i operasjonsmanualen om bord gis nødvendige instruksjoner for sikker operasjon av fartøyet i tilfelle gassutblåsning eller gassende olje på havoverflaten, som kan medføre fare for eksplosiv eller giftig atmosfære i området.

(3) I vedlikeholdssystemet skal det være rutiner for kalibrering av gassmålestyret.

§ 13. Beredskapsutstyr

(1) Beredskapsutstyr ombord, utover forskriftens minimumskrav, som skal benyttes direkte for redning av mennesker, eller utstyr som ved svikt kan medføre skade eller tap av menneskeliv skal være godkjent i henhold til kapittel VII.

(2) Eksempler på slikt beredskapsutstyr kan være:

- a) Vannkanoner for brannbekjemping.
- b) Utstyr for overføring av personell mellom innretning og beredskapsfartøy.
- c) Utstyr for overføring av personell mellom fartøy og helikopter.
- d) Fast gassdeteksjons- og nedstengningssystem.
- e) Utstyr og arrangement for oppsamling, pumping og lagring av olje ombord i forbindelse med oljevern.
- f) Helikopterdekk
- g) Utstyr for å etterfylle drivstoff til helikopter om bord eller i luften.
- h) Fast tåkestråle-/overrislingsystemer for å skjerme beredskapsfartøy, MOB-båt og redningsmannskap mot varmestråling.
- i) Redningsutstyr (ekstra MOB-båter o.l.) utover kravene i kapittel VI for redning av personell i sjøen.
- j) Utstyr i forbindelse med hyperbar evakuering/redning.

(3) Beredskapsutstyr som utover forskriftens minimumskrav ikke kommer inn under nr. 1, men som likevel er viktige for de tjenester beredskapsfartøyet skal utføre, skal være vurdert og godkjent gjennom reders egenkontroll i henhold til kapittel VII.

(4) Eksempler på beredskapsutstyr som skal vurderes og godkjennes gjennom reders egenkontroll kan være:

- a) Radar med alarmgrense og annet utstyr for vakthold rundt en innretning.
- b) Transportabelt belyningsutstyr som kan benyttes som over- eller undervannsbelysning i redningssonen.
- c) Opplegg for at fartøyet skal kunne fungere som en midlertidig kommunikasjonssentral og som kommandoplass for koordinering av større redningsoperasjoner.
- d) Oljevernutstyr.
- e) Spesielt utstyr for bekjempelse av brann på innretningen.
- f) Linekastende apparater utover det som er krav for skip.
- g) Kanon for skyting av dregg o.l. med slepeline.
- h) Utstyr som livbøyer med bøyelys og line, line med karabinkroker, haker med langt skaft og stor ring, ekstra redningsvester, utstyr for overflatesvømmere, nattkikkert, markeringsbøyer etc.
- i) Eventuelle flyttbare/faste ledere langs fartøysiden for overflatesvømmere og dykkere.

(5) En liste over alt utstyr som på denne måte er vurdert og godkjent gjennom reders egenkontroll, inkludert fastsatte operasjonelle begrensninger og kapasiteter der det er relevant, skal sendes Sjøfartsdirektoratet.

(6) Alt beredskapsutstyr som fartøyet vil ha ombord i henhold til denne paragraf vil bli listet opp i vedlegg til Sertifikat for Beredskapsfartøy, jf. § 7.

§ 14. Slepning og skyving

(1) Beredskapsfartøy som ønsker å tilby nødslepning av drivende skip, lektere og andre innretninger samt gjenstander i sjøen som en del av sin beredskapstjeneste skal tilfredsstille følgende krav:

- a) For fartøy som sleper og blir utsatt for en tverrskipskraft som gir fartøyet en hastighet tverrskips gjennom vannet på 5 knop, skal første skjæringspunkt mellom kurvene for kregende arm og rettende arm (GZ-kurven) opptre ved en vinkel mindre enn fyllingsvinkelen.
- b) For fartøy som sleper og blir utsatt for en tverrskipskraft tilsvarende fartøyet maksimale slepekraft multiplisert med 0,65, skal arealet mellom kurven for rettende arm (GZ-kurven) og kurven for kregende arm regnet fra første skjæringspunkt til den vinkel som opptrer først av 40 grader, vinkelen for maksimal GZ-verdi eller fyllingsvinkelen, være større eller lik 0,010 meterradianer. Kregemomentets vertikale arm skal regnes fra senter av propellen(e) til festepunktet for sleperen.
- c) Slepekrok med innfesting skal være beregnet for fartøyet maksimale slepekraft, og med en sikkerhetsfaktor på minst 5 i forhold til materialets bruddgrense.
- d) Slepekroken skal være festet slik at den kan bevege seg fritt i den aktuelle horisontale og vertikale sektor sleperen kan vandre i.
- e) Slepekrok skal ha en driftssikker og hensiktsmessig nødutløsningsmekanisme. Nødutløsning av slepekroken skal kunne skje fra alle steder hvor fartøyet skal kunne manøvreres fra samt fra sikkert sted på dekk i umiddelbar nærhet av slepekroken. Dersom fartøyet har bredt styrehus, skal nødutløsning kunne skje fra både styrbord og babord side av styrehuset.
- f) Nødutløsning skal kunne utføres uansett kregning av fartøyet, vinkel og retning av draget i slepekrok mv.
- g) Fartøyet skal ha en innhalingsvinsj kraftig nok til å kunne hale inn og å huke på kroken, slepewire/tau av aktuell dimensjon og lengde.

- h) For beredskapsfartøy som ønsker å benytte slepevinsj i stedet for krok skal vinsjen med hensyn til utførelse og prøving tilfredsstillende den Internasjonale standard (ISO nr. 7365). Vinsjen skal kunne utløses fra broen. Styrken av vinsjfundamentet skal tilpasses vinsjens holdekraft.
  - i) Slepewiren til slepevinsj med tilhørende sjakler o.l. skal ha en bruddstyrke på minst 3 ganger fartøyets statiske slepekraft (bollard pull).
  - j) Alt løst utstyr som inngår i slepevinsjarrangementet så som sjakler, ringer, wire, trosser etc. skal være sertifisert.
  - k) Beredskapsfartøy skal også ha egnet utstyr for å kunne etablere slepeforbindelse med annet fartøy.
- (2) Til beredskapsfartøy som skal utføre nødskyving av drivende skip, lektre og andre innretninger samt gjenstander i sjøen, stilles det spesielle krav til fartøyets kollisjonsstyrke, vanntetthet og stabilitet etter skade. Disse forhold skal dokumenteres og godkjennes gjennom:
- a) Kollisjonsberegninger som angir antatt maksimal skade av fartøyet i forbindelse med etablering av skyvekontakt med den drivende innretning/gjenstand under aktuelle maksimale værforhold, som spesifisert av reder.
  - b) Skadestabilitetsberegninger ved antatt maksimal skade etter kollisjon. Beregningene skal tilfredsstillende kravene angitt i § 8.

Kapittel VI. Særskilte krav til beredskapsfartøy med redningsoppgaver

§ 15. Manøvreringsevne

- (1) Beredskapsfartøyet skal minst kunne gjøre 12 knops fart i stille vær med full utrustning, fulle bunkers og vanntanker.
- (2) Manøvrerings- og posisjoneringsevne skal være tilstrekkelig for å utføre tiltenkte beredskapstjenester når man tar hensyn til de sjø-, vind- og strømforhold som kan forventes i det farvann som beredskapsfartøyet skal benyttes.
- (3) Beredskapsfartøyet skal kunne presse bauen opp mot været etter å ha blitt slått 15 ut av kurs, uten å endre posisjon, ved værforhold tilsvarende 1-års stormkondisjon. Fartøyet skal videre kunne holde posisjonen med været inn rett forfra, under forhold tilsvarende 10-års stormkondisjon.
- (4) Beredskapsfartøy skal kunne holde posisjon med været inn på tvers i den utstrekning dette forutsettes for beredskapsutstyrets effektivitet.
- (5) Ovennevnte krav skal dokumenteres ved hjelp av beregninger, modellforsøk eller prøver, så langt Sjøfartsdirektoratet finner det nødvendig. Begrensninger og kapasiteter vil bli dokumentert i vedlegg til sertifikat for beredskapsfartøy.

§ 16. Redningssone og fribord

- (1) Fribordet vurderes særskilt for hvert fartøy. Vurderingen avgjøres på grunnlag av fartøyets type og egenskaper samt det redningsutstyr som finnes om bord. Fribordet bør være minst mulig. For nye beredskapsfartøyer skal det dog ikke være mindre enn 1 meter.
- (2) Beredskapsfartøyet skal ha en redningssone på hver side av fartøyet.
- (3) Redningssonene skal plasseres midtskips og skal være i forsvarlig avstand fra propellene. Redningssonens lengde skal være minst 10 meter.
- (4) Redningssonene skal være arrangert og utstyrt slik at mannskapet kan arbeide effektivt og sikkert også i dårlig vær. I redningssonen skal det være to porter hver på ca 1.200 mm. De skal kunne låses i lukket og åpen stilling. Alternativt kan et annet likeverdig arrangement benyttes.
- (5) Redningssonene skal være tydelig merket i forkant og akterkant ved striper som strekker seg fra topp av skansekledding og ned til vannlinjen. I tillegg skal sonen merkes med «Rescue Zone». All merking skal være med kontrastfarger.
- (6) I redningssonene skal det normalt ikke være fendere eller andre utvekster på skroget. Hvis fendere er nødvendige av andre årsaker skal disse påsveises plater under og over, som har en bredde av minst 3 ganger overhenget eller fenderens dybde.
- (7) Kjølevannsutløp o.l. skal, om de ikke kan føres ut aktenfor redningssonen, føres ut i en dybde på minst 2 meter under vannlinjen.
- (8) Dekket ved redningssonene skal gi tilfredsstillende plass for redningsarbeidet på hver side av fartøyet, og ha beskyttet gangvei fri for hindringer med antisklibelegg og rekkverk fram til utvendig avspylingsdusj og resepsjon.
- (9) En av redningssonene kan utstyres som angitt i § 17, fjerde ledd.

§ 17. Redningsutstyr

- (1) Beredskapsfartøyet skal være utstyrt med en hurtiggående typegodkjent mann-overbord-båt (MOB-båt) i tillegg til de redningsmidler som kreves for lasteskip. MOB-båten skal tilfredsstillende gjeldende forskrift om evakuerings- og redningsmidler for flyttbare innretninger.
- (2) Det skal være et arrangement som sikrer rask og sikker utsetting og ombordtaking av MOB-båt også under dårlige værforhold. MOB-båter skal ha et arrangement som skånsomt bringer personer fra sjøen og ombord på båten.
- (3) Utsettingsarrangementet skal oppfylle følgende krav:
  - a) Sjøfartsdirektoratets forskrifter om evakuerings- og redningsmidler på flyttbare innretninger.

- b) Kran/davitarrangement skal være slik at det ikke er fare for at davit/kranbom slår ned i MOB-båten når denne er på sjøen, ved operasjon i dårlig vær ved 20 rulling av beredskapsfartøyet.
  - c) Utsettingsarrangementet skal plasseres tilnærmet midtskips.
  - d) MOB-båten skal kunne styres sikkert med hensyn på pendling og slag mot skipssiden under låring og heising i sjøgang.
  - e) MOB-båten skal kunne settes ut ved «dødt skip» som forlangt for livbåter på lasteskip, dersom den skal inngå som en del av skipets redningsutstyr.
- (4) Beredskapsfartøyet skal for øvrig ha et arrangement som skånsomt bringer personer direkte fra sjøen og ombord på fartøyet. Dette arrangementet skal kunne opereres fra fartøyet og være egnet til bruk under vanskelige værforhold. Redningssonen skal ha et arrangement som gjør det mulig for personer i sjøen å klatre ombord ved egen hjelp. Arrangementet skal også kunne redde bevisstløse personer i sjøen.

§ 18. *Kommandoplass*

Kommandoplassen skal være slik plassert at føreren av beredskapsfartøyet alltid kan ha oversikt over redningssonene og helikoptervinsjesonen samtidig som føreren kan manøvrere fartøyet og gjennomføre nødvendig kommunikasjon.

§ 19. *Innredning, inventar og medisinsk utstyr for reddede mv.*

(1) Beredskapsfartøyet skal ha resepsjon, behandlingsrom for skadede, oppholdsrom og sanitærom med nødvendig antall håndvasker, dusjer og klosetter for reddede, rom for omkomne samt køyeplasser for 10% av antall reddede som kan tas om bord. I oppholdsrom skal det være fast monterte sitteplasser. Alle rommene og tilstøtende korridorer skal ha antisklibelegg.

(2) Reder skal beregne 0,75 m² pr. person ved oppmåling av areal for antall reddede som kan plasseres om bord. Innredning for bemanning, unntatt sanitærom, behandlingsrom, bysse, styrehus og eventuelt radiorom, kan medregnes. Gulvareal som opptas av fast innredning som køyer, bord, skap etc. skal ikke medregnes.

(3) Resepsjonen skal være i umiddelbar nærhet av dekket ved redningssonen. Resepsjonen skal være av en slik størrelse at reddede/skadede både kan registreres og prioriteres for behandling.

(4) Behandlingsrommet skal være slik plassert, innredet, utstyrt og dimensjonert at medisinsk førstehjelp av skadede kan utføres forsvarlig. Behandlingsrommet skal være i umiddelbar nærhet av resepsjonen. Gulvflaten skal ikke være mindre enn 15 m². Rommet skal kun benyttes til behandling av skadede personer. Rommet skal minst være utstyrt med:

- a) håndvask med blandebatteri
- b) behandlingsbenk
- c) fast stativ med plass for 2 bårer
- d) flyttbart instrumentbord med avfallskurv
- e) medisinsk skap, giftskap og andre nødvendige skap
- f) stillbar arbeidslampe
- g) skrivebord med arkivskuff
- h) telefon som kan betjenes samtidig som pasienten behandles (jf. § 21 bokstav f).

(5) Sjøfartsdirektoratet kan fastsette nærmere veiledning for teknisk medisinsk utstyr og inventar til rommene nevnt i første ledd.

(6) Adkomstvei mellom redningssonen og behandlingsrommet og mellom behandlingsrommet og helikoptervinsjesonen skal være dimensjonert og arrangert for båretransport. Dører fra behandlingsrommet og ut til rednings- og helikoptervinsjesonen skal ha en bredde på minst 730 mm. Det skal være lignende forsvarlig atkomst mellom redningssonen og helikoptervinsjesonen.

(7) Rom for omkomne skal være dimensjonert for et antall personer tilsvarende 10% av det antall reddede som kan tas ombord og være slik innredet at omkomne kan plasseres på en estetisk forsvarlig måte. Ved siden av fast monterte køyer eller lignende skal det være gulvplass stor nok til at sykebare kan bringes inn i rommet. Atkomstvei til rommet skal være dimensjonert og arrangert for båretransport. Rommet skal ha separat mekanisk ventilasjon.

(8) Alle rom for overlevende skal utstyres med nødutgang. Nødutgangens størrelse skal minst være 800 x 800 mm.

(9) Belysningen skal være minst 300 lux på steder der syke eller skadede behandles. Det skal være uttak for flyttbare elektriske apparater og lyskilder i behandlingsrommet og i alle oppholdsrom. Belysningen i oppholdsrom skal kunne dempes.

(10) Beredskapsfartøyet skal ha tilfredsstillende varmeanlegg og ventilasjon i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser om innredning på lasteskip.

(11) Fast utvendig arrangement med varmt og kaldt vann skal installeres slik at reddede personer skal få adgang til avspyling av olje e.l. Under spylearrangementer skal det være rist av strekkmetsall og med håndtak på skottet samt antisklibelegg fram til redningssone og resepsjon.

(12) Ulltepper eller tilsvarende for det antall reddede som fartøyet er beregnet å kunne ta imot, skal oppbevares om bord.

(13) Nødproviant og engangskrus tilstrekkelig for reddede i minst 2 dager, skal oppbevares ombord.

(14) Vannforsyningen skal være minst 100 liter pr. person beredskapsfartøyet er beregnet for, utover fartøyet eget behov.

§ 20. Belysning av redningssonen og området rundt beredskapsfartøyet

- (1) Lysstyrken i redningssonen og i området rundt fartøyet skal være følgende:
  - a) I redningssonen: minst 150 lux.
  - b) Ved vannflaten fra redningssonen og ut til en avstand av minst 10 meter fra fartøyet: 100 lux.
  - c) Øvrig område ut til en avstand fra fartøyet på minst 20 meter minst 50 lux.
- (2) Beredskapsfartøyet skal utstyres med minst 2 stk. 360° lyskastere som er egnet til søk, hvorav minst en skal være fjernstyrt.
- (3) Lysarrangementet skal installeres på en slik måte at det i minst mulig grad blander utsikten fra kommandoplassen og for helikopterfører.

§ 21. Kommunikasjonsutstyr

Beredskapsfartøy skal være utstyrt med følgende kommunikasjonsutstyr utover de krav som gjelder for lasteskip:

- a) Aeromobilt VHF-radiotelefonutstyr med frekvenser for kommunikasjon med helikopter.
- b) Bærbart maritimt VHF-radiotelefonutstyr egnet til bruk i støyfylte omgivelser.
- c) Aeromobilt radiofyrt.
- d) Godkjent internkommunikasjon mellom kommandoplass, resepsjon, behandlingsrom, oppholdsrom for reddede og all øvrig innredning samt redningssone og helikoptervinsjesone. Egnede bærbare kommunikasjonssystemer kan benyttes, hvor fast system ikke passer.
- e) Radiopeileapparat for maritime og aeromobile VHF-nødfrekvenser.
- f) Telefon med hodesett for både VHF og MB som kan tilknyttes radioinstallasjonen for direkte kontakt mellom behandlingsrom om bord og lege i land.

§ 22. Helikoptervinsjesone

- (1) Beredskapsfartøyet skal være utstyrt med helikoptervinsjesone.
- (2) Vinsjesonen skal være plassert godt klar av fartøyet overbygning og andre større hindringer som kan skape turbulens og innvirke på sikker manøvrering av helikopteret.
- (3) Eventuelle godkjente hindringer som master, kraner, daviter etc. skal være merket med kontrastfarger i den øvre del av utstyret.
- (4) Vinsjesonen og de merkede hindringene skal kunne belyses uten å sjenere manøvreringen av helikopteret og sikten under innflyvningen.
- (5) Vinsjesonen skal ha en diameter på minst 5,0 meter hvor ingen hindringer er høyere enn 0,1 meter. Eventuelle hindringer skal være godt beskyttet mot opphuking av vinsjwire med krok. Sirkelen skal være malt med gul farge i kontrast til de tilstøtende dekk. Vinsjesonen skal ha et antisklibelegg. For å hindre at vinsjesonen blir oppfattet som landingsområde, skal sonen merkes med «WINCH ONLY» i store og hvite bokstaver. Ordene skal plasseres på utsiden av soneringen lett synlig og leselig i den gunstigste innflyvningsretningen.
- (6) I området utenfor vinsjesonen i en sirkel med diameter 1,5 ganger helikopterets største lengde overall inklusive rotor skal ingen hindring være høyere enn 3 meter. I området mellom 1,5 og 2 ganger som definert over, skal ingen hindring være høyere enn 6 meter. Største helikopter som normalt kan benytte vinsjesonen vil bli angitt i vedlegg til sertifikat for beredskapsfartøy.

Kapittel VII. Vilkår for godkjenning av utstyr og for beredskapsutstyrets effektivitet

§ 23. Vilkår for godkjenning av beredskapsutstyr

- (1) Beredskapsfartøyet skal ikke tillegges oppgaver eller påsettes utstyr som er uforenlig med beredskapsfartøyet egen sikkerhet eller som kan utsette mannskapet for unødig fare.
- (2) Beredskapsutstyret skal være dimensjonert og konstruert i henhold til en anerkjent norm. Når dette ikke finnes skal utstyret vurderes av Sjøfartsdirektoratet i hvert enkelt tilfelle. Risikoanalyse for beredskapsutstyret skal utarbeides hvor feil kan medføre store konsekvenser for beredskapstjenesten.
- (3) Operasjonelle begrensninger og kapasiteter for utstyrets bruk skal så langt mulig fastsettes, f.eks. maksimal bølgehøyde eller vindhastighet, minimum temperatur, maksimal tillatt arbeidslast som funksjon av sjøtilstand, utstyr til godkjent bruk i eventuell eksplosiv atmosfære etc.
- (4) Operasjonelle begrensninger og kapasiteter skal være basert på last- og kapasitetsberegninger etter anerkjent norm, og under hensyn til sikker operasjon for mannskap og beredskapsfartøy, samt forsvarlig behandling av reddede. Det skal tas hensyn til utstyrets plassering ombord i beredskapsfartøyet.
- (5) Funksjonsprøver og/eller EDB-simulering/modellforsøk skal om nødvendig benyttes for å fastsette de operasjonelle begrensningene.
- (6) Alle operative og eventuelle andre forutsetninger ved bruk av beredskapsutstyret skal angis. Dette inkluderer nødvendig bemanning for betjening av utstyret, spesielle forutsetninger vedrørende manøvrering av fartøy, verneutstyr, opplæring, øvelse mv. slik at dette tas hensyn til ved drift av utstyret. (Jf. § 25 og § 26.)

§ 24. Beredskapsutstyrets effektivitet

(1) Det enkelte utstyrs effektivitet skal utredes og så langt som praktisk mulig tallfestes. Med effektiviteten menes f.eks. tidsbruk og sannsynlighet for vellykket resultat med hensyn til å plukke opp personer fra sjøen ved forskjellige sikt og værforhold.

(2) Fartøyet skal ha et system for registrering og systematisering av erfaringer herunder også effektiviteten til beredskapsutstyret. Disse registreringene vil kunne anvendes til å bedømme utstyrets godhet og revidere operasjonelle begrensninger for utstyret, endre opplærings- og øvelsesplaner samt utbedre utstyret. Registreringene skal være tilgjengelig for operatør og offentlige myndigheter.

*Kapittel VIII. Bemanning, operasjons- og beredskapsplaner mv.***§ 25. Bemanning**

(1) Minimum sikkerhetsbemanning fastsettes av Sjøfartsdirektoratet med hjemmel i den til enhver tid gjeldende bemanningsforskrift. Arbeidstid, avløserordninger mv. for bemanningen reguleres med hjemmel i lov om arbeidstiden på skip.

(2) Sjøfartsdirektoratet vil, basert på reders søknad, fastsette den minimumsbemanning som kreves for skipets drift under inntrådte fare- og ulykkessituasjoner, og dermed hvor stor del av fartøyets minimum sikkerhetsbemanning som i en slik situasjon kan frigjøres for betjening av beredskapsutstyret.

(3) Nødvendig beredskapsbemanning utover dette for betjening av beredskapsutstyr mv. bestemmes av reder i forhold til de samtidige tjenester som skal tilbys operatør.

(4) Reder skal redegjøre for de språk mannskapet behersker i beredskapssammenheng. Dette vil bli inntatt i vedlegg til sertifikat for beredskapsfartøy. Minimum skal norsk og engelsk språk beherskes muntlig av den bemanning som skal benyttes til beredskapstjenesten.

§ 26. Opplæring

(1) Reder skal spesifisere de beredskapsoppgaver som hvert enkelt besetningsmedlem ombord skal være trent til å utføre.

(2) Reder skal videre spesifisere den konkrete opplæring og øvelser på land og om bord som er nødvendig for at hvert enkelt besetningsmedlem kan utføre sine beredskapsoppgaver.

(3) Før reder påtar seg beredskapstjenester skal det kunne dokumenteres at mannskapet har fått den opplæring og øvelse som er krevet i annet ledd.

§ 27. Planer og instruksjer

(1) Reder skal i operasjonsmanualen sette opp en overordnet plan for driften om bord og for de forskjellige beredskapstjenester fartøyet med utstyr og mannskap kan tilby. Planen skal vise hvordan mannskap, utstyr og fartøy er tenkt benyttet i kombinasjon med de forskjellige tjenester som tilbys eventuelt samtidig. Begrensninger som gjelder for beredskapstjenesten med tilhørende beredskapsutstyr skal fremgå.

(2) Videre skal reder utarbeide:

- a) Stillingsinstruksjer med fordeling av alle beredskapsoppgaver for hver beredskapstjeneste.
- b) Planer, instruksjer og sjekklistor for de beredskapstjenester som tilbys.
- c) Opplærings- og øvelsesprogram for de beredskapstjenester som tilbys.
- d) Ukentlig øvelsesplan tilpasset de beredskapstjenester fartøyet tilbyr.
- e) Øvelsesopplegg sammen med den faste installasjon.
- f) System for registrering av beredskapsutstyrets effektivitet og erfaringer ved bruk av dette.
- g) System for dokumentasjon av opplæring og øvelsesopplegg.
- h) Vedlikeholdsprogram for beredskapsutstyret.

*Kapittel IX. Avsluttende bestemmelser***§ 28. Straff**

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes med bøter i henhold til den alminnelige straffelov av 22. mai 1902 nr. 10 § 339 nr. 2.

§ 29. Ikrafttredelse

(1) Denne forskriften trer i kraft for nye beredskapsfartøy den 1. april 1992. Fra samme dato oppheves kapittel VI i forskrift av 15. juni 1987 nr. 504 om bygging av passasjer-, lasteskip og lektere.

(2) For eksisterende beredskapsfartøy trer forskriften i kraft ved første periodiske besiktelse, jf. kapittel III i forskrift av 15. juni 1987 nr. 506 om besiktelse for utstedelse av sertifikater til lasteskip m.m.

II

Endringene trer i kraft straks.

21. aug. Nr. 927 2002**Forskrift om endring i forskrift om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger.**

Fastsatt av Finansdepartementet 21. august 2002 med hjemmel i lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2–17. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 14 (direktiv 2000/12/EF). Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 7. februar 1994 nr. 118 om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd nr. 5 skal lyde:

5. foretak hvis hovedvirksomhet er omfattet av punktene 2–12 og 14 i vedlegg I til direktiv 2000/12/EF om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon.

II

Endringen trer i kraft straks.

21. aug. Nr. 928 2002**Forskrift om endring i forskrift om stopp i fisket etter torsk nord for 62° N i 2002 for fartøy mellom 21 og 27,9 meter største lengde i gruppe I og fartøy i gruppe II.**

Fastsatt av Fiskeridirektøren 21. august 2002 med hjemmel i forskrift av 7. desember 2001 nr. 1374 om regulering av fisket etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 18. Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 8. april 2002 nr. 342 om stopp i fisket etter torsk nord for 62° N i 2002 for fartøy mellom 21 og 27,9 meter største lengde i gruppe I og fartøy i gruppe II gjøres følgende endring:

§ 4 annet ledd oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

21. aug. Nr. 929 2002**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridirektøren 21. august 2002 med hjemmel i forskrift av 12. desember 2001 nr. 1404 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 § 26. Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 12. desember 2001 nr. 1404 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 gjøres følgende endring:

§ 15 første ledd skal lyde:

Fartøy som tilfredsstiller vilkårene i § 11, kan fiske følgende kvanta sei rund vekt, jf. § 3 nr. 2:

<i>Lengdegrupper:</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Maksimalkvote i tonn:</i>
under 15 meter	1,00	350
15 – 20,9	1,33	527
21 – 22,9	1,65	710
23 – 25,9	1,98	854
26 meter og over	2,30	991

II

Endringen trer i kraft straks.

22. aug. Nr. 930 2002**Forskrift om endring i forskrifter om førerkort og førerprøve m.v.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 22. august 2002 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 24. Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrifter av 23. februar 1979 nr. 4 om førerkort og førerprøve m.v. gjøres følgende endring:

§ 13 nr. 4 skal lyde:

Kandidaten skal gis beskjed om utfallet av prøven straks denne er avsluttet og bedømt. Kandidaten skal etter ønske få tilbakemelding der det fremgår hvilke tema som er besvart galt.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. aug. Nr. 931 2002**Forskrift om endring i forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn.**

Fastsatt av Direktoratet for brann- og elsikkerhet 22. august 2002 med hjemmel i lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 28 første ledd, jf. delegeringsvedtak av 26. juni 2002 nr. 728. Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 26. juni 2002 nr. 847 om brannforebyggende tiltak og tilsyn gjøres følgende endring:

Ny § 7–5 skal lyde:

§ 7–5. Gebyr

Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av lovbestemt feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Krav på gebyr er sikret ved lovbestemt pant etter lov av 8. februar 1980 nr. 2 om pant § 6–1 annet ledd bokstav b, og er ellers tvangsgrunnlag for utlegg. Om renteplikt ved for sen betaling og inndrivelse av feiegebyr gjelder reglene gitt i eller i medhold av lov av 6. juni 1975 nr. 29 om eignedomsskatt til kommunane § 26 og § 27 tilsvarende.

For frivillig feiing kan kommunestyret selv fastsette betaling.

Gebyr etter første ledd kan innkreves av kommunekassereren etter reglene for innkreving av skatt.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. aug. Nr. 932 2002**Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med utbrudd av munn- og klauvsjuka i Botswana.**

Fastsatt av Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen 22. august 2002 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. delegeringsvedtak av 4. januar 2001 nr. 171. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2002/646/EF). Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 22. mars 2002 nr. 302 om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med utbrudd av munn- og klauvsjuka i Botswana gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelfelt skal siste parentes lyde:

(vedtak 2002/219/EF og vedtak 2002/646/EF)

§ 3 skal lyde:

Det er tillatt å innføre utbeinet ferskt kjøtt av storfe, sau og geit, villlevende og oppdrettsvilt av klauvdyr (unntatt villsvin) som er slaktet før 7. juli 2002. Det er også tillatt å innføre utbeinet ferskt kjøtt av de nevnte godkjente dyreslag fra kontrollsonene 10, 11, 12, 13 og 14, dersom kjøttet stammer fra dyr som er slaktet etter 7. mars 2002.

II

Endringene trer i kraft straks.

23. aug. Nr. 933 2002**Forskrift om endring i forskrift om regulering og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 23. august 2002 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 27. august 2002.

I

I forskrift av 11. juni 2002 nr. 532 om regulering og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2002 gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy drive fangst av 90.000 hannkongekrabber i området fra Kinnarodden og østover til den russiske grense i perioden fra og med 21. oktober til og med 31. desember.

Det er likevel ikke tillatt å drive fangst etter kongekrabbe i følgende område («Gråsonen»):

1. 70° 40' N – 32° 04,6' Ø
2. 71° 30' N – 30° 00' Ø
3. 74° 00' N – 30° 00' Ø
4. 74° 00' N – 33° 30' Ø
5. 73° 18' N – 33° 30' Ø
6. 72° 50' N – 36° 30' Ø
7. 75° 50' N – 36° 30' Ø.

II

Endringen trer i kraft straks.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 6/2002 s. 664 (i lov av 21. juni 2002 nr. 32 om endringer i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner mv. (omdanning av sparebanker til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap)).

Del II, endring i lov av 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker, § 8 annet ledd femte punktum skal lyde:

I sparebank som har utstedt omsettelige grunnfondsbevis, jfr. § 2 annet ledd velges minst en femdel og ikke mer enn to femdel av forstanderskapets medlemmer og varamedlemmer av eierne av *grunnfondsbevisene* etter nærmere bestemmelser i vedtektene.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2002-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
2000	26	2419	Forskrift nr. 1135	2
2001	4	437	Forskrift nr. 340	2
2001	15	2090	Forskrift nr. 1451	3
2001	16	2204	Vedtak nr. 1485	3
2001	16	2230	Forskrift nr. 1495	1
2001	17	2375	Forskrift nr. 1588	2
2001	17	2305	Forskrift nr. 1541	1
2001	17	2383	Forskrift nr. 1600	9
2001	17	2408	Forskrift nr. 1602	9
2001	17	2428	Forskrift nr. 1614	3
2002	1	23	Forskrift nr. 1621	7
2002	1	108	Forskrift nr. 57	2
2002	2	246	Forskrift nr. 135	6
2002	2	275	Forskrift nr. 177	3
2002	3	412	Forskrift nr. 324	9
2002	4	440	Forskrift nr. 358	5
2002	4	480	Forskrift nr. 375	5
2002	4	481	Forskrift nr. 375	5
2002	5	562	Forskrift nr. 422	9
2002	5	641	Forskrift nr. 511	7
2002	6	664	Lov nr 32	10
2002	7	818	Forskrift nr. 616	9
2002	7	825	Forskrift nr. 650	9

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgever: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:

Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement koster for	Avd. I	kr 970	kr 1330	kr 1490
	Avd. I og II	kr 1220	kr 1750	kr 1990

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas hjemmesider – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.

På de samme sidene finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no